

PÄLKÄNE

Arkeologinen inventointi 19.6.-14.7.1995

Kenttätööt: Jouko Pukkila & Ville Laakso
Raportti: Juha-Matti Vuorinen
Tampereen museot 1996

PÄLKÄNE INVENTOINTI 1995

J. Pukkila & V. Laakso

SISÄLTÖ

sivu

1. JOHDANTO	1
2. LUETTELO PÄLKÄNEEN ESIHISTORIALLISTA KIINTEISTÄ MUINAISJÄÄNNÖKSISTÄ	4
3. KARTTA 1: YLEISKARTTA	16
4. INVENTOINTIKOhteet	17
A) KIINTEÄT MUINAISJÄÄNNÖKSET	
1. Huhtioinen, Hirvo	17
2. Mälkilä, Hirvo, Lahtinen	20
3. Huhtioinen, Uotila	22
4. Myttälä, Kocasema	25
5. Mälkilä, Koivuniemi	27
6. Myttälä, Ent. kansakoulu	29
7. Epaala, Hylli	30
8. Kirvu, Kirvunlinna	35
9. Luikala, Korkeisvuori	38
10. Luikala, Liettennenä, Järvelä	41
11. Onkkaala, Ristiänmäki	44
12. Uutana, Linnamäki	48
13. Salmentaka, Sulkajärvi	50
14. Huntala, Linnavuori	52
15. Sappee, Korkeamäki (Tulikallio)	56
16. Äimälä, Lassila	58
17. Harhala, Ylinen	60
18. Harhala, Värilä, Hinninmäki	63
19. Kaitamo	66
20. Laitikkala, Ahtila	67
21. Kotila, Kuikku	69
22. Ruokola, Tinnonmäki	73
23. Laitikkala, Niinikoski	75
24. Kotila, Kokkostenkärki	77
25. Äimälä, Niusalo	80
26. Laitikkala, Unnaanmäki	82
27. Laitikkala, Niemi - Mikkola	83
28. Kirvu, Laurila	85
29. Kukkola, Aspila	88
30. Laitikkala, Heikkilä	91
31. Laitikkala, Myllyoja	94
32. Laitikkala/Kotila, Suttinen	95
33. Mälkilä, Puolivälinsaari	96
34. Äimälä, Mustalahti	98
35. Äimälä, Suoniemi	102
36. Tauriala, Maisniemi	105
37. Epaala, Taka-Vaijala	106

38. Huhti, Paavola	109
39. Luikala, Isokorpi, Tomminlähde	111
B) IRTOLÖYDÖT	
40. Epaala, Korvenoja	113
41. Epaala, Kylä-Uotila	114
42. Epaala, Mäki-Uotila	115
43. Epaala, Seppälä	116
44. Epaala, Tyry?	117
45. Epaala	118
46. Harhala, Harhalan salmi	119
47. Harhala?, Iltasmäki	120
48. Harhala?	121
49. Harhala?	122
50. Huhtioinen, Hirviniitty	123
51. Huhtioinen, Paavola	124
52. Huhtioinen, Uotila, Korhonpelto	125
53. Hunttila, Heikkilä	126
54. Joensuu, Pourusmäki	127
55. Kaitamo, Soini?	128
56. Kankahainen, Leppäranta	129
57. Kantokylä, Huhtiniitty	130
58. Kantokylä, Kotiniitty	131
59. Knatokylä, Sarkia	132
60. Kantokylä	133
61. Kirvu, Suvisaari	134
62. Kirvu	135
63. Kirvu	136
64. Kollola?	137
65. Kuisema, Aarninmäki	138
66. Kuisema, Kyllönjoki/Eskola	139
67. Kuisema, Saksansaari	141
68. Kuuliala	142
69. Kuuliala, Ylikartano	143
70. Laitikkala, Kataja	144
71. Laitikkala, Mikkola	145
72. Laitikkala, Paskosaari	146
73. Laitikkala, Sarjala	147
74. Laitikkala	148
75. Luikala, Lulli	149
76. Luikala, Olkkala	150
77. Luikala, Sihvola (Sihvonen)	151
78. Luikala?	152
79. Myttälä, Hausalo	153
80. Myttälä, Susi	154
81. Myttälä	155
82. Mälkilä, Leppäsaari	156
83. Mälkilä, Rissa	157
84. Oksala, Musti (Mustasaari)	158
85. Oksala	159
86. Oksala, Rantakotka	160

	sivu
87. Onkkaala, Kostianvirta	161
88. Onkkaala, Mustala	162
89. Onkkaala, Ristisaari (Ylisalo), Saarela	163
90. Onkkaala, Roholanvuori	164
91. Onkkaala, Seppälä	165
92. Onkkaala, Tiililä	166
93. Onkkaala?	167
94. Pappila	168
95. Pohjalahti, Siukola?	169
96. Ruokola (Iltasmäki)	170
97. Ruotsila, Siikanen? (Siikosten vainio)	171
98. Salmentaka, Eskola	172
99. Salmentaka, Hölli	173
100. Salmentaka, Janka, Aittapelto	174
101. Salmentaka, Koulu	175
102. Salmentaka, Peissu, Valkeasaari	176
103. Sappee, Hartikkala & Ranta-Hartikkala	177
104. Sappee, Pensola	178
105. Sappee, Pietilä	179
106. Sappee	180
107. Seitsiö, Eerola	181
108. Seitsiö, Jaakkola	182
109. Seitsiö, Mattila	183
110. Äimälä, Klemola	184
111. Äimälä, Tyköljänjärven Isosaari	185
C) IRTOLÖYDÖT, JOIDEN LÖYTÖPAIKASTA EI OLE TARKEMPAA TIETOA	 186
LIITTEET	202

PÄLKÄNEEN ARKEOLOGINEN INVENTOINTI 1995

Kenttätyöt: Jouko Pukkila & Ville Laakso

Raportti: Juha-Matti Vuorinen

Tampereen museot 1996

1. JOHDANTO

Tampereen museot aloitti vuonna 1993 viideksi vuodeksi tarkoitetun projektin Pirkanmaan kuntien arkeologiseksi inventoimiseksi. Kohteiksi valittiin 10 heikoiten maakunnassa arkeologisesti tunnettua kuntaa. Kesällä 1993 inventoitiin Kangasala ja seuraavana vuonna Tampere sekä Lempäälä. Vuonna 1995 kohteina olivat Vesilahti ja Pälkäne. Pälkäneen inventoinnin rahoitti pääosin Pälkäneen kunta, joka myönsi tarkoitukseen 10 000 mk. Inventoinnin kenttätyöt tekivät 19.6. – 14.7.1995 FM Jouko Pukkila ja fil.yo Ville Laakso Turun yliopistosta. Työn vaatimat esi- ja jälkityöt raporteineen teki vs. museoamanuenssi Juha-Matti Vuorinen Tampereen museoissa virkatöinä. Jälkitöissä on avustanut museoharjoittelija Vadim Adel.

Pälkäneen arkeologinen inventointi on perusinventointi, jossa tarkastettiin kunnan ennestään tunnetut kiinteät muinaisjäännökset ja paikallistettiin mahdollisuuksien mukaan sekä tarkastettiin irto- ja hajalöydöt. Irtolöytötietojen ja topografisten havaintojen perusteella etsittiin lisäksi uusia muinaisjäännöksiä. Sopivissa kohteissa työhön kuului koekuopitusta ja pintapöimintää.

Tässä raportissa kohteet 1 – 27 on numeroitu Pirkanmaan seutukaavaliiton vuonna 1996 ilmestyvän kiinteiden muinaisjäännösten luettelon numeroinnin mukaisesti. Niiden jälkeen esitetään tiedot inventoinnin yhteydessä kiinteiksi muinaisjäännöksiksi tai mahdollisesti kiinteiksi muinaisjäännöksiksi tulkituista kohteista 28 – 39. Näiden jälkeen on tiedot irtolöydöistä aakkosjärjestyksessä maarekisterikylittäin. Yhteensä raportissa on tiedot 111 kohteesta. Lopuksi luetellaan kohteet, joista ei ole muuta tietoa kuin että kyseiset artefaktit on löydetty Pälkäneeltä.

Aikaisemman Pälkäneen arkeologisen perusinventoinnin teki Aarni Erä-Esko kesällä 1947. Tätä ennen oli A.O. Heikel julkaissut tietoja Vesilahden muinaisjäännöksistä kertomuksessaan Pirkkalan kihlakunnasta (1882). Sen kenttätyöt oli tehty 1879. Pälkäneen Pappilasta oli jo 1787 löydetty rautakauden lopun aarre (ks. kohde 94). Ensimmäiset arkeologiset kaivaustutkimukset kunnassa tehtiin 1912, jolloin A. Hackman kaivoi Värilän Hinninmäen rautakautista kalmistoa (kohde 18) Harhalassa.

Kokkostenkärjen kalmistoa (kohde 24) kaivoivat A. Hackman ja Sakari Pälsi vuonna 1930. Sen jälkeen arkeologit toimivat kunnassa varsin ahkerasti 1950- ja 1960-luvulla. Erityisesti kaivauksia teki Hämeen museon hoitaja, arkeologi Esko Sarasmo. Hän tutki pari kivikauden kohdetta – Hirvon (kohde 1) 1954 sekä Luikalan Liettennenän (kohde 10) vuosina 1953 ja 1954. Rautakauden kohteista hänen tutkimiaan ovat Myttälän Koeasema (kohde 4) 1968 sekä Koivuniemi (kohde 5) ja Epaalan Hylli (kohde 7) vuosina 1954 ja 1955. Ristiänmäen rautakautista ruumiskalmisto on erilaisten rakennustöiden vuoksi ollut tutkimuksen kohteena useaan otteeseen: Ella Kivikoski 1951, Ville Luho 1954 sekä Matti Bergström 1983. Viimeksi mainittu on toistaiseksi viimeisin kunnassa tehty arkeologinen kaivaus, jos ei oteta huomioon museoviraston koekaivausryhmän tutkimuksia Koivuniemessä (kohde 5) vuonna 1992. Pieniä

koekaivauksia tehtiin myös 1970-luvulla Kokkostenkärjen (kohde 24) ja Värilän Hinninmäen (kohde 18) kalmistoissa.

Vuoden 1995 inventoinnissa todettiin uusia kiinteitä muinaisjäännöksiä yhteensä 9 kohteesta:

- Laurila (kohde 28): kivikautinen asuinpaikka
- Aspila (kohde 29): kivikautinen asuinpaikka
- Heikkilä (kohde 30): kivikautinen asuinpaikka
- Myllyoja (kohde 31): kivikautinen asuinpaikka (tarkastustietoja vuodelta 1983)
- Suttinen (kohde 32): kivikautinen asuinpaikka
- Puolivälinsaari (kohde 33): kivi- ja epineoliittinen asuinpaikka
- Mustalahti (kohde 34): kiviröykkiöitä
- Suoniemi (kohde 35): kivikautinen asuinpaikka
- Maisniemi (kohde 36): mahdollinen kivikautinen asuinpaikka?

Tiedot Pälkäneen esihistoriasta on koottu vuonna 1972 ilmestyneeseen Pälkäneen historiaan. Siinä esihistorian osuuden on kirjoittanut Matti Huurre (Matti Huurre: Pälkäneen esihistoriaa. - Pälkäneen historia. Vammala 1972: 39 - 107). Tämän raportin tiedot kohteiden ajoituksista on saatu siitä. Seuraavassa esitetyt tiedot kunnan luonnonoloista ja niiden historiasta on poimittu myös edellä mainitusta julkaisusta, K. Virkkalan artikkelista "Pälkäneen geologiasta".

Pälkäne on Hämeen läänin kunnista vesirikkain: 31,6 % sen kokonaispinta-alasta on veden peitossa. Suurin järvi on Mallasvesi, johon etelästä laskee Kyllönjoen ja Pinteleen kautta Hauhon reitti. Idästä Mallasveteen laskee Kostianvirran kautta Pälkänevesi, jonka itäinen osa, Joutteselkä, ulottuu osaksi Luopioisiin. Mallasvesi on pohjoisessa yhteydessä Roineeseen. Nämä suuret järvet - Roine, Mallasvesi ja Pälkänevesi sijaitsevat kaikki samalla korkeudella, n. 84 m mpy. Viljelys- ja muuta kulttuurimaata on n. 26 % kunnan maapinta-alasta ja metsiä 72 %. Soita Pälkäneellä on hyvin vähän.

Pälkänevesi kuroutui irti Itämeren altaasta Ancyclus-vaiheen alkupuoliskolla tai puolivälissä. Kuroutuminen tapahtui Iharissa ja vedenpinta oli tällöin Pälkäneveden eteläpäässä pari metriä nykyisen vedenpinnan alapuolella. Pälkäneveden synnyn jälkeen välittömästi kuroutuivat myös Längelmävesi, Roine ja Mallasvesi itsenäisiksi järviksi. Pälkänevesi laski tällöin Iharin kautta Längelmäveteen ja tämä puolestaan Sarsan kautta Roineeseen. Roine ja Mallasvesi olivat jo yhteydessä keskenään ja laskivat Valkeakosken kautta Vanajaveteen. Maan kohoamisen ja kallistumisen vaikutuksesta veden virtaus Iharissa heikkeni ja Pälkäneveden ja Längelmäveden vedenpinnan taso muodostui samaksi. Pälkänevesi alkoi tulvia etelärannaltaan ja tulva ulottui ylimmillään n. 5 m nykyisen vedenpinnan tasoa korkeammalle. Mm. Epaalassa oli n. ½ km levyinen ranta-alue veden alla ja Kirvussa sijaitsi yli kilometrin pituinen lahti. Myös Sappeenjärvi oli osa Pälkänevettä ja Salmentaustan niemi oli saaristo. Kukkolanlahden rannalla Pälkänevesi ulottui Vähäjärveen ja sen ja Pälkäneveden väliin jäi laajahko saari. Järven ylintä vedenpintaa osoittavat paikoin rantatörmät ja -kivikot mäkien rinteissä.

Jatkuva vedenpinnan nousu nykyisen Kostianvirran kohdalla aiheutti sen, että Pälkänevesi sai toisen, aluksi vähäisen, lasku-uoman Mallasveteen. Varsinainen lasku-uoma oli vielä Kangasalan Sarsan kautta. Suurempi mullistus tapahtui vuonna 1604. Tällöin Pälkänevesi murtautui Kostianvirran kohdalla Mallasveteen ja laski sen tasoon eli n. 3,5 m entisestä vedenpinnan tasostaan. Tämä ei kuitenkaan todennäköisesti aiheuttanut Mallasvedessä suurempaa tulvaa. Iharin salmi muuttui nyt koskeksi, jonka kautta Längelmävesi alkoi laskea Pälkäneveteen ja Sarsanjoki jäi kuiville. Iharinkosken rannalle rakennetut myllyt alkoivat

uudestaan padota Längelmäveden pintaa korkeammalle. Koska tulva haittasi rantaviljelyksiä, kaivettiin kanava Längelmävedestä suoraan Roineeseen nykyisen Kaivannon kohdalle. Kanavan rakennusvaiheessa kuitenkin vedet pääsivät riistäytymään ja vuonna 1830 Längelmävesi laski 1,5 m Roineen ja Mallasveden tasolle, jolloin puolestaan Iharinkoski jäi kuiville. Vuosina 1819 – 1821 laskettiin keinotekoisesti Mallasveden, Roineen ja Pälkäneveden pintaa alun toista metriä.

* * * * *

Tässä raportissa esitetyt muinaisjäännöskohteiden maanomistajatiedot on saatu Pälkäneen kunnan kiinteistörekisteristä.

Kertomukseen kuuluvat löydöt ja valokuvat on arkistoitu museoviraston kokoelmiin Helsinkiin:

Löydöt: KM 29217 – 29239 (Diar. 4.1.1996)

Valokuvat: 102514 – 102615 (MV:AOA)

Hämeen museossa 25. maaliskuuta 1996

Juha-Matti Vuorinen
vs. museoamanuessi
Tampereen museot

2. Luettelo Pälkäneen esihistoriallisista kiinteistä muinaisjäännöksistä 1995

1. HIRVO

Kivikautinen asuinpaikka, II.

Huhtioinen, RN:o 2:5 (1987)

Pk 2141 01 SAARIKYLÄT

Koord. x = 6800 96, y = 2506 82, z = 85

Mallasveden rannalla vanhalla rantatörmällä ja sen yläpuolella, nykyään kesannolla olevalla savipellolla, etelään viettävällä rinteellä. Savea on viety pellolta tiilentekoon. Vuoden 1995 inventoinnissa voitiin asuinpaikka edelleen todeta ja pellolta poimittiin pari kvartsi-iskosta.

Inv. Erä-Esko 1947 (I:2)

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 1

Kaiv. Sarasmo 1954

Mj.rek.nro 635 1 0001

2. LAHTINEN

Kivikautinen asuinpaikka, II.

Mälkilä, RN:o 11:31 (1987)

Pk 2141 01 SAARIKYLÄT

Koord. x = 6800 52, y = 2507 20, z = 85 - 90

Mallasveden rannalla Lahtisen talon itäpuolella lähellä savenottopaikkaa. Löytöinä paikalta on saatu useita kiviesineitä ja kvartsi-iskoksia. Nykyään alue on erään ammattiosaston kesänviettopaikka ja mm. Lahtisen vanha päärakennus on purettu. Pihamaata ei kuitenkaan merkittävästi ole muokattu. Vuoden 1995 inventoinnissa ei havaittu mitään muinaisjäännökseen viittaavaa, mutta alue vaikuttaa sovelialta asuinpaikalta.

Inv. Erä-Esko 1947 (I:3)

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 2

Mj.rek.nro 635 1 0002

3. UOTILA

Rautakautinen polttokenttäkalmisto? ja mahd. röykkiöitä?, II.

Huhtioinen, RN:o 1:24 (1987)

Pk 2141 04 PÄLKÄNE

Koord. Röykkiö 1: x = 6802 72, y = 2510 88, z = 90

Röykkiö 2: x = 6802 78, y = 2510 88, z = 90

"Polttokenttäkalmisto": x = 6802 81, y = 2510 86, z = 90

Lähellä Mallasveden rantatörmää olevalla kumpareella on epämääräisiä kiveyksiä, jotka liittyvät mahdolliseen polttokenttäkalmistoon. Mitään löytöjä ei paikalta ole. Paikalta on ajettu maata maanparannusaineksi. Vuoden 1995 inventoinnissa alueelta inventoitiin 2 mahdollista röykkiötä. Niiden hautaluonne on epäselvä. "Polttokenttäkalmistoon" tehdystä koepistosta ei tullut esiin mitään muinaisjäännökseen viittaavaa.

Inv. Erä-Esko 1947 (II:4)

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 3

Mj.rek.nro 635 1 0003

4. MYTTÄÄLÄ, KOEASEMA

Rautakautinen röykkiö? ja ajoitukseltaan epämääräinen asuinpaikka?, II.

Myttälä, RN:o 1:48 (1987)

Pk 2141 04 PÄLKÄNE

Koord. $x = 6803\ 10$, $y = 2511\ 58$, $z = 92,5$

Myttälän Hämeen koeaseman omenapuutarhaa, joka on raivattu louhikkoiselle lehtometsäniemekkeelle. Löydöt on saatu talteen tasaiselta tai aivan loivasti Mallasvedeen viettävältä maalta. Todennäköisesti enin osa kalmistoa on tutkittu. Vuoden 1995 inventoinnissa tutkitulta kalmistoalueelta löytyi mm. muutama saviastianpala sekä siitä n. 50–70 m etelään ja kaakkoon epämääräisiä kvartsinpaloja.

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 4

Tark. Sarasmo 1967

Kaiv. Sarasmo 1968

Mj.rek.nro 635 1 0004

5. KOIVUNIEMI

Rautakautinen polttokenttäkalmisto, III (tuhoutunut?).

Mälkilä, RN:o 10:83 (1992)

Pk 2141 04 PÄLKÄNE

Koord. $x = 6803\ 55$, $y = 2512\ 22$, $z = 91 - 92,5$

Mallasveden pohjoisrannalla matalalla kivikkoisella särkällä peltojen keskellä, pihan eteläosassa. Enin osa pääosin 1000-luvun polttokenttäkalmistosta on tuhoutunut eriaikaisissa rakennustöissä, ja jäljellä oleva alue lienee tutkittu kokonaan. Vuoden 1995 inventoinnissa ei tehty uusia havaintoja.

Inv. Erä-Esko 1947 (II:3)

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 5

Kaiv. Sarasmo 1954

Koekaiv. Vanhatalo 1992

Mj.rek.nro 635 1 0005

6. MYTTÄÄLÄN ENT. KANSAKOULU

Uhripaikka? II.

Myttälä, RN:o 3:0 (1987)

Pk 2141 04 PÄLKÄNE

Koord. $x = 6803\ 64$, $y = 2511\ 45$, $z = 105$

Ennen kansakoulun rakentamista on uhrilehdossa ollut 7 lähdettä. Lähteet on ajettu täyteen maata, mutta muutamien kohdalta kosteus kohoaa edelleen esille. Pihalla on myös jäljellä kiviä, jotka viittaavat polttokalmistoon? Mitään löytöjä ei alueelta ole. Pihamaalla kasvava mänty, jota on pahoin karsittu, on perimätiedon mukaan uhripuu. Vuoden 1995 inventoinnissa voitiin todeta alueen olevan suurin piirtein entisellään, mm. mahdollinen uhrimänty on jäljellä. Koepistoista ei havaittu merkkejä muinaisjäännöksistä.

Inv. Erä-Esko 1947 (III)

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 6

Mj.rek.nro 635 1 0006

7. EPAALA, HYLLI

Kiven- ja maansekaista röykkiötä ja rautakautinen asuinpaikka, I.

Epaala, RN:o 16:4 (1987)

Pk 2141 04 PÄLKÄNE

Koord. Röykkiö 1: $x = 6805\ 42$, $y = 2514\ 46$, $z = 92,5$

Röykkiöt 2 - 4: $x = 6805\ 47$, $y = 2514\ 50$, $z = 92,5$

Röykkiö 5: $x = 6805\ 62$, $y = 2514\ 46$, $z = 97,5$

Röykkiöt 6 & 7: $x = 6805\ 70$, $y = 2514\ 58$, $z = 97,5$

Röykkiöt 8 - 12: $x = 6805\ 62$, $y = 2514\ 66$, $z = 90 - 95$

Peltojen saartamalla kivikkoisella laitumella ja metsikössä on erikokoisia ja -muotoisia röykkiöitä. Rinne laskee loivasti Pälkäneveteen. Röykkiöistä on tutkittu kokonaan nrot 2, 3 ja 4 sekä osittain nro 1. Tarkemmin ajoittamattomat ja funktioltaan epäselvät, isot röykkiöt liittyvät ilmeisesti asuinpaikkaan ja esim. pronssinvaluun. Röykkiöiden tutkimisen yhteydessä tuli niiden alta esiin varhaisempia, rautakauden alkuun ajoittuvia asuinpaikkalöytöjä. Osa röykkiöistä voi olla myös hautoja. Vuoden 1995 inventoinnissa voitiin röykkiöiden todeta säilyneen. Pellolta niiden läheisyydestä tuli kuonalöytö.

Inv. Erä-Esko 1947 (II:6)

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 7

Kaiv. Sarasmo 1955

Museoviraston hoitokohde 1993 -

Mj.rek.nro 635 1 0007

8. KIRVUNLINNA

Linnavuori, I.

Kirvu, RN:o 3:45, 5:33 (1987)

Pk 2141 04 PÄLKÄNE

Koord. $x = 6809\ 25$, $y = 2513\ 65$, $z = 95 - 135$

Muinäisjäännöstä on 200 - 300 m säteellä koordinaattipisteestä. Kaakkoisosassa kulkevan rotkon koillispäässä on porttiaukko. Vuoden 1995 inventoinnissa ei tehty uusia havaintoja.

Inv. Erä-Esko 1947 (VI:2)

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 8

Tark. Ailio 1920, Salmo 1963, Taavitsainen 1990

Museoviraston hoitokohde 1993 -

Mj.rek.nro 635 1 0008

9. KORKEISVUORI

Ajoitukseltaan epämääräinen kivitarha, II.

Luikala, RN:o 4:54 (1987)

Pk 2141 04 PÄLKÄNE

Koord. $x = 6809\ 40?$, $y = 2518\ 60?$, $z = 95?$

Metsässä Jylhänvuoren ja Korkeisvuoren välisessä notkossa. Tarha on koillis-kaakkois -suuntainen, n. 55 x 30 m kokoinen, länsilounaassa on sisäänkäynti kulmassa. Tarhan kivet ovat lähes kauttaaltaan maan peitossa. Tarhan sisällä keskikohdassa on kiviröykkiö, jota on hieman pengottu. Vuoden 1995 inventoinnissa ei kohdetta löydetty.

Inv. Erä-Esko 1947 (VIII)

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 9
Mj.rek.nro 635 1 0009

10. LIETTENNENÄ, JÄRVELÄ

Kivikautinen asuinpaikka, II.

Luikala, RN:o 4:54 (1987)

Pk 2141 04 PÄLKÄNE

Koord. x = 6809 03, y = 2518 40, z = 90 - 92,5

Luikalan saaren länsiosassa, hiekkapohjaisessa lounaaseen viettävässä mäenrinteessä oleva asuinpaikka. Vuoden 1995 inventoinnissa todettiin tien pientareessa mm. lieden puolikas.

Inv. Erä-Esko 1947 (I:1)

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 10

Kaiv. Sarasmo 1953 ja 1954 (viimeksi mainitusta ei kaivauskertomusta)

Mj.rek.nro 635 1 0010

11. RISTIÄNMÄKI

Rautakautinen ruumiskalmisto, II.

Onkkaala, RN:o ? (1987)

Pk 2141 04 PÄLKÄNE

Koord. x = 6803 34, y = 2514 86, z = 97 - 101

Pälkäneen keskustassa VPK:n talon, tanssilavan, vanhan hautausmaan, ja koulun lähellä. Pääosin ristiretkiaikaista kalmistoa on koordinaattipisteen ympärillä n. 150 m säteellä, hiekkapohjaisen harjun itäpäässä pihamaalla ja puutarhassa. Haudat ovat n. 65 - 105 cm syvyydessä. Vuoden 1995 inventoinnissa todettiin, että vuoden 1983 tutkimusten jälkeen on alueelle rakennettu tie ja koulun lisärakennus. Ei uusia havaintoja muinaisjäännöksistä.

Inv. Erä-Esko 1947 (II C)

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 11

Tark. Kivikoski 1935, Luho 1954, Sarasmo 1954 ja 1955

Kaiv. Kivikoski 1951, Luho 1954, Bergström 1983

Mj.rek.nro 635 1 0011

12. UUTANAN LINNAMÄKI

Vuoden 1983 muinaisjäännösluettelossa mahdollinen linnavuori, II.

Kankahainen, RN:o 1:109 (1987)

Pk 2141 04 PÄLKÄNE

Koord. x = 6801 20, y = 2513 95, z = 105

Jyrkkärinteinen pieni mäki, jonka loivemmissa kohdissa näyttäisi olevan sortunutta vallitusta. Vuoden 1995 inventoinnissa todettiin, että kysessä tuskin on muinaislinna. Mäki on matala ja vallirakennelmat hyvin vähäiset. POISTETAAN. Ei muinaisjäännös.

Inv. Erä-Esko 1947 (VI:5)

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 12

Mj.rek.nro 635 1 0012

13. SULKAJÄRVI

Kiven- ja maansekainen röykkiö?, II.

Salmentaka, RN:o 1:38 (1987)

Pk 2141 05 SAHALAHTI

Koord. x = 6812 94, y = 2519 82, z = 105

Sulkajärven itäpuolella mäenrinteessä. Pyöreähkön, päältä tasaisen röykkiön Ø 14 m. Kauttaaltaan turpeen peittämä. Röykkiöön on kaivettu kuoppa pohjaan asti. Röykkiön ympäriltä on otettu hiekkaa. Vuoden 1995 inventoinnissa röykkiön hautaluonne todettiin epäselväksi. Pikemminkin röykkiön kasaaminen tuntuisi liittyvän ympäröivään maa-aineksen ottoon.

Inv. Erä-Esko 1947 (VII:1)

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 13

Mj.rek.nro 635 1 0013

14. HUNTILAN LINNAVUORI

Linnavuori, I.

Hunttila, RN:o 7:34 (1987)

Pk 2141 05 SAHALAHTI

Koord.x = 6810 26, y = 2515 92, z = 105

Muinaisjäännöstä 100 m säteellä koordinaattipisteen ympärillä. Kalliopohjainen mäki, jossa varsinkin koillisreunalla on kivivalleja. Mäki on nykyään luonnonsuojelualuetta. Ks. J. Voionmaa, Hämeen muinaislinnoja, s. 135 – 136. Vuoden 1995 inventoinnissa todettiin mäen laella, sen pohjois- ja koillisivulla n. 30 m pituinen valli.

Inv. Erä-Esko 1947 (VI:1)

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 14

Tark. Taavitsainen 1990

Museoviraston hoitokohde 1994 –

Mj.rek.nro 635 1 0014

15. KORKEAMÄKI (TULIKALLIO)

Röykkiö, II.

Saptee, RN:o 6:28 (1987)

Pk 2141 07 AITOO

Koord. x = 6809 15, y = 2525 00, z = 110

Metsäisen kalliomäen pohjoisrinteessä (v. 1987 peruskartassa Tulikallio). Röykkiön Ø 2 m. Röykkiötä on pengottu keskeltä. Vuoden 1995 inventoinnissa todettiin röykkiön olevan kasattu n. 30 – 60 cm kokoisista kivistä ja se oli muodoltaan epämääräisen suorakaiteinen.

Inv. Erä-Esko 1947 (VII:2)

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 15

Mj.rek.nro 635 1 0015

16. ÄIMÄLÄ, LASSILA

Kuppikivi, I.

Äimälä, RN:o 1:33 (1986)

Pk 2132 06 LAITIKKALA

* Koord. x = 6799 20, y = 2512 18, z = 95

Maantiejossa on 25-kuppinen kivi, jonka koko on n. 2 x 1,5 x 1 m. Kupit sijaitsevat kiven

melko tasaisella, hieman kaltevalla laella. Vuoden 1995 inventoinnissa ei tehty uusia havaintoja.

Inv. Erä-Esko 1947 (IV:1)
 Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 16
 Tark. J. Voionmaa 1937, Hirviluoto ja Vikkula 1981
 Museoviraston hoitokohde 1993 –
 Mj.rek.nro 635 1 0016

17. YLINEN

Rautakautinen röykkiökalmisto?, I.

Harhala, RN:o 7:6 (1986)

Pk 2132 06 LAITIKKALA

Koord. x = 6798 18, y = 2515 68, z = 95

Viljelemättömällä mäellä. Muinaisjäännöksestä ei näy maanpäällisiä merkkejä.

Hautaröykkiöstä on sitä tasotettaessa löydetty esineistöä. Läheisestä pellostä on myös tullut löytöjä. Vuoden 1995 inventoinnissa ei tehty uusia havaintoja.

Inv. Erä-Esko 1947 (II:1)
 Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 17
 Tark. A.O. Heikel 1898
 Mj.rek.nro 635 1 0017

18. VÄRILÄ, HINNINMÄKI

Kiven- ja maansekaisia röykkiöitä sekä polttokenttäkalmisto, II.

Harhala, RN:o 1:1 (1986)

Pk 2132 06 LAITIKKALA

Koord. Kalmisto: x = 6798 05, y = 2516 08, z = 95

Uusi röykkiö?: x = 6798 05, y = 2516 06, z = 95

Kalmisto sijaitsee 180 m päässä Pintelejärvestä Hinninmäen loivasti pohjoiseen ja itään laskevassa rinteessä kedolla ja pihamaalla. Vuoden 1995 inventoinnissa todettiin tunnetun kalmiston viereiseltä sonnilaitumelta röykkiö, jonka koko on 5 x 4 x 0,6 m. Se saattaa olla hauta.

Inv. Erä-Esko 1947 (II:2)
 Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 18
 Tark. Cedehvarf 1915 (karttapiirros), Hirviluoto 1971
 Kaiv. Hackman 1912, Sarvas, A. ja Lönnberg 1973
 Mj.rek.nro 635 1 0018

19. KAITAMO

Röykkiö, I.

Kaitamo, RN:o 2:5 (1986)

Pk 2132 06 LAITIKKALA

Koord. x = 6796 62, y = 2516 98, z = 95

Metsikössä, Lassilan talosta n. 200 m itäkoilliseen. Vuoden 1995 inventoinnissa röykkiön kooksi mitattiin 10,5 x 10,5 x 1,5 m. Röykkiön sijainti maaston korkeimmalla kohdalla vesistön äärellä muistuttaa hiidenkiukaiden ja lapinraunioiden tavanomaista sijaintia.

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 19
 Tark. Meinander 1959
 Mj.rek.nro 635 1 0019

20. AHTILA

Kuppikivi.I.
 Laitikkala, RN:o 6:25 (1986)
 Pk 2132 06 LAITIKKALA
 Koord. $x = 6794\ 80$, $y = 2518\ 55$, $z = 100$

Venevalkamaan vievän tien varressa. Kivessä on lähes 30 kuppia. Vuoden 1995 inventoinnissa kiven kooksi mitattiin n. $1,2 \times 1 \times 0,7$ m.

Inv. Erä-Esko 1947 (IV:2)

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 20

Tark. Pälsi 1930 (selostus kaivauskertomuksen Pälkäne, Laitikkala, Rönni, Kokkostenjärki lopussa)
 Mj.rek.nro 635 1 0020

21. KOTILA, KUIKKU

Latomuksia ja röykkiöitä, II.
 Kotila, RN:o 2:6 (1986)
 Pk 2132 06 LAITIKKALA
 Koord. $x = 6796\ 55$, $y = 2519\ 74$, $z = 115$

Sekametsässä kivirivi ja 8 röykkiötä tasaisella maalla. Vuoden 1995 inventoinnissa ei tehty uusia havaintoja.

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 21

Tark. Hirviluoto 1969

Mj.rek.nro 635 1 0021

22. TINNONMÄKI

Kivivalleja, II.
 Ruokola, RN:o 1:74 (1986)
 Pk 2132 06 LAITIKKALA
 Koord.mäen keskip. $x = 6797\ 90$, $y = 2517\ 76$, $z = 95 - 100$

Metsäisellä mäellä 2 kivivalleja, vallit 28 ja 78 m pitkiä. Vuoden 1995 inventoinnissa ei tehty uusia havaintoja.

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 22

Tark. Hirviluoto 1969

Mj.rek.nro 635 1 0022

23. NIINIKOSKI

2 kiviröykkiötä.II.
 Laitikkala, RN:o 1:37 (1986)
 Pk 2132 06 LAITIKKALA
 Koord. $x = 6794\ 84$, $y = 2519\ 78$, $z = 90$

Kyllönjoen rantatöyräällä. Röykkiöt ovat matalia, a:n koko on 8×3 m, b:n $\emptyset 1,5$ m. Röykkiö a:sta on otettu jonkin verran kiviä rakennukseen. Vuoden 1995 inventoinnissa todettiin, että alueen kiviröykkiöiden hautaluonne on epäselvä. Ne saattavat olla tulosta myös mm. koskenperkauksesta.

Inv. Erä-Esko 1947 (VII:3)
 Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 23
 Mj.rek.nro 635 1 0023

24. KOKKOSTENKÄRKI

3 kiven- ja maansekasta röykkiötä, I.
 Kotila, RN:o 1:8 (1986)
 Pk 2132 06 LAITIKKALA
 Koord. x = 6793 22, y = 2519 50, z = 95

Ilmoilan selän rannalla sekametsää kasvavan jyrkän mäen harjalla on kolme pitkulaista ja matalaa röykkiötä, joista ainoastaan röykkiö III on ollut koskematon ennen tutkimuksia. Röykkiöiden halkaisijat olivat 7 – 9 m ja ne on kaivausten jälkeen entisöity. Niistä tuli löytöjä nuoremmalta roomalaisajalta ja kansainvaellusajalta. Terassin lounaisosassa röykkiön I lähellä on 2 pitkulaista n. 1,5 x 3 m kokoista syvää kuoppaa. Kansanuskomusten mukaan on paikalla nähty menninkäisiä, ja paikkaa on siksi pelätty. Vuoden 1995 inventoinnissa ei tehty uusia havaintoja.

Inv. Erä-Esko 1947 (II:1)
 Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 24
 Kaiv. Hackman 1930, Pälsi 1930, Söyrinki 1972
 Museoviraston hoitokohde 1992 –
 Mj.rek.nro 635 1 0024

25. NIUSALO

2 röykkiötä, I.
 Äimälä, RN:o 4:43 (1986)
 Pk 2132 03 VALKEAKOSKI
 Koord. x = 6798 05, y = 2509 15, z = 87,5

Röykkiöiden koot ovat 7 x 7 m ja ne sijaitsevat Mallasveden saarella, sen pohjoispäässä. Vuoden 1995 inventoinnissa ei veneen puuttumisen takia kohdetta tarkastettu.

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 25
 Tark. C. F. Meinander 1959
 Mj.rek.nro 635 1 0025

26. UNNAANMÄKI

Uhrilähde, I.
 Laitikkala, RN:o 4:33 (1986)
 Pk 2132 06 LAITIKKALA
 Koord. x = 6794 35, y = 2518 12, z = 130

Ahtialan kuppikivestä n. 300 m Tyrvääntöön päin, tien vieressä on sammaslähde. Lähteessä on kalliopohja ja siitä johtaa kivetty valumaoja. Vuoden 1995 inventoinnissa ei tehty uusia havaintoja.

Inv. Erä-Esko 1947 (V:1)
 Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 26
 Tark. Pälsi 1930
 Mj.rek.nro 635 1 0026

27. NIEMI-MIKKOLA

Kiven- ja maansekainen rökkiö, II.

Laitikkala, RN:o 13:28 (1986)

Pk 2132 06 LAITIKKALA

Koord. $x = 6795\ 32$, $y = 2519\ 90$, $z = 92,5$

Mallasveteen virtaavasta Kyllönjoesta 250 m koilliseen Riihimäen pellon pohjoislaidalla maakiven juuressa. Kyseessä on ollut $3 \times 1,5 \times 1,2$ m kokoisen maakiven ympärille koottu kiven- ja maansekainen rökkiö, joka on ilm. ollut 40 cm korkea. Se on saattanut olla asuinpaikkaan kuuluva rökkiö tai hautarökkiö, joka on tuhoutunut lähes kokonaan pellonraivauksessa. Vuoden 1995 inventoinnissa voitiin todeta rökkiön "silmäkiven" olevan yhä jäljellä.

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 27

Tark. Sarasmo 1975 ja 1976

Mj.rek.nro 635 1 0027

28. LAURILA

Kivikautinen asuinpaikka, II.

Kirvu, RN:o 2:8 (1987)

Pk 2141 04 PÄLKÄNE

Koord. Löytöalue a: $x = 6808\ 20$, $y = 2514\ 05$, $z = 105 - 107,5$

Vanha kellaripelto: $x = 6808\ 19$, $y = 2514\ 18$, $z = 107,5 - 110$

Kohde löytyi vuoden 1995 inventoinnin yhteydessä. Löytöalue a sijaitsee Laurilan talosta 80 m lounaaseen peltojen välisessä notkelmassa ja ns. vanha kellaripelto puolestaan talosta n. 80 m kaakkoon. Löydöt olivat kivilaji- ja kvartsi-iskoksia sekä palanutta savea.

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 28

Mj.rek. nro 635 1 0028

29. ASPILA

Kivikautinen asuinpaikka, II.

Kukkola, RN:o 2:67 (1994)

Pk 2141 07 AITOO

Koord. $x = 6804\ 30 - 60$, $y = 2522\ 64 - 70$, $z = 90 - 95$

Kohde löytyi vuoden 1995 inventoinnin yhteydessä. Tarkastettu alue on savinen juurikaspelto itään viettävällä rinteellä. Löydöt olivat hioimen pala, kvartsi-iskoksia, piitä ja palanutta savea. Aiemmin Aspilan pellosta on saatu talteen joitakin irtolöytöjä.

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 29

Mj. rek. nro 635 1 0029

30. HEIKKILÄ

Kivikautinen asuinpaikka, I.

Laitikkala, RN:o 2:5 (1986)

Pk 2132 06 LAITIKKALA

Koord. $x = 6794\ 05$, $y = 2519\ 50$, $z = 90$

Kohde löytyi vuoden 1995 inventoinnin yhteydessä Ilmoilanselän ja Kissalammen väliseltä hiesupelloilta. Löydöt olivat saviastian- ja hioimenpaloja, pii- ja kvartsi-iskoksia, palanutta

luuta ja savea sekä kuonaa.

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 30
Mj. rek. nro 635 1 0030

31. MYLLYOJA

Kivikautinen asuinpaikka, II.
Laitikkala, RN:o 15:10 (1986)
Pk 2132 06 LAITIKKALA

Koord. $x = 6792\ 89-93$, $y = 2519\ 59-61$, $z = 91 - 94$

Ilmoilanselän länsirannalla sijaitsevalta pellolta on löydetty kvartsi-iskoksia (1983). Vuoden 1995 inventoinnissa löydettiin lisää kvartsi-iskoksia sekä palanutta luuta ja savea.

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 31
Tark. Saukkonen 1983
Mj. rek. nro 635 1 0031

32. SUTTINEN

Kivikautinen asuinpaikka, I.
Kotila, RN:o 3:8 (1986)
Pk 2132 06 LAITIKKALA

Koord. $x = 6794\ 33$, $y = 2519\ 48$, $z = 90 - 95$

Kohde löydettiin vuoden 1995 inventoinnin yhteydessä. Suttisen talosta n. 350 – 400 m itäkaakkoon sijaitsevalta juurikaspellolta löydettiin pieneltä alalta saviastianpaloja, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta ja savea.

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 32
Mj. rek. nro 635 1 0032

33. PUOLIVÄLINSAARI

Kivikautinen/epineoliittinen asuinpaikka, I.
Mälkilä, RN:o 3:13 (1986)
Pk 2132 03 VALKEAKOSKI

Koord. $x = 6799\ 50$, $y = 2507\ 20$, $z = 85 - 90$

Kohde löydettiin vuoden 1995 inventoinnin yhteydessä. Löytöpaikka on kesämökin ympäristö Mallasveden saarella. Löydöt käsittivät mm. liuskekeihäänkärjen katkelman, saviastianpaloja ja kvartsi-iskoksia.

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 33
Mj. rek. nro 635 1 0033

34. MUSTALAHTI

Kiviröykkiöitä, I.
Äimälä, RN:o 4:12 (1986)
Pk 2132 06 LAITIKKALA

Koord. $x = 6799\ 40$, $y = 2510\ 75$, $z = 85 - 95$

Röykkiöt sijaitsevat Mallasveden pistävällä niemellä. Ne löydettiin vuoden 1995 inventoinnin

yhteydessä. Röykkiöt ovat pieniä ja kivistä kasattuja. Niiden halkaisija vaihtelee 2 – 4,2 m ja niiden korkeus 20 – 40 cm. Jotkut niistä on kasattu isomman maakiven varaan. Röykkiöryhmään liittyy myös n. 10 m pituinen kiveys tai rauennut kiviaita. Yhdestä röykkiöstä tuli koekuopasta palanutta savea ja hiiltä.

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 34
Mj. rek. nro 635 1 0034

35. SUONIEMI

Kivikautinen asuinpaikka, I.

Äimälä, RN:o 1:48 (1986)

Pk 2132 06 LAITIKKALA

Koord. asuinpaikka: $x = 6795\ 40$, $y = 2510\ 12$, $z = 85 - 87,5$

hiekkakuoppa: $x = 6795\ 46$, $y = 2510\ 04$, $z = 85$

Asuinpaikka sijaitsee Suoniemen talosta n. 100 m lounaaseen, etelään viettävän rinteän alapuolella, tasaisella savipellolla. Se löydettiin vuoden 1995 inventoinnin yhteydessä. Löytöinä tuli saviastianpaloja sekä kvartsi-iskoksia. Paikasta n. 100 m luoteseen, hiekkakuopan reunasta löydettiin lisäksi kvartsi-iskos.

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 35
Mj. rek. nro 635 1 0035

36. MAISNIEMI

Mahd. kivikautinen asuinpaikka?, II?

Tauriala, RN:o 2:39 (1994)

Pk 2141 07 AITOO

Koord. $x = 6803\ 08$, $y = 2523\ 98$, $z = 107,5 - 110$

Vuoden 1995 inventoinnin yhteydessä Maisniemen talon pohjoispuoliselta pellolta poimittiin muutama epämääräinen kvartsi-iskos.

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 36
Mj. rek. nro 635 1 0036

37. TAKA-VAIJALA

Mahd. rautakautinen asuinpaikka?, II?

Epaala, RN:o 8:56 (1987)

Pk 2141 04 PÄLKÄNE

Koord. $x = 6805\ 96$, $y = 2514\ 90$, $z = 90$

Taka-Vaijalan asuinrakennuksen ja navetan perustuksia kaivettaessa löytyi ehkä liesiä ja koekuopituksessa (1960) jälkiä kulttuurimaasta. Vuoden 1995 inventoinnissa ei tehty uusia havaintoja.

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 37
Koekaiv. P-L Lehtosalo 1960
Mj. rek. nro 635 1 0037

38. PAAVOLA

Hioinkivi, II?

Huhtioinen, RN:o 2:15 (1987)

Pk 2141 04 PÄLKÄNE

Koord. $x = 6802\ 92$, $y = 2510\ 66$, $z = 100$

Ajoitukseltaan epämääräinen hioinkivi on ollut 1700-luvulla rakennetun, nyttemiin puretun aitan porraskivenä. Kiven hioinpinta on melko karkea. Vuoden 1995 inventoinnissa ei tehty uusia havaintoja.

Inv. Erä-Esko 1947: s. 30

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 38

Mj. rek. nro 635 1 0038

39. TOMMINLÄHDE

Uhrilähde, I?

Luikala, RN:o 5:44 (1987)

Pk 2141 05 SAHALAHTI

Koord. $x = 6813\ 30$, $y = 2518\ 79$, $z = 105$

Perimätiedon mukaan metsänjumalan uhrilähde, joka sijaitsee Pälkäneen ja Sahalahden rajalla, Isossakorvessa, Sulkajärven länsipäästä n. 350 m länteen, metsässä.

Inv. Pukkila & Laakso 1995: nro 39

Mj. rek. nro 635 1 0039

s.16

Kantha 1

1. PÄLKÄNE, HUHTIOINEN, HIRVO (635 1 0001)

Kivikautinen asuinpaikka, II.

peruskartta: 2141 01 SAARIKYLÄT (pain. 1987)

x= 6800 96

y= 2506 82

z= 85 (N60)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Huhtioinen 403

tila: RN:o 2:5 Hirvonniitty

kiinteistötunnus: 635-403-0002-0005-H

omistaja: Hirvo, Arvo Heikki

osoite: Huhtinen, 36600 Pälkäne

Aiemmat tiedot: Kivikautinen asuinpaikka

Paikalta on löydetty mm. liuskekeihäänkärkien katkelmia, alkeellinen kirves, ns. pohjalaisen tyyppin kirveitä sekä joitakin vähäisiä saviastianpaloja. Paikalta on myös yksi vasarakirveskulttuurin aikainen nelisivuinen oikokirves.

Inv. A. Erä-Esko 1947: I:2

Kaiv. E. Sarasmo 1954

Kirjallisuus: Matti Huurre, Pälkäneen esihistoriaa – Pälkäneen historia. Vammala 1972: 42–43, 47, 54, 87.

Aiemmat löydöt: KM 5004:2?, KM 11793:1, KM 13880, 5 esinettä Pälkäneen museossa, HM 2792:1–2 (kynsitaltta & hioimen? pala)

Ajoitus: Kivikausi; Suomensjärvenkulttuuri, kampakeraaminen aika (I:2 & II:2), vasarakirveskulttuuri

Tarkastuslöydöt: KM 29221:1 (2 kvartsi-iskosta)

Kartat: 1, 2 & 3

Valokuvat: 102548

Paikka ja sijainti: Hirvon kivikautinen asuinpaikka sijaitsee nykyään kesannolla olevalla savipellolla Hirvonselän itärannalla, Mallasveden rannalla vanhalla rantatörmällä, etelään viettävällä rinteellä. Matkaa Hirvonselän rantaan on vajaa 100 m. Savea on viety pellolta tiilentekoon.

Inventointihavainnot 1995: Tarkastuksen yhteydessä asuinpaikan olemassaolo todettiin poimimalla talteen avoimesta pellon kohdasta pari kvartsi-iskosta, ilmeisesti vuonna 1954 tutkitun alueen pohjoispuolelta.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 28.6.1995.

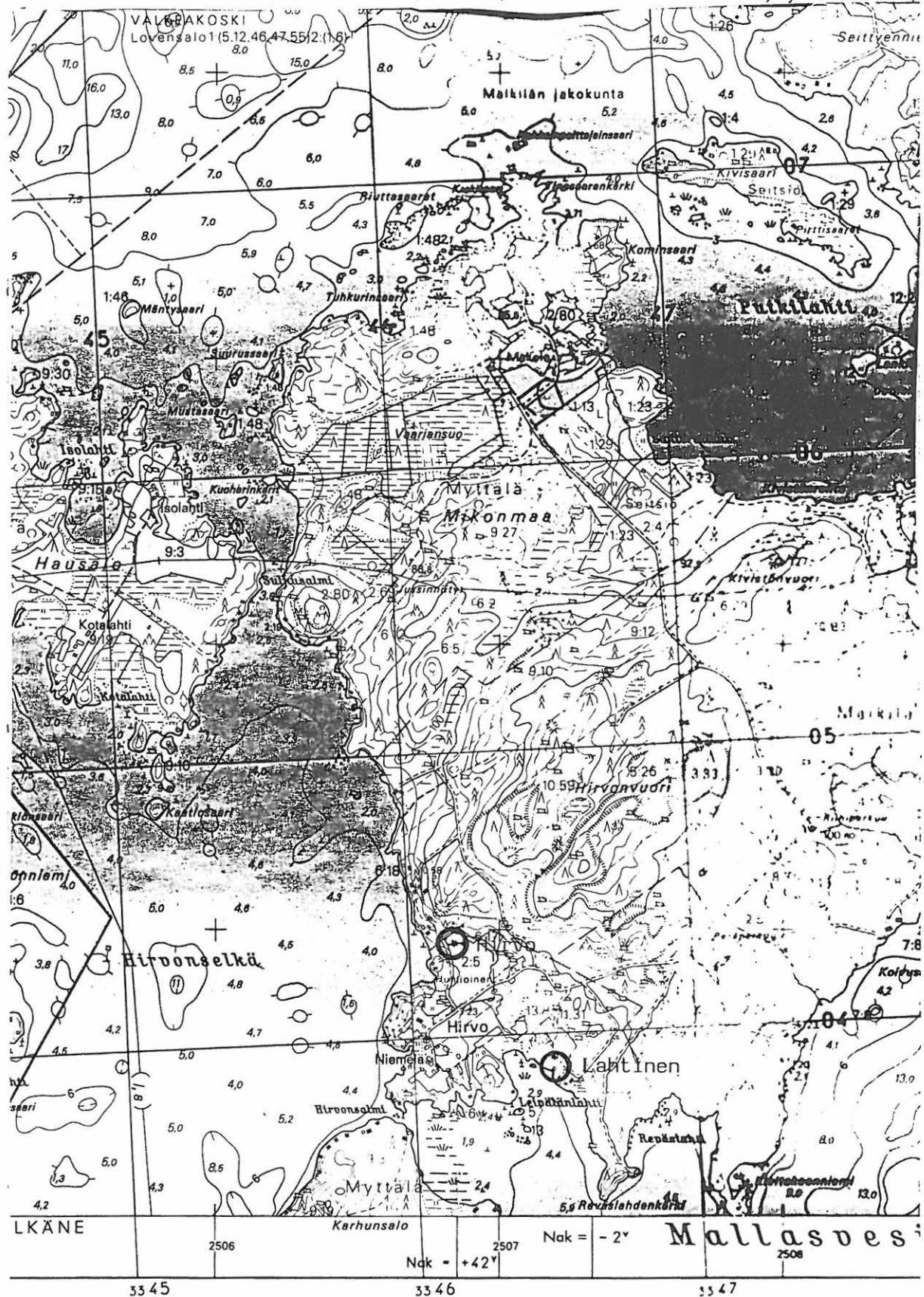
PÄLKÄNE INVENTOINTI 1995

Kartta 2

HIRVO JA LAHTINEN

mk= 1:20000

Pk 2141 01 Hirvo: x= 6800 96, y= 2506 82, z= 85; Lahtinen: x= 6800 52, y= 2507 20, z= 85-90

renkulkuun liittyvät merkinnät ovat A-järjestelmässä ja vastaavat ajankohtaa 21.10.1987
 ystiedot perustuvat merenkulkuhallituksen mittauksiin 1956
 ystietojen lähtötaso 84,1 m

Ilmakuvaus 1984 Täydennyskarttutus 1:10 000 v. 1985

PÄLKÄNE INVENTOINTI 1995

J. Pukkila & V. Laakso

HIRVO

Alkuperäinen kartta: E. Sarasmo 1954

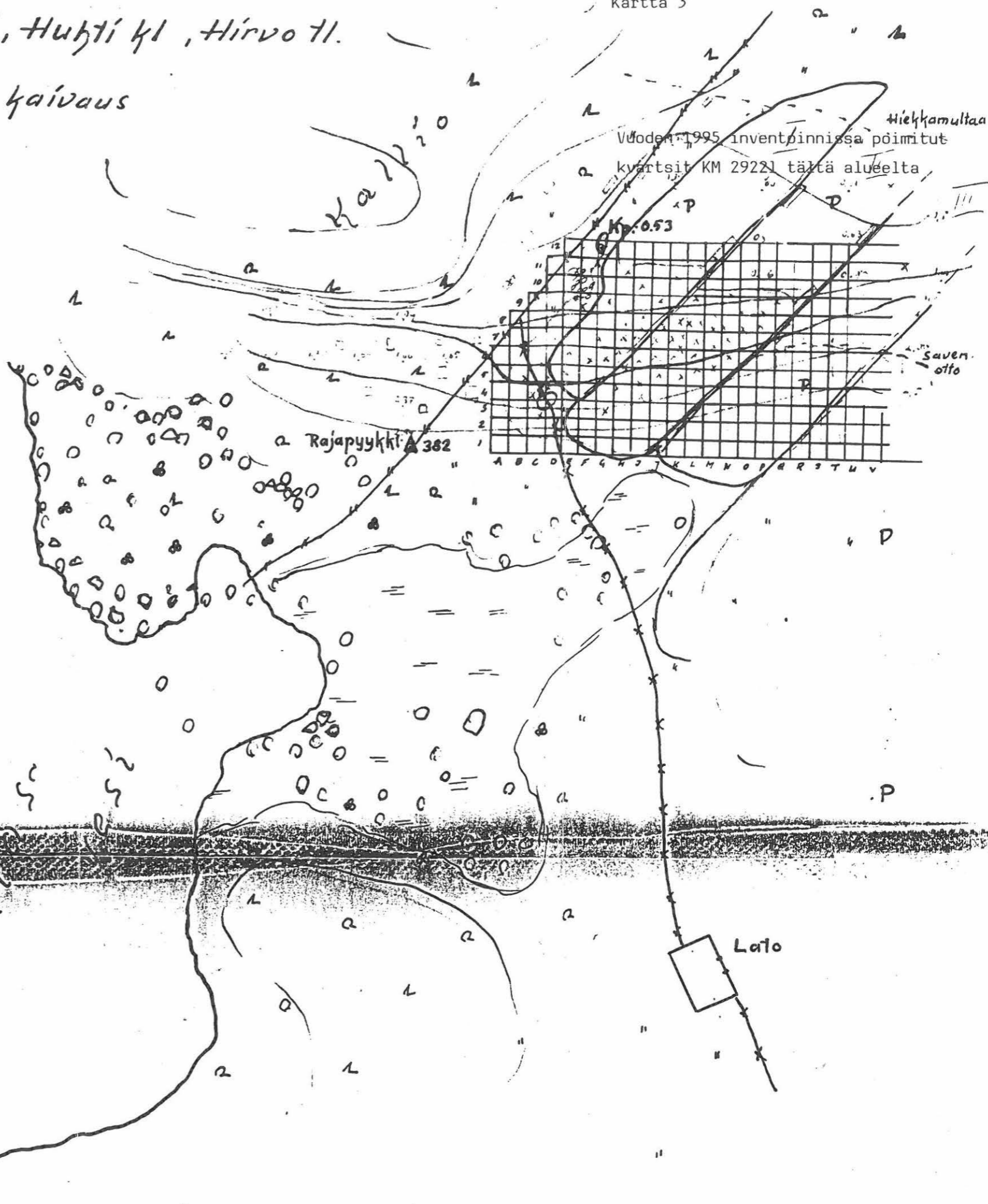
PÄLKÄNE, Huhti k1, Hirvo tl.

Kivlk. as. paikan kaivaus

Esko Sarasmo

16-19.6.1954

Kartta 3

2. PÄLKÄNE, MÄLKILÄ, HIRVO, LAHTINEN (635 1 0002)

Kivikautinen asuinpaikka, II.

peruskartta: 2141 01 SAARIKYLÄT (pain. 1987)

x= 6800 52

y= 2507 20

z= 85 - 90 (N60)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Mälkilä 421

tila: RN:o 11:29 & RN:o 11:31

kiinteistötunnus: 635-421-0011-0029-M Hirsilahti

kiinteistötunnus: 635-421-0011-0031-P Rantala

omistaja: Tampereen Metallityöväen Ammattiosasto r.y. N:o 7

osoite: Näsilinnankatu 22 B, 33210 Tampere

Aiemmat tiedot: Kivikautinen asuinpaikka

Sijaitsee em. Hirvon (kohde 1) asuinpaikasta n. ½ km kaakkoon. Löytöpaikasta on saatu useita kiviesineitä (osa hävinnyt) sekä joitakin kvartsi-iskoksia. Löydöt ovat erityisesti tulleet Lahtisen talon itäpuolella olevasta kumpareesta, aivan reunalta (Erä-Esko 1947).

Inv. A. Erä-Esko 1947: I:3

Kirjallisuus: Matti Huurre, Pälkäneen esihistoriaa - Pälkäneen historia. Vammala 1972: 55, 88.

Aiemmat löydöt: KM 5004:3-4?, KM 5049:3, KM 9371:4

Ajoitus: Kivikausi; kampakeraaminen aika?, Kiukaisten kulttuuri

Tarkastuslöydöt: -

Kartat: 1 & 2

Valokuvat: 102549, 102550

Paikka ja sijainti: Löytöpaikka sijaitsee raivatulla puutarha-alueella, Mallasveden Leipälänlahden koillisrannassa. Paikka viettää osittain lounaaseen. Maaperä on savea, paikoin louhikkoista kivikko. Lähellä on savenottopaikka.

Inventointihavainnot 1995: Alue on nyt jonkin ammattiosaston (Metalli 7) kesänviettopaikka, jonka puitteissa mm. vanha päärakennus on purettu ja uusi vapaa-ajanasunto on rakennettu tai saneerattu vanhasta. Näitä muutoksia tehtäessä ei kuitenkaan pihamaata näytetä muokatun mitenkään merkittävässä määrin. Esimerkiksi Erä-Eskon (1947) mainitsema kumpare, joka silloin sijaitsi päärakennuksen itäpuolella, on edelleen jäljellä.

Mitään muinaisjäännökseen viittaavia löytöjä ei kuitenkaan tehty puutarhasta eikä avoimista maankohdista, joihin näkyy tuodun jonkin verran maata, mm. soraa. Alue kuitenkin vaikuttaa sovelialta asuinpaikalta.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 28.6.1995.

3. PÄLKÄNE, HUHTIOINEN, UOTILA (635 1 0003)

Rautakautinen polttokenttäkalmisto?? ja mahd. röykkiöitä?, II.

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE (pain. 1987)

Röykkiö 1	Röykkiö 2	"Polttokalmisto"
x= 6802 72	x= 6802 78	x= 6802 81
y= 2510 88	y= 2510 88	y= 2510 86
z= 90 (N60)	z= 90 (N60)	z= 90 (N60)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Huhtioinen 403

tila: RN:o 1:19 Simola

kiinteistötunnus: 635-403-0001-0019-C

omistaja: Simola, Matti Johannes

osoite: Huhtioinen, 36600 Pälkäne

tila: RN:o 1:29 Uotila

kiinteistötunnus: 635-403-0001-0029-P Uotila

omistaja: Uotila, Bruno Valdemar kuolinpesä

osoite: 36600 Pälkäne

Aiemmat tiedot: Rautakautinen polttokenttäkalmisto?

Epämääräisiä kiveyksiä, jotka liittyvät mahdolliseen polttokenttäkalmistoon. Mitään löytöjä ei ole tehty, mutta maa paikalla on mustaa ja hiilensekaista. Kiveys vaikuttaa kalmistokiveykseltä.

Kirjallisuus: Matti Huurre, Pälkäneen esihistoriaa – Pälkäneen historia. Vammala 1972: 97.

Aiemmat löydöt: –

Ajoitus: Rautakausi?

Tarkastuslöydöt: –

Kartat: 1, 4

Valokuvat: 102535, 102536

Paikka ja sijainti: Sijaitsee lähellä Mallasveden rantatörmää olevalla kumpareella, n. 100 m rannasta luoteeseen, Seittyen vievän tien kaakkoispuolella. Alue on kesannolla olevien peltojen ympäröimää kesämökin pihamaata ja joutomaata tien ympäristössä. Paikalta on ajettu maata.

Inventointihavainnot 1995: Vaikeaselkoinen, epämääräinen muinaisjäännösalue. Uotilan päärakennuksesta n. 250 m kaakkoon sijaitsevan kesämökin pihalla, sen korkeimmalla kohdalla on mahdollinen hautaraunio? (röykkiö nro 1), jota ilmeisesti Erä-Eskon ja Runo Uotilan kehoituksesta on suojeltu, samoin kuin alueen muitakin mahdollisia muinaisjäännöksiä.

Röykkiö 1: Sijaitsee 4,5 m kesämökin lounaiskulmasta suuntaan 310 goonia. Sen keskellä on halkaisijaltaan n. 1 m kokoinen kivi ja reunoilla näyttäisi olevan isompia kiviä. Raunioon on istutettu kasveja, mutta muuten se on saanut olla rauhassa. Röykkiön mitat: pituus (NE–SW) 6,5 m, leveys 5,5 m ja korkeus n. 0,5 m. Valok. 102536.

Röykkiö 2: Röykkiö on vielä epämääräisempi ja vaikeaselkoisempi, osittain johtuen ympäristön vattupuskista ja nuorista pihlajista, jotka tehokkaasti peittivät röykkiön näkyvistä. Röykkiö sijaitsee n. 40 m kesämökin kulmasta suuntaan 370 goonia, mökille vievän tien vieressä, osittain ehkä sen allakin. Röykkiön kohdalla tie tekee loivan mutkan. Röykkiö on muodoltaan epämääräinen ja sen keskellä on silmäkivi. Reunoilla näyttäisi olevan isompia kiviä. Röykkiön mitat: pituus (NW–SE) n. 6 m, leveys 4 m, korkeus 20 – 30 cm. Valok. 102535.

"Polttokalmisto"??: Opettaja Hannu Uotila tiesi kertoa, että Erä-Eskon (1947) mainitsema polttokalmisto sijaitsee kuusikossa tien ja pellon välissä (x= 6802 81, y= 2510 86), parisen kymmentä metriä röykkiöstä 2 luoteeseen. Koska paikka vaikutti yhtä epämääräiseltä kuin edellisetkin kohteet, tehtiin oletettuun kalmistoon koepisto, josta tuli esiin lähinnä humuksen sekaista hiekkaa n. 20 cm syvyyteen asti. Mitään löytöjä tai merkkejä kulttuurimaasta ei tullut.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 28.6.1995.

PÄLKÄNE INVENTOINTI 1995

Pk 2141 04

Kartta 4

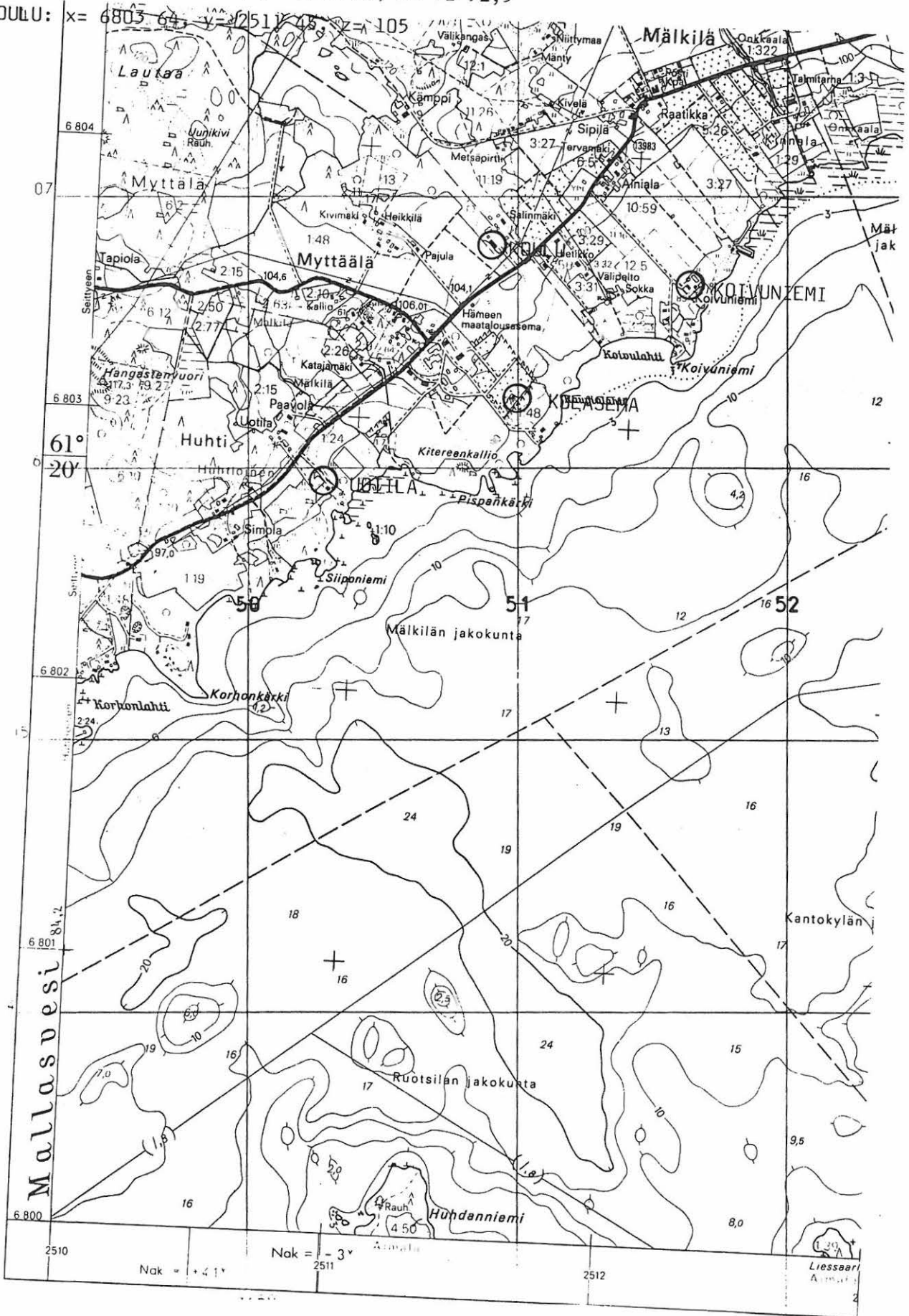
UOTILA: x= 6802 72-81, y= 2510 86-88, z= 90

mk= 1:20000

KOEASEMA: x= 6803 10, y= 2511 58, z= 92,5

KOIVUNIEMI: x= 6803 55, y= 2512 22, z= 91-92,5

KOULU: x= 6803 64, y= 2511 45, z= 105

4. PÄLKÄNE, MYTTÄLÄ, MYTTÄÄLÄN KOEASEMA (635 1 0004)

Rautakautinen röykkiö? ja ajoitukseltaan epämääräinen asuinpaikka?, II.

Kivikautisia irtolöytöjä / asuinpaikka?

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE (pain. 1987)

x= 6803 10

y= 2511 58

z= 92,5 (N60)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Myttälä 420

tila: RN:o 1:48 Myttäälä

kiinteistötunnus: 635-420-0001-0048-0

omistaja: Suomen valtio/Maatalouden tutkimuskeskus/Hämeen tutkimusasema

osoite: Myttäälä, 36600 Pälkäne

Aiemmat tiedot: Rautakautinen röykkiö?

Myttäälän koeaseman puutarhaa laajennettaessa 1967 löytyi rautakautisia löytöjä. Seuraavana vuonna paikka tutkittiin ja todennäköisesti ensin osa kalmistosta saatiin kaivettua. Paikalla on Sarasmon (1968) mukaan ollut samantapainen hautaraunio kuin Rönnin Kokkostenkärjen kalmistossa (kohde 24) . Todennäköisesti paikalle oli haudattu yksi vainaja, mies. Suurin osa löydöistä on peräisin nuoremmalta roomalaisajalta. Haudan lähellä oli palomaa-alue, jota kaivaja pitää ruumisrovion paikkana. Siitä tuli palanutta luuta ja keramiikkaa. Sen luota löytyi kuitenkin viikinkiaikainen pyöreä kupurasolki, joten kysessä saattaa olla hautaa nuorempi tulenpitopaikka? Koeaseman puutarhasta n. 30 – 50 m päästä kalmistosta löydettiin peltotöissä 1969 maanpinnalta reikäkivi (KM 17855). Myttäälän kartanon (nyk. koekasema) mailta on saatu talteen kivikautisia irtolöytöjä: vasarakirveen kanta (KM 1996:32) Moision pellosta, nelisivuinen oikokirves (KM 1996:31) Vainion niitystä ja pieni tasataltta (KM 1996:33) samoin Vainion niitystä. Myttäälän tilan mailta on löydetty myös 1884 kiviesineen katkelma (KM 6190:12).

Tark. E. Sarasmo 1967

Kaiv. E. Sarasmo 1968

Kirjallisuus: Matti Huurre, Pälkäneen esihistoriaa – Pälkäneen historia. Vammala 1972: 99–101.

Aiemmat löydöt: KM 17343:1–14, KM 17695:1–16, KM 17855

Ajoitus: Rautakausi; nuorempi roomalaisaika, kansainvaellusaika, viikinkiaika

Kivikausi: vasarakirveskulttuuri

Tarkastuslöydöt: KM 29230:1–4 (saviastianpaloja, palanutta savea, hioimen kappaleita, palamatonta luuta, kvartsinpaloja)

Kartat: 1, 4

Valokuvat: 102551

Paikka ja sijainti: Löytöpaikka sijaitsee Hämeen koeaseman omenapuutarhassa, joka on raivattu louhikkoiselle lehtometsäniemekkeelle. Löydöt saatiin talteen tasaiselta tai aivan loivasti Mallasveden rantaan viettävältä maalta, n. 200 m Mallasveden luoteisrannasta. Alueesta 250 m päässä luoteessa on koeaseman toimistorakennus ja runsaan 350 m päässä Seittyeen vievä tie. Ympäristöä ei liene Sarasmon kaivausten (1968) jälkeen paljoakaan muokattu, lukuunottamatta puutarhatöiden yhteydessä tapahtunutta maan liikuttelua.

Inventointihavainnot 1995: Tarkastuksen yhteydessä selvitettiin koeaseman muinaisjäännösalueen kuntoa kävelemällä aluetta melko laajalti ja tarkastamalla avoimia maanpinnan kohtia. Seuraavanlaisia havaintoja tehtiin:

Kalmistoalueelta, jonka Saraso tutki 1968, löydettiin muutama saviastianpala, palanutta savea ja hioimia, joista yksi oli neljään osaan hajonnut ja löytyi n. 2 m² alalta. Löytöalueen koordinaatit: x= 6803 10, y= 2511 57.

Palamattomia luunkappaleita löytyi kuusiaidan vierestä hiekkamaasta, em. kalmistosta n. 50 m etelään. (Luita ei luetteloitu kokoelmiin)

Epämääräisiä kvartsinpaloja löytyi harvakseltaan kalmistoalueesta n. 50 – 70 m etelään ja kaakkoon.

Kaikki löydöt tehtiin tasaiselta maalta, joka osin on koeaseman puutarhamaata ja osin joutomaata. Maalaji on hienoa hiekkaa.

Yleisötiedonantona saatiin maininta Pispankärjen tyvessä sijainneesta, ojankaivuutöissä todetusta liedestä sekä sittemmin kadonneista kulttuuri-indikaattorikasveista. Tarkastus ei tuonut esiin mitään näitä mainintoja selventäviä havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 7.7.1995.

5. PÄLKÄNE, MÄLKILÄ, KOIVUNIEMI (635 1 0005)

Rautakautinen polttokenttäkalmisto, III. (tuhoutunut?)

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE (pain. 1987)

x= 6803 54

y= 2512 22

z= 91 - 92,5 (N60)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Mälkilä 421

tila: RN:o 10:83 Koivuniemi

kiinteistötunnus: 635-421-0010-0083-T

omistaja: Ainiala, Immo Kalervo Ilmari

osoite: Tuulitie 1, 13720 Parola

Aiemmat tiedot: Rautakautinen polttokenttäkalmisto (tuhoutunut)

Koivuniemen talo on rakennettu keskelle polttokenttäkalmistoa. Paikalta on löytynyt eri aikoina rautakautista esineistöä. Kalmisto ajoittuu pääasiassa 1000-luvulle. Enin osa siitä on tuhoutunut rakennustöissä ja jäljellä oleva alue lienee tutkittu.

Inv. A. Erä-Esko 1947: II:3

Kaiv. E. Sarasmo 1954

Koekaiv. S. Vanhatalo 1992

Kirjallisuus: Matti Huurre, Pälkäneen esihistoriaa - Pälkäneen historia. Vammala 1972: 101.

Aiemmat löydöt: KM 11794:1-3, KM 13023, KM 14896, KM 19954:1-20**Ajoitus:** Rautakausi: viikinki- ja ristiretkiaika**Tarkastuslöydöt:** -**Kartat:** 1, 4, 5**Valokuvat:** 102533, 102534

Paikka ja sijainti: Sijaitsee peltojen ympäröimän asuintalon pihamaalla, hieman yli 100 m Mallasveden luoteisrannasta, Mälkilästä Sentyeen vievän maantien kaakkoispuolella, siitä n. 700 - 800 m päässä.

Inventointihavainnot 1995: Viimeisen tutkimuksen (S. Vanhatalo 1992) yleiskartta pätee alueeseen yhä, lukuunottamatta vuoden 1992 tutkimusalueen päälle rakennettua asuinrakennusta. Koekaivauksissa ei tullut löytöjä eikä muitakaan havaintoja muinaisjäännöksistä (Vanhatalo 1992). Pihamaata ei ole juurikaan muokattu. Kalmisto lienee aikoinaan tuhoutunut kokonaan tai ainakin lähes kokonaan?

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 20.6.1995.

6. PÄLKÄNE, MYTTÄÄLÄ, ENT. KANSAKOULU (635 1 0006)

Uhripaikka?, II.

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE (pain. 1987)

x= 6803 64

y= 2511 45

z= 105 (N60)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Myttälä 421

tila: RN:o 3:1 Salimäki

kiinteistötunnus: 635-421-0003-0001-M

omistaja: Pälkäneen kunta

osoite: PL 15, 36601 Pälkäne

Aiemmat tiedot: Uhrilehto?

Ennen kansakoulun rakentamista on uhrilehdossa ollut 7 lähdettä. Lähteet on ajettu täyteen maata, mutta muutamien kohdalla kosteus kohoaa edelleen esille. Pihalla on myös jäljellä kiviä, joiden väitetään viittaavan polttokalmistoon. Perimätiedon mukaan pihalla kasvava karsittu mänty on uhripuu. Mitään esineellisiä todisteita, löytöjä tms., muinaisjäännöksistä ei ole.

Inv. A. Erä-Esko 1947: III

Kirjallisuus: Matti Huurre, Pälkäneen esihistoriaa – Pälkäneen historia. Vammala 1972: 99.

Aiemmat löydöt: –

Ajoitus: ?

Tarkastuslöydöt: –

Kartat: 1, 4

Valokuvat: 102546

Paikka ja sijainti: Myttälän koulun pihamaa on tasaista, muokattua piha- ja joutomaata. Alue sijaitsee Seittyen vievän tien luoteispuolella, n. 500 m Mallasveden luoteisrannasta, peltojen rajaaman metsäalueen kaakkoiskärjessä.

Inventointihavainnot 1995: Tarkastusajankohtana koulu vaikutti käytöstä poistetulta joskin asutulta. Toisaalta osa alueesta on kotiseutumuseona (Salinmäki). Voitiin todeta, että alue ei ole muuttunut lainkaan tai ainakaan paljoa sitten Erä-Eskon inventoinnin 1947. Esimerkiksi mahdollinen uhrimänty on jäljellä. Osa alueesta kasvoi vahvaa aluskasvillisuutta, mm. saniaisia. Alue vaikutti moneen kertaan myllättyä puutarhamaalta. Lisäksi museon takia paikalle lienee siirretty rakennuksia. Todettiin kivijalkoja hävinneistä taloista. Tehtiin muutamia koepistoja, joista todettiin satunnaisia pieniä hiilenmuruja, mutta merkkejä muinaisjäännöksistä (löytöjä, kulttuurimaata) ei havaittu.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 20.6.1995.

7. PÄLKÄNE, EPAALA, HYLLI (635 1 0007)

Kiven- ja maansekaisia röykkiöitä & rautakautinen asuinpaikka, I.

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE (pain. 1987)

röykkiö 1	röykkiöt 2 - 4	röykkiö 5	röykkiöt 6 & 7
x= 6805 42	x= 6805 47	x= 6805 62	x= 6805 70
y= 2514 46	y= 2514 50	y= 2514 46	y= 2514 58
z= 92,5 (N60)	z= 92,5 (N60)	z= 97,5 (N60)	z= 97,5 (N60)

röykkiöt 8 - 12

x= 6805 62

y= 2514 66

z= 90 - 95 (N60)

(3 muinaisjäännösmerkkiä peruskartassa)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Epaala 401

tila: RN:o 16:10 Hylli

kiinteistötunnus: 635-401-0016-0010-W

omistaja: Hylli, Olli Jorma Tapani

osoite: Epaala, 36600 Pälkäne

Aiemmat tiedot: Kiven- ja maansekaisia röykkiöitä & rautakautinen asuinpaikka.

Hyllin talosta 300 - 400 m etelään on toista kymmentä erikokoisia ja -muotoisia röykkiöitä. Niiden koko vaihtelee 4-27 m x 2,5-15 m ja korkeus 0,4-1,5 m. Ne eivät ole hautoja vaan ehkä pajatoimintaan liittyneitä jätekasoja. Niistä on tutkittu röykkiöt 2 - 4 sekä osittain röykkiö 1. Niistä löytyi merkkejä tulisijoista sekä mm. valinmuotin kappaleita. Löytöinä tuli pääasiassa koristelematonta karkeaa keramiikkaa sekä muutamia paloja ns. Luukonsaaren tyyppin asbestikeramiikkaa. Rauniot sijaitsevat peltojen keskellä olevilla lehtipuuvaltaisilla metsäsaarekkeilla, joissa kasvaa mm. pähkinäpensasta. Erä-Esko löysi Hyllin talosta n. 200 m etelään, kohdasta, jossa maa alkaa laskeutua rantaan päin, metsikön länsipäässä sijainneesta kummusta nro 9 pronssisen rannerenkaan (KM 11795:1) ja palaneen luunmurusia sekä hiiltä.

Inv. A. Erä-Esko 1947: II:6

Kaiv. E. Sarasmo 1955

Museoviraston hoitokohde 1993 -

Kirjallisuus: Matti Huurre, Pälkäneen esihistoriaa - Pälkäneen historia. Vammala 1972: 57, 65-66, 102-103.

Aiemmat löydöt: KM 11795:1, KM 14545:1-444

Ajoitus: Rautakausi: esiroomalainen & roomalainen rautakausi, viikinkiaika

Tarkastuslöydöt: KM 29217:1 (kuonanpala/ löytänyt Olli Hylli)

Kartat: 1, 6 & 7

Valokuvat: 102598

Paikka ja sijainti: Röykkiöt sijaitsevat peltojen saartamalla kivikkoisella laiturumella sekä metsikössä, Pälkäneveteen viettävällä loivalla rinteellä.

Inventointihavainnot 1995: Tarkastus rajattiin kohteiden tunnistamiseen ja niiden kunnon selvittämiseen sekä v. 1948 tehdyn kartan tietojen oikeellisuuden tarkastamiseen. Satunnaisesti tarkastettiin myös kohdalle osuneet avoimet maastokohdat. Kaikkien merkittyjen kohteiden todettiin säilyneen.

Hyllin talon isäntä Olli Hylli löysi kesällä 1995 pelloiltaan, läheltä röykkiöaluetta, kuonanpalan (KM 29217:1), jonka hän luovutti museoviraston aluesuunnittelija Olli Soiniselle. Sen summittainen löytöpaikka: $x = n. 6805\ 50$, $y = n. 2514\ 55$, $z = n. 90 - 95$.

Epaala Hylli: luettelo röykkiöistä:

E. Sarasmo 1955 (ks. kartta)

Röykkiö 1: Pohjoisosaltaan tutkittu 1955/E. Sarasmo. Muodoltaan röykkiö oli pitkänomainen kolmio. Se oli kasattu pääasiassa kivikkoisesta sorasta, selvin kulttuurimaakerros (yleensä 5 – 15 cm paksu) oli kumpareen korkeimmalla kohdalla. Röykkiössä oli 4 liettä tai tulenpitokuoppaa. Löydöt olivat pääasiassa karkeaa rautakautista keramiikkaa, yksi pala asbestikeramiikkaa ja pari poltetun luun palaa sekä palamatonta luuta. Esinelöytöinä tuli kuonanpala, hokki, putkilukon osia, savikiekon palasia sekä pronssilankaa ja rautanaula(?). Mitat: 27 m x 15 m x n. 1 m.

Röykkiö 2: Tutkittu 1955/ E. Sarasmo. Sijaitsee edellisestä n. 14 m koilliseen. Muodoltaan röykkiö oli soikea. Röykkiötä peitti yhtenäinen kiveys, jonka alla oli lähinnä humuksen kaltainen kulttuurimaakerros. Kiveyksen runkona oli joukko suuria maakiviä. Röykkiön keskiosassa kivet näyttivät palaneilta. Löytöinä tuli pronssikorujen savesta tehtyjen valinmuottien palasia, keramiikkaa runsaasti. Pari asbestikeramiikan palaa tuli kulttuurimaan pohjalta. Muita löytöjä: palaneen luun palasia, palamatonta luuta, kuonaa. Mitat: 18 m x 7,5 m.

Röykkiö 3: Tutkittu 1955/E. Sarasmo. Sijaitsee edellisestä 20 m pohjoiseen. Kiveyksen rungon muodostivat suuret kivenjätkäleet. Kiveys muodostui erikokoisista kivistä eikä ollut aivan yhtenäinen. Enimmät kivet olivat kooltaan 10 – 50 cm, vain paikoin niitä oli 2 kerrosta. Niiden joukossa oli palaneita. Tulensijoja röykkiössä oli kaksi. Röykkiöstä löytyi samanlaista rautakautista keramiikkaa kuin muistakin. Palanutta luuta tuli 3 – 4 sirua. Lahoo palamatonta luuta ja hampaita löytyi runsaasti. Kuonaa ja savitiivistettä on muutama pala. Esinelöydöksinä oli puukko, padanhahlan osia, hioin ja valinmuotin paloja. Mitat: 13,5 m x 8,5 m.

Röykkiö 4: Tutkittu 1955/ E. Sarasmo. Sijaitsee edellisestä vajaa 10 m itään. Röykkiön runkona oli kummassakin päässä kallion muhkuria ja niiden välissä oli kasattu harjanne. Kiviä oli 2 – 3 kerrosta ja nokipitoista multaa niiden välissä oli 20 – 35 cm. Röykkiön reunoilla oli erillisiä kiviladelmia. Löytöinä tuli karkeaa tummaa keramiikkaa, savikuonaa ja -tiivistettä, palanutta luuta yksi siru, palamatonta luuta, 3 piinpalaa, hioin, luisen värttinänpyörän paloja sekä savisen palkeensuojuksen(?) palaset. Mitat: 18 m x 11 m.

Röykkiö 5: Pinnassa 2 – 3 laakeata kalliota sekä suuria kiviä. Mitat: 11m x 9,5m x 1 m. (Sarasmo 1955)

Röykkiö 6: Laakea, pienehköjä kiviä. Mitat: 8 m x 7 m x 0,6 m. (Sarasmo 1955)

Röykkiö 7: Pituusakselin suunta luode-kaakko. Mitat: 4 m x 2,5 m x 0,4 m. (Sarasma 1955)

Röykkiö 8: Pituusakselin suunta itä-länsi, keskellä 4 korkeaa kiveä ja isoja matalia harvassa koko alalla, maa nokipitoista. Mitat: 14 m x 7 m x 1 m. (Sarasma 1955)

Röykkiö 9: Keskellä suurten lohcareiden lomassa 3 x 3 m nurmikko. A. Erä-Eskon löydös rannerengas (KM 11795:1) ja luunsiruja v. 1947. Mitat: 14 m x 13 m x 1,5 m (korkeus alarinteestä). (Sarasma 1955)

Röykkiö 10: Eteläkulmalla on iso kallio, pinta viisto, reunalla isoja kiviä - löyt. keramiikkaa. Mitat: 14,5 m x 9 m x 0,7 m. (Sarasma 1955)

Röykkiö 11: Suurten kivien kasauma. (Sarasma 1955)

Röykkiö 12: Suuri kumpu, jossa 4 perunakuoppaa, korkeus ollut 3 m, nokimaata 70 cm syvällä. (Sarasma 1955)

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 6.7.1995.

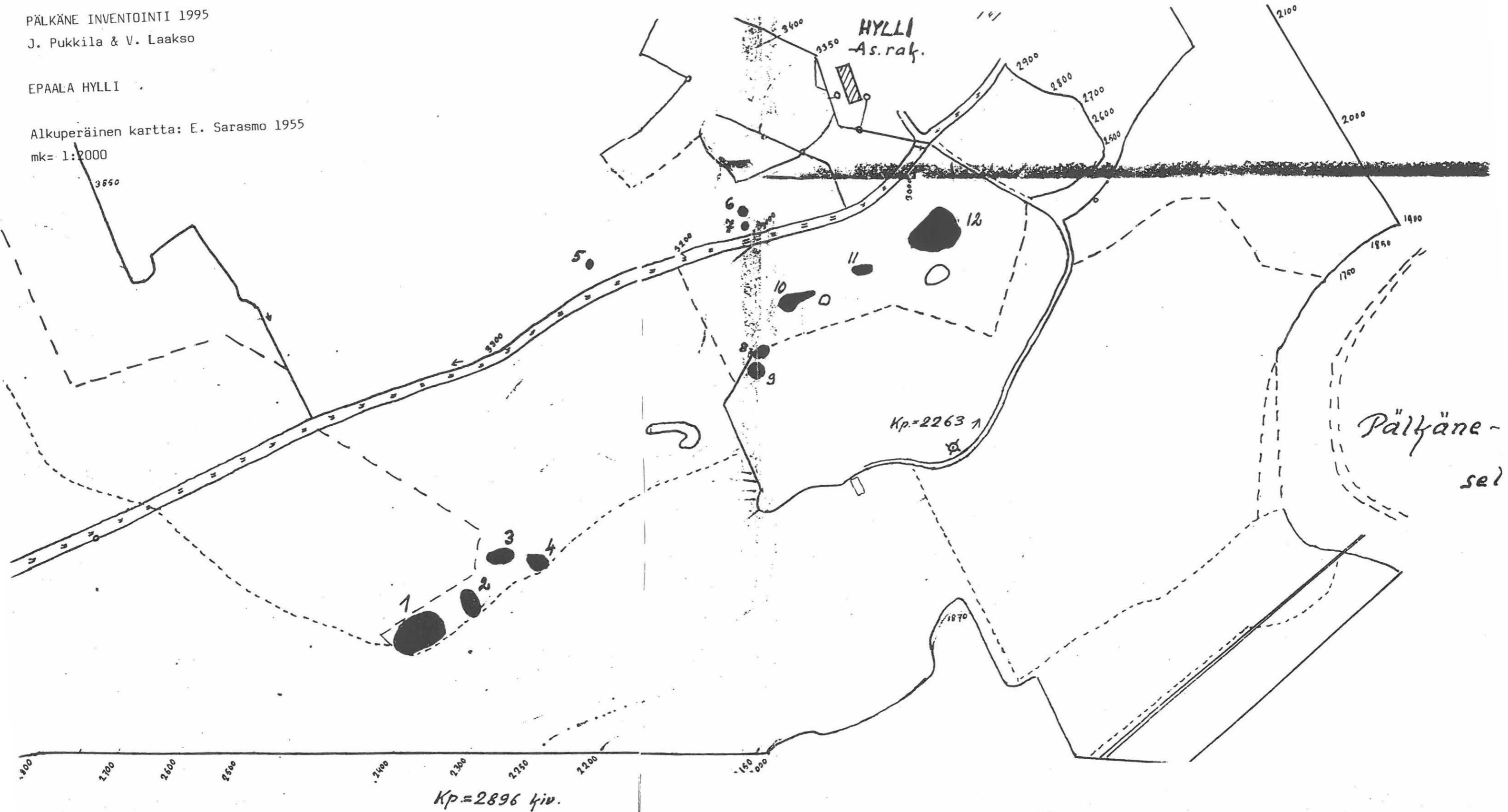
PÄLKÄNE INVENTOINTI 1995

J. Pukkila & V. Laakso

EPAALA HYLLI

Alkuperäinen kartta: E. Sarasmo 1955

mk= 1:2000

Pälkäne
sel

Kp=2896 kiv.

1:2000

8. PÄLKÄNE, KIRVU, KIRVUNLINNA (635 1 0008)

Muinaislinna, I.

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE (pain. 1987)

x= 6809 25

y= 2513 65

z= 95 - 135 (N60)

(muinaisjäännöstä 200 - 300 m säteellä koordinaattipisteestä)

kunta: Pälkäne 635**kylä:** Kirvu 410**tila:** RN:o 3:56 Heikkilä & RN:o 5:38 Hiissa

kiinteistötunnus: 635-410-0003-0056-W

kiinteistötunnus: 635-410-0005-0038-F

omistaja: Ahlmanin koulujen säätiö/ Ahlmanin maatalous- ja kotitalousoppilaitos

osoite: Hallilantie 24, 33820 Tampere

Aiemmat tiedot: Muinaislinna.

Linna on n. 50 m korkuinen kalliovuori alavan peltomaan keskellä. Lakialueen koko on 400 x 200 m. Sitä halkoo muutama jääkauden muodostama rotko. Rotkoissa on paikoin kivivalleja. Parhaiten mäen varustuksista on näkyvissä kaakkoiskulmauksen porttirakennelmat. Mäellä on myös luola, jota perimätiedon mukaan pälkäneläiset käyttivät piilopaikkana isonvihan aikaan. Linnavuoren kaakkois-, lounais- ja länsirinteet ovat hyvin jyrkät. Lounais- ja länsirinteet ovat luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja lehtoja.

Inv. A. Erä-Esko 1947: VI:2

Tark. J. Ailio 1920, H. Salmo 1963, J-P Taavitsainen 1990 ?

Museoviraston hoitokohde 1993 -

Kirjallisuus: Matti Huurre, Pälkäneen esihistoriaa - Pälkäneen historia. Vammala 1972: 67-68.**Aiemmat löydöt:** -**Ajoitus:** Rautakausi?**Tarkastuslöydöt:** -**Kartat:** 1, 8**Valokuvat:** 102527 - 102529

Paikka ja sijainti: Kirvunlinna on kaakko-luode-suunnassa n. 750 m ja lounas-koillis-suunnassa n. 500 m pitkä metsäinen kalliomäki, joka sijaitsee peltojen keskellä, Tampere-Lahden tieltä Kirvuun vievän tien länsipuolella, n. 1½ km Pälkäneveden länsirannasta. Mäen pohjoispuolella virtaa pieni oja.

Inventointihavainnot 1995: Kirvunlinna on metsää kasvava kallioinen mäki, jossa maasto on hyvin vaihtelevaa. Johtuen siitä, että alue on luonnonsuojelualuetta ja siten muinaisjäännöskin

on turvassa, sitä ei tarkastettu kovinkaan perusteellisesti. Kuitenkin todettiin, että mäen kaakkoisosaan, rotkoon on tehty porttiaukko, josta ei todettu lähtevän minkäänlaisia valleja. Mäen kaakkois- ja lounaissyjät ovat jyrkkiä, mutta itä- ja koillispuolella maasto on loivempaa ja niillä pitäisi olla kaksi solaa, joiden pitäisi olla vallitettuja. Toinen niistä lienee em. porttiaukko, mutta toista ei havaittu.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 21.6.1995

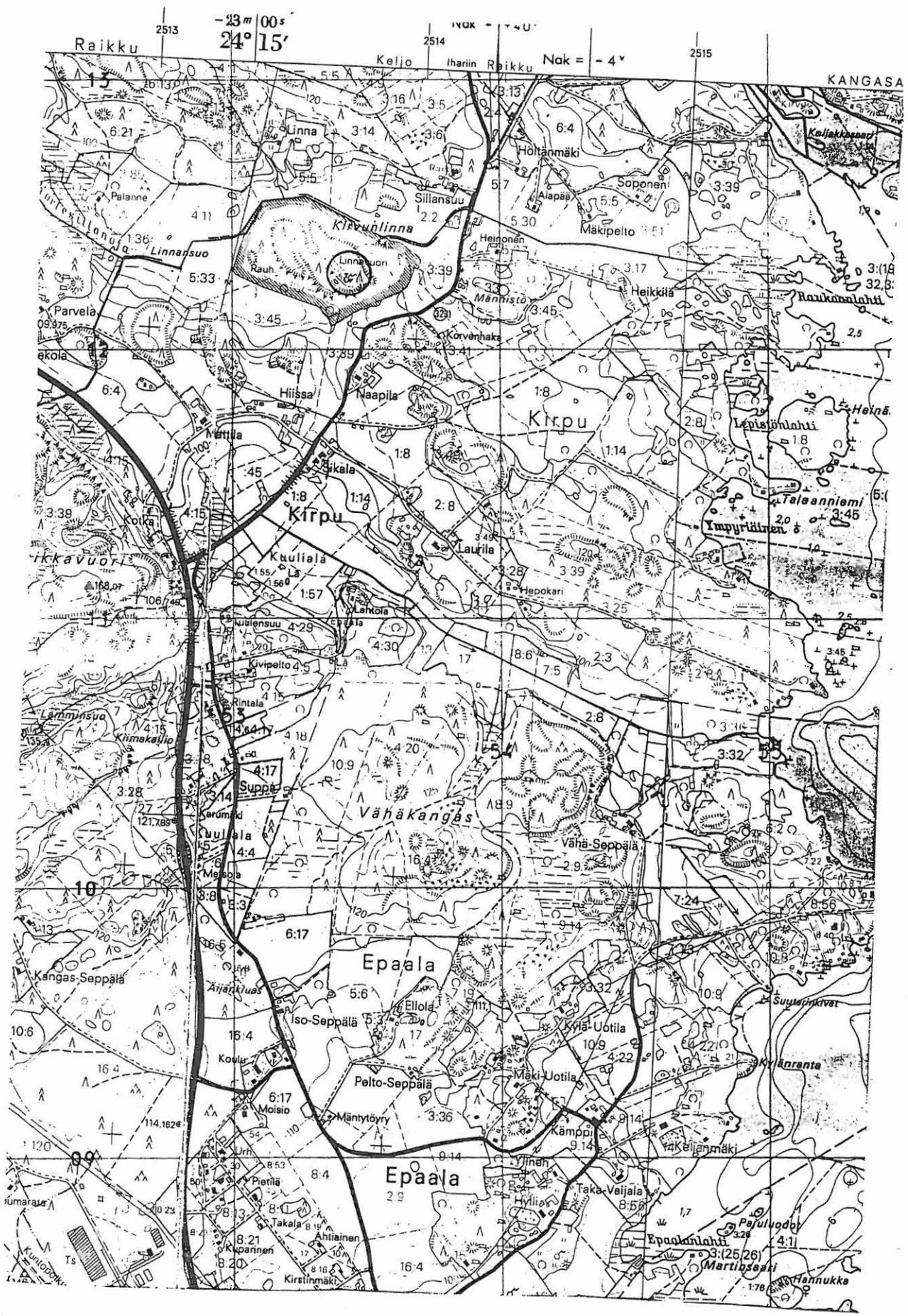
PÄLKÄNE INVENTOINTI 1995

KIRVUNLINNA

Kartta 8

Pk 2141 04, x= 6809 25, y= 2513 65, z= 95-135

mk= 1:20000

9. PÄLKÄNE, LUIKALA, KORKEISVUORI (635 1 0009)

Ajoitukseltaan epämääräinen kivitarha, II.

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE (pain. 1987)

x= 6809 40?

y= 2518 60?

z= 95?

kunta: Pälkäne 635

kylä: Luikala 419

tila: RN:o 4:54 Järvelä

kiinteistötunnus: 635-419-0004-0054-F

omistaja: Heikki Järvinen

osoite: Luikala, 36450 Salmentaka

Aiemmat tiedot: Kivitarha metsässä Jylhänvuoren ja Korkeisvuoren välisessä notkossa. Tarha on koillis-kaakkois- suuntainen, n. 55 x 30 m kokoinen, länsilounaassa on sisäänkäynti kulmassa. Tarhan kivet ovat lähes kauttaaltaan maan peitossa. Tarhan sisällä on keskikohdassa kiviröykkiö, jota on hieman pengottu.

Inv. A. Erä-Esko 1947: VIII

Aiemmat löydöt: -

Ajoitus: ?

Tarkastuslöydöt: -

Kartat: 1, 9

Valokuvat: -

Paikka ja sijainti: Alue sijaitsee Pirtlahden etelärannalla Jylhänvuoren rinteellä. Jylhänvuoren lounaispuolella on vesijättöalueita, joten aikanaan lienee tämä paikka ollut niemenä. Paikka kasvaa sekalaista havupuuta, jota on karsittu niin, että aluskasvillisuus on kasvanut voimakkaasti. Maalaji lienee moreenia, josta paikoin pistää näkyviin kalliopaljastumia.

Inventointihavainnot 1995: Alueella, jolla kivitarhan piti sijaita, oli tehty metsähakkuita, joiden seurauksena se oli karsittujen oksien peitossa ja maaston avoimuudesta johtuen siellä kasvoi pitkää heinää. Tarkastettu alue on Jylhänvuoren lounaisrinnettä, jota paikoin "puhkoo" pienet kalliopaljastumat.

Mitään Erä-Eskon (1947) kuvaaman kivitarhan kaltaista rakennetta ei havaittu, mikä saattaa johtua joko dokumenttitietojen epämääräisyydestä tai luultavammin metsänharvennuksen aiheuttamasta maaston peitteisyydestä. Paikoin havaittiin lyhyitä kivkkkoja, joista osa vaikutti ihmistekoisilta.

Tarkastettu alue lienee kuitenkin oikea, sillä Järvelän isäntä (Heikki Järvinen) mainitsi Sarasmon kaivaneen Järvelän (Liettennenän/ks. kohde 10) kaivausten yhteydessä (1953-54)

myös kivitarhan paikalla nyt tarkastettua aluetta. Lisäksi Runo Uutilan pojan Hannu Uutilan hallussa olevan Erä-Eskon inventointikertomukseen (1947) on Sarasmo myöhemmin lisännyt kivitarhan kohdalle, että kyseessä on peltoraunio ja peltovainioita ympäröivä kiviaita. On tosin mahdollista, että tarkastettu alue on väärä, sillä Erä-Eskon inventointikertomuksessa olevan kartan mukaan muinaisjäännös saattaisikin sijaita tarkastusalueelta n. 200 m luoteeseen, Jylhänvuoren luoteispäässä (ks. koordinaatit yllä).

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 21.6.1995

10. PÄLKÄNE, LUIKALA, LIETTENNENÄ, JÄRVELÄ (635 1 0010)

Kivikautinen asuinpaikka, II.

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE (pain. 1987)

x= 6809 03

y= 2518 40

z= 90 – 92,5 (N60)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Luikala 419

tila: RN:o 4:54 Järvelä

kiinteistötunnus: 635-419-0004-0054-F

omistaja: Heikki Järvinen

osoite: Luikala, 36450 Salmentaka

Aiemmat tiedot: Kivikautinen asuinpaikka

Luikalan saaren länsiosassa, hiekkapohjaisessa mäenrinteessä löytyi vanhan saunan luota vuonna 1945 taltta ja nuolenvarrensilitettä (KM 11792:1-2). Erä-Esko (1947) löysi alueelta vielä koekuopasta saviastianpaloja ja kvartsi-iskoksia (KM 11792:3 – 4). E. Sarasmo suoritti sitten paikalla kaivauksia 1953 & 1954, joista viimeisen vuoden tuloksista ei raportin ym. aineiston puuttumisen takia ole mitään tietoa.

Inv. A. Erä-Esko 1947: I:1

Kaiv. E. Sarasmo 1953 & 1954

Kirjallisuus: Matti Huurre, Pälkäneen esihistoriaa – Pälkäneen historia. Vammala 1972: 48, 90.

Aiemmat löydöt: KM 11792:1-4, KM 28857:1-298

Ajoitus: Kivikausi: varhaiskampakkeramiikka, tyypillinen kampakkeramiikka, myöhäiskampakkeramiikka

Tarkastuslöydöt: –

Kartat: 1, 9 & 10

Valokuvat: –

Paikka ja sijainti: Liettennenän Järvelän asuinpaikka sijaitsee Pälkäneveteen pistävän luode-kaakko-suuntaisen hiekkaisen niemen puolivälissä, lounaaseen viettävällä rinteellä. Paikka kasvaa kangastyypistä mäntymetsää. Asuinpaikan koillispuolella on n. 20 – 30 m:n päässä Järvelän talo.

Inventointihavainnot 1995: Luikalan Liettennenän Järvelän kivikautinen asuinpaikka sijaitsee lounaisrinteellä Järvelän talolle vievien pihateiden halkomassa mäntymetsikössä. Osa asuinpaikasta lienee edelleen jäljellä, sillä yhdessä tienpientareessa havaittiin lieden puolikas. Ajan puutteen ja tarvittavien välineiden uupuessa sitä ei voitu nyt kaivaa, mutta maanomistaja lupasi jättää tien pientareen rauhaan. Lieden koordinaatit: x= 6809 02, y= 2518 43.

Muuten ympäristön peltojen tarkastus ei tuonut esille selviä viitteitä muinaisjäännöksistä. Myöhemmin Järvelän isännän kanssa keskusteltaessa hän kertoi, että talosta n. ½ km luoteeseen sijaitsevasta pellostä olisi löytynyt kvartssia. Ajan puutteen takia peltoa ehdittiin vain pikaisesti katsastamaan, eikä sen viljalla olon takia mitään havaittu. Seuraavat koordinaatit osuvat tälle pellolle: $x= 6809\ 40$, $y= 2518\ 00$.

Huomautuksia: Em. pelto pitäisi tarkastaa paremmin.

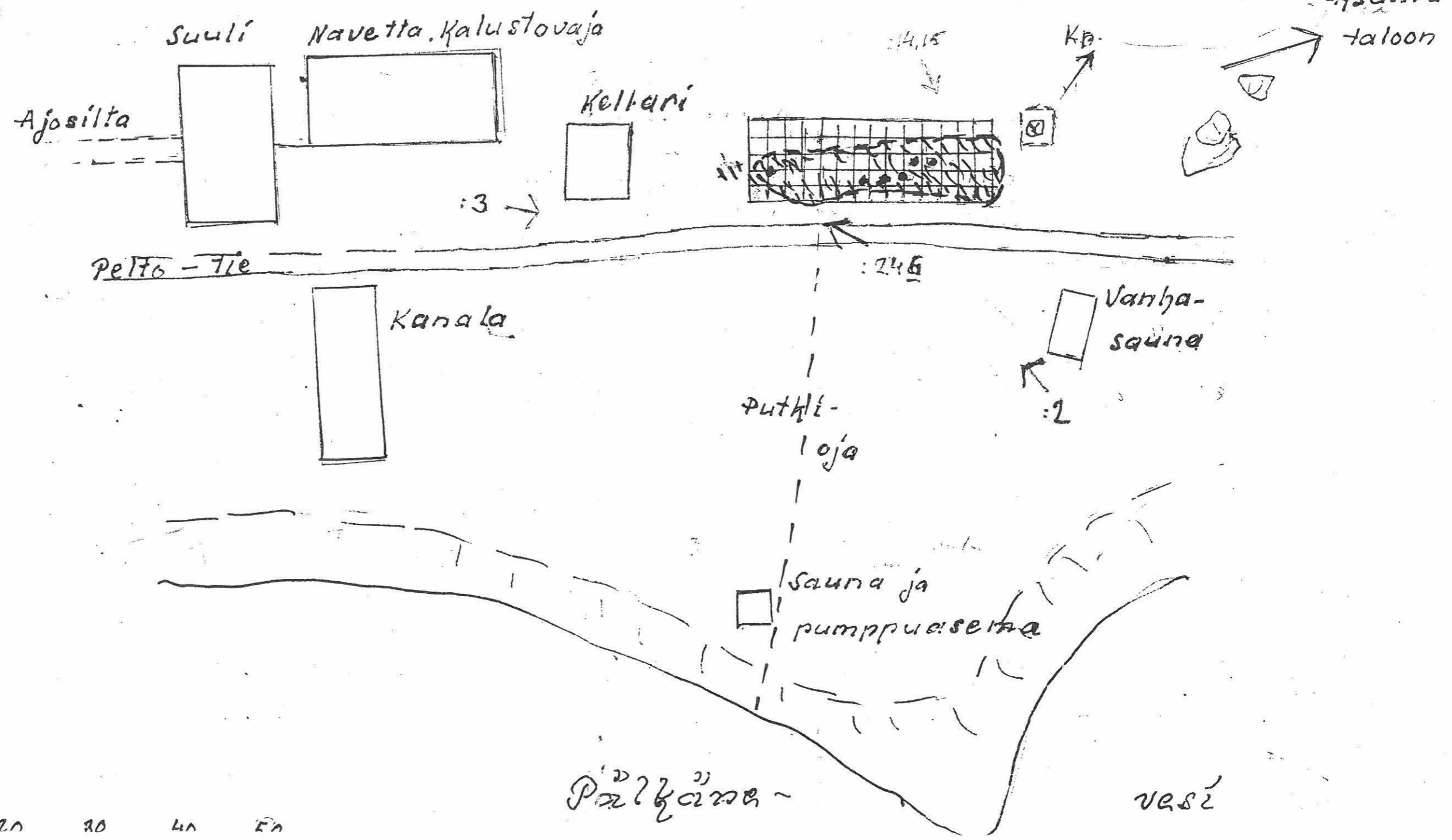
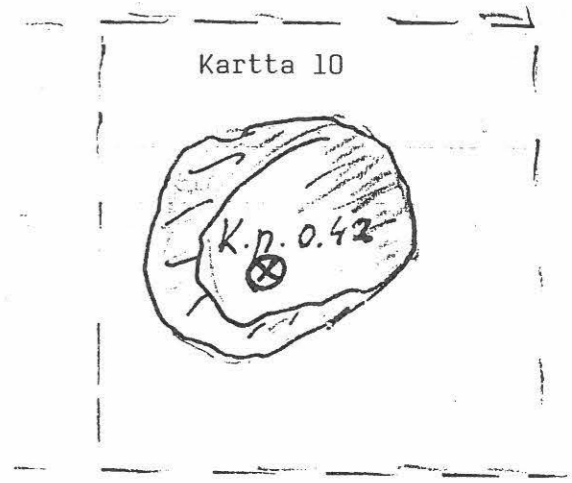
Liedenpuolikas olisi parasta kaivaa.

Talon isäntä toivoi Sarasmon kaivausalueelle nähtävyydeksi jättämän lieden suojauksesta uusia ohjeita.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 21.6. 1995.

KARTTA 1 - Asemakartta
 Pälkäne, Luivala
 Liettennenä, Järvinen
 Kiviäutinen asuinpaikka
 Esko Sarasmo 19-28.8.1953

PÄLKÄNE INVENTOINTI 1995
 J. Pukkila & V. Laakso
 LIETTENNENÄ JÄRVELÄ
 Alkuperäinen kartta:
 E. Sarasmo 1953

11. PÄLKÄNE, ONKKAALA, RISTIÄNMÄKI (635 1 0011)

Rautakautinen ruumiskalmisto, II.

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE (pain. 1987)

x= 6803 34

y= 2514 86

z= 97 - 101 (N60)

Muinaisjäännöstä koordinaattipisteen ympärillä n. 150 m:n säteellä
(muinaisjäännösmerkki peruskartassa)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Onkkaala 424

tila: RN:o 1:68 Myllymäki

kiinteistötunnus: 635-424-0001-0068-E

omistaja: As. Oy Pälkäneen Aholiini

osoite: 36600 Pälkäne

tila: RN:o 1:69 Saarnimäki

kiinteistötunnus: 635-424-0001-0069-F

omistaja: Pälkäneen kunnan manttaalikunta

osoite: 36600 Pälkäne

tila: RN:o 1:85 Leirialue

kiinteistötunnus: 635-424-0001-0085-0

omistaja: Pälkäneen kunta

osoite: PL 15, 36601 Pälkäne

tila: RN:o 1:86 Saarnimäki II

kiinteistötunnus: 635-424-0001-0086-1

omistaja: Pälkäneen kunta

osoite: PL 15, 36601 Pälkäne

tila: RN:o 1:230 Helilä

kiinteistötunnus: 635-424-0001-0230-N

omistaja: Löfroos, Mauno Vilhelm & Kerttu Helinä

osoite: Kehätie 6, 36600 Pälkäne

tila: RN:o 1:231 Turkkila

kiinteistötunnus: 635-424-0001-0231-P

omistaja: Pälkäneen kunta

osoite: PL 15, 36601 Pälkäne

tila: RN:o 1:238 Mäntykumpu

kiinteistötunnus: 635-424-0001-0238-X

omistaja: Raivio, Timo Eero Tapani

osoite: Kehäpolku 3, 36600 Pälkäne

tila: RN:o 1:239 Helilä II

kiinteistötunnus: 635-424-0001-0239-Y

omistaja: Löfroos, Mauno Vilhelm
osoite: Kehätie 6, 36600 Pälkäne

tila: RN:o 1:242 Ristiänmäki
kiinteistötunnus: 635-424-0001-0242-2
omistaja: Onkkaalan VPK
osoite: Koulutie 3, 36600 Pälkäne

tila: RN:o 1:283 Saarnila
kiinteistötunnus: 635-424-0001-0283-C
omistaja: Pälkäneen kunta
osoite: PL 15, 36601 Pälkäne

Aiemmat tiedot: Rautakautinen ruumiskalmisto

Pälkäneen keskustassa VPK:n talon, vanhan hautausmaan ja koulun lähellä, hiekkapohjaisen harjun itäpäässä, pihamaalla ja puutarhassa. Haudat ovat n. 65 – 105 cm:n syvyydessä. Varsinaisia ruumishautoja on tavattu Onkkaalan VPK:n alueelta, mäentöyrään reunalta naisenhauta (kaiv. Kivikoski 1951; löydöt KM 9848:1-9 & KM 10069:1-4) sekä Sarasmon ja Luhon kaivauksissa 1954 miehenhaudan esineistöä (ks. kartta; löydöt KM 13415:1-4). Alueelle rakennusten perustuksia kaivettaessa on löydetty luita (erit. ns. Löfroosin talon luota (tontti RN:o 1:230; ks. kartta). Bergströmin tutkimuksissa 1983 mainitun Löfroosin talon itäpuolelta tavattiin jälkiä ainakin 7 ruumishaudasta (ks. kartta). Paikka on nyt tien alla.

Inv. A. Erä-Esko 1947: II C
Kaiv. Kivikoski 1951, Luho 1954, Bergström 1983
Tark. Kivikoski 1935, Luho 1954, Sarasmo 1954 & 1955

Kirjallisuus: Matti Huurre, Pälkäneen esihistoriaa – Pälkäneen historia. Vammala 1972: 64–65, 101–102.

Aiemmat löydöt: KM 9848:1-9, KM 10069:1-4, KM 13415:1-4, KM 22081:1-77

Ajoitus: Rautakausi: viikinki- ja ristiretkiaika

Tarkastuslöydöt: –

Kartat: 1, 11 & 12

Valokuvat: 102537 – 102539

Paikka ja sijainti: Ristiänmäki on hiekkaisella, loivasti itään viettävällä rinteellä Pälkäneen keskustassa, n. 150 m Tampere-Lahti-tien lounaispuolella. Alue sijaitsee melko tarkasti Mallasveden ja Pälkäneveden välisen kannaksen keskivaiheilla, tanssilavan itäpuolella.

Inventointihavainnot 1995: Tarkastuksen tuloksena todettiin, että Bergströmin vuoden 1983 kaivauksen jälkeen osittain tutkitulle alueelle on rakennettu tie ja koulun lisärakennus. Sen sijaan tanssilavan ympäristö, jossa Kivikoski kaivoi 1951, on säilynyt kutakuinkin koskemattomana.

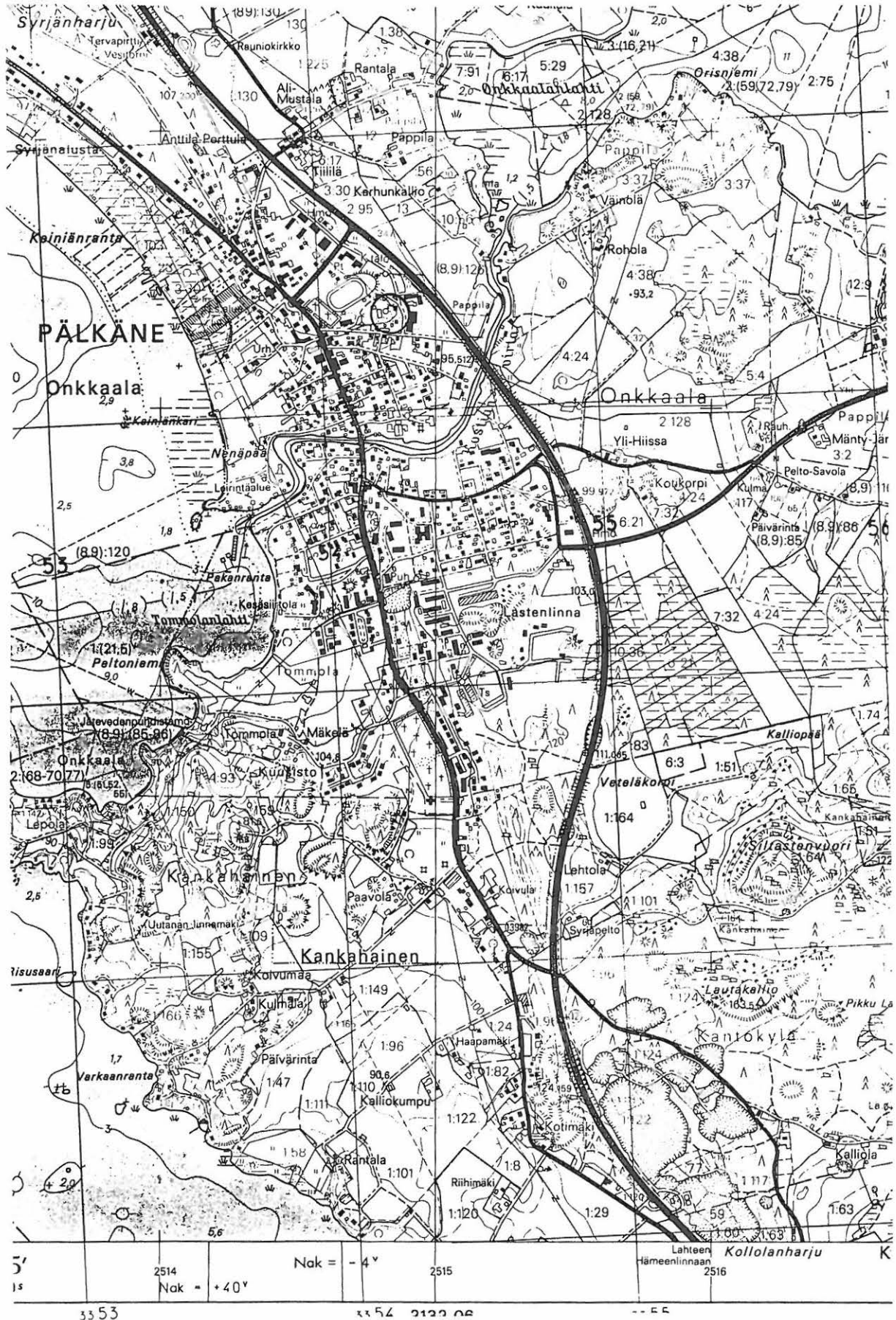
Tie ja rakennukset on hahmoteltu oheiseen karttaan (ks. kartta).

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso kesä-heinäkuu 1995.

RISTIÄNMÄKI

pk 2141 04, x= 6803 34, y= 2514 86, z= 97-101

mk= 1:20000

12. PÄLKÄNE, UUTANA, LINNAMÄKI (635 1 0012)

Vuoden 1983 muinaisjäännösluettelossa mahdollinen linnavuori?, II.

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE (pain. 1987)

x= 6801 20

y= 2513 95

z= n. 105 (N60)

(muinaisjäännösmerkki peruskartassa)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Kankahainen 407

tila: RN:o 1:202

kiinteistötunnus: 635-407-0001-0202

omistaja: Martikainen, Lauri Leo & Ritva Kaarina

osoite: 36600 Pälkäne

Aiemmat tiedot: mahd. esihistoriallinen muinaislinna?

Jyrkkärinteinen mäki, jonka loivemmissa kohdissa näyttää olevan sortunutta vallitusta.

Inv. A. Erä-Esko 1947: VI:5

Kirjallisuus: Matti Huurre, Pälkäneen esihistoriaa – Pälkäneen historia. Vammala 1972: 68.

Aiemmat löydöt: –

Ajoitus: ?

Tarkastuslöydöt: –

Kartat: 1, 13

Valokuvat: 102540, 102541

Paikka ja sijainti: Linnavuori sijaitsee Kankahaisista Uutanankärkeen vievän tien itäpuolella Mallasveden itärannalla. Maasto on kallioista metsäaluetta, jossa pääasiassa kasvaa kuusia. Matkaa Mallasveden rantaan on n. 300 m.

Inventointihavainnot 1995: Uutanen linnavuori on kallioisella metsäalueella sijaitseva hyvin matala (2 – 5 m korkea), paikoin jyrkkärinteinen, n. 30 m x 20 m kokoinen, lähes pohjois-etelä-suuntainen kallio. Linnavuoren rinteet ovat louhikkoiset, paikoin louhikkoa ulottuu kallion laelle asti. Kallion itäsivulla olevan syvennyksen yläosassa näyttää muutaman metrin matkalla olevan muutaman metrin mittainen kivirivi, joka on koottu 30 – 60 cm:n kokoisista pyöreäsivuisista kivistä pienempien kivien päälle. Muualla ei kuitenkaan havaittu minkäänlaisia vallirakennelmia.

On vaikea ratkaista onko linnavuori muinaislinna. Ottaen huomioon sen mataluuden ja vallirakennelmien vähäisyyden on luultavaa, ettei kysessä ole muinaisjäännös.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 20.6.1995

13. PÄLKÄNE, SALMENTAKA, SULKAJÄRVI (635 1 0013)

Kiven- ja maansekainen röykkiö?, II.

peruskartta: 2141 05 SAHALAHTI (pain. 1987)

x= 6812 94

y= 2519 82

z= 105 (N60)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Salmentaka 431

tila: RN:o 7:34 Yli-Mattila

kiinteistötunnus: 635-431-0007-0034-0

omistaja: Virtanen, Erkki Viljami & Salme Marjatta

osoite: Salmentaka, 36450 Salmentaka

Aiemmat tiedot: Kiven- ja maansekainen röykkiö

Sulkajärven itäpuolella mäenrinteessä pyöreähkö, päältä tasainen röykkiö, halk. 14 m.

Kauttaaltaan turpeen peittämä. Röykkiöön on kaivettu kuoppa pohjaan asti.

Inv. A. Erä-Esko 1947: VII:1

Aiemmat löydöt: -

Ajoitus: ?

Tarkastuslöydöt: -

Kartat: 1, 14

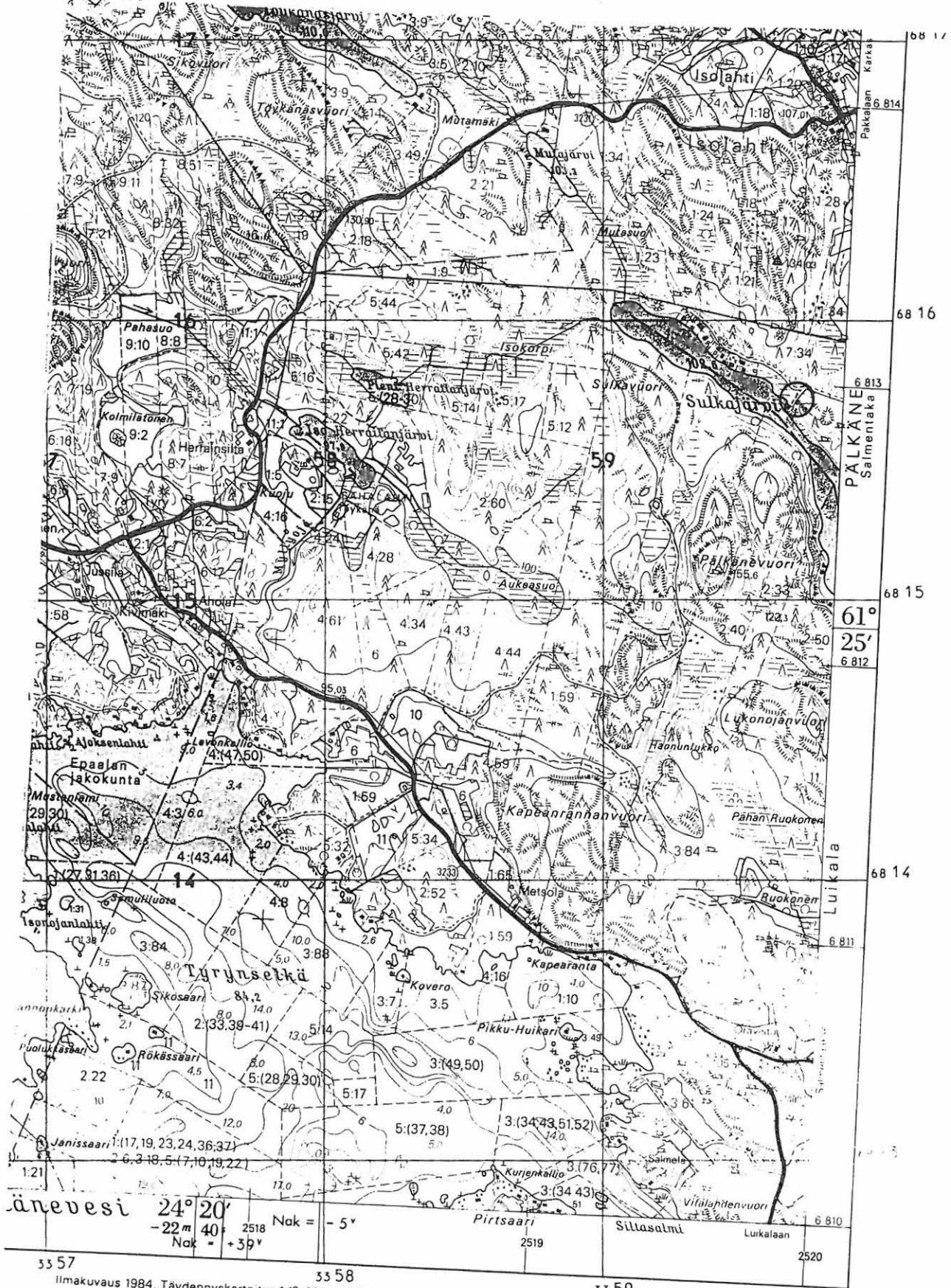
Valokuvat: 102543, 102544

Paikka ja sijainti: Raunio sijaitsee rantasaunasta n. 40 m itäkoilliseen Sulkajärven koillisrannalla, jyrkän hiekkaharjun rinteessä. Sen yläpuolelta ja molemmilta sivuilta näytetään otetun hiekkaa, kuten myös rauniosta itään harjun laelta, josta alkavat isommat hiekkakuopat. "Raunio" sijaitsee aivan saunalle johtavan tien reunassa.

Inventointihavainnot 1995: Paikalla käytiin Juhani Koskisen opastuksella, jolloin saatiin koordinaatit korjatuksi (ks. yllä). "Raunio" on hyvin epämääräinen kiviläjä jyrkässä hiekkarinteessä, vaikutelmaksi muodostui ensin rinteestä valuneet kivet. Toisella tarkastuskerralla kuitenkin näytti siltä, että kiveys on jollain tavalla ihmistekoinen, vaikka pyöreäkulmaiset kivet ovatkin harjukiviä. Havaintojen tekoa vaikeutti alueen risukkoisuus ja "raunion" ympäriltä otettu hiekka.

Joka tapauksessa raunio on tasalakinen, sen muotoa on vaikeampi määrittää. Raunion länsireuna on valunut alas rinnettä. Kiviaines on pyöreähköä harjukiveä, halk. 20 - 40 cm. Hyvin vaikeaselkoinen kohde, tuskin kuitenkaan hautaraunio. Röykkiön kasaaminen tuntuisi pikemminkin liittyvän viereiseen maa-aineksen nostoon.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 29.6. & 11.7.1995

jänevesi 24° 20'
 -22m 40' 2518 Nak = -5°
 Nak = +39°

33 57
 Ilmakuvaus 1984. Täydennyskarttoitus 1:10 000 v. 1985.

33 59
 MAANMITTAUSHALLITUKSEN KARTTAPAINO, HELSINKI 1987

14. PÄLKÄNE, HUNTILO, LINNAVUORI (635 1 0014)

Muinaislinna, I.

peruskartta: 2141 05 SAHALAHTI (pain. 1987)

x= 6810 26

y= 2515 92

z= 105 (N60)

Muinaisjäännöstä on 100 m säteellä koordinaattipisteen ympärillä (muinaisjäännösmerkki peruskartassa)

kunta: Pälkäne 635**kylä:** Hunttila 404**tila:** RN:o 1:38 Ylistalo

kiinteistötunnus: 635-404-0001-0038-E

omistaja: Partala, Hilda Maria & Ylitalo, Sylvi Susanna

osoite: Hunttila, 36520 Raikku

Aiemmat tiedot: Linnavuori

Kalliopohjainen mäki, jossa koillisreunalla on näkyvässä n. 50 m pitkä kivivalli. Mäen jyrkkä lounaisseinämä aluslehtoinen on luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettu.

Inv. A. Erä-Esko 1947: VI:1

Tark. J-P Taavitsainen 1990

Museoviraston hoitokohde 1994 -

Kirjallisuus: Matti Huurre, Pälkäneen esihistoriaa - Pälkäneen historia. Vammala 1972: 67. J. Voionmaa, Hämeen muinaislinna, s. 135-136.**Aiemmat löydöt:** -**Ajoitus:** Rautakausi?**Tarkastuslöydöt:** -**Kartat:** 1, 15 & 16**Valokuvat:**102523**Paikka ja sijainti:** Linnavuori sijaitsee Iharin ja Pälkäneveden välisen entisen kosken vieressä. Se on kallioinen soramäki, joka kohoaa n. 25 m Pälkäneveden pinnasta. Idässä, kaakossa ja etelässä sitä on ympäröinyt vesi, lounaispää on melko jyrkkä, mutta lännessä rinne on loivahkoa. Mäki on n. 300 m Heikkilän talosta lounaaseen pellon ja rannan välisen metsäalueen itäpäässä. Linnavuoren itäpuolella kulkee hiekkatie Parinsaloon. Maasto linnavuoren pohjoispuolella on peltoa, sen itäpuolella on vesijättöä.**Inventointihavainnot 1995:** Hunttilan linnavuori on nykyisin luonnonsuojelualuetta. Linnavuori on itä- ja kaakkoissivuiltaan pystysuora kallio, jonka laki on melko tasainen ja siellä kasvaa metsää. Laen ja rinteiden reunakohdassa kulkee ainakin mäen pohjois-koillisivulla n. 30 m

matkan jopa kuution kokoisista – useammin kuitenkin pienemmistä – kivistä tehty valli, joka linnavuoren koillispuolella, lähinnä tietä, loivasti kaartuu.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 22.6.1995

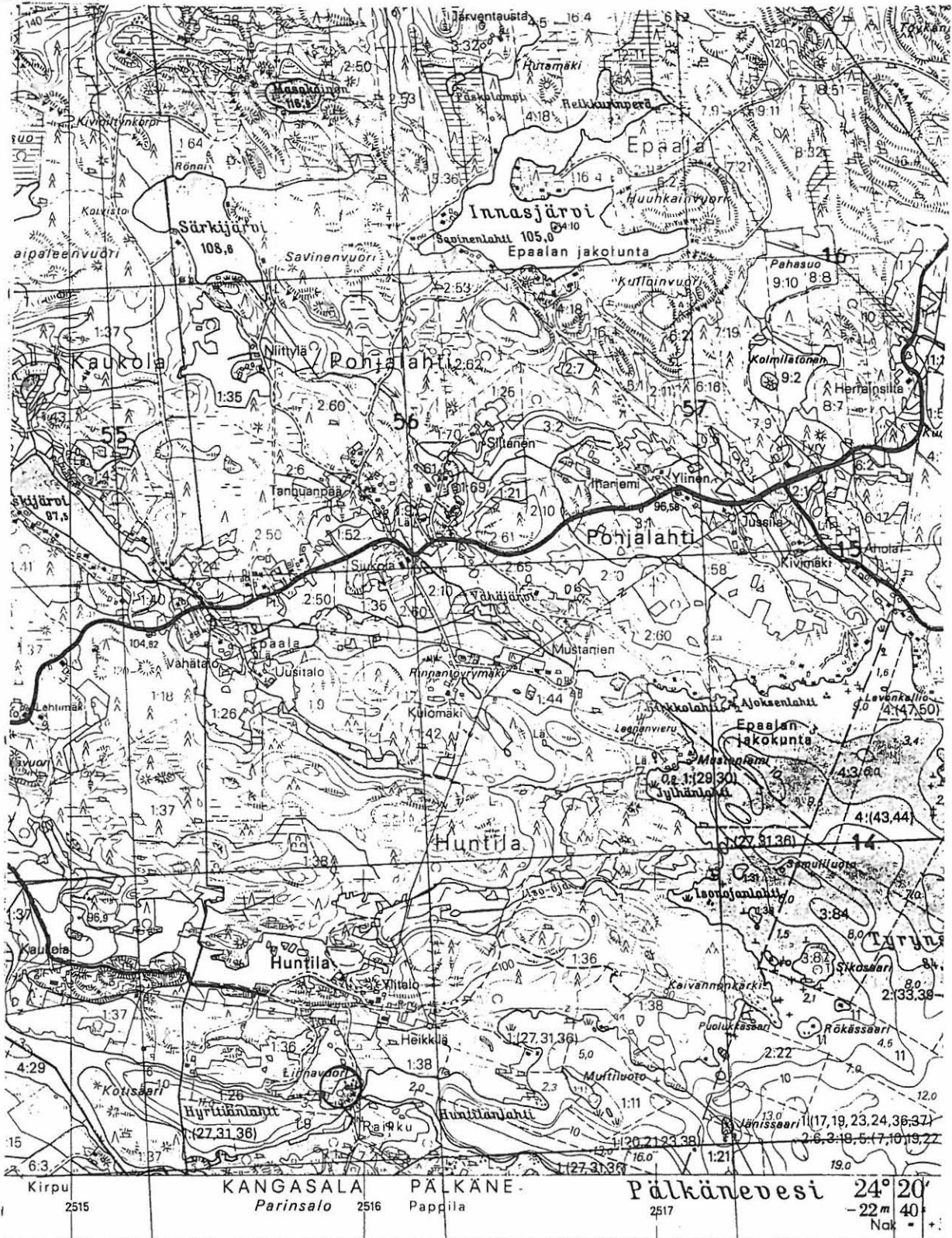
PÄLKÄNE INVENTOINTI 1995

Kartta 15

HUNTILAN LINNAVUORI

Pk 2141 05, x= 6810 26, y= 2515 92, z= 105

mk= 1:20000

141 04 33 55 33 56 33 57

Merenkulkuun liittyvät merkinnät ovat A-järjestelmässä ja vastaavat ajankohtaa 21.10.1987
 Syvyyshiedot perustuvat merenkukuhallituksen mittauksiin 1956
 Syvyyshiedotjen lähtötaso 84.1 m

1:20 000

1 000 2 000 m

alla vastaa 200 metriä

PÄLKÄNE INVENTOINTI 1995

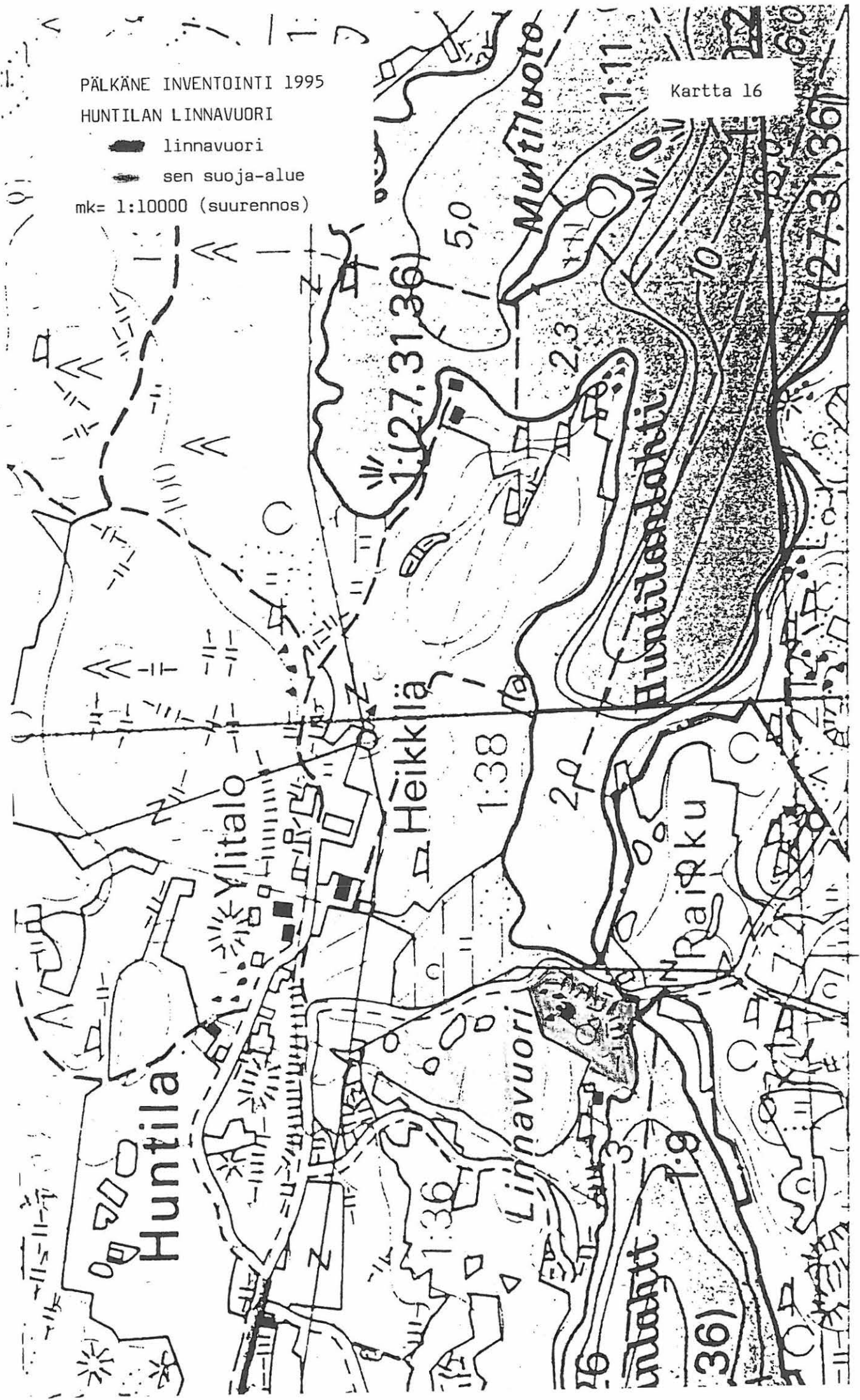
HUNTILAN LINNAVUORI

■ linnavuori

▨ sen suoja-alue

mk= 1:10000 (suurennos)

Kartta 16

15. PÄLKÄNE, SAPPEE, KORKEAMÄKI (TULIKALLIO) (635 1 0015)
Röykkiö, II.

peruskartta: 2141 07 AITOO (pain. 1994)

x= 6809 15

y= 2525 00

z= 110 (N60)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Sappee 432

tila: RN:o 6:28 Hannula

kiinteistötunnus: 635-432-0006-0028-N

omistaja: Hannula, Ida

osoite:

omistaja: Hannula, Aino Aleksandra

osoite: Sappeenvuori, 36450 Salmentaka

omistaja: Hannula, Hilma Helena

osoite: Suorannantie B 6, 36420 Sahalahti

omistaja: Jousmäki, Iida Fredrika & Jousmäki, Helena Marjatta & Jousmäki, Hilikka Maija-Liisa & Jousmäki, Helvi Marketta

osoite: 36450 Salmentaka

Aiemmat tiedot: Röykkiö

Metsäisen mäen pohjoisrinteessä röykkiö, halk. 2 m. Röykkiötä on pengottu keskeltä.

Inv. A. Erä-Esko 1947: VII:2

Aiemmat löydöt: -

Ajoitus: ?

Tarkastuslöydöt: -

Kartat: 1, 17

Valokuvat: 102521, 102522

Paikka ja sijainti: Röykkiö sijaitsee Taivallahden eteläpuolisella metsäisellä kalliolla.

Kasvillisuus on pienikasvuista männikköä.

Inventointihavainnot 1995: Noin 25 - 30 m lounaaseen rajamerkistä on kalliopohjalla, 30 - 60 cm halkaisijaltaan olevista kivistä koottu, epämääräisen suorakaiteinen, sammaloitunut röykkiö. Maasto on loivasti pohjoisluoteeseen viettävää tasaista kalliota.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 22.6.1995.

16. PÄLKÄNE, ÄIMÄLÄ, LASSILA (635 1 0016)

Kuppikivi, I.

peruskartta: 2132 06 LAITIKKALA (pain. 1986)

x= 6799 20

y= 2512 18

z= 95 (N60)

(muinaisjäännösmerkki peruskartassa)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Äimälä 439

tila: RN:o 1:33 Lassila

kiinteistötunnus: 635-439-0001-0033-3

omistaja: Lassila, Veikko Johannes kuolinpesä

osoite: Äimälä, 36640 Iltasmäki

- kohde sijaitsee todennäköisesti tiealueella? (TVL)

Aiemmat tiedot: Kuppikivi

Maantienojassa on 25-kuppinen kivi. Kivi on merkitty muinaisjäännöskylillä.

Inv. A. Erä-Esko 1947: IV:1

Tark. J. Voionmaa 1937, Hirviluoto & Vikkula 1981

Museoviraston hoitokohde 1993 -

Aiemmat löydöt: -

Ajoitus: Rautakausi?

Tarkastuslöydöt: -

Kartat: 1, 18

Valokuvat: 102574

Paikka ja sijainti: Kuppikivi sijaitsee n. 100 m kaakkoon Lassilan talosta, itään viettävän pellon pientareella, aivan Valkeakoskelle vievän tien vieressä, mahdollisesti jopa tiealueella. Matkaa Mallasveden Ruotsilanselän lounaisrantaan on n. 350 m ja kuppikiven itäpuolella, peltojen halki kulkevaan Myllyjoaan n. 200 m. Ruotsilanselän suuntaan kuppikivestä maasto on maanviljelysmaisemaa, siitä länteen havumetsää, joka on osittain luonnonsuojelualuetta.

Inventointihavainnot 1995: Kiven koko on 2 x 1,5 m ja korkeus runsas metri. Kuppit sijaitsevat kiven melko tasaisella, hieman kaltevalla laella; osa tosin kivistä irronneilla lohkeilla.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 27.6.1995.

PÄLKÄNE INVENTOINTI 1995

ÄIMÄLÄ LASSILA & MUSTALAHTI

Kartta 18

mk= 1:20000

Pk 2132 06 LASSILA: x= 6799 20, y= 2512 18, z= 95

MUSTALAHTI: x= 6799 40, y= 2510 75, z= 85-95

17. PÄLKÄNE, HARHALA, YLINEN (635 1 0017)

Rautakautinen röykkiökalmisto?, I.

peruskartta: 2132 06 LAITIKKALA (pain. 1986)

x= 6798 18

y= 2515 68

z= 95 (N60)

(muinaisjäännösmerkki peruskartassa)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Harhala 402

tila: RN:o 7:6

kiinteistötunnus: 635-402-0007-0006-0

omistaja: Juho Kustaa Ylisen perikunta/ Linna, Pekka Antero

osoite: Vehoniemi, 36570 Kaivanto

Aiemmat tiedot: Rautakautinen röykkiökalmisto?

Viljelemättömällä mäellä. Muinaisjäännöksestä ei näy maanpäällistä merkkiä. Hautaröykkiöstä on sitä tasoitettaessa löydetty esineistöä. Läheisestä pellostä on sen lisäksi tullut löytöjä.

Inv. A. Erä-Esko 1947: II:1

Tark. A.O. Heikel 1898

Kirjallisuus: Matti Huurre, Pälkäneen esihistoriaa – Pälkäneen historia. Vammala 1972: 63, 97.

Aiemmat löydöt: KM 3574:327-333

Hämeenlinnan Museo 4619:1-2 (2 putkikeihäänkärkeä) Harhalan Ylisen Mäkipellosta

Ajoitus: Rautakausi: kansainvaellusaika (röykkiö), viikinkiaika (Mäkipelto)

Tarkastuslöydöt: –

Kartat: 1, 19

Valokuvat: 102556, 102557

Paikka ja sijainti: Mahd. kalmiston paikka on horsmaa kasvavassa rinteessä, ns. Mäkipellon yläpuolella, Ruotsinselän kaakkoisrannasta n. 50 – 70 m, aivan riiden itäpuolella, joutomaalla. Matkaa tielle on runsaat sata metriä ja Ylisen talon pihapiiriin n. 100 m.

Inventointihavainnot 1995: Riiden kulmalla loivasti järveen viettävällä rinteellä havaitsi jaloin potkimalla aluskasvillisuuden seassa muutamia lähekkäin olevia kiviä. Kalmistoa?

Alue lienee vanhaa puutarhaa, joka tarkastushetkellä kasvoi pitkää horsmaa ja heinää. Tästä johtuen havainto-olot olivat olemattomat. Kalmiston länsipuolella Ruotsinselän rannassa sijaitsee ns. Mäkipelto (ks. HML Mus. 4619:1-2), joka oli kesannolla ja vaikutti osittain vesijättömaalta. Senkään pintapuolinen tarkastus ei tuonut esiin mitään muinaisjäännöksiin

viittaavaa. Vielä tarkastettiin kalmistoalueen eteläpuoleinen pelto, joka oli kynöksellä. Siitäkään ei tehty löytöjä. Kalmisto mainitaan maantasaiseksi ja sen sijaintipaikka vaikuttaa häiriintymättömältä.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 27.6.1995. Havainto-olot olivat 1½ metrisen horsman takia erittäin huonot.

PÄLKÄNE INVENTOINTI 1995

YLINEN & VÄRILÄ HINNINMÄKI & KAITAMO

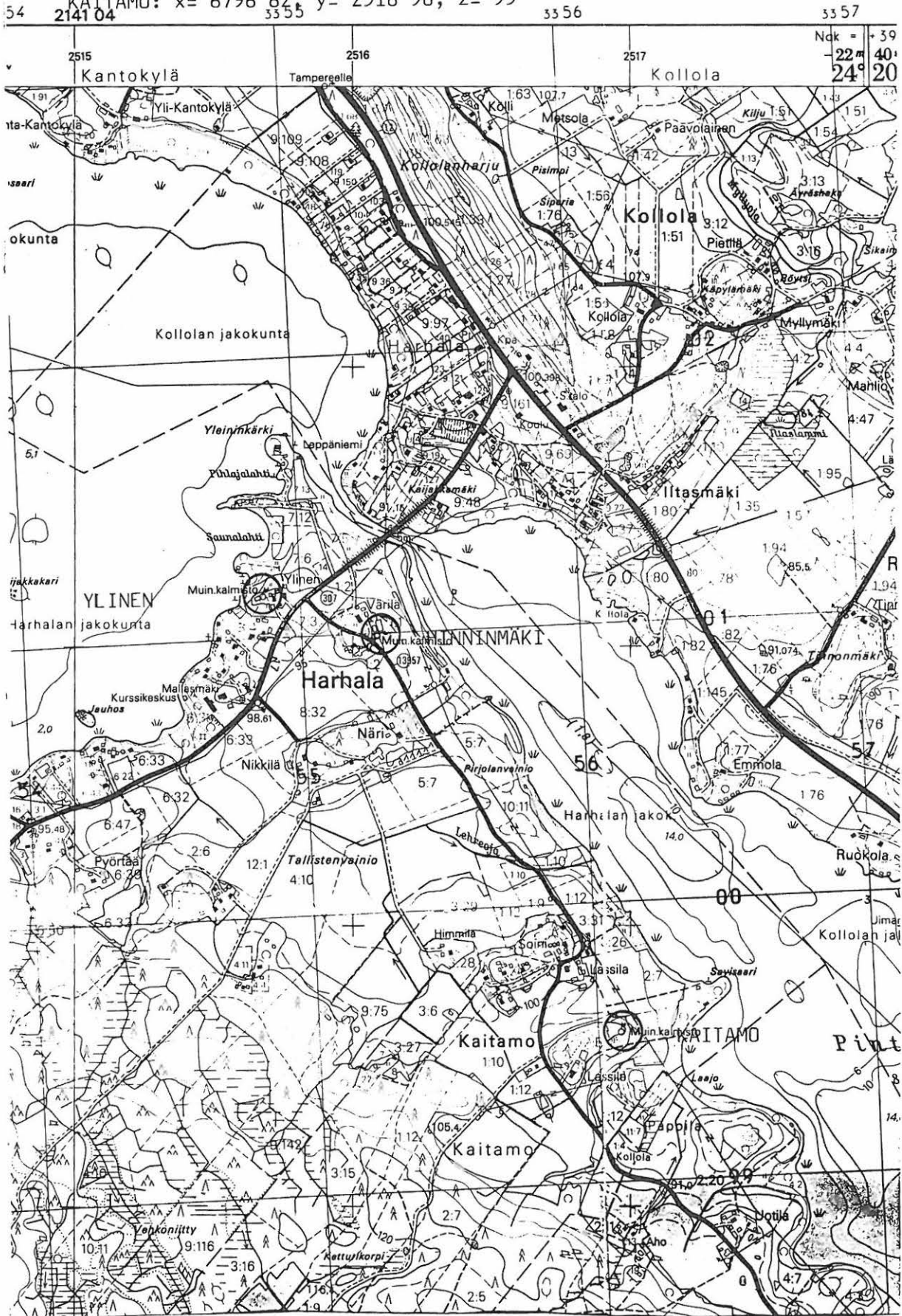
Kartta 19

mk= 1:20000

Pk 2132 06 YLINEN: x= 6798 18, y= 2515 68, z= 95

VÄRILÄ HINNINMÄKI: x= 6798 05, y= 2516 06-08, z= 95

KAITAMO: x= 6796 62, y= 2516 98, z= 95

18. PÄLKÄNE, HARHALA, VÄRILÄ, HINNINMÄKI (635 1 0018)

Kiven- ja maansekaisia röykkiöitä sekä polttokenttäkalmisto, II.

peruskartta: 2132 06 LAITIKKALA (pain. 1986)

kalmisto uusi röykkiö?

x= 6798 05 x= 6798 05

y= 2516 08 y= 2516 06

z= 95 (N60) z= 95 (N60)

(muinaisjäännösmerkki peruskartassa)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Harhala 402

tila: RN:o 1:1 Värilä

kiinteistötunnus: 635-402-0001-0001-B

omistaja: Värilä, Juho Kustaa

osoite: 36640 Iltasmäki *Kaitamontie 27*

Aiemmat tiedot: Rautakautinen röykkiökalmisto & polttokenttäkalmisto

Vuonna 1911 löydettiin pientä kumpareta tasotettaessa rautakautisia esineitä. Seuraavana vuonna kalmistoa kaivettiin. Kalmisto on Hinninmäen loivasti pohjoiseen ja itään laskevassa rinteessä kedolla ja pihamaalla.

Inv. A. Erä-Esko 1947: II:2

Kaiv. A. Hackman 1912, Cederhvarf 1915, A. Sarvas & Lönnberg 1973

Tark. Cederhvarf 1915 (kartta), Hirviluoto 1971

Kirjallisuus: Matti Huurre, Pälkäneen esihistoriaa - Pälkäneen historia. Vammala 1972: 60 - 63, 94 - 97.

Aiemmat löydöt: KM 5966:1-7, KM 6096:1-90, KM 7007A:1-46, KM 19137, KM 19177:1-71

Myös KM 3321:4 nelisivuinen oikokirves?: Löydetty Heikki-Värilän nimisen talon pellostä. K.R. Saloniuksen lähetys 1896.

Ajoitus: Rautakausi: nuorempi roomalaisaika - viikinkiaika

Kivikausi: vasarakirveskulttuuri

Tarkastuslöydöt: KM 29220:1 (palanutta savea)

Kartat: 1, 19 & 20

Valokuvat: 102556, 102557

Paikka ja sijainti: Värilän Hinninmäki sijaitsee 180 m Pinteleen lounaisrannasta loivasti pohjoiseen ja itään viettävällä rinteellä, hiekkamaalla talon pihapiirissä ja laidunmaalla. Matkaa Tampere-Lahti-tielle on 1 km, Valkeakoskentielle n. 250 m ja Valkeakoskentieltä Laitikkalaan erkaneva tie kulkee aivan kalmiston lounaispuolelta. Vuoden 1973 kaivausten jälkeen pihapiiriin on tehty yhteen rakennukseen lisäsiipi, joka on merkitty liitekarttaan.

Inventointihavainnot 1995: Vuoden 1973 kaivausten jälkeen on tuolloin tutkitun alueen päälle rakennettu laajennusosa, jonka lähialueita, mm. viereinen hiekkapelto, poimittiin. Mitään ei kuitenkaan löydetty. Sen sijaan viereisellä sonnolaitumella todettiin yksi mahdollinen hautaraunio. Se sijaitsi karttaan merkityn heinäladon luoteiskulmasta 19 m suuntaan 313 goonia. Raunion keskellä on "silmäkivi" maanpinnan tasalla ja eteläreunassa on 70 x 40 x 40 cm:n kokoinen kivi. Raunion päällä kasvoi isojakin kuusia ja sonneista johtuen maan pinta oli avoin, vain karikkeen peitossa. Röykkiö, joka oli pääasiassa maansekainen, päällä näkyi tiiliskivi ja sen profiili on jyrkkä. Tiiliskivi pistää epäilemään, tokko kyseessä on lainkaan hautaraunio. Toisaalta jyrkkä profiili ja paljas maa viittasivat ainakin siihen, että raunion päälle on kasattu maata. Raunion kooksi mitattiin: pituus (SW-NE) 5 m, leveys 4 m, korkeus n. 50 – 60 cm. Rauniosta löydettiin palaneen saven pala.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 27.6.1995.

LIITE 1

PÄLKÄNE VÄRILÄ
YLEISKARTTA

ANJA SARVAS JA
MAARIT LÖNNBERG 1973

1:400

KP 127 = 95,60 m MPY

PÄLKÄNE - VALKEAKOSKI-TIELLE

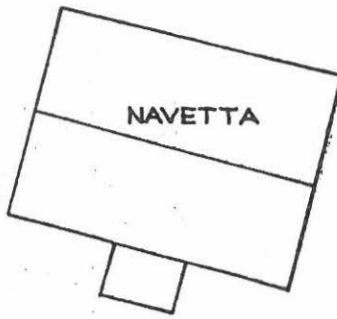
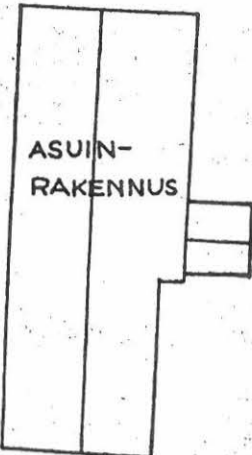
mk = 1:400

HINNINMÄKI

PÄLKÄNE INVENTOINTI 1995
J. Pukkila & V. Laakso

PELTO

L Aidun

PELTO

PÄLKÄNE - VALKEAKOSKI -
TIELLE

PUUTARHA

L Aidun

Uusi röyly

KP 127 = 95,60 m MPY

PELTO

NURMIKKO

PELTO

KAITAMON

Kartta 20

19. PÄLKÄNE, KAITAMO (635 1 0019)

Röykkiö, I.

peruskartta: 2132 06 LAITIKKALA (pain. 1986)

x= 6796 62

y= 2516 98

z= 95 (N60)

(muinaisjäännösmerkki peruskartassa)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Kaitamo 406

tila: RN:o 2:5 Lassila

kiinteistötunnus: 635-406-0002-0005-V

omistaja: Aho, Jukka Aukusti kuolinpesä

osoite: Kaitamo, 36660 Laitikkala

*Jukka Aho
36640 JHAsmaten*

Aiemmat tiedot: Röykkiö metsikössä, röykkiön koko 10 x 6 m.

Tark. C.F. Meinander 1959

Aiemmat löydöt: -

Ajoitus: ?

Tarkastuslöydöt: -

Kartat: 1, 19

Valokuvat: 102552, 102553

Paikka ja sijainti: Röykkiö sijaitsee n. 200 m Lassilan talosta itäkoilliseen kuusta kasvavan metsäalueen itäpäässä, ilmeisesti pienellä moreenikumpareella. Raunion itäpuolella maasto viettää kohtuullisen nopeasti itään kohti peltoja ja Pinteleen lounaisrantaa, johon on matkaa n. 250 m.

Inventointihavainnot 1995: Kiviröykkiö sijaitsee nyt lehmien laidunalueena olevan metsikön itäpäässä alueen korkeimmalla kohdalla. Röykkiö on pääosin heinikon peittämä, jonkin verran sen päällä kasvaa myös pientä puustoa. Röykkiö on pääasiassa tehty pyöreähköistä kivistä, jotka ovat sammaloituneita ja halkaisijaltaan 20 – 50 cm. Raunion kooksi mitattiin 10,5 m x 10,5 m ja korkeudeksi arvioitiin 1,5 m. Röykkiö vaikuttaa ihmistekoiselta ja sen sijoittaminen maaston korkeimmalle kohdalle vesistön ääreen muistuttaa hiidenkiukaiden ja lapinraunioiden sijoittelua.

Röykkiön itäpuolella, siitä n. 10 – 20 m päässä rinteessä on 2 – 3 pientä kivikasaa (halk. 2 m), jotka saattavat liittyä viereiseen peltoon vaikka eivät aivan sen reunalla sijaitsekaan.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 27.6.1995

20. PÄLKÄNE, LAITIKKALA, AHTILA (635 1 0020)

Kuppikivi, I.

peruskartta: 2132 06 LAITIKKALA (pain. 1986)

x= 6794 80

y= 2518 55

z= 100 (N60)

(muinaijännösmerkki peruskartassa)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Laitikkala 417

tila: RN:o 6:25 Kokkola

kiinteistötunnus: 635-417-0006-0025-T

omistaja: Kokkola, Kerttu & Kokkola-Ahava, Arja Kaarina

osoite: Laitikkala, 36660 Laitikkala

Aiemmat tiedot: Kuppikivi

Kivessä lähes 30 kuppia, kivi sijaitsee venevalkamaan vievän tien vieressä. Ahtilan talon tallin takaa kivirauniosta on löydetty rautakirves (KM 3620:6).

Inv. A. Erä-Esko 1947: IV:2

Tark. S. Pälsi 1930

Aiemmat löydöt: KM 3620:6 rautakirves: lyhytpohjainen, kapeateräinen.

Ajoitus: Rautakausi

Tarkastuslöydöt: KM 29225:1-2 (palanutta luuta, epämäär. kvartseja)

Kartat: 1, 21

Valokuvat: 102515

Paikka ja sijainti: Kuppikivi sijaitsee n. 50 m Ahtilan talosta pohjoiseen, peltotien varressa, sähkötolpan vieressä. Kiven kohdalla tie tekee loivan mutkan. Ahtila sijaitsee peltojen ympäröimällä mäkialueella Laitikkalasta Valkeakoskelle vievän hiekkatien varrella, n. 600 m Hämeenlinnan tiestä luoteeseen. Kivistä n. 350 m koilliseen on Pinteleenjärven Hepolahden ranta.

Inventointihavainnot 1995: Kuppikivi on pyöreähkö, n. 1,2 m x 1 m x 0,7 m kokoinen (vaikea mitata kasvillisuuden takia) maakivi, jonka osin rapautuneella, pyöreähköllä yläsivulla on n. 30 varmaa ja epävarmaa kuppia. Ympäristön tarkastelussa ei saatu lisähavaintoja, eikä esim. mainittua rauniota löydetty. Sen kohtalosta ei talosta saatu tietoa: onko kirves löydetty rauniota pengottaessa vai sitä raivattaessa?

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 26.6.1995

PÄLKÄNE INVENTOINTI 1995

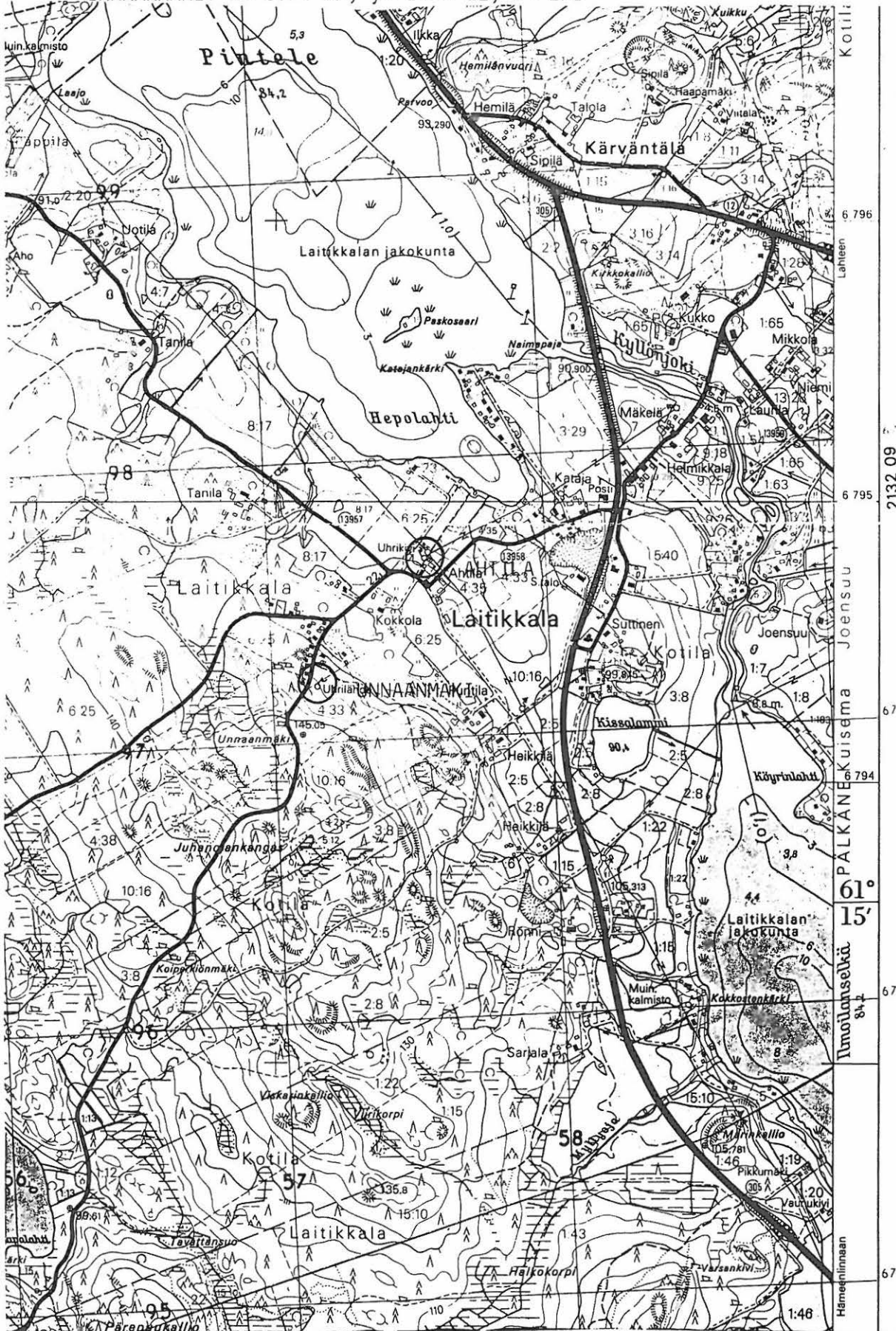
Kartta 21

AHTILA & UNNAANMÄKI

mk= 1:20000

Pk 2132 06 AHTILA: x= 6794 80, y= 2518 55, z= 100

UNNAANMÄKI: x= 6794 35, y= 2518 12, z= 130

21. PÄLKÄNE, KOTILA, KUIKKU (635 1 0021)

Ajoitukseltaan epämääräisiä latomuksia ja röykkiöitä, II.

peruskartta: 2132 06 LAITIKKALA (pain. 1986)

x= 6796 55

y= 2519 74

z= 115

kunta: Pälkäne 635**kylä:** Kotila 412**tila:** RN:o 2:6 Ansajärvi *2:27***kiinteistötunnus:** 635-412-0002-0006-L**omistaja:** Virkkunen, Antti Mikko**osoite:** Laurintie 12, 02180 Espoo**omistaja:** Virkkunen, Pentti Mikko**osoite:** Tuohimäentie 68, 00670 Helsinki**omistaja:** Virkkunen, Paavo Eljas ***osoite:** Särkitie 17, 02170 Espoo**omistaja:** Suoranta, Liisa Marjatta**osoite:** Paalukuja 3, 02710 Espoo**omistaja:** Kohanevic, Riitta Maija * *Luostoripen. 2037, 02610 Espoo***osoite:** 27500 Resende, Caixa Postal 81788 Aaltonen, Brasilia**Aiemmat tiedot:** Kivirivi ja 8 röykkiötä tasaisella mäellä.

Yksi röykkiöstä on pitkä, "kaksihaarainen". Röykkiöt ovat 40 - 50 cm korkuisia ja yksi niistä on kasattu isohkon maakiven kylkeen.

Tark. P. Virrankoski 1962 (karttaluonnos) & A-L Hirviluoto 1969**Aiemmat löydöt:** -**Ajoitus:** ?**Tarkastuslöydöt:** -**Kartat:** 1, 22 & 23**Valokuvat:** 102524 - 102526**Paikka ja sijainti:** Kivikasat sijaitsevat kuusivaltaisessa sekametsässä Kuikku-nimisen pellon eteläpuolella, tasaisella maalla. Kasojen eteläpuolella kohoo melko nopeasti avokallio.

Tampere-Lahti-maantie on paikasta n. 800 m etelään ja Viitalan talo on samaan suuntaan n. 250 m päässä.

Inventointihavainnot 1995: Virrankosken (1962) kartta alueesta on melko hyvä. Myös kuvaus raunioista pitää hyvin paikkansa. Kohteen kaakkoisin rakenne (ks. kartta/röykkiö 9) on 40 - 50 m pitkä kivirivi, joka on ladottu jokseenkin katkeamattomaksi jadaksi läpimitaltaan enimmäkseen 30 - 40 cm:n suuruista kivistä. Rivi on miltei kauttaaltaan vain yhden kiven levyinen, mutta sen pohjoispäässä on 2 enimmäkseen n. päänkokoisten kivien muodostamaa

pienehköä röykkiötä. Rivi on jokseenkin suora. Muut kiviröykkiöt koostuvat kivistä, jotka ovat kooltaan päänkokoisista n. 40 – 50 cm:n läpimittaisiin. Röykkiöt ovat n. 40 – 50 cm korkeita. Yksi niistä on isohkon maakiven kyljessä. Pitkä kaksihaarainen röykkiö (ks. kartta) on muodostettu samankokoisista kivistä kuin toisetkin. Sen suunta on jokseenkin sama kuin kivirivinkin. Kaikki röykkiöt olivat sammaleen peitossa ja parin röykkiön päällä kasvoi v. 1962 noin 60 vuotiaita kuusia. (Virrankoski 1962)

Luettelo Kuikun röykkiöistä ja latomuksista
ks. kartta (Virrankoski 1962)

Röykkiö 1: n. 5 m x 2,5 m, muodoltaan soikea.

Röykkiö 2: Kasattu suurehkon maakiven eteläpuolelle, mitat: n. 2,5 m x 2 m.

Röykkiö 3: Pitkänomainen, koillispäästään "kaksihaarainen" raunio, jonka mitat: n. 9 m x 1 m.

Röykkiö 4: Epäsäännöllisen muotoinen. Mitat: n. 4 m x 2 m.

Röykkiö 5: Mitat: n. 3 m x 2 m.

Röykkiö 6: Muodoltaan hieman suorakaiteen muotoinen. Mitat: n. 4 m x 2 m.

Röykkiö 7: Mitat: n. 3 m x 2 m.

Röykkiö 8: Ryhmän pohjoisin raunio. Pitkänomainen, mitat: n. 5 m x 2 m.

Röykkiö 9: Pitkä kivirivi, kuvaus yllä.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 10.7.1995

PÄLKÄNE INVENTOINTI 1995

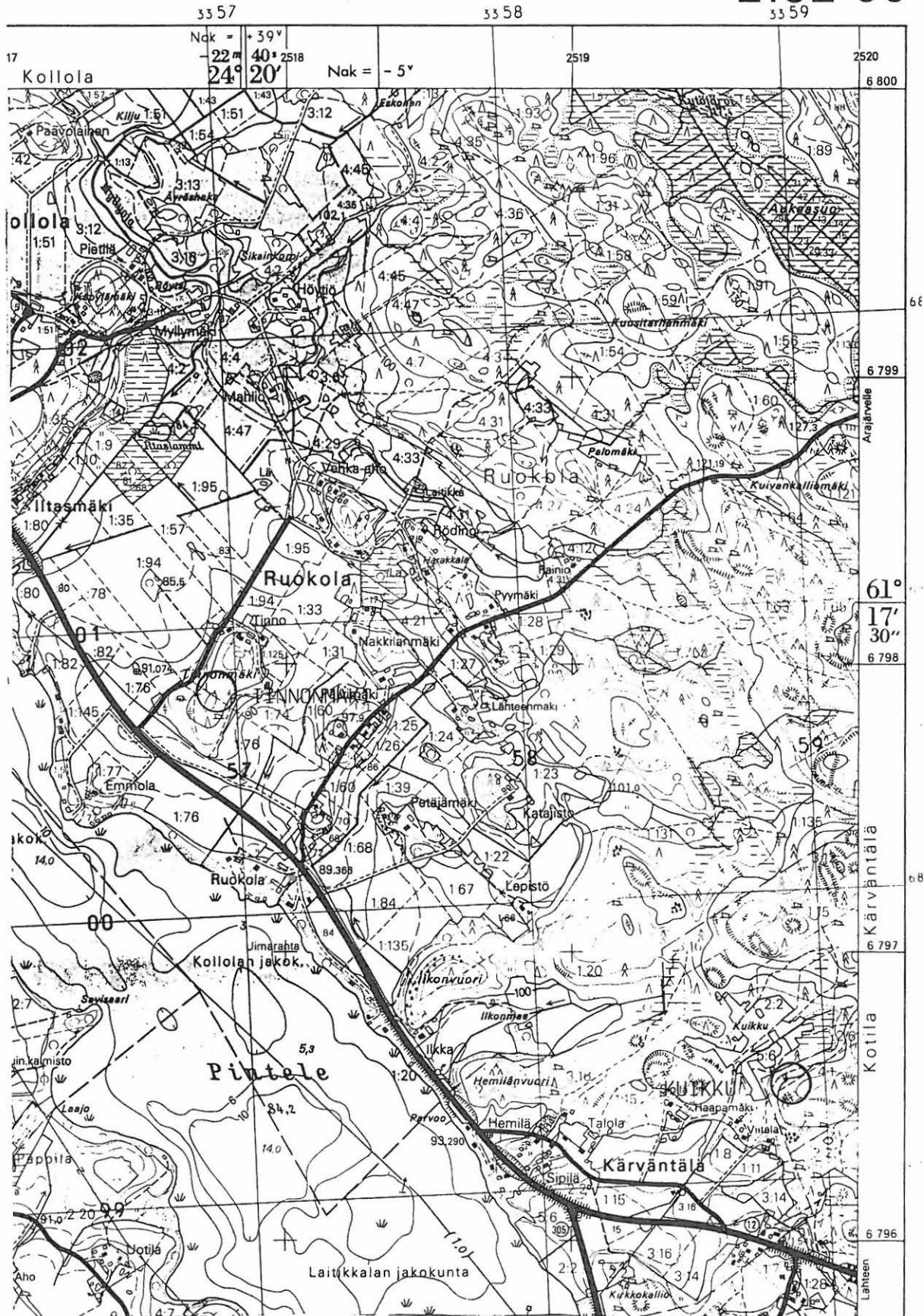
KOTILA KUIKKU.& TINNONMÄKI

Pk 2132 06 KUIKKU: x= 6796 55, y= 2519 74, z= 115

TINNONMÄKI: x= 6797 90, y= 2517 76, z= 95-100

Kartta 22
mk= 1:20000

2132 06

Jalkaneen parvontäiden kuikkun kivistä mukset.
Mittakosa ja lottomusten keskimmäinen osana summittaiset.

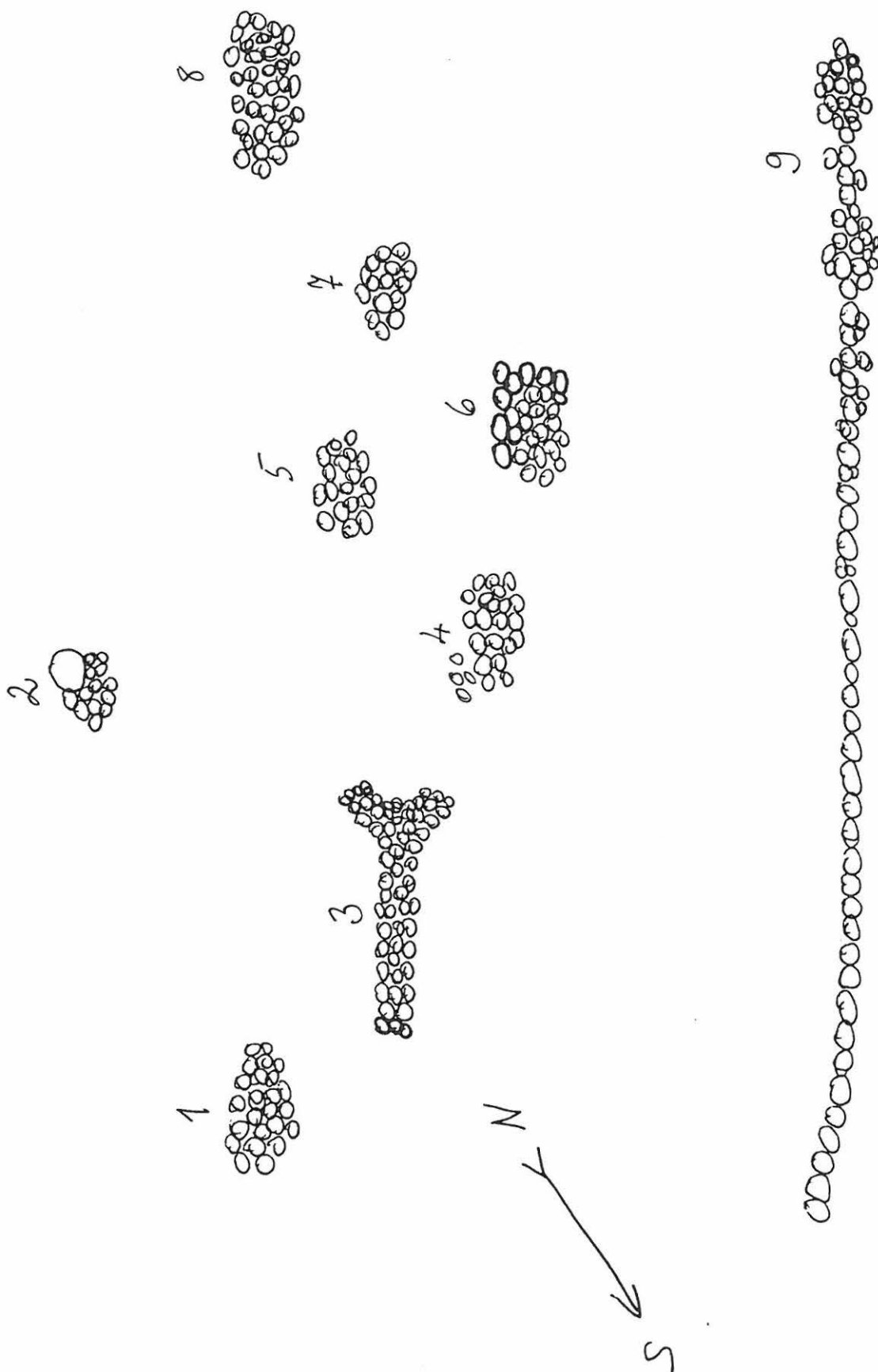
PÄLKÄNE INVENTOINTI 1995

Kartta 23

J. Pukkila & V. Laakso

KOTILA KUIKKU

Alkuperäinen kartta: P. Virrankoski 1962

Luottimut Pentti Virrankoski
1962

22. PÄLKÄNE, RUOKOLA, TINNONMÄKI (635 1 0022)

Ajoitukseltaan epämääräisiä kivivalleja, II.

peruskartta: 2132 06 LAITIKKALA (pain. 1986)

x= 6797 90

y= 2517 76

z= 95 - 100 (N60)

Koordinaattipiste mäen keskellä

kunta: Pälkäne 635

kylä: Ruokola 429

tila: RN:o 1:74 Nakkilanmäki 1

kiinteistötunnus: 635-429-0001-0074-W

omistaja: Veijalainen, Esko Mauri & Eila Maria

osoite: Ruokola, 36640 Iltasmäki

tila: RN:o 1:76 Ruokola

kiinteistötunnus: 635-429-0001-0076-Y

omistaja: Reskola, Johannes kuolinpesä

omistaja: Reskola, Eeva Anna-Liisa

osoite: 36640 Iltasmäki

omistaja: Reskola, Heikki Juhani

osoite: 36640 Iltasmäki

omistaja: Reskola, Veli-Pekka

osoite: 36640 Iltasmäki

Aiemmat tiedot: Kaksi kivivallia metsäisellä mäellä.

Vallien pituus 28 m ja 78 m.

Tark. A-L Hirviluoto 1969

Aiemmat löydöt: -

Ajoitus: ?

Tarkastuslöydöt: -

Kartat: 1, 22

Valokuvat: 102520

Paikka ja sijainti: Tinnonmäki on metsäinen, luode-kaakkosuuntainen mäki peltojen keskellä, n. 100 m Tampere-Lahti-tiestä ja n. 300 m Pinteleestä koilliseen. Mäki lienee moreenin ympäröimä kalliomäki. Paikoin se on melko risukoinen.

Inventointihavainnot 1995: Tinnonmäen luoteisrinteellä sijaitsee kaksi isoista, halkaisijaltaan n. 0,7 - 1 m kokoisista kivistä koottua erillistä kiviriviä, jotka ovat selkeästi ihmistekoisia, mutta vaikeasti ajoitettavissa. Läheisen Ruokolan isäntä esitti niitä isonvihan aikaisiksi venäläisten tekemiksi keskeneräisiksi varustuksiksi. Rivit ovat aiempien mittausten mukaan

28 m ja 78 m pitkiä, pääasiassa luode–kaakkosuuntaisia ja melko selvästi erotettavissa. Muuten metsäalueen tarkastuksessa ei löydetty mitään.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 22.6. & 10.7.1995

23. PÄLKÄNE, LAITIKKALA, NIINIKOSKI (635 1 0023)

2 kiviröykkiötä, II.

peruskartta: 2132 06 LAITIKKALA (pain. 1986)

x= 6794 84

y= 2519 78

z= 90 (N60)

kunta: Pälkäne 635**kylä:** Laitikkala 417**tila:** RN:o 1:37 Kilpalanhuvila

kiinteistötunnus: 635-417-0001-0037-9

omistaja: Kukko, Siiri Annikki

osoite: Keskitie 16, 13800 Katinala

Aiemmat tiedot: 2 kiviröykkiötä Kyllönjoen rantatöyräällä.

Röykkiöt ovat matalia, a:n pituus 4 – 6 m, b:n halkaisija 1,5 m. Röykkiö a:sta on otettu jonkin verran kiviä rakennukseen.

Inv. A. Erä-Esko 1947: VII:3

Aiemmat löydöt: –**Ajoitus:** ?**Tarkastuslöydöt:** –**Kartat:** 1, 24**Valokuvat:** 102514

Paikka ja sijainti: Raunio a sijaitsee heinittyneellä pihamaalla, jossa harvaksen kasvaa koivuja. Raunio b sijaitsee lehtimetsää, pääasiassa koivua, kasvavassa rantamaisemassa, jossa aluskasvillisuus on pitkää heinää. Alue sijaitsee Kyllönjoen luoteisrannalla ja on melko tasaista lukuunottamatta jyrkkiä rantapenkkoja.

Inventointihavainnot 1995: Oletettavasti rauniolla a Erä-Esko tarkoittaa Niinikosken? huvilasta n. 60 – 70 m lounaaseen sijaitsevaa kiviröykkiötä. Sen pituudeksi (NE-SW) mitattiin 8,5 m, leveydeksi 3 m ja korkeudeksi runsas metri. Raunio sijaitsee n. 20 – 30 m Kyllönjoen koillisrannasta koivua kasvavassa rinteessä ja sen ja rannan välisessä notkelmassa on toinen raunio tai ainakin runsaasti kiviä. Molemmat kivikasat ovat sammaloituneet. Ne eivät liene hautoja, vaan vaikuttavat esimerkiksi koskenperkauksessa syntyneiltä. Toisaalta varsinainen raunio a sijainnee liian korkealla töyräällä tätä ajatellen??

Raunio b sijaitsee aivan huvilan lounaiskulmalla ja sen koko on 1,5 m x 1,5 m ja korkeus yksi kivikerta eli n. 20 cm. Raunion kivet ovat teräväsärmäisiä eikä tämänkään röykkiön hautaluonne ole mitenkään selvä. Molemmat röykkiöt ovat siis varsin epävarmoja hautaraunioita ja niiden luonteen selvittäminen vaatisi tarkempia tutkimuksia.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 26.6.1995

PÄLKÄNE INVENTOINTI 1995

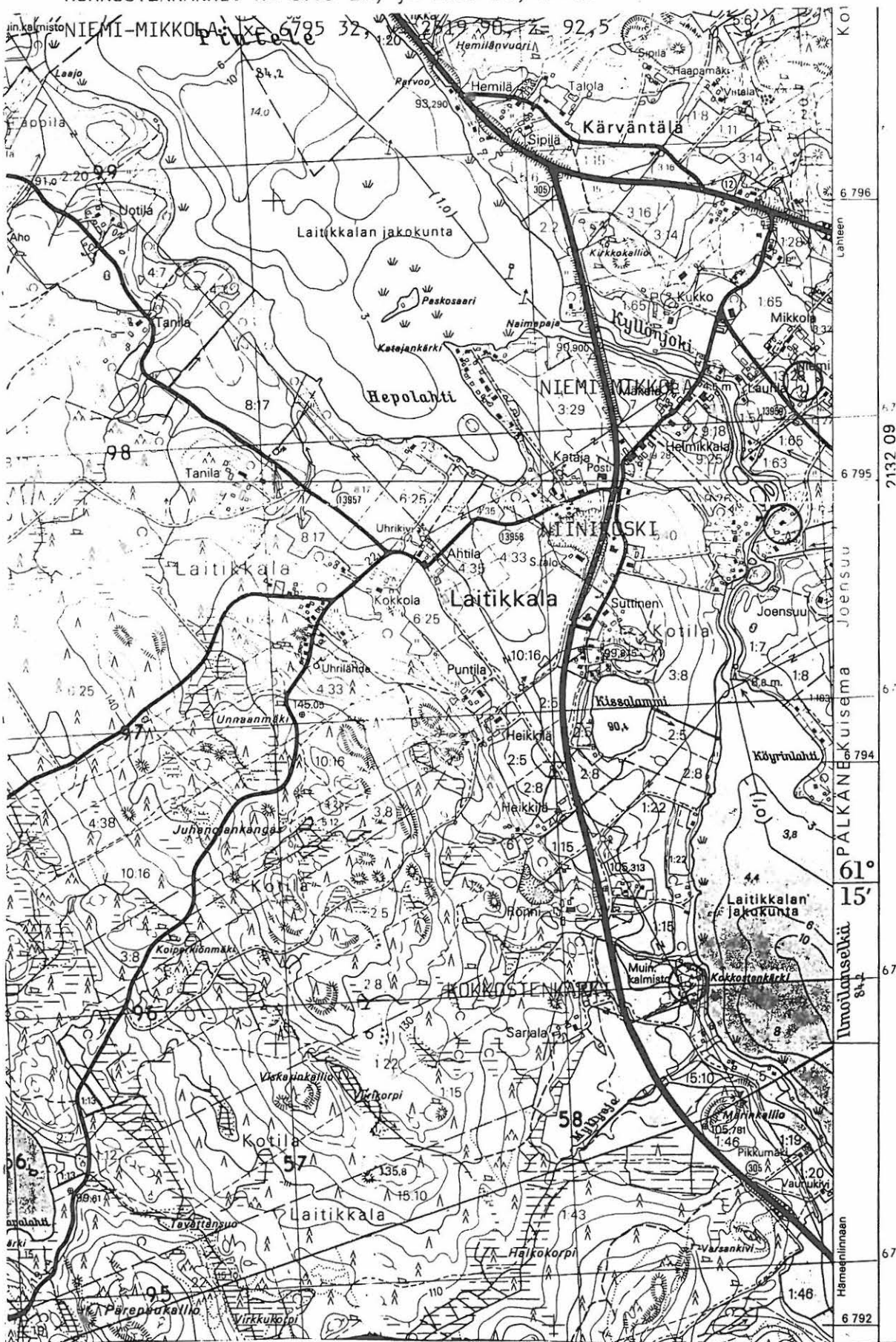
NIINIKOSKI & KOKKOSTENKÄRKI & NIEMI-MIKKOLA

Pk 2132 06 NIINIKOSKI: x= 6794 84, y= 2519 78, z= 90

KOKKOSTENKÄRKI: x= 6793 22, y= 2519 50, z= 95

Kartta 24

mk= 1:20000

24. PÄLKÄNE, KOTILA, KOKKOSTENKÄRKI (635 1 0024)

Rautakautinen röykkiökalmisto, I.

peruskartta: 2132 06 LAITIKKALA (pain. 1986)

x= 6793 22

y= 2519 50

z= 95

(muinaisjäännösmerkki peruskartassa)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Kotila 412

tila: RN:o 1:8 Kokkostenkärkki

kiinteistötunnus: 635-412-0001-0008-3

omistaja: Rönni, Jussi Toivo & Lahja Marja-Liisa

osoite: Hautakankaantie 3, 35100 Orivesi as.

Aiemmat tiedot: 3 kiven- ja maansekaista röykkiötä

Kolme lähellä toisiaan sijaitsevaa pitkulaista ja matalaa röykkiötä Ilmoilanselän rannalla olevan jyrkän mäen harjalla. Röykkiöiden halkaisijat ovat 7 – 9 m. Röykkiöt on tutkittu ja entisöity ja ne on varustettu muinaisjäännöskyltein.

Inv. A. Erä-Esko 1947: II:1

Kaiv. A. Hackman 1930, S. Pälsi 1930, L. Söyrinki 1972

Museoviraston hoitokohde 1992 –

Kirjallisuus: Matti Huurre, Pälkäneen esihistoriaa – Pälkäneen historia. Vammala 1972: 62 – 63, 95–97

Aiemmat löydöt: KM 9120:1–12, KM 9221:1–91, KM 9250:1–10

Ajoitus: Rautakausi: 300 – 600 j.Kr.

Tarkastuslöydöt: –

Kartat: 1, 24 & 25

Valokuvat: 102517, 102518

Paikka ja sijainti: Röykkiöt sijaitsevat sekametsää kasvavalla mäellä Ilmoilanselän länsirannalla peltojen saartamalla rantakaistaleella. Raunioista n. 250 m länteen kulkee Hämeenlinnaan menevä tie. Alueella on pari kesämökkiä, joiden tiet sivuavat kalmistoaluetta.

Inventointihavainnot 1995: Röykkiöt ovat pienikivisiä (halk. 10 – 40 cm) ja pahasti karikkeen ja kasvillisuuden peittämiä. (ks. kartta)

Röykkiö I: Pituus (N–S) 7 m, leveys 5,5 m ja korkeus 20 cm. Tutkinut A. Hackman 1930. Raunio sisälsi kaksi eriaikaista hautausta: toinen nuoremmalta roomalaisajalta ja toinen kansainvaellusajalta.

Röykkiö II: Pituus (N-S) 7 m, leveys 6 m, korkeus 20 cm. Osittain aluskasvillisuuden peitossa. Länsireunalla n. 2 m x 1 m x 0,7 m kokoinen kivi. Tutkinut A. Hackman 1930. Rauniossa oli yksi kansainvaellusaikainen haudaus.

Röykkiö III: Pituus (N-S) 7,5 m, leveys 5,5 m, korkeus n. 20 cm. Sijaitsee pienellä kumpareella hieman muita ylempänä. Tutkinut S. Pälsi 1930. Rauniossa oli yksi (ehkä 2?) kansainvaellusaikainen haudaus.

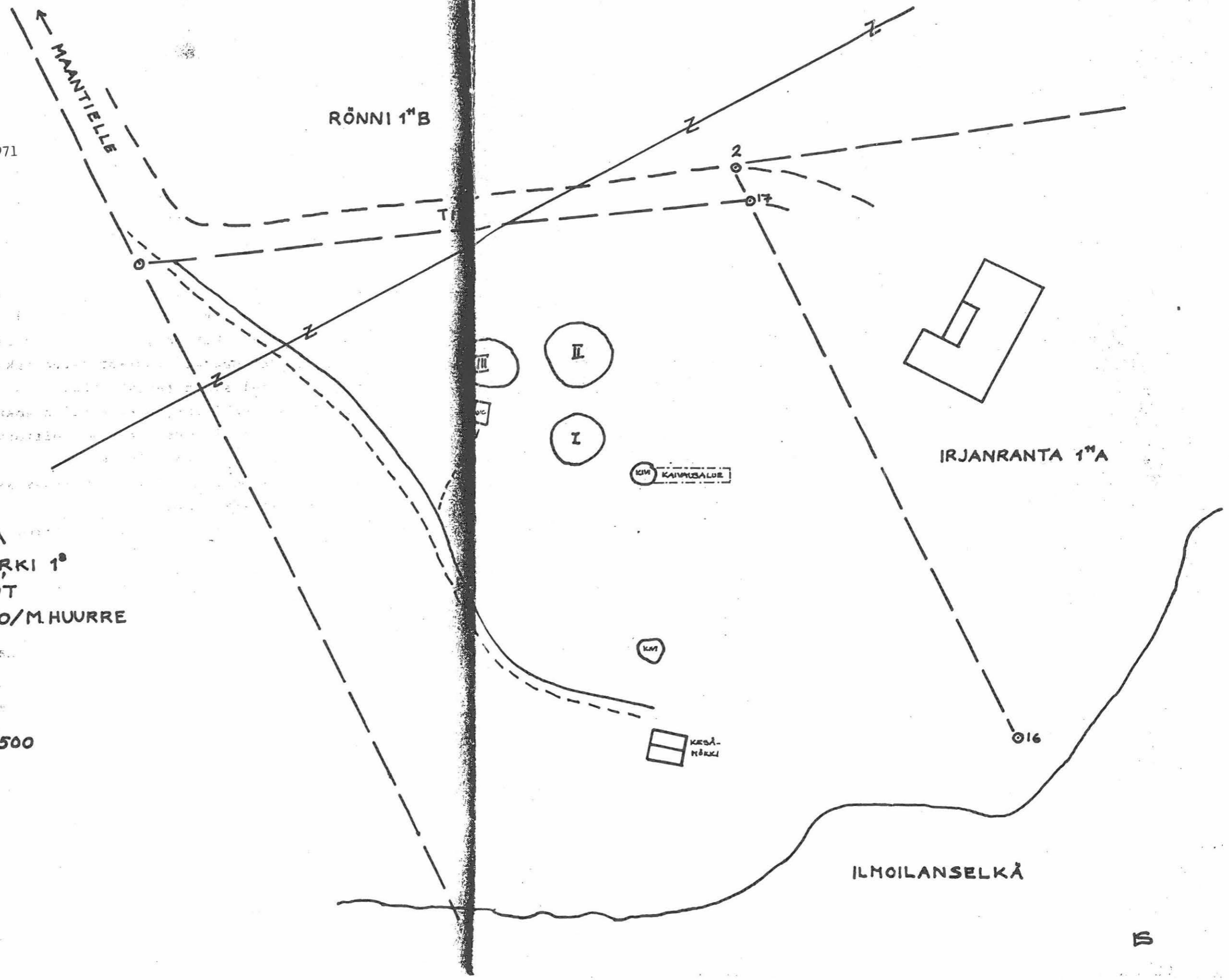
Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso kesä-heinäkuu 1995.

PÄLKÄNE INVENTOINTI 1995
J. Pukkila & V. Laakso

KOKKOSTENKÄRKI

Alkuperäinen kartta: L. Söyrinki 1971

PÄLKÄNE
LAIKKALA
KOKKOSTENKÄRKI 1°
HAUTARAUNIONT
A-L HIRVILUOTO/M. HUURRE
11.5.1971
KOEKAIVAUS
L. SÖYRINKI
13.7.1971
MITTAKAAVA 1:500

25. PÄLKÄNE, ÄIMÄLÄ, NIUSALO (635 1 0025)

2 röykkiötä, I.

peruskartta: 2132 03 VALKEAKOSKI (pain. 1986)

x= 6798 05

y= 2509 15

z= 87,5 (N60)

kunta: Pälkäne 635**kylä:** Äimälä 439**tila:** RN:o 4:43 Tuulenpesä**kiinteistötunnus:** 635-439-0004-0043-5**omistaja:** Kohonen, Lauri Kullervo & Offerman-Kohonen, Thekla Margit**osoite:** Ulvajankatu 53, 37600 Valkeakoski*Puutarhabet 1***Aiemmat tiedot:** 2 röykkiötä

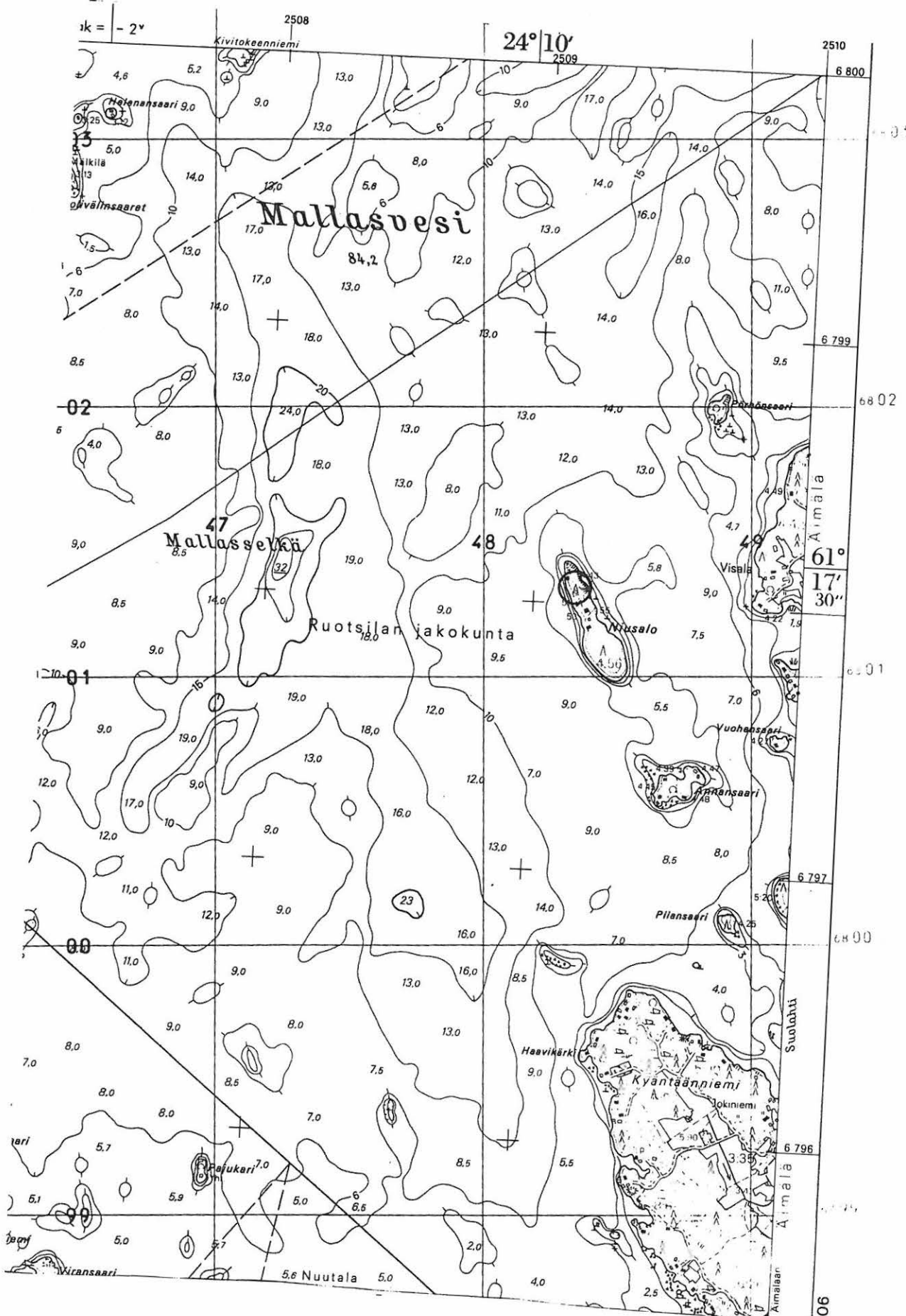
Röykkiöiden koot 7 m x 7 m, ne ovat matalia ja keskeltä pengottuja.

Tark. C.F. Meinander 1959**Aiemmat löydöt:** -**Ajoitus:** ?**Tarkastuslöydöt:** -**Kartat:** 1, 26**Valokuvat:** -

Paikka ja sijainti: Röykkiöt sijaitsevat Mallasveden Niusalon saarella, sen pohjoispäässä. Niusalo on n. 500 m x 60 m kokoinen, luode-kaakkosuuntainen, pitkänomainen kalliosaari, jossa on useita kesämökkejä.

Inventointihavainnot 1995: Veneen puuttumisen takia ei tarkastettu.**Tarkastus:** Jouko Pukkila & Ville Laakso

Pk 2132 03, x= 6798 05, y= 2509 15, z= 87,5
mk= 1:20000

26. PÄLKÄNE, LAITIKKALA, UNNAANMÄKI (635 1 0026)

Uhrilähde, I.

peruskartta: 2132 06 LAITIKKALA (pain. 1986)

x= 6794 35

y= 2518 12

z= 130 (N60)

(muinaisjäännösmerkki peruskartassa)

kunta: Pälkäne 635**kylä:** Laitikkala 417**tila:** RN:o 4:44**kiinteistötunnus:** 635-417-0004-0044**omistaja:** Ahtila, Erkki Juhani**osoite:** Laitikkala, 36660 Laitikkala*Unnaanmäentie 78***Aiemmat tiedot:** Uhrilähde

Ahtialan kuppikivestä n. 300 m Tyrväntöön päin, tien vieressä sammaslähde, lähteessä on kalliopohja ja reunat on vahvistettu kiviseinillä.

Inv. A. Erä-Esko 1947: V:1**Tark. S. Pälsi 1930****Aiemmat löydöt:** -**Ajoitus:** ?**Tarkastuslöydöt:** -**Kartat:** 1, 21**Valokuvat:** 102516**Paikka ja sijainti:** Lähde sijaitsee suuren metsäalueen koillislaidassa, loivasti koilliseen viettävässä rinteessä, n. 20 m viereisen tien kaakkoispuolella.**Inventointihavainnot 1995:** Sievä, matala, pääosin kalliopohjainen lähde, josta johtaa kivetty valumaoja.**Tarkastus:** Jouko Pukkila & Ville Laakso kesä-heinäkuu 1995.

27. PÄLKÄNE, LAITIKKALA, NIEMI - MIKKOLA (635 1 0027)

Kiven- ja maansekainen röykkiö, II.

peruskartta: 2132 06 LAITIKKALA (pain. 1986)

x= 6795 32

y= 2519 90

z= 92,5 (N60)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Laitikkala 417

tila: RN:o 13:28 Niemi

kiinteistötunnus: 635-417-0013-0028-Y

omistaja: Alhonen, Heikki Juhani

osoite: Laitikkala, 36660 Laitikkala

Miteipäntie 47

Aiemmat tiedot: Maakiven ympärille koottu kiven- ja maansekainen röykkiö, joka ilmeisesti on ollut n. 40 cm korkea. Se on saattanut olla asuinpaikkaan kuuluva röykkiö tai hautaröykkiö, joka on tuhoutunut lähes kokonaan pellonraivauksessa. Mikkolan talosta 50 m päästä on löydetty soikea tuluskivi (KM 10681) - ks. kohde 71.

Tark. E. Sarasmo 1975 & 1976

Aiemmat löydöt: KM 10681 (soikea tuluskivi)

KM 19953 (2 savihelmeä, keramiikkaa, palanutta luuta, hiiliä)

Ajoitus: Rautakausi**Tarkastuslöydöt:** -**Kartat:** 1, 24 & 27**Valokuvat:** 102575

Paikka ja sijainti: Löytöpaikka on pienen peltosaarekkeen pohjoispäässä Niemen ja Mikkolan talojen eteläpuolella, niistä n. 150 m päässä. Tampere-Lahti-tie on n. 550 m pohjoiseen ja paikasta n. 200 m itään virtaa Kyllönjoki. Maasto on moneen kertaan myllättyä "ladontakaista säilytysmaastoa" (ns. ulkovarasto), joka on vahvasti rehevöitynyt ja kasvaa mm. heinää ja nokkosia.

Inventointihavainnot 1995: Rauniosta on jäljellä enää keskuskivi peltosaarekkeen laidassa. Maasto vaikutti moneen kertaan myllätyltä ja se oli vahvasti heinittynyt, joten aivan kiven lähiympäristössä ei kyetty paljoakaan havaitsemaan. Muuten aluetta ympäröivät viljalla olevat pellot, joita ei voitu tarkastaa. "Silmäkiven" koko on 3 m x 1,5 m x 1,2 m. Löydöt tulivat 1975 - 1976 kiven eteläpuolelta.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 26.6.1995

PÄLKÄNE INVENTOINTI 1995

J. Pukkila & V. Laakso

PÄLKÄNE Kartta 27

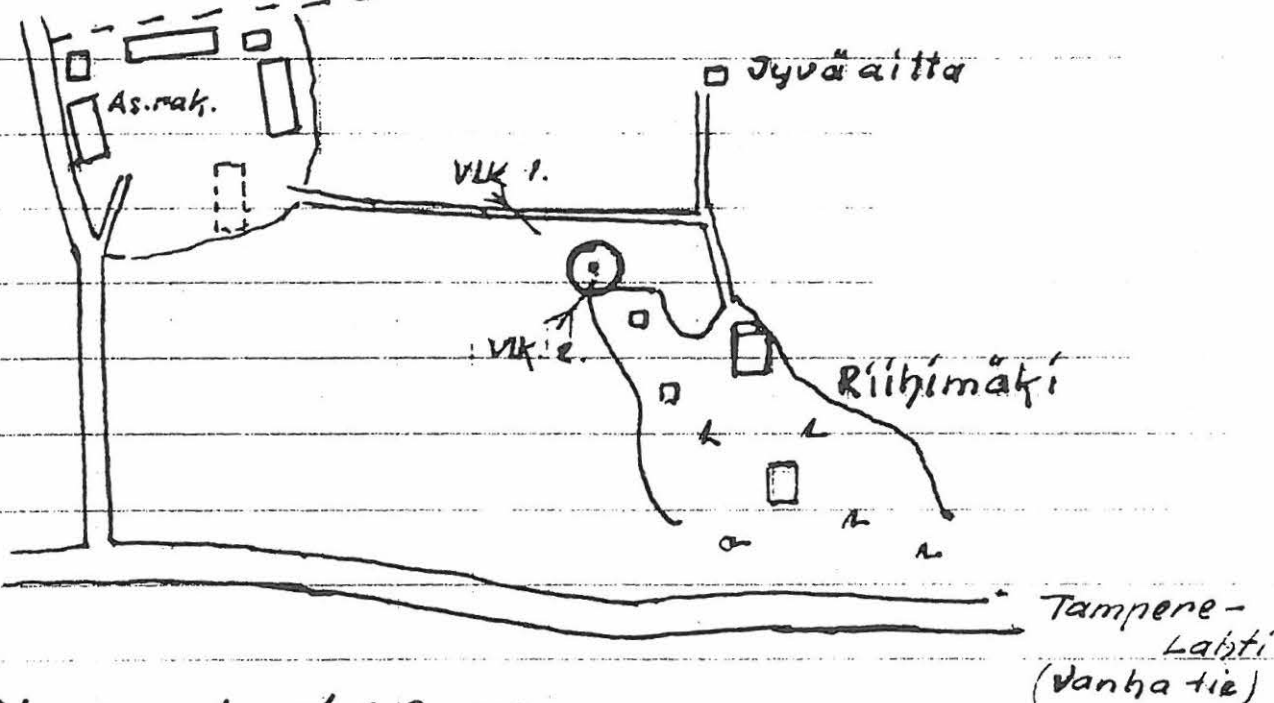
LAITIKKALA RL

© Rautaf. l. Niemi-
Mikkola

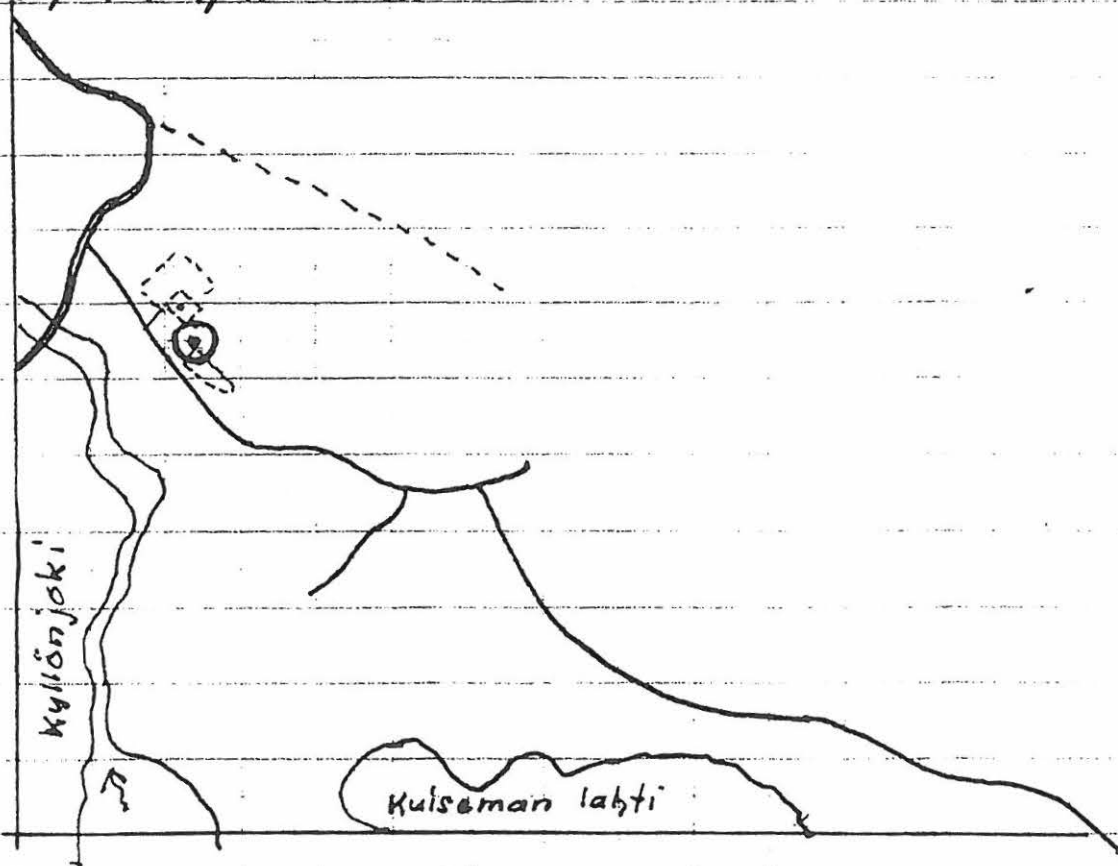
NIEMI-MIKKOLA

Ote tiluskart. 1:2000

Alkuperäinen kartta: E. Sarasmo 1975 & 1976

Ote peruskart. 1:20000

E. Sarasmon tark. 28.10.75
71. A. 71

28. PÄLKÄNE, KIRVU, LAURILA (635 1 0028)

Kivikautinen asuinpaikka, II.

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE (pain. 1987)

x= 6808 20

x= 6808 19

y= 2514 05

y= 2514 18

z= n. 105 - 107,5 (N60)

z= 107,5 - 110 (N60)

(Löytöalue a)

(Vanha kellaripelto)

kunta: Pälkäne 635**kylä:** Kirvu 410**tila:** RN:o 2:10 Laurila**kiinteistötunnus:** 635-410-0002-0010-U**omistaja:** Laurila, Jouko Tapio & Maija-Riitta*Otso Laurila***osoite:** Kirvu, 36600 Pälkäne*Kivikautinen 20*

Aiemmat tiedot: irtolöytö: vasarakirveen teräosa Epaalan kansakoulun kokoelmissa. Esineen löysi Jouko Laurila 1954 Pälkäneen pitäjän Kirvun kylästä Laurilan talon pihamaalta kellarin luota catepillarilla kivikkoista kumpua tasattaessa.

Aiemmat löydöt: vasarakirveen katkelma (Epaalan kansakoulun kokoelmat)

Ajoitus: Kivikausi: vasarakirveskulttuuri?

Tarkastuslöydöt: KM 29222:1-5 (kvartsi- ja kivilaji-iskoksia, palanutta savea, hioimen? pala)

Kartat: 1, 28 & 29

Valokuvat: 102592 - 102594

Paikka ja sijainti: Löytöalue on savista peltoa Laurilan päärakennuksesta lounaaseen. Paikalla on peltojen välinen notkelma, jossa maa hyvin nopeasti viettää Pälkäneveteen laskevaa Korvenojaa kohden. Paikalta on matkaa Pälkäneveden länsirantaan runsas kilometri ja Tampere-Lahti -valtatielle hieman vähemmän.

Inventointihavainnot 1995: Löytöalue a: Laurilan päärakennuksesta n. 80 m lounaaseen todettiin runsaasti kvartsinpalasia, joiden koko vaihteli muutaman gramman painosta n. 15 kg:n möhkäleeseen. Kvartseja löytyi pieneltä alalta kahden pellon välisestä notkelmasta, josta maa alkaa viettää melko jyrkästi lounaaseen. Kvartsilaa on paloissa hyvä, osa paloista vaikuttaa iskoksilta, mutta suurikokoisen kvartsiaineksen suhteellisen runsas esiintyminen ei vastaa inventoinnin johtajan (J. Pukkila) käsitystä kivikautisilta asuinpaikoilta normaalisti löytyvästä aineistosta. Mitään muita löytöjä tai havaintoja kulttuurimaasta ei tehty.

Vanha kellaripelto: Vasarakirveen katkelma tiedettiin löydettyksi ns. vanhasta kellaripellosta, n. 80 m Laurilan talosta kaakkoon. Tarkastuksen yhteydessä mainitusta hiekkaisesta perunapellosta löytyi mm. kivilaji-iskos, muutama kvartsi-iskos ja palaneen saven paloja.

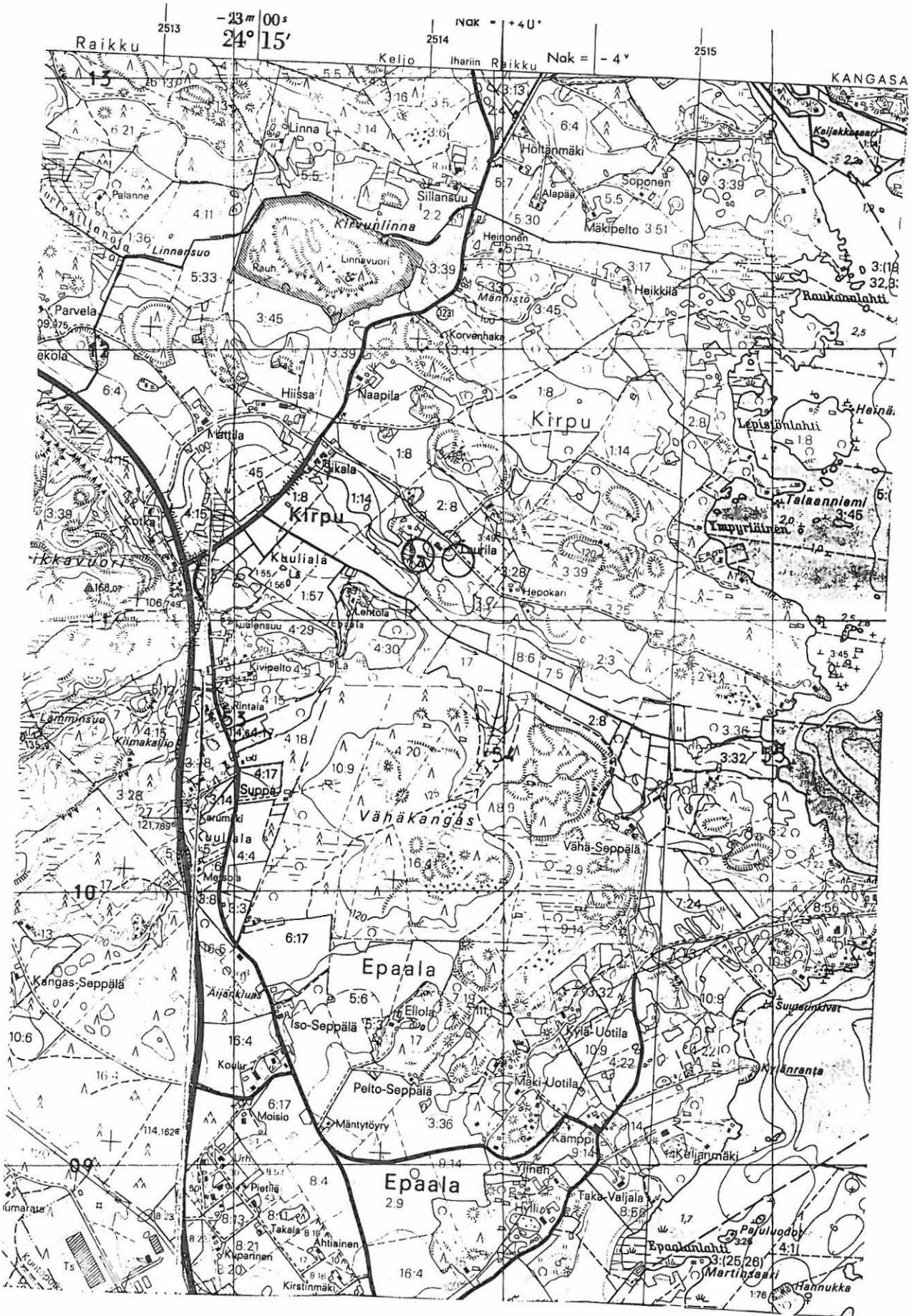
Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 6.7.1995.

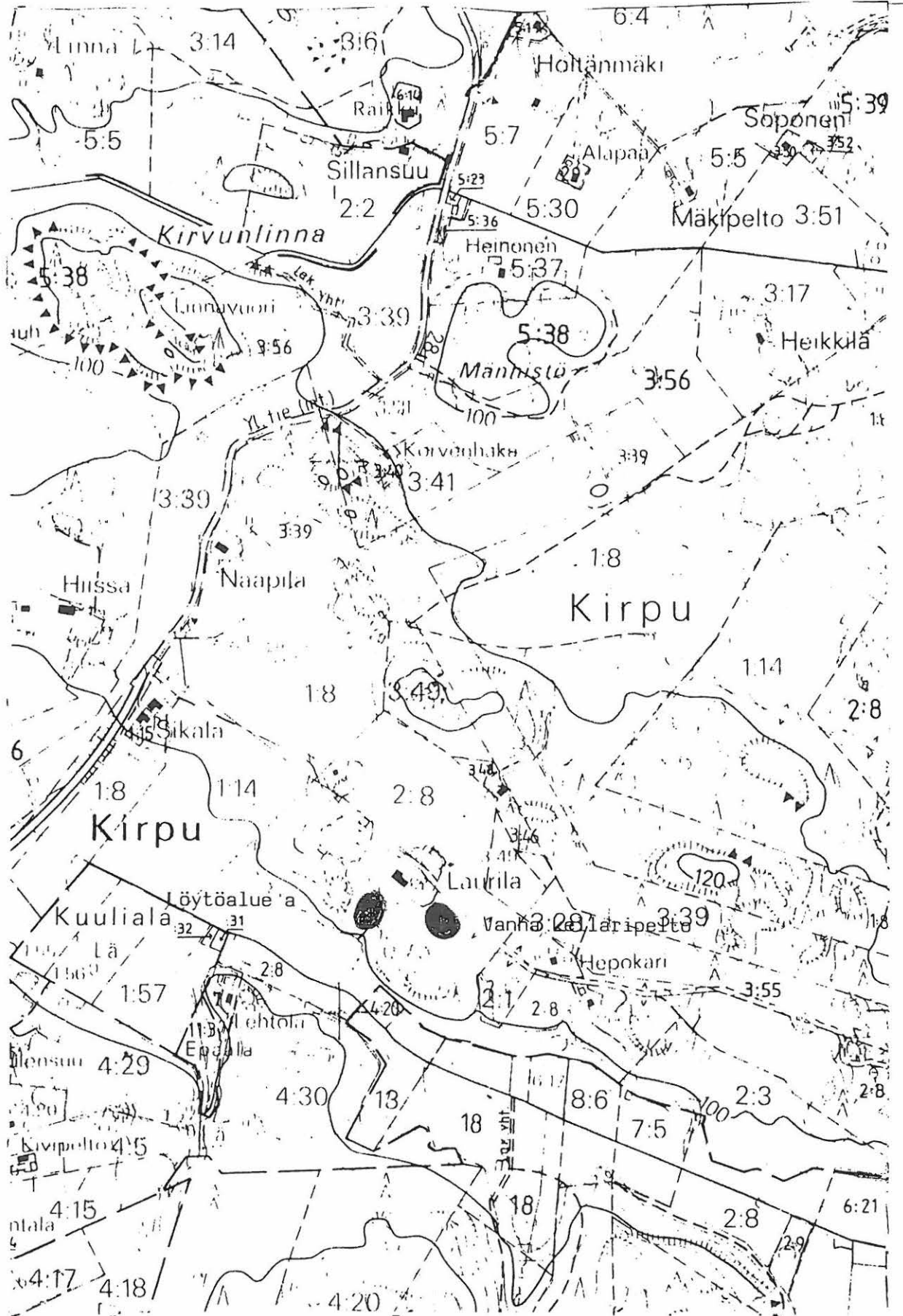
PÄLKÄNE INVENTOINTI 1995

LAURILA

Kartta 28

Pk 2141 04, x= 6808 19-20, y= 2514 05-18, z= 107,5 - 110
mk= 1:20000

29. PÄLKÄNE, KUKKOLA, ASPILA (635 1 0029)

Kivikautinen asuinpaikka, II.

peruskartta: 2141 07 AITOO (pain. 1994)

x= 6804 30 – 60

y= 2522 64 – 70

z= 90 – 95 (N60)

(pintapoimittu juurikaspelto)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Kukkola 414

tila: RN:o 2:67 Aspila

kiinteistötunnus: 635-414-0002-0067-F

omistaja: Aspila, Timo Kustaa

osoite: Kukkola, 36600 Pälkäne

Aiemmat tiedot: Irtolöytöjä: 2 tasatalttaa, poikkikirves, Jäkärän tyyppin oikokirves. Löydetty Kukkolan kylän Aspilan talon pellostä 1913.

Kirjallisuus: Matti Huurre, Pälkäneen esihistoriaa – Pälkäneen historia. Vammala 1972: 89–90.

Aiemmat löydöt: Hämeenlinnan Museo 1283 – 1286

Ajoitus: Kivikausi: yhtä lukkuunottamatta löydöt kampakeraamisia

Tarkastuslöydöt: KM 29224:1-5 (hioin, pii-iskos, kvartsi-iskoksia, kivilaji-iskos, palanutta savea)

Kartat: 1, 30, 31

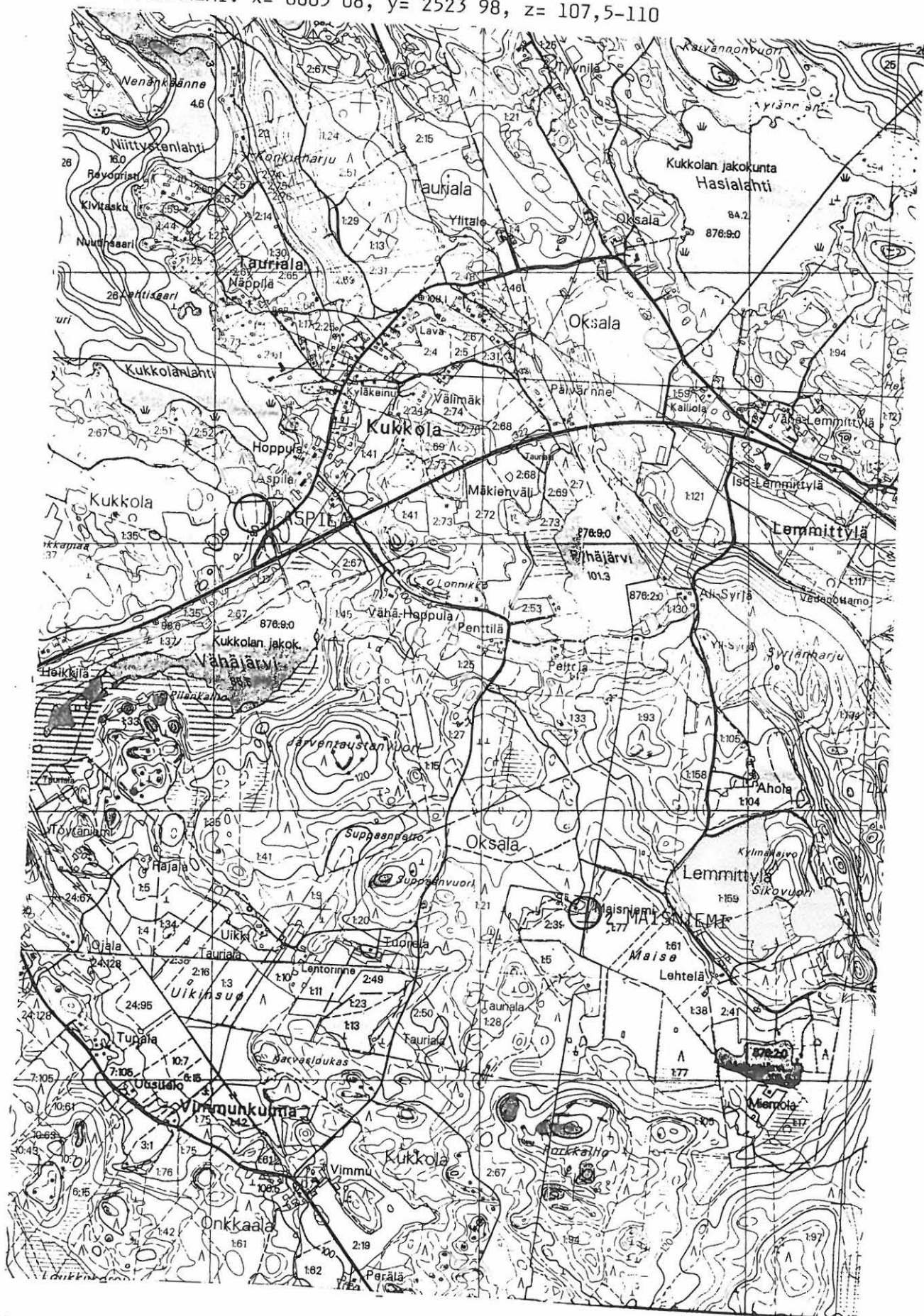
Valokuvat: –

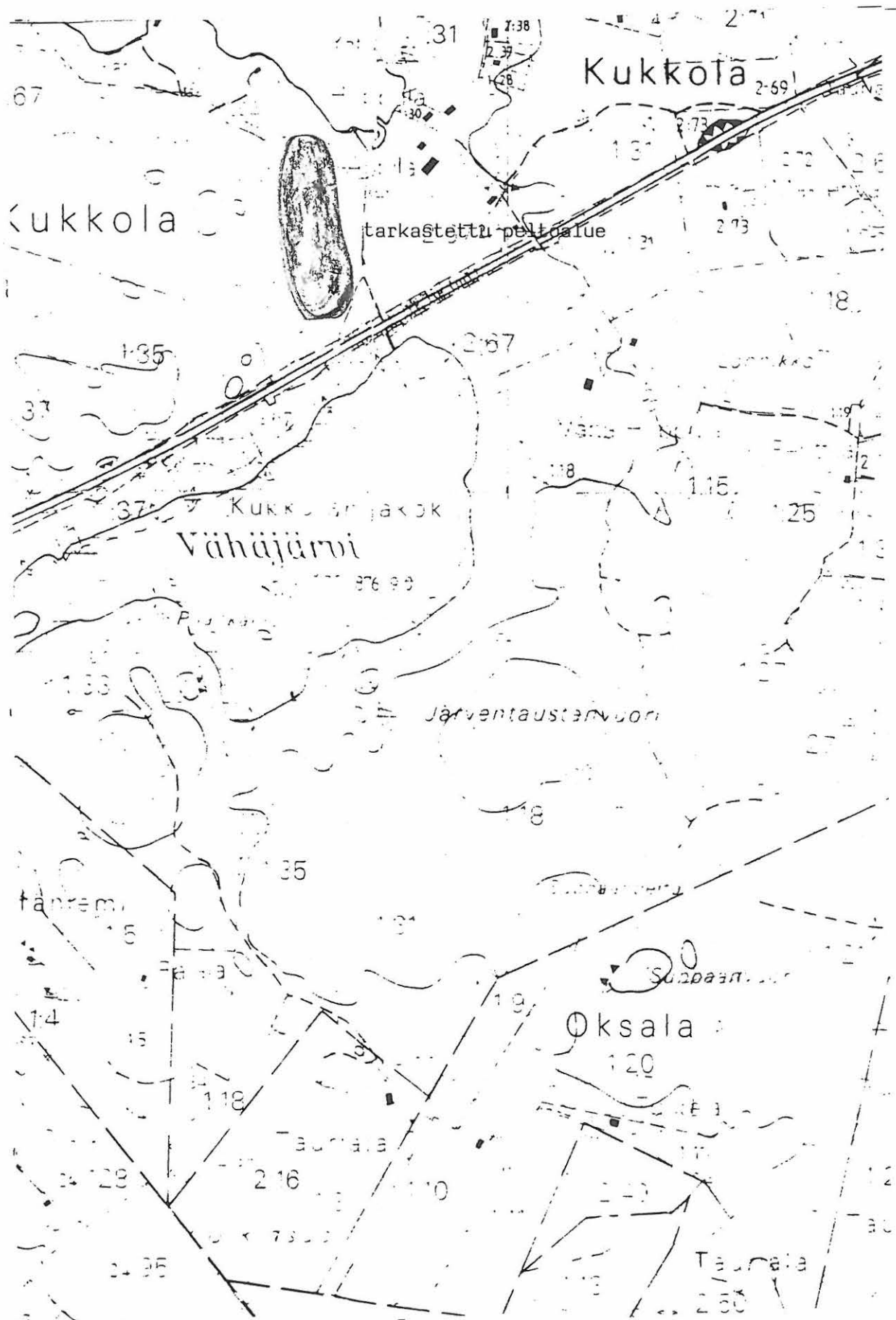
Paikka ja sijainti: Aspilan tila sijaitsee Pälkäneveden Kukkolanlahden pohjukassa, Vähäjärvestä tulevan ojan kummallakin puolella. Tilan eteläpuolella n. 300 m päässä kulkee Pälkäneeltä Luopioisiin johtava maantie.

Inventointihavainnot 1995: Aspilan pellot olivat joko viljalla tai heinällä, joten tarkastus rajoittui yhteen juurespeltoon. Siitä löytyi yksi hioimen pala, muutama kvartsi-iskos, palaneen saven pala ja piitä. Tarkastettu alue sijoittuu 90 – 95 m mpy korkeudelle, kulkien pohjois-eteläsuuntaisesti itään viettävällä rinteellä. Maaperä on savea. Muut potentiaalisemmat alueet (kuten ojan toisella puolella oleva länsirinne) olivat peitteisempiä, joten tarkastus rajoittui niillä pieniin avoimiin paikkoihin.

Pintapoimittu juurikaspelto on merkitty oheiseen karttaan.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 5.7.1995.

30. PÄLKÄNE, LAITIKKALA, HEIKKILÄ (635 1 0030)

Kivikautinen asuinpaikka, I.

peruskartta: 2132 06 LAITIKKALA (pain. 1986)

x= 6794 05

y= 2519 50

z= n. 90 (N60)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Laitikkala 417

tila: RN:o 2:5 Heikkilä

kiinteistötunnus: 635-417-0002-0005-U

omistaja: Heikkilä, Antti Tuomo

osoite: Laitikkala, 36660 Laitikkala

Aiemmat tiedot: Irtolöytö: kourutaltoa, joka saatiin 1898 kokoelmiin Heikkilän tilan Aadolf-isännältä. Löytöpaikkaa ei muistettu.

Aiemmat löydöt: KM 3539:2**Ajoitus:** Kivikausi

Tarkastuslöydöt: KM 29226:1-7 (keramiikanpaloja, hioimenpaloja, pii- ja kvartsi-iskoksia, palanutta savea ja luuta, kuonaa)

Kartat: 1, 32, 33**Valokuvat:** -

Paikka ja sijainti: Ilmoilanselän ja Kissalammen välinen hiesupelto, joka osaksi viettää itään, osaksi on tasainen. Pelto sijaitsee n. 400 m Hämeenlinnaan vievän tien itäpuolella alueella, joka on lähes kokonaan otettu viljelykseen.

Inventointihavainnot 1995: Heikkilän talo on joskus vuosisadan alussa jaettu kahtia (Heikkilä RN:o 2:5 ja RN:o 2:8), joista toisen maat ulottuvat Jouttijärven rantaan. Inventoinnin yhteydessä tarkastettiin Heikkilä RN:o 2:5:n Ilmoilanselän puoleisia hiekkapelloja, jolloin todettiin kivikautinen asuinpaikka Ilmoilanselän ja Kissalammen väliseltä hiesupelloilta. Löytöinä poimittiin talteen muutama kvartsi- ja pii-iskos, palanutta luuta sekä pari pientä saviastianpalaa. Piinkappaleet jakautuivat pimitulla alueella tasaisesti, mutta muut löydöt tulivat 90 m mpy:n tuntumasta pellon eteläpäästä. Mahdollisesti löytöalue jatkuu etelään naapuripellon puolelle, joka kuitenkin nyt oli heinällä eikä siinä havaittu mitään.

Lähilöydöt: ks. Laitikkala, Suttisen kivikautinen asuinpaikka (ks. kohde 32)

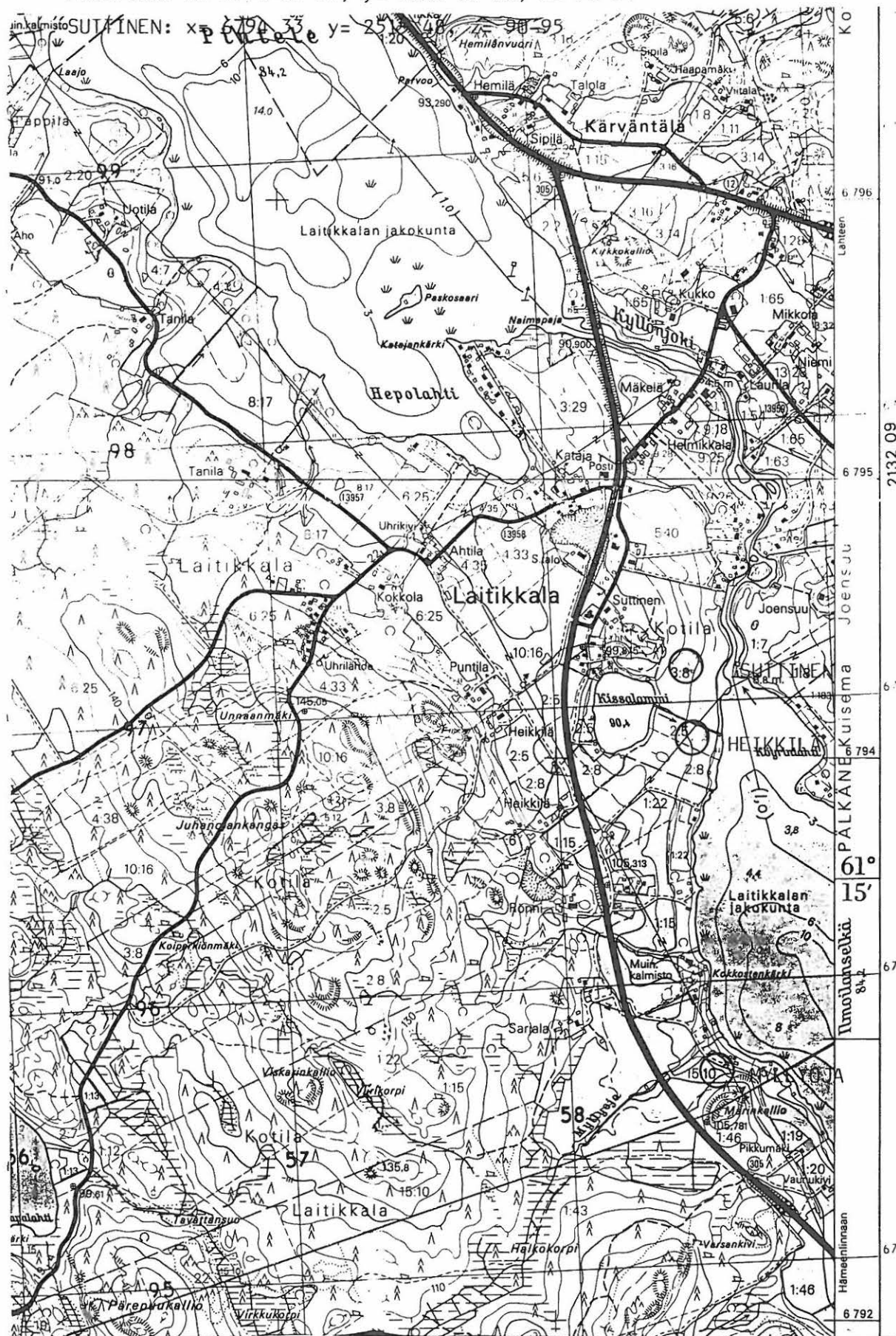
Huomautuksia: Se Heikkilän talo, jota viime vuosisadan lopulla isännöi Adolf, on vuonna 1986 painettuun peruskarttaan merkitty RN:o:lla 2:8. Kysymyksessä on siis kahdesta Heikkilän talosta eteläisempi.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 6.7.1995.

HEIKKILÄ & MYLLYOJA & SUTTINEN

pk 2132 06 HEIKKILÄ: x= 6794 05, y= 2519 50, z= 90

MYLLYOJA: x= 6792 89-93, y= 2519 59-61, z= 91-94

31. PÄLKÄNE, LAITIKKALA, MYLLYOJA (635 1 0031)

Kivikautinen asuinpaikka, II.

peruskartta: 2132 06 LAITIKKALA (pain. 1986)

x= 6792 89-93

y= 2519 59-61

z= n. 91 - 94 (N60)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Laitikkala 417

tila: RN:o 15:10 Sarjala

kiinteistötunnus: 635-417-0015-0010-J

omistaja: Heikkilä, Heikki

osoite: Onkkaala, 36600 Pälkäne *Sarjalantie 7, 36600 Laitikkala*

Aiemmat tiedot: Kiviakautinen asuinpaikka: kvartsi-iskoksia (1983) Ilmoilanselän länsirannalla sijaitsevalta pellolta. Mahd. irtolöytö?: poikkikirves Sarjalan puustellin metsästä (KM 2201:682)

Tark. J. Saukkonen 1983

Aiemmat löydöt: KM 2201:682, KM 22225**Ajoitus:** Kivikausi**Tarkastuslöydöt:** KM 29227:1-3 (kvartsi-iskos, palanutta luuta ja savea)**Kartat:** 1, 32, 33**Valokuvat:** 102519

Paikka ja sijainti: Löytöpaikka on Ilmoilanselän länsirannalla oleva pelto, Myllyojan ja Märinkallion välillä, Sarjalan päärakennuksesta 600 m itäkaakkoon ja Hämeenlinna - Tampere- tiestä 200 m itäkoilliseen. Iskoksia löytyi em. tiestä kohti kaakkoa, Märinkallion vieritse menevän kapean hiekkatien molemmin puolin. Maaperä on punaruskeata ja harmaata hiesua sekä tien lounaispuolella savea. (Saukkonen 1983)

Pelto oli 1995 tarkastuksen aikana oraalla. Rinne viettää loivasti pohjoiseen ja itään. Muuten Saukkosen 1983 tiedot pitävät edelleen paikkansa.

Inventointihavainnot 1995: Peltopöiminnassa em. pellolta poimittiin löytöinä kvartsi-iskos sekä palanutta luuta ja palanutta savea. Muuten Saukkosen tarkastuksen (1983) tiedot pätevät yhä. Saukkonen poimi löytönsä (KM 22225) n. 60 - 70 m matkalta.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 26.6.1995.

32. PÄLKÄNE, LAITIKKALA/KOTILA, SUTTINEN (635 1 0032)

Kivikautinen asuinpaikka, I.

peruskartta: 2132 06 LAITIKKALA (pain. 1986)

x= 6794 33

y= 2519 48

z= 90 – 95 (N60)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Kotila 412

tila: RN:o 3:8 Suttinen

kiinteistötunnus: 635-412-0003-0008-8

omistaja: Laakso, Simo Matti Antero

osoite: Kotila, 36660 Laitikkala

Aiemmat tiedot: Kivikautinen irtolöytö

Aiemmat löydöt: KM 3539:1 pohjalainen kourutaltoa: sarvikiilleliusketta, jossa ase-
molemmilla syrjäpuolilla näkyy vaaleammat raidat, raita pistää näkyviin myöskin terän suun
kohdalla; 136 x 46 x 23,5 mm. Laitikkalan kylästä Suttisen talon renki Wirtanen löytänyt
pellon talon läheltä. Atle Salmen keräelmiä 1898.

Ajoitus: Kivikausi: kampakeraaminen aika

Tarkastuslöydöt: KM 29228:1-4 (keramiikkaa, kvartsi-iskoksia, palanutta luuta ja savea)

Kartat: 1, 32, 33

Valokuvat: 102603

Paikka ja sijainti: Löytöpaikka sijaitsee itään viettävällä hiesu- tai (hieno)hiekkapellolla
Ilmoilanselän länsirannasta n. 100 m:n päässä. Suttisen talon päärakennus on löytöpaikasta n.
350 m luoteeseen ja 400 m:n päässä kulkee Hämeenlinnaan vievä valtatie. Ympäröivät pellot
olivat osaksi mansikalla osaksi erilaisilla juurikkailla.

Inventointihavainnot 1995: Suttisen talosta n. 350 – 400 m itäkaakkoon sijaitsevalta
juurikaspellolta todettiin melko pienellä alueella kvartsi-iskoksia, palanutta luuta ja palanutta
savea sekä 3 palaa keramiikkaa. Löydöt viittaavat siihen, että paikalla sijaitsee pienehkö, osin
tuhoutunut asuinpaikka.

Lähilöydöt: ks. Laitikkala, Heikkilän kivikautinen asuinpaikka (ks. kohde 30)

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 3.7.1995.

33. PÄLKÄNE, MÄLKILÄ, PUOLIVÄLINSAAARI (635 1 0033)

Kivikautinen/epineoliittinen asuinpaikka, I.

peruskartta: 2132 03 VALKEAKOSKI (pain. 1986)

x= 6799 50

y= 2507 20

z= 85 - 90 (N60)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Mälkilä 421

tila: RN:o 3:13 Puolivälinsaaret

kiinteistötunnus: 635-421-0003-0013-F

omistaja: Lindström , Erkki & Arja

osoite: Kaskitie 9, 37600 Valkeakoski

Aiemmat tiedot: Erkki Lindströmin puhelinilmoitus löydöistä (ks. osoite yllä)

Aiemmat löydöt: -

Ajoitus: Kivikausi: Suomensjärvenkulttuuri

Epineoliittinen aika

Tarkastuslöydöt: KM 29231:1-3 (saviastianpala, kvartsi-iskoksia, hiiltynyttä puuta)

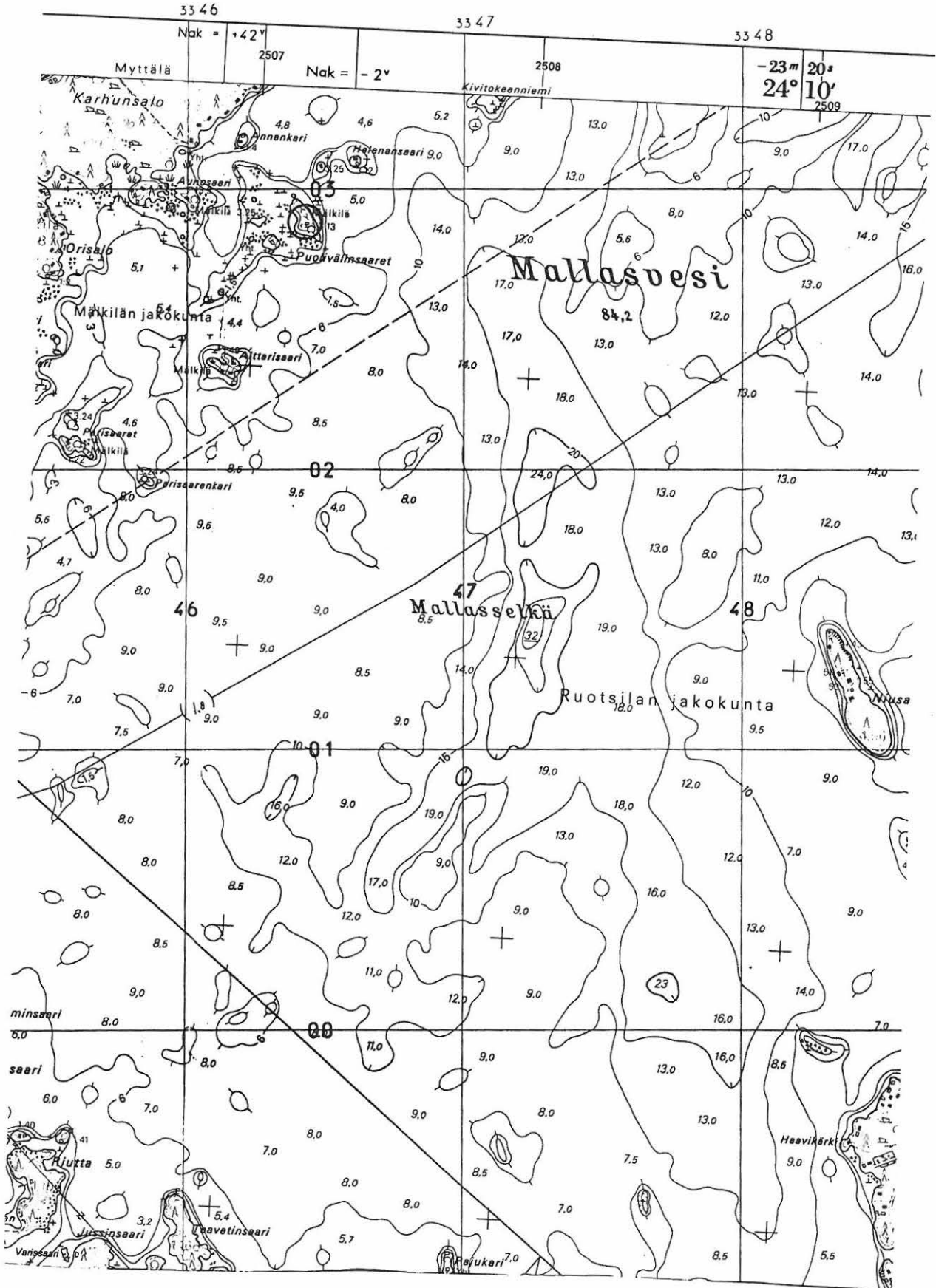
Lindströmien mökillä säilytettävä esine: liuskekeihäänkärjen katkelma (ks. Liite 3)

Kartat: 1, 34

Valokuvat: 102605 - 102615

Paikka ja sijainti: Puolivälinsaari on n. 7000 m²: n kokoinen, luode-kaakko-suunnassa n. 200 m pitkä ja lounais-koillisuunnassa runsaat 50 m leveä, metsäinen saari Mallasvedessä, Karhunsalon kaakkoispuolella. Mantereelle on matkaa runsas kilometri pohjoiseen. Saaren luoteis- ja kaakkoispäät ovat louhikkaisia, mökin ympäristössä on muutaman sadan neliömetrin hiekkainen, tasainen alue, jolla löytöpaikka sijaitsee.

Inventointihavainnot 1995: Kesämökin viereisestä kasvimaasta olivat omistajat löytäneet naarmupintaisen keramiikanpalan, joka otettiin talteen luetteloitavaksi, sekä omistajille jätetyn Suomensjärvenkulttuurin n. 13 cm pitkän ja 4 cm leveän, vihertävästä liuskeesta tehdyn liuskekeihäänkärjen. He jättivät löytökuopat auki, joista todettiin n. 40 cm paksun puhtaan hiekkakerroksen alta punertava, hiilensekainen kulttuurikerros. Siitä löydettiin muutama kvartsi-iskos, palaneita kiviä, hiiltä isoinakin paloina ja - mikä lie hämmästyttävintä - myös hiiltynyttä puuta. Mökin omistajien mukaan jossakin kasvimaan alla oli vielä hiiltynyt puunrunko, jonka he jättivät paikoilleen. Mökin ympäristöstäkin löytyi melko runsaasti kvartsi-iskoksia ehkä n. 200 - 300 m²:n alueelta, eli siltä alueelta, mikä saaresta on tasaista ja siten asumiskelpoista. Vielä todettiin mökin itäpuolella n. 15 m:n päässä, tasaisemman alueen reunassa epämääräistä kivikkoa, joka vaikutti ihmisen osittain muokkaamalta. Luultavasti kyseessä on jossain alueen käyttövaiheessa (ei kuitenkaan nykyisten tai edellisten mökkiasukkaiden aikana) tapahtunut raivaus, eli kiviä oli kasattu pois tasaiselta alueelta. Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 14.7.1995.

34. PÄLKÄNE, ÄIMÄLÄ, MUSTALAHTI (635 1 0034)

Kiviröykkiöitä, I.

peruskartta: 2132 06 LAITIKKALA (pain. 1986)

x= 6799 40

y= 2510 75

z= 85 - 95 (N60)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Äimälä 439

tila: RN:o 4:12 Mustalahti

kiinteistötunnus: 635-439-0004-0012-5

omistaja: Klemola, Olli Kalevi

osoite: Äimälä, 36640 Iltasmäki

Aiemmat tiedot: Yleisöilmoitus röykkiöistä Tampereen museoilte

Aiemmat löydöt: -

Ajoitus: ?

Tarkastuslöydöt: Röykkiö 1: KM 29237:1-2 (palanutta savea, hiiltä)

Kartat: 1, 18, 35

Valokuvat: 102558 - 102573

Paikka ja sijainti: Röykkiöt sijaitsevat Äimälän pohjoispäässä, Mallasveteen pistävällä niemellä. Peruskartassa niemen itäpuolinen lahti on nimeltään Mustalahti. Paikka on Valkeakosken tielle vievän tien luoteispuolella pienen kesantopellon takana. Niemen maasto laskeutuu kaikkialla paitsi etelässä ja lounaassa Mallasveteen, mutta niemen keskiosat ovat tasaista maata. Niemi kasvaa pääasiassa nuorta kuusikkoa, mistä johtuen aluskasvillisuutta ei juurikaan ole, vaan maanpinnan peittää sammal ja karike.

Inventointihavainnot 1995: Raunioalue havaittiin niemen itäpuolella, osittain itään viettävällä rinteellä, osittain niemen tasaisella laella. Röykkiöt ovat pieniä, kivistä kasattuja, joukossa muutama maakumpare. Näiden lisäksi alueella on kiviaita tai rauennut kiviaita, joka sijaitsi röykkiöitä matalammalla, lähellä pellon reunaa, ei kuitenkaan reunan suuntaisena eikä siinä kiinni. Röykkiöistä on kuvaukset jäljempänä sekä karttaluonnos, josta käy ilmi raunioiden keskinäinen sijainti. Röykkiöiden kiinnitys tehtiin alueelle vast'ikään siirretyn hirsirakennuksen koilliskulmaan. Valitettavasti rakennusta ei ole merkitty vuonna 1986 painettuun peruskarttaan.

Röykkiö 1:n reunaan tehtiin pieni kuoppa, josta löydettiin hiiltä pieninä muruina ja hyvin rapautunutta, huokoista palanutta savea, niin ikään pieninä paloina. Röykkiöt eivät vaikuta sijaintinsa perusteella peltoraunioilta: ne sijaitsevat rinteellä kaukana pellon reunasta. Ne voisivat olla kaskiraunioita, mutta niistä ei pitäisi(?) löytyä palanutta savea.

Luettelo Mustalahden röykkiöistä:

ks. kartta

Röykkiö 1: Pienistä pyöreäsivuisista kivistä koottu, melkein pyöreä röykkiö, joka on lievästi maansekainen. Sijaitsee niemen itärinteessä. Mitat: 2,8 x 2,7 x 0,3–0,4 m. Löydöt: KM 29237:1–2 (palanutta savea, hiiltä) Valok. 102560.

Röykkiö 2: Karikkeen peittämä, melko epämääräisen oloinen, kivistä tehty röykkiö. Sen pohjoissivulla on 1 x 0,7 x 0,7 m kokoinen kivi. Sijaitsee niemen itärinteessä. Mitat: pituus (N–S) 3 m, leveys 2 m, korkeus 20 cm. Valok. 102558.

Röykkiö 3: Isohkoista kivistä tehty röykkiö, joka on karikkeen peittämä. Sijaitsee niemen laella tasaisella maalla. Mitat: pituus (N–S) 3 m, leveys 2,5 m, korkeus 40 cm. Valok. 102562.

Röykkiö 4: Matala röykkiö harjanteen laella, karikkeen peittämä. Mitat: pituus(SE–NW) 2,5 m, leveys 1,8 m, korkeus 10 – 20 cm. Valok. 102563.

Röykkiö 5: Korkea, selvä raunio, joka on kasattu n. 20 cm halkaisijaltaan olevista kivistä. Karikkeen peittämä röykkiö sijaitsee niemen itärinteen alaosassa. Mitat: pituus (N–S) 2,5 m, leveys 2,0 m ja korkeus 20 – 30 cm. Valok. 102564.

Röykkiö 6: Maapeitteinen kumpare, niemen laella tasaisella maalla. Mitat: pituus (N–S) 2,3 m, leveys 2 m, korkeus 20 cm. Valok. 102567.

Röykkiö 7: Epämääräinen röykkiö, joka on koottu pienistä kivistä. Karikkeen peittämä. Sen reunassa on n. 50 x 50 x 30 cm kokoinen kivi. Mitat: pituus (W–E) 2,5 m, leveys 2 m, korkeus 30 cm. Valok. 102568.

Röykkiö 8: Pieni, karikkeen peittämä röykkiö, jonka länsireunassa on 40 x 40 x 20 cm kokoinen kivi. Mitat: pituus (W–E) 2,5 m, leveys 1,8 m, korkeus 20 cm. Valok. 102566.

Röykkiö 9: Pienikivinen, sammaloitunut röykkiö, jonka länsireunassa on 1,4 x 1 x 0,3 m kokoinen, isompi kivi. Mitat: pituus (W–E) 3 m, leveys 2,5 m, korkeus 20 – 30 cm. Valok. 102565.

Röykkiö 10: Pitkänomainen, kivistä koottu röykkiö rinteessä. Mitat: pituus (N–S) 4,2 m, leveys 1 m, korkeus 20 cm. Valok. 102561.

Kiviaita: Röykkiö 1:n lounaispuolella, n. 20 m viereisen pellon reunasta, on n. 10 m pitkä, lounais–koillissuuntainen kiveys tai rauenneen kiviaidan jäännös, joka on keskeltä korkeampi kuin päistä. Se on n. 1 m leveä. Kiveys on koottu halkaisijaltaan 10 – 50 cm kokoisista kivistä. Valok. 102559.

Röykkiöiden sijainnin kentällä mitatut kiinnitykset:

Röykkiö 1: Röykkiö kiinnitettiin pienen kuusen kautta em. mökin koilliskulmaan. Röykkiön etäisyydeksi siitä saatiin 40 m ja suunnaksi mökin kulmasta kohti röykkiötä 59 goonia. Kartoituksen tukena käytetty tukikivi 1 sijaitsee röykkiöstä 1 13,5 m:n päässä suuntaan 300 goonia (= länteen).

Kiviaita: Kiviaidan koillispään keskelle on rökkiöstä 1 matkaa 8,5 m suuntaan 223 goonia ja aidan koillispäästä tukikivi 1:een 13 m suuntaan 335 goonia. Aidan lounaispään keskeltä on tukivi 1:een matkaa 12 m suuntaan 387 goonia.

Rökkiö 2: Rökkiö sijaitsee rökkiö 1:stä 16 m suuntaan 343 goonia. Tukivi 1:stä rökkiö 2 sijaitsee 9,5 m suuntaan 0 goonia (= pohjoiseen).

Rökkiö 3: Rökkiö sijaitsee rökkiöstä 2 12 m suuntaan 387 goonia. Etäisyyden kasvun takia otettiin käyttöön pitkänomainen, maantasainen tukivi 2, josta mitattu etäisyys rökkiöön 3 on 39 m suuntaan 255 goonia.

Rökkiö 4: Rökkiö sijaitsee 8 m suuntaan 357 goonia tukivi 2:sta.

Rökkiö 6: Rökkiö sijaitsee 22 m suuntaan 22 goonia rökkiöstä 4.

Rökkiö 7: Rökkiö sijaitsee 15 m suuntaan 90 goonia rökkiöstä 6.

Rökkiö 8: Rökkiö sijaitsee 6 m suuntaan 146 goonia rökkiöstä 7.

Rökkiö 9: Rökkiö sijaitsee 9 m suuntaan 264 goonia rökkiöstä 8.

Rökkiö 5: Rökkiö sijaitsee 4,5 m suuntaan 300 goonia rökkiöstä 9.

Rökkiö 10: Rökkiö sijaitsee 9 m suuntaan 345 goonia rökkiöstä 6.

Etäisyydet ja suunnat mitattiin rökkiöiden keskeltä. Kiinnitys tehtiin muualta siirretyn hirsirakennuksen koilliskulmaan. Hirret oli numeroitu, joten rakennus oli luultavasti purettu muualla ja sitten koottu uudestaan nykyiselle paikalle. Valitettavasti rakennus ei ole peruskartassa (pain. 1986).

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 27.6.1995.

PÄLKÄNE AINALLA
 MUSTALAHTI
 KARTTALUINNIN RAUNIOALUESTA (piirt. J. Pukkila)

1:500

MUSTALAHTI

RAUNIO 10

RAUNIO 6

RAUNIO 7

RAUNIO 8

RAUNIO 5

RAUNIO 9

RAUNIO 4

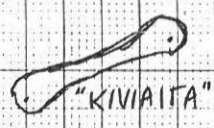
KARTTATUKSEN
 EKENA KÄY-
 TETTY KIVI 2

RAUNIO 3

RAUNIO 2

RAUNIO 1

KARTTATUKSEN
 EKENA KÄY-
 TETTY KIVI 1

PAIKALLE SIIRRETTY
 NÖKKI

MUSTALAHTI

PÄLKÄNE INVENTIOINTI 1995
 J. Pukkila & V. Laakso

Kartta: 35

35. PÄLKÄNE, ÄIMÄLÄ, SUONIEMI (635 1 0035)

Kivikautinen asuinpaikka, I.

peruskartta: 2132 06 LAITIKKALA (pain. 1986)

x= 6795 40

x= 6795 46

y= 2510 12

y= 2510 04

z= 85 – 87,5 (N60)

z= 85 (N60)

(asuinpaikka)

(hiekkakuoppa)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Äimälä 439

tila: RN:o 1:48 Suoniemi

kiinteistötunnus: 635-439-0001-0048-K

omistaja: Äijäläinen, Harri Juhani & Ritva Tuulikki

osoite: Äimälä, 37600 Valkeakoski

Aiemmat tiedot: Irtolöytöjä: oikokirves (KM 9894:1)? sekä 2 tasatalttaa Pälkäneen museossa. Oikokirveen löysi 1934 Väinö Grip Niemen talosta n. 1/4 km luoteeseen suosta peltoa raivatessa ojankaivuussa, mutamaasta. Suo on lähellä Mallasveden rantaa. Samasta paikasta on löytynyt keihäänkärki, joka on kuitenkin joutunut hukkaan. Tasataltat on ostettu 1951 huutokaupasta Äimälän Suoniemestä. Toinen taltoista on eteläsuomalaista tyyppiä.

Aiemmat löydöt: KM 9894:1 & 2 esinettä Pälkäneen museon kokoelmissa

Ajoitus: Kivikausi: Suomusjärven kulttuuri?, tyypillinen kampakeramiikka

Tarkastuslöydöt: KM 29238:1-5 (keramiikkaa, kvartsi-iskoksia)

Kartat: 1, 36, 37

Valokuvat: 102604

Paikka ja sijainti: Asuinpaikka sijaitsee Suoniemen talosta n. 100 m lounaaseen, etelään viettävän rinteiden alapuolella melko tasaisella maalla. Maalaji on savea. Matkaa Tyköljänjärven pohjoisrantaan on n. 250 m ja luoteeseen Valkeakoskentien n. 100 m. Asuinpaikan ja Tyköljänjärven välinen alue on vesijättöä, samoin Tyköljänjärvestä Mallasveteen virtaavan ojan toinen pää. Asuinpaikka on siis aikanaan sijainnut luultavasti kapean salmen rannalla.

Inventointihavainnot 1995: Suoniemen talon ulkorakennuksen takaa, etelään loivasti viettävän rinteiden alaosaan, aivan vesijättömaan tuntumasta löydettiin pienestä puutarhapellosta muutamia kvartsi-iskoksia ja kaksi keramiikanpalaa, jotka lienevät tyypillistä kampakeramiikkaa. Paikasta n. 10 m päästä, pienestä nurmeltuneesta kummusta löydettiin kvartsi-iskos. Asuinpaikka lienee aikanaan sijainnut aivan rannassa, sillä se on n. 85 – 87,5 m mpy korkeudella. Nykyisin asuinpaikasta kaakkoon on vesijättömaata Tyköljänjärven rannassa. Inventoinnin yhteydessä löydettiin myös Suoniemen talosta n. 120 m länteen sijaitsevan hiekkakuopan reunasta kvartsi-iskos, mutta ei muuta. Löytöpaikka on edellä esitellystä asuinpaikasta n. 100 m luoteeseen. Lähiympäristön tarkastus ei tuonut esiin muihin muinaisjäännöksiin viittaavia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 3.7.1995.

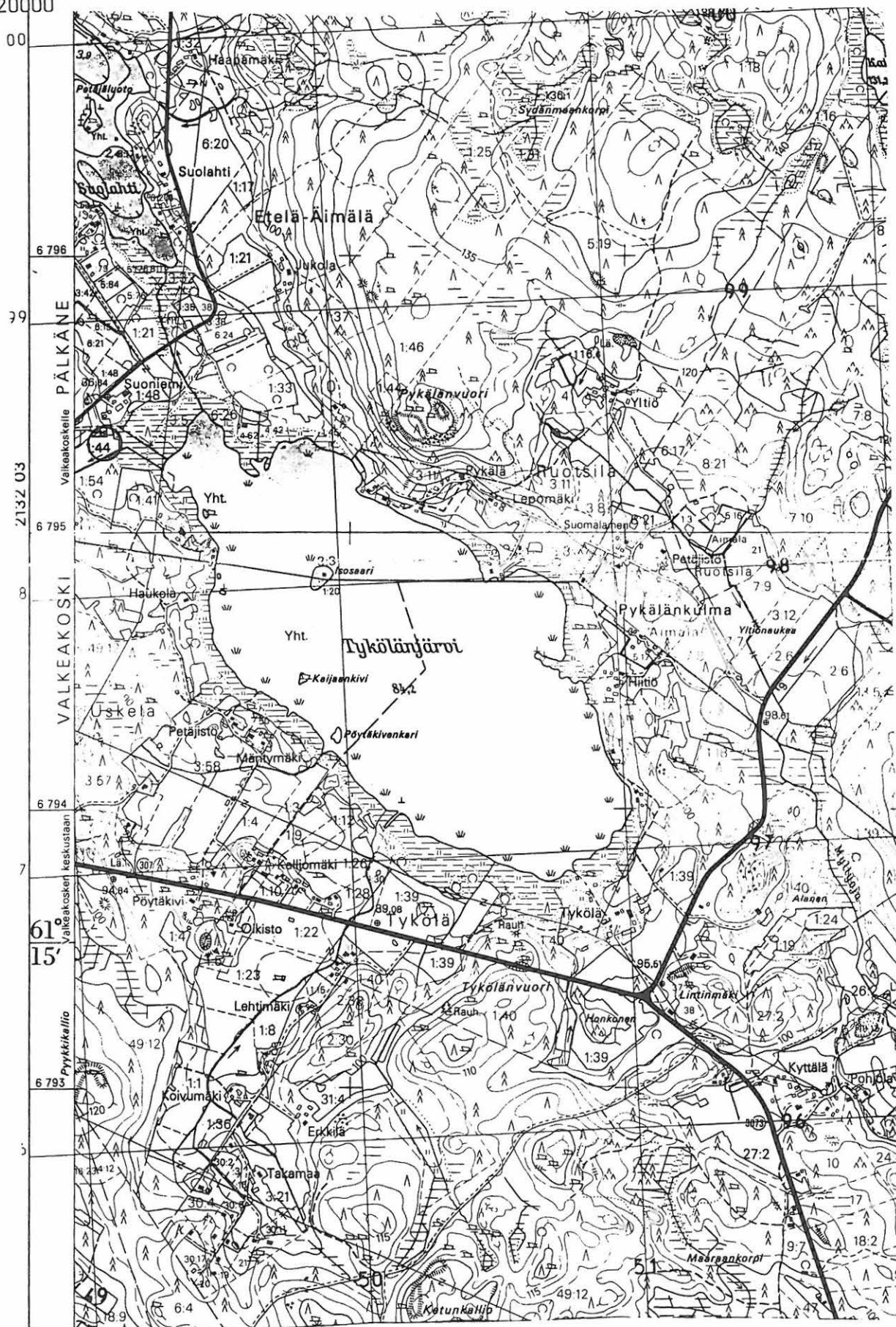
PÄLKÄNE INVENTOINTI 1995

Kartta 36

SUONIEMI

Pk 2132 06, x= 6795 40, y= 2510 12, z= 85-87,5

mk= 1:20000

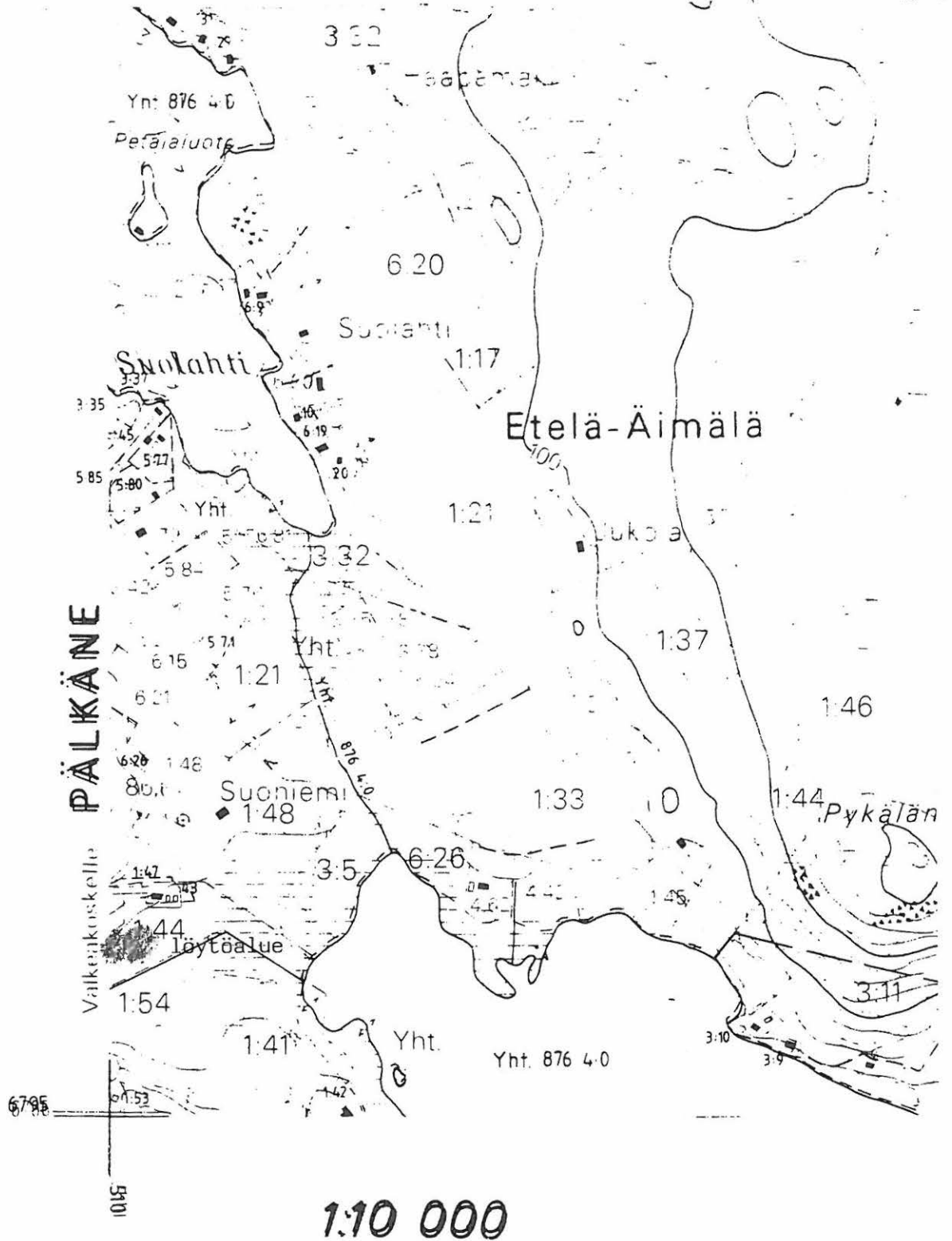
PÄLKÄNE INVENTOINTI 1995

Kartta 37

SUONIEMI

Pk 2132 06

mk= 1:10000

KUINTEISTÖ

Ota REKISTERIKUINTEISTASTA käyttöä
 Tilaus nro 1634 - maksu 58,- mk
 Hämeen läänin maanmittauskeskuksessa
 28.3 1989

Karttalehdellä merkittyjen
 olevien tilojen sijainnit
 otettava huomioon ja
 -

36. PÄLKÄNE, TAURIALA, MAISNIEMI (635 1 0036)

Mahdollinen kivikautinen asuinpaikka?/irtolöytöpaikka?, II?

peruskartta: 2141 07 AITOO (pain. 1994)

x= 6803 08

y= 2523 98

z= 107,5 – 110 (N60)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Tauriala 434

tila: RN:o 2:39 Maisniemi

kiinteistötunnus: 635-434-0002-0039-L

omistaja: Ottman, Aaro Väinämö & Maire Raakel

osoite: Kostiantie 13, 36600 Pälkäne

Aiemmat tiedot: Irtolöytö: uurrenuija, jonka löysi mv. Kalle Salo 1912 Pälkäneen Taurialasta, Syrjän harjun takaa, Moisniemen palstasta, multamaasta, n. 12 tuumaa syvästä.

Aiemmat löydöt: Aitoon yhteiskoulun kokoelmat (Luopioinen) nro 8

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: KM 29235:1 (kvartsi-iskoksia)

Kartat: 1, 30

Valokuvat: 102599

Paikka ja sijainti: Maisniemen talo sijaitsee tasaisella savimaalla, peltojen saartamana, Maisenjärven luoteispuolella, n. 800 m rannasta. Pellot olivat tarkastushetkellä niittyinä; ne vaikuttivat kosteilta, lähes vesijätöltä.

Inventointihavainnot 1995: Maisniemen talon pohjoispuolella olevalta pellolta poimittiin muutama epämääräinen kvartsi-iskos tai niiden kaltaisia kivensirpaleita. Pellolla oli kasvatettu perunaa, joka tarkastushetkellä oli jo nostettu. Muuten alue on nurmikolla olevaa pihamaata. Maaperä on tasaista savimaata. Löytöpaikka sijaitsee n. 30 m päässä talosta – joka lienee vapaa-ajan asuntona – pohjoiseen, metsän reunassa.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 5.7.1995.

37. PÄLKÄNE, EPAALA, TAKA-VAIJALA (635 1 0037)

Mahd. rautakautinen asuinpaikka?, II?

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE (pain. 1987)

x= 6805 96

y= 2514 90

z= n. 90 (N60)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Epaala 401

tila: RN:o 8:56 Taka-Vaijala

kiinteistötunnus: 635-401-0008-0056-R

omistaja: Tiirilä, Tero Kimmo Kalevi

osoite: Epaala, 36600 Pälkäne

Aiemmat tiedot: Mahdollinen rautakautinen asuinpaikka?

Asuinrakennuksen ja navetan perustuksia kaivettaessa löytyi ehkä liesiä? Koekuopista tuli mahdollisesti 1960 jälkiä kulttuurimaasta: hiiltä, pieniä saviastianpaloja, palaneita kiviä.

Paikka on Hyllin röykkiöistä (ks. kohde 7) n. 450 m koilliseen, n. 200 m päässä

Pälkäneveden rannasta, Taka-Vaijalan pihamaalla.

Koekaiv. P-L Lehtosalo 1960

Aiemmat löydöt: KM 15186:1-8

Ajoitus: Rautakausi?

Tarkastuslöydöt: KM 29219:1 (palanutta savea)

Kartat: 1, 38, 39

Valokuvat: 102595 - 102597

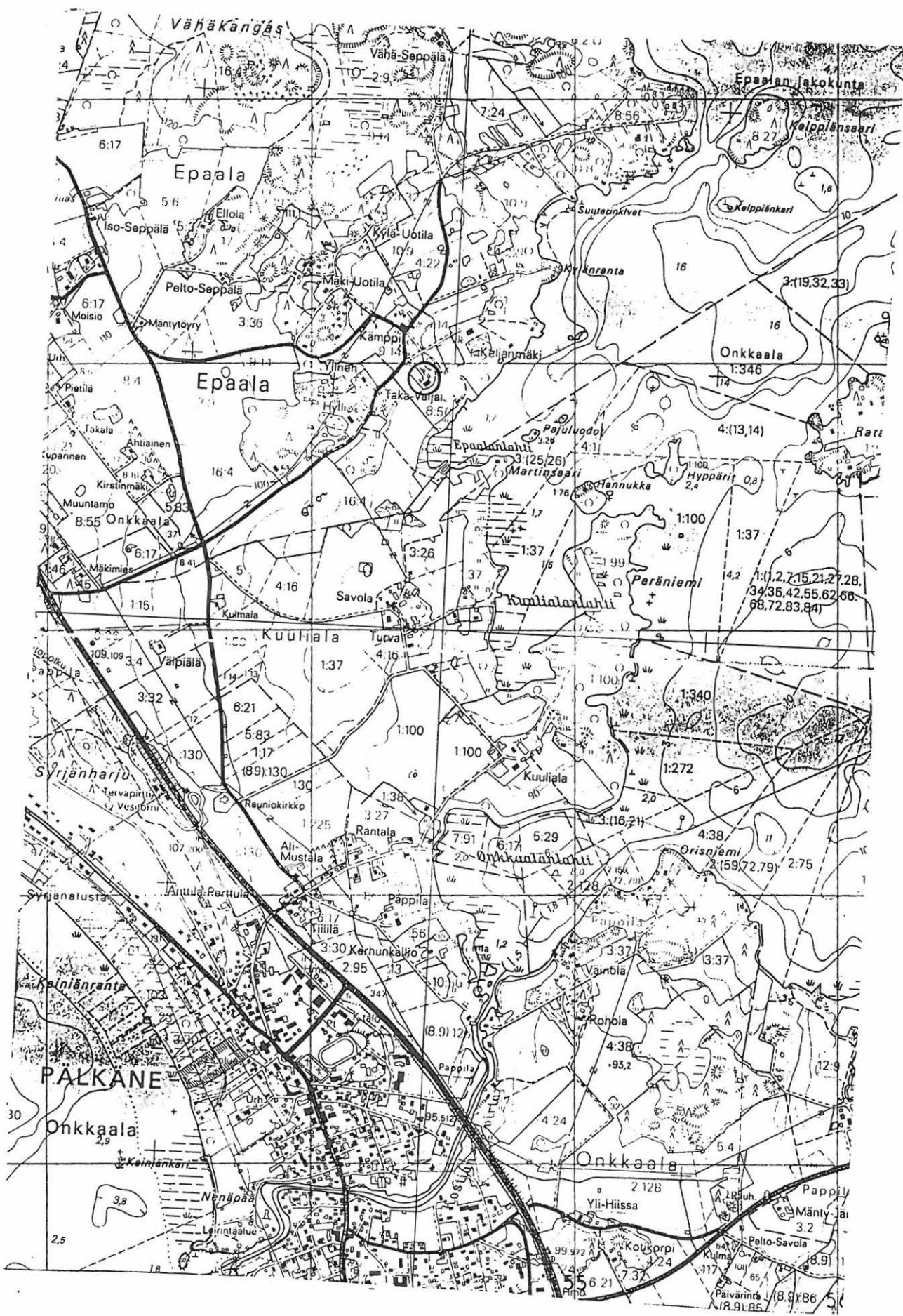
Paikka ja sijainti: Vuoden 1960 jälkeen Taka-Vaijalan pihamaalta on purettu vanha eläinsuoja ja kalustovajat. Autokatos on rakennettu ja vanhan suola-aitan ja aitan väliin on siirretty uusi aitta. Näitä tehtäessä ei ole maata liikuteltu.

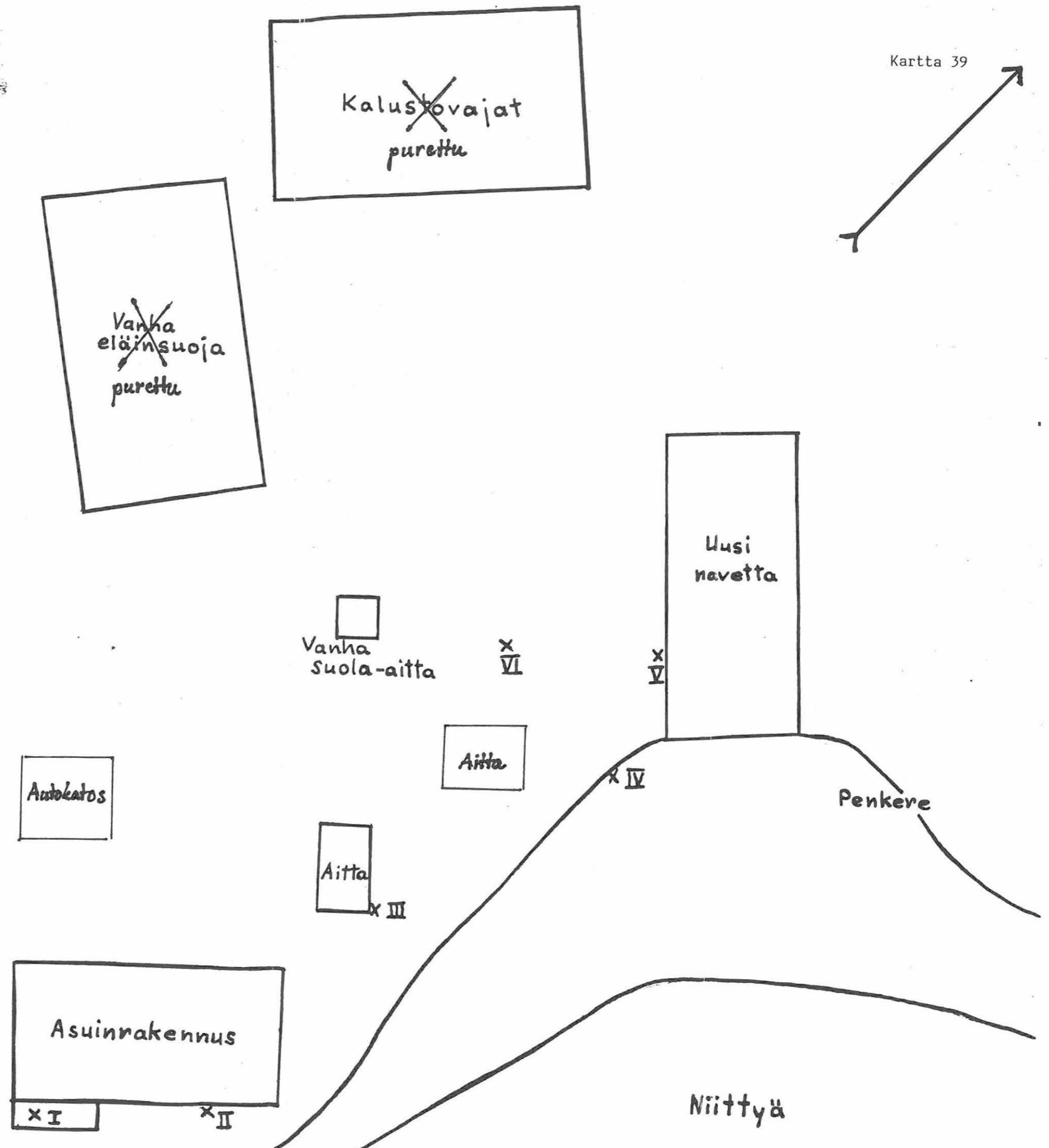
Taka-Vaijala sijaitsee ympäristöään korkeammalla harjanteella, n. 200 m Pälkäneveden rannasta luoteeseen.

Inventointihavainnot 1995: Taka-Vaijalan löytöpaikka sijaitsee pihamaalla, jossa tarkastuksen yhteydessä ei havaittu mitään uutta. Avoimia maakohtia ei juuri ollut. Löytönä otettiin talteen palanutta savea. Muutokset pihamaalla on merkitty oheiseen karttaan ja selostettu yllä.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 6.7.1995.

Pk 2141 04, x= 6805 96, y= 2514 90, z= 90
mk= 1:20000

38. PÄLKÄNE, HUHTI, PAAVOLA (635 1 0038)

Ajoitukseltaan epämääräinen hioinkivi, II?

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE (pain. 1987)

x= 6802 92

y= 2510 66

z= 100 (N60)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Huhtioinen 403

tila: RN:o 2:15 Paavola

kiinteistötunnus: 635-403-0002-0015-U

omistaja: Nummela-Paavola, Lauri Olavi & Tuula Anneli

osoite: Huhtioinen, 36600 Pälkäne

Aiemmat tiedot: Hioinkivi

Kivi on Huhdin kylän Uotilan talosta 70 m länteen olevan mäen juuressä ja se on ollut 1700-luvulla rakennetun, nyttemmin puretun aitan porraskivenä. Kiven väri on siniharmaa, hioinpinta-ala on 83 x 80 cm. Ainakin myöhemmässä vaiheessa kiveä on hiottu pituussuuntaan. (Erä-Esko 1947)

Inv. A. Erä-Esko 1947, s. 30

Aiemmat löydöt: -

Ajoitus: ?

Tarkastuslöydöt: -

Kartat: 1, 40

Valokuvat: 102547

Paikka ja sijainti: Kivi sijaitsee hevossaassa, rinteessä, lievästi metsittyneessä ympäristössä, Uotilan talosta 70 m länteen.

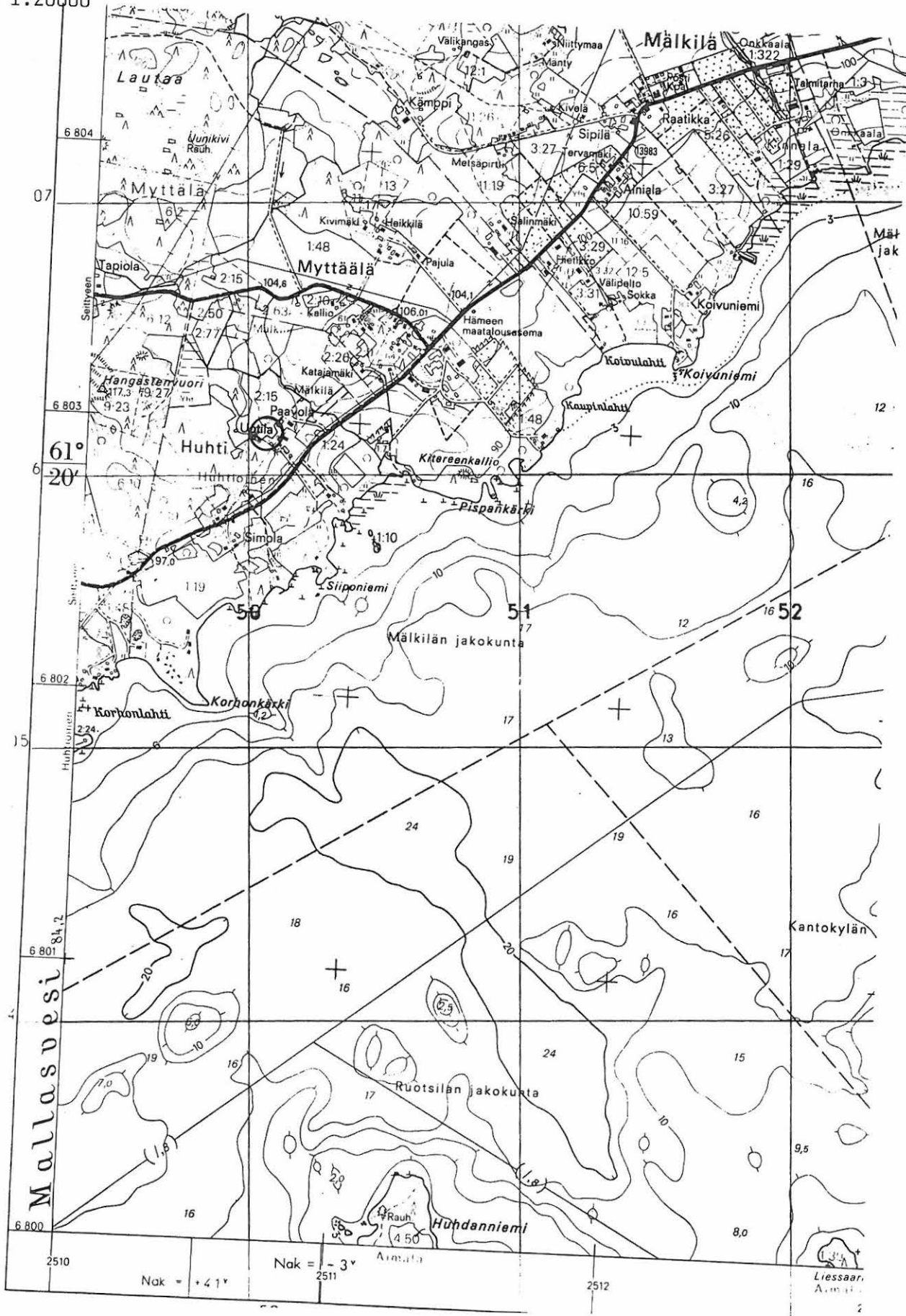
Inventointihavainnot 1995: Erä-Eskon (1947) kuvaus kivistä ja sen sijainnista pitävät edelleen paikkansa. Kiven kuvaukseen voisi lisätä, että hioinpinta on melko karkea, ei samalla tavalla sileäksi hioitunut kuin esim. kivikautisilta asuinpaikoilta löytyvien pienten käsihiointen pinta.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 28.6.1995.

PAAVOLA

Pk 2141 04, x= 6802 92, y= 2510 66, z= 100

mk= 1:20000

39. PÄLKÄNE, LUIKALA, ISOKORPI, TOMMINLÄHDE

Uhrilähde, I

peruskartta: 2141 05 SAHALAHTI (pain. 1987)

x= 6813 30

y= 2518 79

z= 105 (N60)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Luikala 419

tila: RN:o 5:44 Ali-Mikkola

kiinteistötunnus: 635-419-0005-0044-R

omistaja: Ylinen, Eino Erkki Olavi

osoite: Luikala, 36450 Salmentaka

Aiemmat tiedot: Perimätiedon mukaan metsänjumalan uhrilähde. Juhani Koskisen keräämä tarina-aineisto 1995; kertoja Pertti Ylinen (Pälkäne, Luikala), synt. 1926. (Aineisto nauhalla Tampereen museoissa)

Ajoitus: ?

Tarkastuslöydöt: -

Kartat: 1, 41

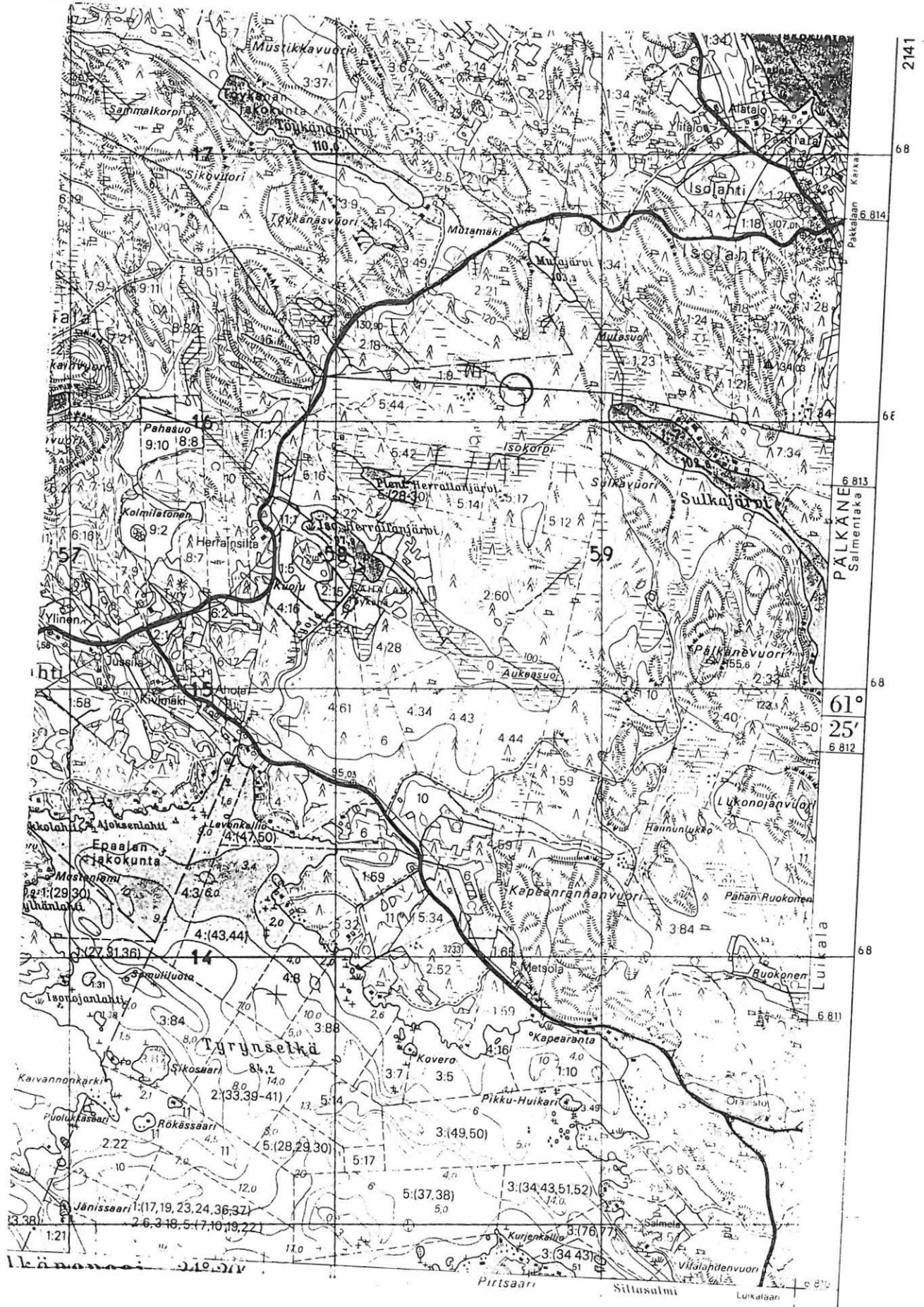
Valokuvat: -

Paikka ja sijainti: Pälkäneen ja Sahalahden rajalla Isossakorvessa, metsässä. Sulkajärven länsipää on paikasta n. 350 m itään.

Inventointihavainnot 1995: Lähde metsässä.**Tarkastus:** Jouko Pukkila & Ville Laakso 11.7.1995

Pk 2141 05, x= 6813 30, y= 2518 79, z= 105

mk= 1:20000

B) PÄLKÄNEEN IRTOLÖYDÖT KYLITTÄIN

EPAALA 401

40. PÄLKÄNE, EPAALA, KORVENOJA

Kivikautisia irtolöytöjä

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE (pain. 1987)

a) KM 11787	b) KM 11796
x= n. 6807 58	x= n. 6807 70
y= n. 2515 16	y= n. 2515 18
z= 85 - 90 (N60)	z= 95 (N60)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Epaala 401

tila: RN:o 3:36 (1987)

Aiemmat tiedot: a) KM 11787 vasarakirveen katkelma: kantapuolisko, väri vaalean ruskeanharmaa. Mitat: 83 x 62 x 35 mm. Löydetty Epaalan Korvenojan suusta 200 m ylöspäin, ojaa kaivettaessa, savimaasta. Emäntä Suoma Seppälä lahjoitti esineen 1947.

b) KM 11796 uurrekivi: toinen pää murtunut, toinen lohjennut, harmaata graniittia. Mitat: 27 x 15 x 11 cm. Seppälän lapset löysivät esineen Korvenojan pohjoispuolella olevan rinteestä, metsiköstä 1930-luvulla. Emäntä Suoma Seppälä lahjoitti esineen 1947.

Inv. Erä-Esko 1947: s. 31

Ajoitus: Kivikausi: vasarakirveskulttuuri

Tarkastuslöydöt: -

Kartat: 1, 42

Paikka ja sijainti: Löytöpaikat ovat ryteikköistä ja paikoin vetistä metsäaluetta, joissa on toisinaan louhikkoisia rinteitä, ehkä vanhoja rantavalleja? Alue on Pälkäneveden länsirannalla Korvenojan suun tuntumassa. Löytöalueen vieressä on kesämökkejä.

Inventointihavainnot 1995: Mitään havaintoja harvoista avoimista maankohdista tai muutamista koepistoista ei tehty.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 7.7.1995.

41. PÄLKÄNE, EPAALA, KYLÄ-UOTILA

Rautakautinen irtolöytö

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE (pain. 1987)

x= 6806 34

y= 2514 64

z= 105 (N60)

(Kylä-Uotilan tilan päärakennuksen koordinaatit)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Epaala 401

tila: RN:o 3:32 (1987)

Aiemmat tiedot: KM 5004:5 pronssinen hevosenkenkäsolki: pieni, ylöskierretyt päät; suurin leveys 2,8 cm. Löytyi kyntäessä muutamia vuosia sitten Kylä-Uotilan kotipellosta, aivan talon vierestä. Pelto on heikkaisella mäkirinteellä. Nti Emma Stenbäckin SMY:n stipendiaattina 1907 Pälkäneeltä keräämiä esineitä.

Ajoitus: Rautakausi: viikinkiaika

Tarkastuslöydöt: –

Kartat: 1, 42

Paikka ja sijainti: Kylä-Uotilan talo sijaitsee Vähäkangas-nimisen metsäalueen kaakkoisreunassa, peltojen äärellä, mäen rinteessä. Talosta itään n. 650 m on Pälkänevesi, loivasti laskevan peltorinteen takana.

Inventointihavainnot 1995: Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso kesä-heinäkuu 1995.

42. PÄLKÄNE, EPAALA, MÄKI-UOTILA

Rautakautinen irtolöytö

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE (pain. 1987)

x= 6806 26

y= 2514 48

z= n. 110 (N60)

(Mäki-Uotilan tilan päärakennuksen koordinaatit)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Epaala 401

tila: RN:o 3:36 (1987)

Aiemmat tiedot: KM 5004:4 putkellinen keihäänkärki: putki pitkä, lehti soikea; pituus 20,35 cm. Löydetty 1904 Mäki-Uotilan riihipellosta, ojaa kaivaessa. Nti Emma Stenbäckin SMY:n stipendiaattina 1907 Pälkäneeltä keräämiä esineitä.

Ajoitus: Rautakausi: 400-luku

Tarkastuslöydöt: -

Paikka ja sijainti: Mäki-Uotilan talo sijaitsee peltojen lähes kokonaan ympäröimällä mäellä, Pälkäneveden rannasta n. 650 m päässä.

Inventointihavainnot 1995: Kohdetta ei pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

43. PÄLKÄNE, EPAALA, SEPPÄLÄ

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE (pain. 1987)

x= 6807 23

y= 2514 88

z= 100 (N60)

(Vähä-Seppälän päärakennuksen koordinaatit)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Epaala 401

tila: RN:o 6:2 (1987)

Aiemmat tiedot: KM 2519:259 nelisivuinen oikokirves: terä toisesta päästä etenevä, poikkileikkaus melkein suorakaiteinen. Mitat: 75,5 x 43 x 22 mm. Löytty Epaalan kylästä Seppälästä huonenperustuksesta. Salomon Wilskmanin lähetys 1887.

Ajoitus: Kivikausi: vasarakirveskulttuuri

Tarkastuslöydöt: –

Paikka ja sijainti: Vähä-Seppälä sijaitsee Vähäkangas-nimisen metsäalueen itäreunassa, n. 600 m Pälkäneveden länsirannasta. Alueen pellot sijaitsevat talon ja rannan välissä.

Inventointihavainnot 1995: Tarkastuksen kohteeksi valittiin peruskartalta löytyvä Vähä-Seppälä, jossa ei kuitenkaan tiedetty esineestä tai löytöluettelossa mainitusta rakennustyöstä mitään. Talon pihamaa vaikutti hieman villiintyneeltä ja lähistön pellot olivat kesannolla. Muita mahdollisia löytöpaikkoja ovat Iso-, Pelto- ja Kangas-Seppälät?

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 6.7.1995.

44. PÄLKÄNE, EPAALA, TYRY?

Kivikautinen irtolöytö

kunta: Pälkäne 635

kylä: Epaala 401

tila: RN:o ?

Aiemmat tiedot: KM 6680:9 eteläsuomalainen taltta: poikkiteräinen, kyljet epäselvästi fasetteeratut. Saatu Ida Kaulínilta, joka oli perinyt sen n. 50 v sitten (1860-luvulla?) isältään Tyryn talossa, jonka isä oli omistanut. Löytöpaikasta ei ole tietoa. Mikael Salmisen lähetys 1914.

Ajoitus: Kivikausi: Suomensjärven kulttuuri

Tarkastuslöydöt: –

Inventointihavainnot 1995: Kohdetta ei pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

45. PÄLKÄNE, EPAALA

Kivikautinen irtolöytö

kunta: Pälkäne 635

kylä: Epaala 401

Aiemmat tiedot: KM 2877:13 nelisivuinen oikokirves: 97,5 x 49 x 37 mm. Epaalan kylästä _ _ _ pellostä löytyy. A. Wilskmanin lähetys 1893.

Ajoitus: Kivikausi: vasarakirveskulttuuri

Tarkastuslöydöt: –

Inventointihavainnot 1995: Kohdetta ei pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

HARHALA 402**46. PÄLKÄNE, HARHALA, HARHALAN SALMI**

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2132 06 LAITIKKALA (pain. 1986)

x= 6798 00 – 6799 00

y= 2515 50 – 2516 50

z= n. 85 (N60)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Harhala 402

Aiemmat tiedot: Hämeenlinnan klassillinen lyseo: kourutaltoa Harhalan salmesta.

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: –

Paikka ja sijainti: Harhalan salmi on Pinteleen ja Mallasveden Ruotsilanselän välinen salmi

Inventointihavainnot 1995: Kohdetta ei pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

47. PÄLKÄNE, HARHALA?, ILTASMÄKI

Kivikautinen? irtolöytö

peruskartta: 2132 06 LAITIKKALA (pain. 1986)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Harhala 402

Aiemmat tiedot: HM 2331:1 suoraselkäisen? reikäkirveen katkelma (vasarakirveen neljännes??): osa terää jäljellä, murtopintaa hiastu, tummaa vaaleahko pilkullista kiveä, 93 x 30 x 28 mm. Löytänyt Esko Mahlio 1951 Pälkäneen Iltasmäestä, omakotitalon palstalta, läheltä Mallasveden rantaa. Luett. 1959.

Ajoitus: Kivikausi?

Tarkastuslöydöt: -

Inventointihavainnot 1995: Kohdetta ei pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

48. PÄLKÄNE, HARHALA?

Kivi- tai pronssikautinen irtolöytö

peruskartta: 2132 06 LAITIKKALA? (pain. 1986)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Harhala 402?

Aiemmat tiedot: KM 6190:11 suippohamaraisen tai rombikirveen kappale. Käytetty iskukivenä. Löydetty 1884 pellosta ½ virstaa Harhalan salmesta. Antellin valtuuskunnan 1912 lunastama muinaiskalukokoelma, jonka on kerännyt H. Bremer.

Ajoitus: Kivikauden loppu tai pronssikausi

Tarkastuslöydöt: -

Inventointihavainnot 1995: Kohdetta ei pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

49. PÄLKÄNE, HARHALA?

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2132 06 LAITIKKALA? (pain. 1986)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Harhala 402 ?

Aiemmat tiedot: KM 6222:1 vasarakirveen hamarapuoli. Löydetty pellostä Harhalan kylästä; löytäjä eräs ylioppilas Nyman. Rautatienvirkamies K.E. Boijerilta 1912 ostettu esine.

Ajoitus: Kivikausi: vasarakirveskulttuuri

Tarkastuslöydöt: –

Inventointihavainnot 1995: Kohdetta ei pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

HUHTIOINEN 403**50. PÄLKÄNE, HUHTIOINEN, HIRVINIITTY**

Kivikautinen irtolöytö

kunta: Pälkäne 635

kylä: Huhtioinen 403

Aiemmat tiedot: KM 5004:3 nelisivuinen kourutaltoa: Löydetty 1905 Hirviniitty -nimisestä hiekkaisesta mäkirinteestä ojaa kaivaessa, Huhdin kylän maalla. Nti Emma Stenbäck keräili esineen SMY:n stipendiaattina 1907.

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: -

Inventointihavainnot 1995: Kohdetta ei pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

51. PÄLKÄNE, HUHTIOINEN, PAAVOLA

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE (pain. 1987)

x= 6802 99

y= 2510 74

z= n. 95 (N60)

(Paavolan talon koordinaatit)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Huhtioinen 403

tila: RN:o 2:15 (1987)

Aiemmat tiedot: Pälkäneen museo: pieni tasatalta: 39 x 23 x 9 mm; sädekiviliusketta. Löytänyt Martta Paavola n. v. 1930 Huhtin kylän Paavolan talon pellolta (nykyisin paikka on Toivo Nummisen omistamalla asuntontilla), peltotyössä, savimultamaasta.

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: –

Paikka ja sijainti: Paavolan talo sijaitsee Uotilan talon vieressä (ks. seur. kohde), lounaiskollissuuntaisen mäen koillireunassa, peltojen äärellä. Mallasveteen on matkaa n. 400 m.

Inventointihavainnot 1995: Kohdetta ei pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja. Ks. myös kohde 38.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

52. PÄLKÄNE, HUHTIOINEN, UOTILA, KORHONPELTO

Kivi- ja pronssikautisia irtolöytöjä

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE (pain. 1987)

x= 6802 40

y= 2510 26

z= 90 – 95 (N60)

(Korhonselän koordinaatit)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Huhtioinen 403

tila: RN:o 1:19 (1987)

Aiemmat tiedot: a) KM 9371:1–3 nelisivuinen oikokirves, kourutaltoa, tuuran? katkelma: Löydetty aikoinaan Huhtioisten kylän Uotilan talon maasta. Ylioppilas A. Hirsjärven lähetys 1931.

b) KM 9417:1 nelisivuinen oikokirves: mitat 77 x 39 x 18 mm. Löydetty kesäkuussa 1915 R. Uotilan omistaman Uotilan talon Lankian pellostä.

c) KM 9417:2 viisikulmainen reikäkirves: mitat 134 x 59 x 46 mm. Löydetty toukokuussa 1927 Uotilan talon Korhon pellostä.

Kirjallisuus: Matti Huurre (1972), Pälkäneen esihistoriaa – Pälkäneen historia. Vammala: 88.

Ajoitus: Kivikausi: kampakeraaminen aika?, vasarakirveskulttuuri (KM 9371:1, KM 9417:1) Pronssikausi (KM 9417:2)

Tarkastuslöydöt: –

Kartat: 1, 43

Paikka ja sijainti: Korhonselto sijaitsee Seittyen vievän tien kaakkoispuolella, n. 300 m Simolan talosta lounaaseen, Mallasveden luoteisrannasta saman verran. Pelto viettää itään ja kaakkoon, melko loivasti. Maalaji on hienoa hiekkaa.

Inventointihavainnot 1995: Löydöistä vain reikäkirveen (KM 9417:2) löytöpaikka (Korhonselto) kyettiin paikallistamaan. Tarkastushetkellä pelto oli osittain perunalla, muuten sen pinta oli avoin, joten tarkastusmahdollisuudet olivat hyvät. Mitään löytöjä ei kuitenkaan tehty. Muiden alueen peltojen tarkastelu ei tuottanut mitään muinaisjäännöksiin viittaavia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 28.6.1995

HUNTILA 404**53. PÄLKÄNE, HUNTILA, HEIKKILÄ**

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2141 05 SAHALAHTI (pain. 1987)

x= 6810 52

y= 2516 06

z= 95 (N60)

(Heikkilän talon koordinaatit)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Huntila 404

tila: RN:o 1:38

Aiemmat tiedot: KM 2201:680 nelisivuinen poikkikirves: 121 x 59 x 28 mm. Huntilan kylästä Heikkilän talosta pellosta löytyy veden rajasta. Salomon Wilskmanin lähetys 1883.

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: –

Inventointihavainnot 1995: Kohdetta ei pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja. Ks. myös kohde 14 (Huntilan linnavuori).

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

JOENSUU 405**54. PÄLKÄNE, JOENSUU, POURUSMÄKI**

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2132 09 ILMOILA (pain. 1986)

x= 6794 87

y= 2520 34

z= 95 (N60)

(Pourusmäen päärakennuksen koordinaatit)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Joensuu 405

tila: RN:o 1:14 (1986)

Aiemmat tiedot: KM 20495 kiviesineen teelmä?: 77 x 32 x 15 mm. Esineen on löytänyt koululainen Kimmo Kokkola (os. 36660 Laitikkala) syksyllä 1973 Pälkäneen Laitikkalan (?) kylän Pourusmäen kotitilansa perunapellosta.

Ajoitus: Kivikausi?

Tarkastuslöydöt: –

Paikka ja sijainti: Pourusmäen talo sijaitsee Kyllönjoesta n. 500 m itään, länsi–itäsuuntaisen mäen itäpäässä, n. 550 m Ilmoilanselän rannasta pohjoiseen. Talon ja järven välissä on peltoalue.

Inventointihavainnot 1995: Erheestä johtuen inventoijat kävivät Laitikkalan Kokkolan talossa. Siellä ei ollut ketään kotona ja talon ympäristö oli joko pihamaana tai kesantopeltona. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 11.7.1995.

KAITAMO 406**55. PÄLKÄNE, KAITAMO, SOINI?**

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2132 06 LAITIKKALA (pain. 1986)

x= 6796 94

y= 2516 76

z= 100 - 110 (N60)

(Soinin päärakennuksen koordinaatit)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Kaitamo 406

tila: RN:o 1:12 (1986)

Aiemmat tiedot: KM 3628:1 tuura: kauttaaltaan hiottu, mustaa kiveä, jonka teränsuu on murtunut ja jonka toinen sivu toista mykevämpi. Mitat: 179 x 49 x 42 mm. Saatu Soinin talon isännältä. Löytöpaikka tuntematon. Atle Salmen lähetys 1898.

Ajoitus: Kivikausi: kampakeraaminen aika

Tarkastuslöydöt: -

Paikka ja sijainti: Soinin talo sijaitsee kylämäellä Pinteleen lounaisrannalla. Mäki on joka puolelta peltojen ympäröimä.

Inventointihavainnot 1995: Talossa ei tiedetty mitään näin vanhasta löydöstä eikä ympäristön pikapuolisessa tarkastuksessa tehty mitään havaintoja muinaisjäännöksistä. Pellot olivat joko viljelyksessä tai kesannolla, mikä vaikeutti havainnointia.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 6.7.1995.

KANKAHAINEN 407**56. PÄLKÄNE, KANKAHAINEN, LEPPÄRANTA**

Rautakautinen irtolöytö

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE (1987)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Kankahainen 407

Aiemmat tiedot: KM 10755 "siivekäs" putkikeihäänkärki: putken suussa on varren kiinnitysnaulat. Pituus 40,3 cm; putken suu 25 x 24 mm. Löydetty useita vuosia sitten kynnettäessä Kankaisten kylän Kankaisten kartanon maalta Leppärannan huvilan läheltä, jonkin matkan päässä Mallasvedestä. Luett. 1938.

Ajoitus: Rautakausi: vanh. roomalaisajan loppu – 400-luku

Tarkastuslöydöt: –

Inventointihavainnot 1995: Kohdetta ei pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja. Ks. myös kohde 12 (Uutanan ns. linnavuori).

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

KANTOKYLÄ 408**57. PÄLKÄNE, KANTOKYLÄ, HUHTINIITTY**

Rautakautinen irtolöytö

kunta: Pälkäne 635

kylä: Kantokylä 408

Aiemmat tiedot: HM 56:109 kuolaimet: rautaa, pituus 33 cm, renkaiden halk. 11 cm; suurauta 15,2 cm pitkä, kaksiosainen, osat koukulla yhdistetty toisiinsa. Ruostunut ja toinen rengas katkennut. Yrjö K. Leivon keräys 1905.

Ajoitus: Rautakausi: viikinkiaika?

Tarkastuslöydöt: –

Inventointihavainnot 1995: Kohdetta ei pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

58. PÄLKÄNE, KANTOKYLÄ, KOTINIITTY

Rautakautinen irtolöytö

kunta: Pälkäne 635

kylä: Kantokylä 408

Aiemmat tiedot: HM 56:108a rautakirves: keskivenäläistä tyyppiä; lyhyt- ja kuperapohjainen, isosilmäinen; silmänpieluksen molemmin puolin ollut kapea- ja paksusapsainen; etusivu suora, takasivu viisto; terä jyrkän kaareva. Mitat: 17 x 6,2 x 4,6 cm; silmän halk. 4,9 x 3,8 cm; terä 4,1 cm.

Löydetty maasta ojaa kaivettaessa Kantokylän rajoilta, Kotiniitystä. Löytäjä oli 1905 torpparin poika Kaltin Kalle.

Ajoitus: Rautakausi: 500-luvun loppu – 600-luku

Tarkastuslöydöt: –

Inventointihavainnot 1995: Kohdetta ei pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

59. PÄLKÄNE, KANTOKYLÄ, SARKIA

Pronssikautinen irtolöytö

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE (pain. 1987)

x= 6800 10

y= 2514 70

z= n. 90 (N60)

(Tarkastetun ranta-alueen koordinaatit)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Kantokylä 408

tila: RN:o ?

Aiemmat tiedot: KM 17853 rombikirves: löydetty Kantokylästä Sarkian rannasta Mallasveden rantakivikosta. Rantatörmässä on aiemmin havaittu tulisija. Luett. 1969.

Kirjallisuus: Matti Huurre (1972), Pälkäneen esihistoriaa – Pälkäneen historia. Vammala: 88.

Ajoitus: Pronssikausi

Tarkastuslöydöt: –

Paikka ja sijainti: Sarkia-nimistä taloa ei paikkakunnalla tunnettu, joten tarkastuksen kohteeksi valittiin Kantokylästä pieni ranta-alue. Alue sijaitsee n. 250 m Rantalan talosta etelään ja n. 950 m Tampere-Lahti-tiestä lounaaseen peltojen rajaamalla rantakaistaleella Mallasveden koillisrannalla. Aivan rannassa oli selkeä, muutaman metrin korkuinen, jyrkkä rantatörmä, joka lie edustanut Mallasveden rantaa silloin ennen. Tästä törmästä koilliseen maa oli hiekkaista, loivasti lounaaseen viettävää ja hyvin tasaista.

Inventointihavainnot 1995: Paikalla oli muutama vapaa-ajanasunto, joissa ei ollut ketään paikalla. Pihamaat olivat nurmikkoja eikä niille ilman lupaa tehty koepistoja, joten tarkastus rajattiin marjapensaiden ja omenapuiden alaisiin avoimiin kohtiin. Niistä ei tehty löytöjä. Paikka ei tasaisuutensa, lounaisekspositionsa ja maalajinsa puolesta vaikuta lainkaan mahdottomalta esihistorialliseksi asuinpaikka-alueeksi.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso kesä-heinäkuu 1995.

60. PÄLKÄNE, KANTOKYLÄ

Rautakautinen irtolöytö

kunta: Pälkäne 635

kylä: Kantokylä 408

Aiemmat tiedot: KM 15167 pronssinen kaularengas: uniikki? muoto Suomessa; keskellä sarana, kummassakin päässä kolme kohovyötä, joiden välit ovat uurteiset, varras muuten sileä. Sen toisessa päässä on koukku, toisessa särkynyt reiällinen levy. Löytänyt mv. Yrjö tai Pentti Anttila Kantokylästä. Esineen välitti Kansallimuseolle antiikkikauppias Erkki Roinelta (os. Suutarinkatu 15, Messukylä) Esko Sarasmo. Esine löytyi keväällä 1961 uuden talon perustuksia kaivettaessa, multamaasta n. vajaan metrin syvyydestä. Luett. 1961.

Ajoitus: Rautakausi

Tarkastuslöydöt: –

Inventointihavainnot 1995: Kohdetta ei pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

KIRVU 410**61. PÄLKÄNE, KIRVU, SUVISAARI**

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE (pain. 1987)

x= n. 6807 28

y= n. 2517 94

z= n. 85 (N90)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Kirvu 410

tila: RN:o 3:23 (1987)

Aiemmat tiedot: HM 2612 lattea tasatalta: metamorfista, harmaata kivilajia; poikkiteräinen, nelisivuinen, kantaan kapeneva ja oheneva; lappeet loivasti kuperat, fasetoidut; kyljet suorat; terä kaareva, lasku loiva ja viisto; kanta hiomatta; 82 x 30 x 14 mm.

Löytänyt koululainen Kauko Saarilahti (os. Tähtitorninkatu 16 A 5, Helsinki) 1964 Kirpun kylän Pälkäneveden Suvisaaresta, lounaispuoleisen lahden rannan perkauksessa n. 2 m syvästä pohjasorasta. Löytöpaikka on Kantellinsaarten eteläisin saari. Puutarhaa käännettäessä on paljastunut hiiltyneitä puita, ehkä nuotiojätettä.

Ajoitus: Kivikausi**Tarkastuslöydöt:** –**Kartat:** 1, 44**Valokuvat:**

Paikka ja sijainti: Suvisaari on pitkänomainen, pohjois–etelä–suunnassa n. 160 m pitkä ja itä–länsisuunnassa n. 100 m leveä saari Pälkänevedessä. Saaren pohjoisranta on louhikkoa ja saarella sijaitsee kesämökki. Matkaa Kirpun kylän rantaan mantereelle on n. 2 km. Suvisaari kuuluu useamman saaren muodostamaan saariryhmään (Kantellinsaaret).

Inventointihavainnot 1995: Veneen puuttumisen takia ei kohdetta pystytty tarkastamaan.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

62. PÄLKÄNE, KIRVU

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE? (pain. 1987)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Kirvu 410

Aiemmat tiedot: KM 1996:30 vasarakirveen teräosa: uusintaterotusta, haljennut varsireiän kohdalta. Löydetty Kiruun kylän maalla. A.O. Heikel 1879.

Ajoitus: Kivikausi: vasarakirveskulttuuri

Tarkastuslöydöt: –

Inventointihavainnot 1995: Kohdetta ei pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

63. PÄLKÄNE, KIRVU

Rautakautinen? irtolöytö

kunta: Pälkäne 635

kylä: Kirvu 410

Aiemmat tiedot: KM 5004:6 riipushioin: pieni, toiseen päähän oheneva, toisessa päässä reikä. Mitat: 5,3 x 1,4 x 0,8 cm. Esineen löysi nikkari Nikanderin isä ("vaari") kymmeniä vuosia sitten eräästä pellostä Kirvunkylässä. Nti Emma Stenbäckin keräämä esine SMY:n stipendiaattina 1907.

Ajoitus: Mahd. rautakautinen?

Tarkastuslöydöt: -

Inventointihavainnot 1995: Kohdetta ei pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

KOLLOLA 411**64. PÄLKÄNE, KOLLOLA?**

Kivikauden irtolöytö

kunta: Pälkäne 635

kylä: Kollola? 411

Aiemmat tiedot: KM 2201:681 tasataltta/kaksoistalta?: peräpuolelle kapeneva vaan paksuneva, jotta siinäkin näkyy olleen terä poikinpäin toiseen katsoen, pituus 92,5 mm. Kolon kylästä (Kollola?) sepältä pellostä löytyy. Salomon Wilskmanin lähetys 1883.

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: -

Inventointihavainnot 1995: Kohdetta ei pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

KUISEMA 413**65. PÄLKÄNE, KUISEMA, AARNINMÄKI**

Ajaoitukseltaan epämääräinen irtolöytöpaikka sekä maakumpare

peruskartta: 2132 09 ILMOILA (pain. 1986)

x= 6794 26

x= 6794 52

y= 2520 90

y= 2520 80

z= n. 90 – 95 (N60)

z= n. 97,5 (N60)

(palaneen luun löytöpaikka)

(piirileikkipaikka & maakumpare)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Kuisema 413

Aiemmat tiedot: Jaakko Tammisen ilmoitus inventoijille kesällä 1995.

Aiemmat löydöt: –

Ajoitus: ?

Tarkastuslöydöt: KM 29233:1–2 (palanutta luuta & simpukankuorta)

Kartat: 1, 45

Valokuvat: 102586 – 102591

Paikka ja sijainti: Löytöpaikka on loivasti Kuisemanlahden rantaan viettävää etelärinnettä, matkaa rantaan on n. 60 – 70 m ja Jaakko Tammisen (kesä?)asuntoon n. 30 m. Kohde on tienleikkauksessa. Maasto on loivaa, mäntyä kasvavaa rinnettä, aivan tien vieressä kasvaa myös nuorta koivua. Aluskasvillisuus on heinää.

Inventointihavainnot 1995: Löytöpaikka on osittain tienteossa tuhoutunut, hieman kivisempi, maantasainen kohta, johon kiinnitettiin huomio kivisyyden takia. Matalasta tienleikkauksesta ja karikkeen peittämästä tasaisemmasta alueesta tien vierestä löytyi simpukankuoren pala, palanutta luuta sekä jonkin pikkujyrsijän (orava?) kallo. Ei hiiliä eikä muitakaan havaintoja kulttuurikerroksesta tms. koepistoista. Maa on mullan ja karikkeen sekaista. Samalla rinteellä on muutamia n. 2 x 2 m kokoisia kuopanteita, jotka nykyisellään ovat täynnä risuja.

Mäen toisella puolella (x= 6794 52, y= 2520 80) on Kuiseman kylän vanha piirileikkipaikka ja maakumpare. Se sijaitsee Kuisemanlahden pohjoisrannasta n. 300 m: päässä, tasaisella, mäntyä ja vesaikkoa kasvavalla metsämaalla, Kuisemantieltä erkanevan, Kuiseman taloon vievän tien kaakkoispuolella, aivan tien vieressä. Maakumpare on tasaisella maalla Kuiseman kylän vanhan leikki/tanssipaikan vieressä. Se on kooltaan n. 3 x 3 m ja n. 1 m:n korkuinen. Kumpare on säännöllisen muotoinen ja sen keskellä on n. 2 x 1,5 m kokoinen ja n. 1 m syvä kuoppa. Rakenteen merkitys jäi epäselväksi. Koepistoista tuli esiin vain puhdasta hiekkaa. Kovin vanha ei ainakaan kummussa oleva kuoppa ole, koska sen seinämät olivat melko jyrkät. Piirileikkipaikka jäi käytöstä pian sotien jälkeen.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 10.7.1995.

66. PÄLKÄNE, KUISEMA, KYLLÖNJOKI / ESKOLA

Kivikautisia irtolöytöjä / asuinpaikka?

peruskartta: 2132 06 LAITIKKALA (pain. 1986)

x= 6794 00 – 6796 00

y= 2519 00 – 2520 00

z=

kunta: Pälkäne 635

kylä: Kuisema 413 (& Joensuu 405, Kotila 412, Latikkala 417)

tila: RN:o ?

Aiemmat tiedot: Ilmoilanselän ja Pinteleen välistä Kyllönjokea perattaessa on löytynyt runsaasti kiviesineitä, joiden perusteella näyttää, että joen varrella on ollut lähinnä kampakeraaminen asuinpaikka. Esineistä ei ole yleensä tarkempia löytötietoja, kuin että niiden ilmoitetaan löytyneen joesta tai jokea perattaessa, muutamat Laitikkalan puolelta. Oikokirves (KM 5004:2) on löydetty Kyllönjoen rannalta Eskolan maalta. Löytöluettelossa mainitaan, että samasta paikasta on aiemmin löytynyt kymmenisen kiviesinettä. Eskolan talon savikuopasta, läheltä taloa, on löydetty Jäkärän tyyppin kirves (KM 5004:1).

Löydöt: KM 2841:1 poikkikirves: sädekiviliusketta
 KM 2841:2 pohjalainen tasataltta: sädekiviliusketta
 KM 2841:3 käyräselkäinen kourutaltta
 KM 3274:1 kourutaltta
 KM 3274:2 Kiukaisten tyyppin tasataltta
 KM 3321:1 pohjalainen kirves: sädekiviliusketta
 KM 3321:2 tasataltta
 KM 3321:3 pohjalainen kirves, selässä sideuurre
 KM 5004:2 nelisivuinen oikokirves

Kirjallisuus: Matti Huurre (1972), Pälkäneen esihistoriaa – Pälkäneen historia. Vammala: 89.

Ajoitus: Kivikausi: Suomensjärven kulttuuri?, kampakeraaminen aika, vasarakirveskulttuuri, Kiukaisten kulttuuri

Tarkastuslöydöt: –

Paikka ja sijainti: Kyllönjoen itäranta on maanviljelysmaisemaa, osaksi kumpuilevaa. Pellot ovat ainakin osaksi savea.

Inventointihavainnot 1995: Eskolan talo on sijainnut jossakin Kyllönjoen itärannalla, mutta tarkka paikka jäi inventoijilta löytämättä, vaikka esim. Jaakko Tamminen (Kuisema, Aarninmäki) sen tiesikin ja inventoijille kertoi. Alueen pellot olivat poikkeuksetta viljalla eikä niillä nähty mitään. Joensuun talon isännällä on hallussaan muutama vuosi sitten löytynyt vasarakirveskulttuurin? työkirves. Se löytyi talosta n. 750 m koilliseen sijaitsevalta pelloilta, pieneltä kumpareelta. Paikalle ei kuitenkaan voitu mennä, sillä pelto oli viljalla. Muutenkin isäntä suhtautui inventoijiin "nihkeästi" eikä halunnut että esinettä valokuvattaisiin.

Näiltä seuduin kannattaisi johonkin toiseen vuodenaikaan etsiä kivikautisia asuinpaikkoja. Ilmoilanselän länsirannalla tehtiin inventoinnissa havaintoja asuinpaikoista (ks. Laitikkala, Heikkinen, Myllyoja ja Suttinen; kohteet 30 – 32). Kyllönjoen varrella olisi hyvä tehdä osa-alueinventointi.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 11.7.1995

67. PÄLKÄNE, KUISEMA, SAKSANSAAARI

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2136 09 ILMOILA (pain. 1986)

x= 6793 92

x= 6793 53

y= 2520 86

y= 2520 34

z= 85 - 90 (N60)

z= 85 (N60)

(Saksankärki)

(Saksankari)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Kuisema 413

tila: RN:o ?

Aiemmat tiedot: KM 1996:49 särkynyt kiviesine: pienimuruista dioriittia, 70 x 35-40 x 26 mm. Löydetty Saksansaarella Ilmoilan selässä. A.O. Heikel 1879.

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: -

Paikka ja sijainti: Saksansaari tarkoittaa joko Saksankärki-nimistä niemeä tai hyvin pientä Saksankari-nimistä saarta Ilmoilanselässä.

Inventointihavainnot 1995: Kohdetta ei pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

KUULIALA 415**68. PÄLKÄNE, KUULIALA**

Rautakautinen irtolöytö

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE (pain. 1987)

x= 6804 48

y= 2515 30

z= n. 92,5 (N60)

(Kuulialan talon koordinaatit)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Kuuliala 415

tila: RN:o 1:100 (1987)

Aiemmat tiedot: KM 4022 soikea tuluskivi: kellahtavaa kvartsia (ukonkiveä), tavattoman hoikka ja suippea päistä; ura ympärillä; yksi kulma hiukan murtunut, muutoin eheä. Mitat: 126 x 33 x 25,5 mm. Löydetty ojaan kaivaessa Kuulialan maalta Pälkäneeltä, riihen takaa. Luett. 1901.

Ajoitus: Rautakausi: vanhempi rautakausi

Tarkastuslöydöt: -

Inventointihavainnot 1995: Kohdetta ei pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

69. PÄLKÄNE, KUULIALA, YLIKARTANO

Rautakautinen? irtolöytö

kunta: Pälkäne 635

kylä: Kuuliala 415

Aiemmat tiedot: KM 13691 riipushioin: liusketta, reikä säännöllinen. Koko: 3,9 x 1,25 x 0,7 cm. Esineen löysi koululainen Matti Järvi 1954 Kuulialan kylästä, Ylikartanon sokerijuurikasmaalta, n. 100 m päärakennuksesta Epaalan tienhaaran suuntaan. Luett. 1955.

Ajoitus: Mahd. rautakautinen?

Tarkastuslöydöt: –

Inventointihavainnot 1995: Kohdetta ei pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

LAIKKALA 417**70. PÄLKÄNE, LAITIKKALA, KATAJA**

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2132 06 LAITIKKALA (pain. 1986)

x= 6794 96

y= 2519 05

z= n. 90 (N60)

(Katajan talon päärakennuksen koordinaatit)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Laitikkala 417

tila: RN:o 3:29 (1986)

Aiemmat tiedot: HM 1038:1 poikkikirveen katkelma: Isommasta kiviaseesta katkennut, harmaata kiveä, vain päällisin puolin hiottu, karkeatekoinen. Paksu- ja leveäkantainen, terä ja terän suu kaareva, toinen kylki pyöristetty, toinen terävä. Mitat: 7,5 x 6,3 x 2,9 cm. Löydetty Laitikkalan kylästä Pälkäneeltä Kalajan (Katajan?) pellostä. Mõi työmiehi Vihtori Virtanen Urjalasta 50 p. Luett. 1913.

Ajoitus: Kivikausi**Tarkastuslöydöt:** -

Paikka ja sijainti: Nykyinen Katajan talo sijaitsee hiekkaisen niemekkeen "tyvessä" Kyllönjoen lounaispuolella. Niemeke on Pinteleen eteläpäässä ja se viettää koilliseen. Tarkastettu alue sijaitsee aivan Tampere-Lahti -valtatieltä Hämeenlinnaan erkanevan tien länsipuolella.

Inventointihavainnot 1995: Tarkastettiin peltoja Katajan talon pohjoispuolella. Hiekkaiset pellot olivat joko avoimina tai niillä kasvatettiin juureksia, joten havainto-olot olivat hyvät. Kuitenkaan pintapöiminnassa ei löydetty merkkejä esihistoriallisista eikä myöhemmistä asutusvaiheista.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 5.7.1995.

71. PÄLKÄNE, LAITIKKALA, MIKKOLA

Rautakautinen irtolöytö

peruskartta: 2132 06 LAITIKKALA (pain. 1986)

x= 6795 50

y= 2519 84

z= 97,5 (N60)

(Mikkolan päärakennuksen koordinaatit)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Laitikkala 417

Aiemmat tiedot: KM 10681 soikea tuluskivi: kvartsiittia. Mitat: 75 x 46 x 22 mm. Löytänyt Aulis Kartano (os. Pälkäne, Laitikkala, Kuisema) heinäkuussa 1937 Mikkolan talon maalta, Myllymäestä, vasta-ajetun kesantomaan pinnalta, n. 50 m Mikkolan talosta. Luett. 1937.

Ajoitus: Rautakausi: vanhempi rautakausi

Tarkastuslöydöt: -

Kartat: 1, 46

Inventointihavainnot 1995: Ei uusia havaintoja. Ks. kohde 27: Niemi-Mikkola - kiven- ja maansekainen röykkiö.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 26.6.1995

72. PÄLKÄNE, LAITIKKALA, PASKOSAARI

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2132 06 LAITIKKALA (pain. 1986)

x= 6795 62

y= 2518 46

z= 85 – 90 (N60)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Laitikkala 417

tila: RN:o 3:15 (1986)

Aiemmat tiedot: KM 1996:48 poikkikirves: viheriäisliuskaa. Mitat: 21 x 6 – 9,5 x 1,75 cm.
Löydetty Paskosaarella Pinteleen järvessä. A.O. Heikel 1879.

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: –

Kartat: 1, 46

Paikka ja sijainti: Pinteleenjärven Paskosaari on pieni, lounais–koillisuuntainen, n. 200 m pitkä, kapea saari järven eteläosassa, n. 200 m Katajankärjestä luoteeseen. Siellä sijaitsee peruskartan mukaan asumaton rakennus.

Inventointihavainnot 1995: Saari! Ei venettä! Ei tarkastettu!

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

73. PÄLKÄNE, LAITIKKALA, SARJALA

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2132 06 LAITIKKALA (pain. 1986)

x= 6793 05

y= 2519 08

z= 105 (N60)

(Sarjalan päärakennuksen koordinaatit)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Laitikkala 417

tila: RN:o 15:10 (1986)

Aiemmat tiedot: KM 2201:682 poikkikirves: terän lasku matala ja kaareva, hyvin epätäydellisesti hiottu, pituus 85 mm. Laidikkalan kylästä, Sarjalan puustellin metsästä löytyy. Salomon Wilskmanin lähetys 1883.

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: -

Paikka ja sijainti: Sarjala sijaitsee Hämeenlinnan tien länsipuolella, n. 200 m päässä siitä. Matkaa Ilmoilanselän rantaan on n. 0,5 km. Sarjalasta länteen alkaa iso metsäalue. Talon ja Ilmoilanselän välinen maasto on peltoa, jossa maalaji vaihtelee savesta hiekkaan tai hiesuun.

Inventointihavainnot 1995: Tarkastettiin Sarjalan talon länsipuolisia peltoja Hämeenlinnan tien molemmin puolin, mutta mitään muinaisjäännöksiin viittaavaa ei ilmennyt. Jyri Saukkosen vuonna 1983 löytämä Myllyojan kivikautinen asuinpaikka (ks. kohde 31) sijaitsee Sarjalan maalla, lähempänä Ilmoilanselän rantaa. Toisaalta Sarjalaan kuuluvat metsäalueet ulottuvat pari kilometriä sisämaahan päin, joten jos löytö on sieltä, niin aika epätoivoista hakeminen olisi.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 6.7.1995.

74. PÄLKÄNE, LAITIKKALA

Rautakautinen irtolöytö

peruskartta: 2132 06 LAITIKKALA (pain. 1986)?

kunta: Pälkäne 635

kylä: Laitikkala 417

Aiemmat tiedot: HM 1268:1 varsiputkellinen, rautainen keihäänkärki: lähinnä E-tyyppiä, terä hiukan harjava, putki loivasti särmikäs. Mitat: 28,6 x 2,9 cm, terän pituus n. 19,5 cm, putken halk. 2,5 cm. Ruostunut. Löydetty saunan rappusten perustusta kaivettaessa Laitikkalasta (ehkä mv. Jokisen? sauna). Luett. 1929.

Ajoitus: Rautakausi: viikinkiaika

Tarkastuslöydöt: -

Inventointihavainnot 1995: Kohdetta ei pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

LUIKALA 419**75. PÄLKÄNE, LUIKALA, LULLI**

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2141 07 AITOO (pain. 1994)

x= 6808 00

y= 2521 25

z= 90 - 95 (N60)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Luikala 419

tila: RN:o 1:63 (1994)

Aiemmat tiedot: KM 6680:5 nelisivuinen oikokirves: vaajamainen, niska sivuille kaartuva, toinen lape toista kupevampi, hiottu. Löytänyt vuosisadan alussa mv. Heikki Urkko Lullin talon Riihivainion pellostä ojaa kaivaessaan n. 3 korttelin syvyydestä. Maa on savimultaa, mutta yläpuolella on hietatöyry. Urkon järveen on paikalta matkaa n. 300 m ja Hakalan torppaan 80 m. Luett. 1914.

Kirjallisuus: Matti Huurre (1972), Pälkäneen esihistoriaa – Pälkäneen historia. Vammala: 90.

Ajoitus: Kivikausi: vasarakirveskulttuuri

Tarkastuslöydöt: KM 29229:1 (hioin)

Kartat: 1, 47

Paikka ja sijainti: Ns. Riihivainion pelto sijaitsee Lullin päärakennuksesta runsaat 200 m lounaaseen, loivasti kaakkoon viettävällä rinnemaalla, Pälkäneveden rannasta n. 250 m.

Inventointihavainnot 1995: Löytöpaikkaa tarkastettaessa keskityttiin avoimena olevan Riihivainion savipellon pinnan tarkastukseen, josta ei tehty minkäänlaisia havaintoja eikä löydetty kuin yksi hioimen katkelma aivan pellolle vievän tien reunasta, pellon puolelta. Löytö on voinut siis ajautua pellolle muualta.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 4.7.1995.

76. PÄLKÄNE, LUIKALA, OLKKALA

Kivikautisia irtolöytöjä / asuinpaikka?

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE (pain. 1987)

x= 6808 95

y= 2519 20

z= n. 90 – 95 (N60)

(tarkastetun alueen koordinaatit)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Luikala 419

tila: RN:o 1:59 (1987)

Aiemmat tiedot: KM 1996:46 käyräselkäinen kourutaltta: pienimuruista dioriittia, 9,5 cm ptk, 3,5 cm lv terästä, 2 cm pks. Löytöpaikka Pälkäne, Luikala, Olkkalan tila. A.O. Heikel 1879. KM 1996:47 nelisivuinen kourutaltta: kvartsiittiliuskaa, varresta katkennut, nyk. 5,75 cm ptk, 4,25 cm lv terästä ja 1,75 cm pks. Löydetty Olkkalan pellostä Luikalan kylässä. A.O. Heikel 1879.

HM 56:87 pohjalainen tasataltta: niskalle kapeneva, melkein teräväreunainen, niukasti hiottu, liusketta. Saatu ylioppilas Y.K. Leivon kautta 1905. Löydetty Luikalan Olkkalan pellostä, joka nykyään kuuluu Ala-Weräväisen taloon (Pirtlahti nimeltään), noin 7 á 8 v. sitten. Samasta pellostä on löydetty hyvin paljon kiviaseita sekä hopea- ja kultarahoja.

Kirjallisuus: Matti Huurre (1972), Pälkäneen esihistoriaa – Pälkäneen historia. Vammala: 90.

Ajoitus: Kivikausi: Suomensjärven kulttuuri & kampakeraaminen aika

Tarkastuslöydöt: –

Kartat: 1, 44

Paikka ja sijainti: Tarkastetut pellot sijaitsevat Korkeisvuoren pohjoispuolella, n. 300 m Pirtlahden etelärannasta eteläkaakkoon. Järvelästä (ks. kohde 10) kohde on n. 800 m länteen ja Veräväiseltä saman verran pohjoisluoteeseen.

Inventointihavainnot 1995: Taloista kyseltäessä vaikuttaa siltä, että löytöpaikat sijaitsevat jossain Korkeisvuoren pohjoispuolella olevilla pelloilla. Tarkastusaikana pellot olivat joko viljalla tai kesannolla, joten havainto-olot olivat heikot. Myöskään parista koepistosta ei tehty mitään havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 21.6.1995.

77. PÄLKÄNE, LUIKALA, SIHVOLA (SIHVONEN)

Kivikautisia irtolöytöjä /asuinpaikka?

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE (pain. 1987)

x= 6809 87

y= 2519 04

z= n. 95 (N60)

(tarkastetun pellon koordinaatit)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Luikala 419

tila: RN:o 3:81 (1987)

Aiemmat tiedot: KM 3005:3 taltan katkelma: pit. 74 mm, lev. 50 mm ja paks. 28,5 mm. Löytänyt Fredrik Sihvonen järven rannasta. Salomon Wilskmanin lähetys 1894.

KM 3005:4 kourutaltan teelmä: Pit. 178 mm, lev. 50 mm ja paks. 27,5 mm. Salomon Wilskmanin lähetys 1894.

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: –

Paikka ja sijainti: Pirtsaari on itä-länsisuuntainen niemi Pirtlahden pohjoispuolella ja se on suureksi osaksi peltona.

Inventointihavainnot 1995: Talossa (Sihvola) ei löydöistä tiedetty mitään ja alueen pellot olivat yhtä lukuunottamatta viljalla. Siitä ei sitten löydetty tarkastettaessa mitään.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 4.7.1995.

78. PÄLKÄNE, LUIKALA?

Rautakautinen irtolöytö

kunta: Pälkäne 635

kylä: Luikala? 419

Aiemmat tiedot: KM 14099 linnunmuotoinen riipuskoru: pronssia, muistuttaa lähinnä metsälintua. Tyyppi on kotoisin Laatokan kaakkoispuolelta. Mitat: pituus 48 mm, paksuus 21 mm. Oskari Mikkolan museoon 1957 lähettämä esine. Ostettu huutokaupassa Pälkäneellä. Löytöpaikka tuntematon. (Luikala?). Luett. 1957.

Ajoitus: Rautakausi: 1000-luku

Tarkastuslöydöt: -

Inventointihavainnot 1995: Kohdetta ei pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

MYTTÄLÄ 420**79. PÄLKÄNE, MYTTÄLÄ, HAUSALO**

Kivikautisia irtolöytöjä

peruskartta: 2141 01 SAARIKYLÄT (pain. 1987)

x= n. 6802 40?

y= n. 2504 85?

z=

(KM 13416)?

kunta: Pälkäne 635

kylä: Myttälä 420

tila: RN:o ?

Aiemmat tiedot: KM 1996:43 kourutaltoa: pienimuruista dioriittia, 11,5 cm ptk, 38 mm lv terästä ja 21 mm pks. Löydetty Hausalon saarella Mallasveden vesijättörannalta. A.O. Heikel 1879.

KM 13416 pallonuija: 10,8 x 8 cm. Löydetty Hausalon saaren länsipäästä Huumosen tilalta. Luett. 1954.

Ajoitus: Kivikausi: esikeraaminen aika

Tarkastuslöydöt: –

Paikka ja sijainti: Hausalon saari on isohko saari Hirvonselän ja Tossanselän välissä. Se on itä-länsisuunnassa n. 1,5 km pitkä ja pohjois-eteläsuunnassa n. 1 km leveä.

Inventointihavainnot 1995: Löytöpaikkoja ei valitettavasti veneen puuttumisen takia kyetty tarkastamaan.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

80. PÄLKÄNE, MYTTÄLÄ, SUSI

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2141 01 SAARIKYLÄT (pain. 1987)

x= 6803 44

y= 2509 85

z= 90 (N60)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Myttälä 420

tila: RN:o 6:2 (1987)

Aiemmat tiedot: KM 11791 Jäkärän tyypin kirves: 109 x 52 x 32 mm. Löydetty 1946 Suden talosta suuntaan 43-00 olevan pellon reunasta, pintamaasta. Löytöpaikka on hiekansekaisen saviharjun laella. Löytäjä Pentti Susi.

Inv. Erä-Esko 1947, s. 32

Ajoitus: Kivikausi: kampakeraaminen aika

Tarkastuslöydöt: -

Kartat: 1, 48

Paikka ja sijainti: Löytöpaikka sijaitsee n. 900 m itäkoilliseen Putkilahden koillisrannasta, Pälkäneen kirkolle vievän tien pohjoispuolella, siitä n. 10 - 20 m. Kaukosen talosta löytöpaikka on n. 250 m kaakkoon, taloon vievän tien varressa. Alue on peltomaata, joka nyt kasvoi heinää. Maalaji on savea.

Inventointihavainnot 1995: Esineen löytäjä, Pentti Susi, osoitti inventoijille löytöpaikan. Paikka sijaitsee Seittyenniemestä Pälkäneen kirkolle vievän tien pohjoispuolella, n. 10 m tiestä, aivan Kaukosen tilalle vievän tien varrella. Esine löytyi pellon reunasta, tien ja pellon välisen ojan penkasta. Paikka on loivan harjanteen etelärinnettä, mutta tarkastusajankohdasta johtuen ei juuri lainkaan paljasta maanpintaa ollut esillä. Heinä oli juuri leikattu ja pellon pinta oli lyhyiden ruohonkorsien peittämä. Paikka vaikuttaa kuitenkin melko sovelialta kivikautiselle asuinpaikalle, joskin maalaji on savea. Paikka olisi syytä tarkistaa uudestaan aikana, jolloin pellot ovat avoimina.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 12.7.1995.

81. PÄLKÄNE, MYTTÄLÄ

Kivikautisia irtolöytöjä

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE (pain. 1987)?

kunta: Pälkäne 635

kylä: Myttälä 420

Aiemmat tiedot: KM 1996:41 eteläsuomalainen tasataltta: dioriittia, 11,75 cm pitkä, 64 – 26 mm leveä, 21 mm paksu.

KM 1996:42 eteläsuomalaisen tasataltan terä: pienimuruista dioriittia, 5,25 cm pitkä, terästä 5,25 cm leveä, rikki myös toisesta syrjästä.

Molemmat on löydetty Myttälän kylästä. A.O. Heikel 1879.

Ajoitus: Kivikausi: Suomensjärven kulttuuri

Tarkastuslöydöt: –

Inventointihavainnot 1995: Kohdetta ei pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

MÄLKILÄ 421**82. PÄLKÄNE, MÄLKILÄ, LEPPÄSAARI**

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2132 03 VALKEAKOSKI (pain. 1986)

x= n. 6799 16

y= n. 2505 20

z= n. 85 (N60)

kunta: Pälkäne 635**kylä:** Mälkilä 421**tila:** RN:o 10:88 (1986)

Aiemmat tiedot: KM 11803 pohjalainen kourutaltta: 215 x 53 x 22 mm. Löytyi Mallasveden Muikkusaarten Leppäsaaren savirannasta, joka oli kuivana kesänä paljastunut veden alta. Löytäjä poliisikonstaapeli Eino Joh. Mäkelä. Luett. 1947.

Inv. Erä-Esko 1947, s. 33

Ajoitus: Kivikausi: kampakeraaminen aika**Tarkastuslöydöt:** -**Kartat:** 1, 49

Paikka ja sijainti: Leppäsaari on pieni, n. 150 m x 100 m kokoinen, saari Mallasvedessä, Mallaselän ja Tyrynselän välissä. Saarella on kaksi kesämökkiä. Mantereelle, Valkeakosken Heritynniemeen, on matkaa n. 900 m.

Inventointihavainnot 1995: Valitettavasti veneen puuttumisen takia löytöpaikka jäi tarkastamatta.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

83. PÄLKÄNE, MÄLKILÄ, RISSA

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE (pain. 1987)

x= 6807 20

y= 2510 54

z= 97,5 (N60)

(Rissan päärakennuksen koordinaatit)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Mälkilä 421

tila: RN:o 9:12 (1987)

Aiemmat tiedot: KM 2201:683 käyräselkäinen kourutaltta: hyvin hiottu, 84 x 40 x 30 mm, poikkileikkaus melkein ympyrä, toiselta puolen vähän litistyneenä, jyrkkä terä vino. Löydetty Mälkilän kylästä Rissan talon pellostä. Salomon Wilskmanin lähetys 1883.

Ajoitus: Kivikausi: Suomensjärven kulttuuri?

Tarkastuslöydöt: –

Paikka ja sijainti: Rissan talo sijaitsee Uudessa–Mälkilässä, pienellä peltojen keskellä olevalla mäellä, Kaivantoon vievän tien länsipuolella, n. 75 m tiestä.

Inventointihavainnot 1995: Rissan talo on siirretty nykyiselle paikalleen esineen löytymisen jälkeen. Sitä ennen se sijaitsi Mälkilässä tai Myttyälässä Mallasveden rannan tuntumassa. Tiedot kertoi talon emäntä. Mainitulta Mallasveden ranta-alueelta on paljonkin löytöjä.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso kesä–heinäkuu 1995.

OKSALA 423**84. PÄLKÄNE, OKSALA, MUSTI (MUSTASAARD)**

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2141 07 AITOO (pain. 1994)

x= n. 6807 35

y= n. 2524 65

z= n. 85 (N60)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Oksala 423

tila: RN:o 1:21 (1994)

Aiemmat tiedot: KM 11788: kaksiteräinen kirves, tehty tuuran kappaleesta, 111 x 45 x 26 mm. Löydetty Joutsenselän Mustasaaren pohjoispuolella olevan hiekkarannan edessä olevasta, veden alta paljastuneesta kivikosta. Löytäjä koululainen Päiviö Latvus. Luett. 1947.

Ajoitus: Kivikausi: kampakeraaminen aika

Tarkastuslöydöt: –

Kartat: 1, 50

Paikka ja sijainti: Joutnesselässä on isohko Musti-niminen saari. Mustasaarta ei kartasta löydy. Saari on pitkänomainen, luode-kaakkosuuntainen ja kooltaan n. 600 x 200 m.

Inventointihavainnot 1995: Valitettavasti veneen puuttumisen takia löytöpaikka jäi tarkastamatta.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

85. PÄLKÄNE, OKSALA

Kivikautisia irtolöytöjä

peruskartta: 2141 07 AITOO (pain. 1994)

x= 6806 00

y= 2524 10

z= 90 (N60)

(oikokirveen KM 21452 löytöpaikan koordinaatit)

kunta: Pälkäne 635**kylä:** Oksala 423**tila:** RN:o 1:21 (1994)**Aiemmat tiedot:** KM 2201:684 nelisivuinen oikokirves: löydetty Oksalan kylästä Anttilan talon pellosta (Oksalan ja Anttilan talot on sittemmin yhdistetty)

KM 3321:6 kourutaltoa: mustaa kiveä. Mitat: 135 x 31 x 20 mm. Löydetty Oksalan talon maalta. Fil.kand. K.R. Saloniuksen lähetys 1896.

KM 21452 nelisivuinen oikokirves: 109 x 53 x 37 mm. Poimittu Oksalan tilan maalta 1982. Paikka on kaakkoon ja etelään viettävä peltorinne. Maaperä savihiesua. Esine oli näkyvässä pellon pinnassa. Ei muita havaintoja muinaisjäännöksistä.

Tark. M. Torvinen 1982

Ajoitus: Kivikausi: Suomensjärven kulttuuri?, vasarakirveskulttuuri**Tarkastuslöydöt:** –**Kartat:** 1, 50**Paikka ja sijainti:** Kumpuilevaa peltoa Hasialahden länsirannalla, n. 200 m päässä rannasta. Paikka on n. 300 m lounaaseen Kaivannonvuoresta.**Inventointihavainnot 1995:** Aluetta tarkastettaessa todettiin peltojen olevan viljalla tai heinällä, joten avoimet maanpinnan kohdat jäivät vähälukuisiksi. Pääasiassa kyettiin tarkistamaan peltojen reunoja. Ei uusia havaintoja muinaisjäännöksistä. Markku Torvisen 1982 löytämä oikokirves (KM 21452) tuli kaakkoon ja etelään viettävältä peltoalueelta Hasialahden länsirannalla. Alue on savimaata, josta osa on kivikaudella ollut veden peittämää.**Tarkastus:** Jouko Pukkila & Ville Laakso 5.7.1995.

86. PÄLKÄNE, OKSALA, RANTAKOTKA

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2141 07 AITOO (pain. 1994)

x= 6806 66

y= 2523 80

z=n. 90 (N60)

(Rantakotkan tilan päärakennuksen koordinaatit)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Oksala 423

Aiemmat tiedot: Pälkäneen museo: poikkikirves: 116 x 47 x 29 mm. Löytänyt 1953 Kaarlo Laine Pälkäneen Kokkolasta Rantkotkan tilan maalta, n. 300 m päärakennuksesta luoteeseen ja n. 4 m nykyisen Pälkäneveden pinnan yläpuolelta.

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: –

Inventointihavainnot 1995: Erehdyksessä Rantakotkan tilaa etsittiin Kukkolan kylästä. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

ONKKAALA 424**87. PÄLKÄNE, ONKKAALA, KOSTIANVIRTA**

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE (pain. 1987)

x= 6802 50 – 6804 00

y= 2514 00 – 2516 00

z= ?

kunta: Pälkäne 635**kylä:** Onkkaala 424**tila:** RN:o ?**Aiemmat tiedot:** KM 1996:29 käyräselkäinen kourutaltta: kvartsiittiliuskaa, 8,5 x 3,5 x 1,75 cm. Löydetty sannasta Kostianjoen ylisellä suulla. A.O. Heikel 1879.**Ajoitus:** Kivikausi: Suomensjärven kulttuuri?**Tarkastuslöydöt:** –**Paikka ja sijainti:** Hiekkaista rantaa Mallasveden itärannalla Pälkäneen keskustan tuntumassa.**Inventointihavainnot 1995:** Tätä löytöpaikkaa varten tarkastettiin Kostianvirran Mallasveden puoleisia ranta-alueita leirintäalueella ja uimarannalla. Niissäkin kohdissa, missä alkuperäistä maanpintaa oli näkyvissä, ei havaittu mitään.**Tarkastus:** Jouko Pukkila & Ville Laakso 10.7.1995.

88. PÄLKÄNE, ONKKAALA, MUSTALA

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE (pain. 1987)

x= 6804 06

y= 2514 48

z= 95 - 100 (N60)

(Ali-Mustalan päärakennuksen koordinaatit)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Onkkaala 424

tila: RN:o 1:265 (1987)

Aiemmat tiedot: HM 56:90 kourutaltoa. Onkkaalan Mustalan metsä, vaarivainaja löytänyt lehmiä hakiessaan. Ylioppilas Yrjö.K. Leivo 1905.

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: -

Paikka ja sijainti: Ali-Mustala sijaitsee Pälkäneen keskustassa, Tampere-Lahti-tien varressa, n. ½ km Onkkaalanlahden länsirannasta ja n. 1 km päässä Kostianvirran luoteispuolella. Alue on tasaista peltomaisemaa, jossa maalaji on pääasiassa hiekkaa tai hiesua.

Inventointihavainnot 1995: Käytiin tarkastamassa Ali-Mustalan maita, mutta talossa asuneet (vuokralaiset?) eivät tieneet löydöstä mitään. Talo lienee aikaisemmin kuulunut Tiililään? Piha-alueen pikainen tarkastus ei tuonut esiin mitään muinaisjäännöksiin viittaavaa.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 6.7.1995.

89. PÄLKÄNE, ONKKAALA, RISTISAARI (YLISALO), SAARELA

Rautakautinen irtolöytö

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE (pain. 1987)

x= n. 6806 14

y= n. 2517 90

z= n. 90 – 95 (N60)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Onkkaala 424

tila: RN:o 1:276 (1987)

Aiemmat tiedot: KM 6715 soikea tuluskivi: ruskeata kvartsiittia, pieni, tylppä. Reunalla matala kouru, kummallakin lappeella isku-ura. Mitat: 60 x 44 x 28 mm. Löydetty v. 1908 savimaasta Pälkäneveden Ristisaariin kuuluvan Ylusalon saaren Saarelan lohkotilan pellosta, asuinrakennuksesta luoteeseen lähtevän saran luoteispäästä, läheltä lounaisreunan ojaa, n. 10 m saran pääpientareesta. Luett. 1914.

Ajoitus: Rautakausi: vanhempi rautakausi

Tarkastuslöydöt: –

Kartat: 1, 44

Paikka ja sijainti: Ristisaari (Ylivalo) on isohko saari Pälkänevedessä.

Inventointihavainnot 1995: Käytettävissä ei ollut venettä. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

90. PÄLKÄNE, ONKKAALA, ROHOLANVUORI

Ajoitukseltaan epämääräisten esineiden löytöpaikka

peruskartta: 2141 07 AITOO (pain. 1994)

x= 6804 04

y= 2520 54

z= 85 - 90 (N60)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Onkkaala 424

tila: RN:o ?

Aiemmat tiedot: Yleisöilmoitus inventoinnin yhteydessä ajoitukseltaan epämääräisistä kiviesineistä (Veikko Sipilä, puh. 85 193).

Ajoitus: Epämääräinen aika

Tarkastuslöydöt: kiviesineet Veikko Sipilän hallussa

Kartat: 1, 51

Valokuvat: 102580 - 102585

Paikka ja sijainti: Löytöpaikka on loivasti länteen viettävää rinnettä, savimaata n. 50 m päässä Pälkäneveden rannasta. Ylempää rinteessä maa on moreenia. Ennen vuotta 1604 paikka on ollut veden alla, vain nykyinen mökin paikka lienee ollut kari. Löytöpaikan itäpuolella kohoaa Roholanvuori. Löytöpaikasta on Luopioistentielle matkaa n. 750 m.

Inventointihavainnot 1995: Veikko Sipilä löysi esineet (ks. piirroksset/Liite 2) vuonna 1980 mökkitien vierestä ojaa kaivaessaan, n. 5 m:n matkalta savimaasta. Tarkka paikka on epävarma, sillä ne löytyivät paikalta karrättyä maata käänneltäessä. Paikalta ei ole tehty muita löytöjä. Ennen vuotta 1604 se on ollut veden alla. Myöskään löytöpaikan takana, itäpuolella kohoavan Roholanvuoren loivalla itärinteellä ei koepistoissa löydetty mitään. Merkillinen paikka ja merkillisiä löytöjä, jotka ovat löytäjensä hallussa. Osa esineistä muistuttaa kivikautisia liuske-esineitä.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 10.7.1995

91. PÄLKÄNE, ONKKAALA, SEPPÄLÄ

Rautakautinen irtolöytö

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE (pain. 1987)

x= 6803 23

y= 2516 62

z= n. 90 (N60)

(Niitty-Seppälän talon koordinaatit)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Onkkaala 424

tila: RN:o 12:9 (1987)

Aiemmat tiedot: KM 3013 putkellinen keihäänkärki: muistuttaa Petersenin G-tyyppiä; 38 cm pitkä, lehti kulmikas, kanta miltei kohtisuora putkeen nähden, kärkiosa pistinmäinen. Lehden keskellä putkesta lähtien damaskointia. Löytänyt työmies T.A. Dahlgren ojaa kaivaessa 8 tuuman syvyydestä Seppälän maalla Pälkäneellä. Luett. 1894.

Ajoitus: Rautakausi: viikinki- ja ristiretkiaika

Tarkastuslöydöt: -

Inventointihavainnot 1995: Kohdetta ei pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

92. PÄLKÄNE, ONKKAALA, TIILILÄ

Kivikautisia irtolöytöjä / asuinpaikka?

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE (pain. 1987)

x= 6803 87

y= 2514 65

z= 95 - 100 (N60)

(ns. Kotipellon koordinaatit)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Onkkaala 424

tila: RN:o 6:17 (1987)

Aiemmat tiedot: KM 2101:192 käyräselkäinen kourutaltta: kapea ja kaunis, poikkileikkaus soikea, 108 x 29 x 20 mm. Löydetty Tiililän pellostä. Salomon Wilskmanin lähetys 1881.

Ajoitus: Kivikausi: Suomensjärven kulttuuri?

Tarkastuslöydöt: KM 29232:1-4 (mahd. hioin?, kiviesineen pala?, pii- ja kvartsi-iskos)

Kartat: 1, 52

Paikka ja sijainti: Tiililän talo sijaitsee Pälkäneen keskustassa, aivan Tampere-Lahti-tien varressa, n. ½ km Onkkaalanlahden länsirannasta ja n. 1 km päässä Kostianvirran luoteispuolella. Alue on tasaista peltomaisemaa, jossa maalaji on pääasiassa hiekkaa tai hiesua.

Inventointihavainnot 1995: Tarkastuksen yhteydessä pintapoisesti Tiililän talon kaakkoispuolella, Pappilan tien varressa ollut pelto (ns. Kotipelto), josta löydettiin kvartsin- ja piinpala sekä mahd. hioin? Mikään ei viitannut siihen, että paikalla olisi kiinteä muinaisjäännös. Talon isännän mukaan Tiililällä on aikanaan ollut laajasti peltoja Onkkaalanlahden ja Rauniokirkon ympäristössä. Hänen tietojensa mukaan niiltä ei kuitenkaan ole löytynyt mitään.

Huomautuksia: Paikalla oli edellisenä syksynä käynyt metallinpaljastimen kanssa mieshenkilö tutkimassa alueen peltoja. Tähän vaikuttaa todennäköisesti Pappilan hopea-aarten löytöpaikan läheisyys.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 6.7.1995.

93. PÄLKÄNE, ONKKAALA?

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE (pain. 1987)?

kunta: Pälkäne 635

kylä: Onkkaala 424?

Aiemmat tiedot: KM 2101:193 Jäkärän tyypin kirves: yxa med slipade fläckar, svart, ena sidan jern, den andra något mera kupig, afrundadt bett, fram en åker i Pälkäne kyrkoby. Salomon Wilskmanin lähetys 1881.

Ajoitus: Kivikausi: kampakeraaminen aika

Tarkastuslöydöt: -

Inventointihavainnot 1995: Kohdetta ei pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

PAPPILA 426**94. PÄLKÄNE, PAPPILA**

Rautakautinen aarrelöytö

peruskartta: 2141 04 PÄLKÄNE (pain. 1987)

x= 6803 90

y= 2514 88

z= n. 90 (N60)

(Pappilan päärakennuksen koordinaatit)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Pappila 426

tila: RN:o 1:36 (1987)

Aiemmat tiedot: Rautakautinen hopea-äärre: Vuonna 1787 löydettiin pappilan perustaa kaivettaessa, vanhan rakennuksen kohdalta, n. 40 cm:n syyvyydestä hopea-äärre, joka toimitettiin Ruotsiin, missä se yhä on. Aarre painoi yht. n. 525 g. Se sisälsi hopeisen, spiraaliksi taivutetun lenkki- ja nuppipäisen kaularenkaan, ohuen hopealevyn kappaleen ja yli 100 hopearahaa. Rahat ovat arabialaisia, irlantilaisia, anglosaksisia ja saksalaisia. Nuorimmat on lyöty 1054 – 1076. Aarre on kätketty aikaisintaan ehkä n. 1060 vaiheilla?

Ajoitus: Rautakausi: ristiretkiaika

Tarkastuslöydöt: –

Kartat: 1, 52

Paikka ja sijainti: Pappila sijaitsee Pälkäneveden rantarinteellä, Onkkaalanlahti on siitä n. 200 m itään. Kostianvirran niska on paikasta n. 400 m kaakkoon. Paikka on peltojen ympäröimä ja nykyisen Pälkäneen keskustan välittömässä tuntumassa, Tampere – Lahti -tien itäpuolella.

Inventointihavainnot 1995: Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso kesä- heinäkuu 1995.

POHJALAHTI 428**95. PÄLKÄNE, POHJALAHTI, SIUKOLA?**

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2141 05 SAHALAHTI (pain. 1987)

x= 6812 06

y= 2516 15

z= n. 100 (N60)

(Siukolan päärakennuksen koordinaatit)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Pohjalahti 428

tila: RN:o 2:60 (1987)

Aiemmat tiedot: KM 6755:4 kourutaltan katkelma: terän katkelma, tummaa kiveä. Esineen oli perinyt n. 1860-luvulla vanha vaari Ville Simonpoika isä-vainaltaan. Luett. 1914.

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: -

Paikka ja sijainti: Siukolan talo sijaitsee peltojen ympäröimällä mäellä, Ihariin menevän tien eteläpuolella, aivan tien varressa. Pälkäneveden Tyrynselän Kirkkolahti on talosta n. 1 km kaakkoon.

Inventointihavainnot 1995: Johtuen löydön vanhasta iästä ja perintönä kulkemisesta sekä ajan niukkuudesta, kohdetta ei tarkastettu.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

RUOKOLA 429**96. PÄLKÄNE, RUOKOLA (ILTASMÄKI)**

Kivikautisia irtolöytöjä

peruskartta: 2132 06 LAITIKKALA (pain. 1986)

x= 6797 30

y= 2517 90

z= n. 80 (N60)

(Ruokolan päärakennuksen koordinaatit)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Ruokola 429

tila: RN:o 1:76 (1986)

Aiemmat tiedot: KM 3620:5 nelisivuinen oikokirves: harmaata kiveä, poikkileikkaus suorakaide, 61 mm pitkä, 36 mm leveä, 15 mm paksu. Ruokolan kartanon torppari Kustaa Elin löytänyt useampi vuosi takaperin Häyryn torpan nurkkapeltoa kyntäessään. Atle Salmen lähetys 1898.

KM 6096:91 nelisivuinen oikokirves: Esine on löydetty Iltasmäen kylän alueelta Ruokolan kartanon maalta, hiekkamaasta mäenrinteeltä, n. 1 km Pinteleen pohjoiselta rannalta pohjoiseen päin, rannan ja maantien väliltä, Kollolan kylän läheisyydestä. Saatu eräältä nuorelta herralta, A. Tammlander, joka asui Ruokolan kartanossa. A. Hackman 1912.

Ruokolan pellolta, Tinnonmäen (ks. kohde 22) kaakkoispuolelta on löydetty liesi, mutta sen yhteydessä ei ole löytynyt merkkejä muinaisjäännöksistä (irtolöytöjä tms.).

Tark. T-L Soininen 1992

Ajoitus: Kivikausi: vasarakirveskulttuuri**Tarkastuslöydöt:** -

Paikka ja sijainti: Tarkastuskohde oli Tinnonmäen (ks. kohde 22) ja Tampere-Lahti -tien väliset hiesupellot, Tinnonmäestä lounaaseen ja kaakkoon. Pellot laskevat loivasti kohden lounaassa sijaitsevaa Pintelettä.

Inventointihavainnot 1995: Tarkkojen löytöpaikkojen määrittäminen oli vaikeaa, joten päädyttiin tarkastamaan mainittuja peltoja. Ei löytöjä. Samoin tutkittiin aluetta, miltä liesihavainto (x= 6797 79, y= 2517 82, z= n. 93) oli tehty, mutta siitäkään ei löydetty mitään. Ruokolan pihamaalla kasvaa ukontulikukka.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 10.7.1995

RUOTSILA 430**97. PÄLKÄNE, RUOTSILA, SIIKANEN? (SIIKOSTEN VAINIO)**

Rautakautinen irtolöytö

peruskartta: 2132 06 LAITIKKALA (pain. 1986)

x= n. 6798 15

y= n. 2513 60

z= n. 85 - 100 (N60)

kunta: Pälkäne 635**kylä:** Ruotsila 430**tila:** RN:o 1:15 (1986)

Aiemmat tiedot: KM 6383 soikea tuluskivi: kiven ympäri käy kouru ja kummallakin lappeella on iskennän jäljet; terävänsoikea. Mitat: 87 x 45 x 21 mm. Löydetty n. 60 v sitten (1850-luvulla?) Ruotsilan talon Siikasten vainiolta (= Siikanen?), talosta Harhalan sillalle vievän kylätien ja Mallasveden välissä. Myynyt työmies Toivola, joka sen oli isältään Ruotsilan Siikasten torpparilta, esineen löytäjältä, perinyt. Luett. 1913.

Ajoitus: Rautakausi: vanhempi rautakausi**Tarkastuslöydöt:** -**Kartat:** 1, 53

Paikka ja sijainti: Siikanen -niminen peltolohko Ruotsilan kylässä sijaitsee Ruotsilanselän lounaisrannalla. Pellot laskevat loivasti kohti järveä.

Inventointihavainnot 1995: Ei uusia havaintoja.**Tarkastus:** Jouko Pukkila & Ville Laakso kesä- heinäkuu 1995.

SALMENTAKA 431**98. PÄLKÄNE, SALMENTAKA, ESKOLA**

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2141 07 AITOO (pain. 1994)

x= 6809 73

y= 2521 34

z= n. 100 (N60)

(Kylä–Eskolan talon koordinaatit)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Salmentaka 431

tila: RN:o 5:40 (1994)

Aiemmat tiedot: KM 2201:679 eteläsuomalainen tasatalta: 85 x 47 x 16 mm, peräpuolelle suippeneva. Salmentaustan kylästä, Eskolan rusthollista, pellostä löytyy. Salomon Wilskmanin lähetys 1883.

Ajoitus: Kivikausi: Suomensjärven kulttuuri

Tarkastuslöydöt: –

Paikka ja sijainti: Kylä–Eskolan talo sijaitsee peltojen ympäröimällä mäellä, Luopioisten tien vieressä. Pälkäneveden ranta on talosta n. 300 m itään.

Inventointihavainnot 1995: Kohdetta ei pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja. Ks. myös seuraava kohde (Salmentaka, Hölli).

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

99. PÄLKÄNE, SALMENTAKA, HÖLLI

Kivikautisia irtolöytöjä

peruskartta: 2141 07 AITOO (pain. 1994)

x= 6809 50 - 6810 00

y= 2521 00 - 2521 50

z= n. 85 - 100 (N60)

kunta: Pälkäne 635**kylä:** Salmentaka 431**tila:** RN:o ?

Aiemmat tiedot: KM 2201:676 nelisivuinen kourutaltilta: pit. 75 mm, lev. 44 mm.
 KM 2201:677 kiviaseen kappale; KM 2201:678 Kiukaisten tyypin tasataltilta: terä laskee tasona, pit. 70 mm, lev. 44 mm, paksuus 18 mm. Poikkileikkaus segmentin muotoinen. Esineet on Salmen taustan kylästä Köllin (Höllin?) rusthollin pellostä löytyy. Salomon Wilskmanin lähetys 1883.

Ajoitus: Kivikausi: kivikauden loppu**Tarkastuslöydöt:** -

Paikka ja sijainti: Höllin rusthollia ei kyetty paikantamaan, joten inventoinnin yhteydessä tarkastettiin Yli- ja Ali-Höllin talojen ympäristöä. Talot sijaitsevat Salmentaustanniemen "tyvessä", Siltasalimesta erkanevan Saunalahden pohjukasta n. 200 - 300 m kaakkoon. Talojen välistä kulkee Pohjalahdesta Luopioisiin menevä tie. Talot sijaitsevat peltojen ympäröimillä hiekkaharjanteilla. Ali-Höllin talosta n. 300 m kaakkoon sijaitsee iso hiekkakuoppa.

Inventointihavainnot 1995: Tarkastushetkellä Yli- ja Ali-Höllin taloja ympäröivät pellot olivat viljalla, joten niiden tarkastus ei onnistunut. Havainnot tehtiin ojanpientareista, hiekkakuopasta ja koepistoista, mutta mitään muinaisjäänneksiin viittaavaa ei ilmennyt. Inventoinnin yhteydessä tarkastettiin myös Höllin taloista Pirttiniemeen kulkevan tien pientareita ja peltoalueita ympärillä. Mitään ei kuitenkaan löydetty. Ks. myös edellinen (Eskola) ja seuraava (Janka) kohde.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 11.7.1995.

100. PÄLKÄNE, SALMENTAKA, JANKA, AITTAPELTO

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2141 07 AITOO (pain. 1994)

x= n. 6809 73

y= n. 2521 08

z= n. 95 (N60)

kunta: Pälkäne 635**kylä:** Salmentaka 431**tila:** RN:o 3:12 (1994)

Aiemmat tiedot: KM 6680:7 kourutaltoa: tilapäismuoto, kirveen kappaleesta; kannalta poikki, teräpää kapeneva, kouru lyhyt, keskentekoinen. Löytänyt v. 1912 n. 8 tuuman syvästä peltoa sahratessaan isäntä Kalle Kyöri Jonka-nimisen talon Aittapellostä. Paikalta on n. 70 m matka taloon, etelä-suuntaan. Pelto on savimaata. Mikael Salmisen 1914 myymä esine.

Ajoitus: Kivikausi**Tarkastuslöydöt:** –**Kartat:** 1, 47

Paikka ja sijainti: Jankan talo sijaitsee Ali-Höllin talon vieressä, peltojen ympäröimällä hiekkamäellä. Talosta on Pälkäneveden Saunalahteen n. 150 m. Talosta n. 300 m kaakkoon sijaitsee iso hiekkakuoppa.

Inventointihavainnot 1995: Ks. edellinen kohde (Hölli). Ei uusia havaintoja.**Tarkastus:** Jouko Pukkila & Ville Laakso 11.7.1995

101. PÄLKÄNE, SALMENTAKA, KOULU

Kivikautisia irtolöytöjä / asuinpaikka?

peruskartta: 2141 08 PAKKALA (pain. 1987)

x= 6810 10

y= 2521 30

z= 90 (N60)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Salmentaka 431

tila: RN:o ?

Aiemmat tiedot: KM 20 338 tasataltta: 86 x 36 x 23 mm. Esineen on löytänyt Mika Keskinen (os. Jussila 36450 Salmentaka) 1976 kansakoulun luona olevan urheilukentän pinnalta. Luett. 1978.

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: KM 29233:1 (2 kvartsi-iskosta)

Kartat: 1, 54

Paikka ja sijainti: Salmentaan koulu sijaitsee hiekkaharjulla (Eskolanharju?), n. 300 m Pälkäneveden luoteisrannasta, loivasti länteen viettävällä rinteellä. Koulun kenttä on Salmentaasta Tursolaan vievän tien länsipuolella, aivan Salmentaasta Pohjalahteen kulkevan tien vieressä.

Inventointihavainnot 1995: Salmentaan koulun urheilukenttä sijaitsee koulua vastapäätä, tien toisella puolella. Se on tasoitettu muualta tuodulla hiekalla. Mahdollisesti hiekkaa on saatu ainakin kentän pohjoispäässä olevan juoksuradan kohdalta, joka on "leikattu" hiekkamaahan. Juoksurataa reunustava valli on 20 – 30 cm korkea ja hiekkaa. Tarkastuksen yhteydessä otettiin kentän pinnalta talteen 2 kvartsi-iskosta. Kuitenkaan mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa ei löydetty eikä kumpikaan kvartseista tullut koskemattomasta maasta.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 11.7.1995.

102. PÄLKÄNE, SALMENTAKA, PEISSU, VALKEASAARI

Kivikautinen irtolöytö

kunta: Pälkäne 635

kylä: Salmentaka 431

Aiemmat tiedot: KM 6680:6 pohjalainen kirves: poikkikirves, hyvin hiottu paitsi kannasta. Löytänyt v. 1911 laivuri Heikki Lindgren n. 6 tuuman syvyydestä peltoa kyntäessään, Heikki Peissun talon Valkeasaaren pellostä. Paikalta on Lindgrenin asuntoon n. 25 m. Maa paikalla on saviperäistä. Mikael Salmisen 1914 myymä esine.

Ajoitus: Kivikausi: kampakeraaminen aika

Tarkastuslöydöt: -

Inventointihavainnot 1995: Kohdetta ei pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

SAPPEE 432**103. PÄLKÄNE, SAPPEE, HARTIKKALA & RANTA-HARTIKKALA**

Kivikautisia irtolöytöjä / asuinpaikka?

peruskartta: 2141 07 AITOO (pain. 1994)

x= 6809 48

x= 6809 76

y= 2524 92

y= 2524 69

z= n. 90

z= 100 – 102,5 (N60)

(Hartikkalan talon koordinaatit)

(uuden talttalöydön (KM 29234) löytöpaikka)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Sappee 432

tila: RN:o 1:64 (1994)

Aiemmat tiedot: KM 3005:1 eteläsuomalainen tasataltta: 96 x 55 x 18 mm. Löytty

Hartikkalan pellostä Sappeen kylässä. Salomon Wilskmanin lähetys 1894.

KM 11789 primitiivinen kirves: 109 x 55 x 24 mm. Löydetty Sappeen Ranta-Hartikkalan pajasta 50 m länteen, savimaasta, kyntäessä. Löytäjä suutari Väinö Lehtelä. Luett. 1947.

Inv. Erä-Esko 1947, s. 31

Ajoitus: Kivikausi: Suomensjärven kulttuuri

Tarkastuslöydöt: KM 29234 (primitiivinen taltta/kirves). Löytänyt Hugo Hartikkala.

Kartat: 1, 50

Valokuvat: 102576 – 102579

Paikka ja sijainti: Löytöalue sijaitsee Sappeenjärven ja Pälkäneveden välisellä kannaksella ja pellot ovat pääosin viljalla. Hartikkalan ja Ranta-Hartikkalan talot sijaitsevat lähekkäin Sappeenjärven länsipuoleisella, peltojen ympäröimällä mäellä, n. 50 – 100 m rannasta. Alueet paikasta luoteeseen ja kaakkoon ovat metsäisiä kalliomäkiä. Hartikkalan pihapiirin talot ovat uutta omakotitaloa (ks. koordinaatit yllä) lukuunottamatta autioina ja niiden pihapiiri on villiintynyt puutarhaa.

Inventointihavainnot 1995: Ranta-Hartikkalan talosta saatiin inventoinnin yhteydessä uusi muinaisesine: pieni primitiivinen taltta/kirves, joka on löydetty 1950-luvulla pellolta, n. 350 m talosta luoteeseen, kohdasta, jossa maa oli hiekkansekaista savea. Maa vietti loivasti etelään ja 100 m mpy korkeuskäyrä muodostaa löytöpaikalla pienen "lahdelman". Vuonna 1947 museoon lahjoitetun kiviesineen (KM 11789) tarkkaa löytöpaikkaa ei talossa enää muistettu eikä lähipeltojen harvojen avonaisten kohtien tarkastus tuottanut löytöön selvyyttä. Pellot olivat viljalla tai heinällä. Lisäksi talosta saatiin pistoolinpiippu ja kannus museoon vietäväksi. Ne oli löydetty peltotöissä Ranta-Hartikkalan talosta n. 200 m lounaaseen. Pellolle osuvat koordinaatit: x= 6809 35, y= 2524 83, z= 92,5 – 97,5. Löydöt todennäköisesti ovat Ison Vihan aikaisia: sellaisia on Pälkäneeltä löydetty runsaasti.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 12.7.1995.

104. PÄLKÄNE, SAPPEE, PENSOLA

Kivikautinen irtolöytö

kunta: Pälkäne 635

kylä: Sappee 432

Aiemmat tiedot: KM 6680:8 nelisivuinen oikokirves: pieni, talttamainen vaaja, tasaniskainen, ohutkantainen hieman kupevin lappein. Löytänyt v. 1913 palstatilallinen Aleks Heino perunoita ottaessaan Pensola-nimisen palstansa pellostä, asumuksesta n. 30 sylvä E. Mikael Salmisen v. 1914 myymä esine.

Ajoitus: Kivikausi: vasarakirveskulttuuri**Tarkastuslöydöt:** –**Inventointihavainnot 1995:** Kohdetta ei pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.**Tarkastus:** Jouko Pukkila & Ville Laakso

105. PÄLKÄNE, SAPPEE, PIETILÄ

Kivikautinen irtolöytö

kunta: Pälkäne 635

kylä: Sappee 432

Aiemmat tiedot: KM 3005:2 poikkikirves: 125 x 55 x 20 mm. Löytänyt Aleksi Heinonen Pietilän pellosta Sappeen kylässä. Salomon Wilskmanin lähetys 1894.

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: –

Inventointihavainnot 1995: Kohdetta ei pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

106. PÄLKÄNE, SAPPEE

Kivikautinen irtolöytö

kunta: Pälkäne 635

kylä: Sappee 432

Aiemmat tiedot: KM 1996:45 eteläsuomalainen tasatalta: pienimuruista dioriittia, 7,75 cm pitkä, 5 – 4,25 cm leveä, 1,4 cm paksu. Löytöpaikka Sapen kylässä. A.O. Heikel 1879.

Ajoitus: Kivikausi: Suomusjärven kulttuuri

Tarkastuslöydöt: –

Inventointihavainnot 1995: Kohdetta ei pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

SEITSIÖ 433**107. PÄLKÄNE, SEITSIÖ, EEROLA**

Kivikautinen irtolöytö

kunta: Pälkäne 635

kylä: Seitsiö 433

Aiemmat tiedot: KM 1996:44 tasataltan sirpale: pienimuruista dioriittia, vähäpätöinen kappale. Löydetty ojaa kaivettaissa Eerolan pellolla Seityeen kylässä. A.O. Heikel 1879.

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: –

Inventointihavainnot 1995: Kohdetta ei pystytty tarkemmin paikallistamaan. Ei uusia havaintoja.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

108. PÄLKÄNE, SEITSIÖ, JAAKKOLA

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2141 01 SAARIKYLÄT (pain. 1987)

x= 6803 32

y= 2508 98

z= 95 (N60)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Seitsiö 433

tila: RN:o 1:23 (1987)

Aiemmat tiedot: KM 20866 vasarakirveen kärkipuolisko: hyvin hiottu, yläpinnassa valinsauma, alapuolella varsiputki. 120 x 65 x 50 mm, reiän halk. 22 mm. Esineen löysi 1980 mv. Kalle Jaakkola (Seitye, 36600 Pälkäne) Pälkäneen Seityen kylästä Jaakkolan tilan maalta (om. Ossi Jaakkola, os. sama), peltotyössä, maanpinnasta, hiesumaasta.

Ajoitus: Kivikausi: vasarakirveskulttuuri

Tarkastuslöydöt: –

Kartat: 1, 48

Paikka ja sijainti: Löytöpaikka on peltomaata n. 200 m Putkilahden koillisrannasta, aivan tien vieressä. Paikalla on pieni, selvästi erottuva savinen kumpare.

Inventointihavainnot 1995: Löytöpaikka oli pitkällä heinällä, eikä pikainen pintatarkastus tuonut esiin mitään muinaisjäännökseen viittaavaa. Toisella tarkastuskerralla (12.7.) heinä oli leikattu, jolloin maanpinta oli pienen korrenpätjän peitossa. Kummallakaan kerralla ei tehty mitään havaintoja muinaisjäännöksistä.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 4.7. & 12.7.1995. Havainto-olot olivat aluksi sateen ja pitkän heinän takia heikot.

109. PÄLKÄNE, SEITSIÖ, MATTILA

Kivikautisia irtolöytöjä / asuinpaikka?

peruskartta: 2141 01 SAARIKYLÄT (pain. 1987)

x= 6803 92

x= 6803 68

y= 2508 80

y= 2508 46

z= 87,5 – 90 (N60)

z= n. 90 (N60)

(mahd. löytöpaikka)

(Mattilan tilan päärakennuksen koordinaatit)

kunta: Pälkäne 635**kylä:** Seitsiö 433**tila:** RN:o 1:23 (1987)**Aiemmat tiedot:** KM 5049:4 Kiukaisten tyyppin tasaltalta

KM 5049:5 pieni tasaltalta

Työmies Heikki Lehtisen äidinäidin löytämät Seitsyestä (maanmitt. hall. yleiskartalla "Säitiö", Huhdin naapurikylä Roineen rannalla) Mattilan talosta (oltu muistavinaan, että ne on pihamaalta löydetty). Luett. 1908.

Ajoitus: Kivikausi: kivikauden loppu**Tarkastuslöydöt:** –**Kartat:** 1, 48

Paikka ja sijainti: Löytöalue on kokonaisuudessaan avointa tai melko avointa maastoa, loivaa lounaisrinnettä, paikoin kumpuilevaa. Alue sijaitsee Putkilahden koillispuolella. Mattila sijaitsee Putkilahden lounaisrannalla moreenikumpareella, jonka itäpuolella on peltoja.

Inventointihavainnot 1995: Tarkastuksen yhteydessä ilmeni, että Mattilan talo on siirretty nykyiselle paikalleen n. v. 1910 eli esineiden löytymisen jälkeen. Sitä ennen se oli sijainnut muutama sata metriä luoteseen, peltojen keskellä, nykyisten Jaakkolan (ks. edellinen kohta) ja Jussilan talojen kanssa samalla mäellä. Tämä paikka on luultavasti myös esineiden löytöpaikka (pihamaa?). Sitä ei kuitenkaan viljan kasvun takia päästy tarkastamaan.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 12.7.1995.

ÄIMÄLÄ 439**110. PÄLKÄNE, ÄIMÄLÄ, KLEMOLA**

Kivikautisia irtolöytöjä

peruskartta: 2132 06 LAITIKKALA (pain. 1986)

a)	b)
x= 6799 90	x= 6799 49
y= 2511 38	y= 2511 55
z= n. 90 (N60)	z= n. 90 - 95 (N60)

(esineiden löytöpaikat)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Äimälä 439

tila: RN:o 4:50 (1986)

Aiemmat tiedot: KM 25 327:1 kivikirves: oikoteräinen, diabaasia, 78,5 x 51 x 23 mm.

KM 25327:2 pieni kourutaltta: mustaa liusketta, 60 x 24,5 x 14,5 mm.

Olli Klemola (os. Äimälä, 36640 Iltasmäki) on löytänyt esineet kahdesta eri paikasta, ei ole tietoa kumpi esine tuli kummasta kohdasta. Luett. 1990.

Ajoitus: Kivikausi

Tarkastuslöydöt: KM 29236 (palanutta savea)

Kartat: 1, 53

Valokuvat: 102542

Paikka ja sijainti: Toinen löytöpaikka kyettiin paikallistamaan pellolle, n. 250 m päähän Klemolan talosta pohjoiseen. Löytöpaikka on tasaista, savista peltoa, joka nyt oli lammaslaitumena. Matkaa Mallasveden rantaan on n. 200 m itään. Klemolan talo sijaitsee n. ½ km x ½ km:n kokoisen, Mallasveteen pistävän niemekkeen tyvessä. Niemekkeen itäpuolella on Kalkkimäki -niminen metsäinen mäki-alue, muuten se on peltona. Klemolan talon eteläpuolella kulkee Valkeakoskelle vievä tie.

Inventointihavainnot 1995: Löytöpelto oli nyt nurmikolla ja avoimia maankohtia oli vähän. Niistä tai koepistoista ei tehty mitään havaintoja, lukuunottamatta epämääräistä palaneen savenpalaa.

Toinen löytöpaikka sijaitsee Klemolan talosta n. 250 m kaakkoon, mutta se oli viljalla. Ojanpientareiden ja läheisen kesantopellon tarkastaminen ei tuonut esiin mitään viitteitä muinaisjäännöksistä.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 3.7.1995.

111. PÄLKÄNE, ÄIMÄLÄ, TYKÖLÄNJÄRVEN ISOSAARI

Kivikautinen irtolöytö

peruskartta: 2132 06 LAITIKKALA (pain. 1986)

x= 6794 80

y= 2510 10

z= n. 85 - 90 (N60)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Äimälä 439

tila: RN:o 3:3 (1986)

Aiemmat tiedot: Pälkäneen museo: Pohjalainen poikkiteräinen kirves: 140 x 66 x 39 mm. Löytäneet pikkupojat heittäessään kiviä järveen. Esine löydetty Äimälän kylästä Pykälänjärven saaresta, sen itärannalta vesirajasta. Saaren keskitse kulkee Pälkäneen - Sääksmäen (nyk. Valkeakoskea) raja. Esine löytyi vuonna 1950.

Ajoitus: Kivikausi: kampakeraaminen aika

Tarkastuslöydöt: -

Kartat: 1, 55

Paikka ja sijainti: Isosaari on pieni, n. 100 m x 60 m suuruinen saari Tyköläjärvässä. Sen keskeltä kulkee Valkeakosken ja Pälkäneen välinen kunnanraja. Saarella on kesämökki.

Inventointihavainnot 1995: Saari! Ei venettä! Ei uusia havaintoja, kun ei käyty!

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso

C) IRTOLÖYDÖT, JOIDEN LÖYTÖPAIKASTA EI OLE TARKEMPAA TIETOA

Seuraavassa luetellaan ne irtolöydöt, joiden löytöpaikasta ei ole juuri muuta tietoa kuin, että ne on löydetty Pälkäneeltä.

Kansallismuseo (Helsinki)

KM 1869:78 poikkikirves: aphanitistä, 9,5 cm pitkä, 4,25 – 3,25 cm leveä ja varrelta n. 2,5 cm paksu, vinonnäköinen. Löytöpaikka tuntematon. A.O. Heikel 1877 (Hauhon kihl. nro 55)

KM 1996:28 pohjalainen tasataltta: kvartsiittiliuskaa, 82 x 27,5 x 16 mm; särjennyt pitkittäin ja poikittain. Löydetty ukkosen halkaisemasta männystä. A.O. Heikel 1879.

KM 1996:50 pohjalainen kourutaltta: amfiboliliuskaa, 14 cm pitkä, 3,75 cm leveä terältä, 2 cm paksu. A.O. Heikel 1879.

KM 6222:2 tasataltta: niskaan päin kapeneva. Ilmoituksen mukaan löydetty Pälkäneeltä. Ostettu rautatievirkamies K.E. Boijerilta 1912.

KM 7509:3 pieni tasataltta: Löydetty kesällä 1918 Pälkäneen Syrjys–Seppälän pellostä. Ostettu opettaja E. Korrielta 1918.

KM 21423 vasarakirveen pala: 57 x 33 x 37. Saatu Kansallismuseoon Vasa Svenska Lyceumin kokoelmista (Ranckenin kokoelma nro 78) 1982. Pala on löydetty 1871, sekä monta palasta Sillansivusta(?).

* * * * *

Seuraavat esineet saatiin kesän 1995 inventoinnin yhteydessä Pälkäneen Museosta. Niistä ei ole mitään löytötietoja. Ne on nyt luetteloitu Kansallismuseon kokoelmiin.

KM 29239:1 nelisivuinen oikokirves: tumman harmaata kiveä, terässä lohkeamia, esinettä on muotoiltu sekä tikkaamalla että hiomalla; 94 x 43 x 29 mm.

KM 29239:2 kivinen värttinänpyörä: litteä, tummanharmaata kiveä; halkaisija 45 mm, paksuus 9,5 mm, reiän halk. 10 mm, paino 31 g.

KM 29239:3 savinen värttinänpyörä: pulleansoikea; halkaisija 36 mm, paksuus 22 mm, reiän halk. 10 mm, paino 30 g.

KM 29239:4 uurrenuija: tumman harmaata kiveä, pinnat hiottu, "uurre" karhea.

KM 29239:5 piikiven kappale: tumman harmaata piitä; palaa ei juurikaan ole työstetty. Raaka-ainekappale?

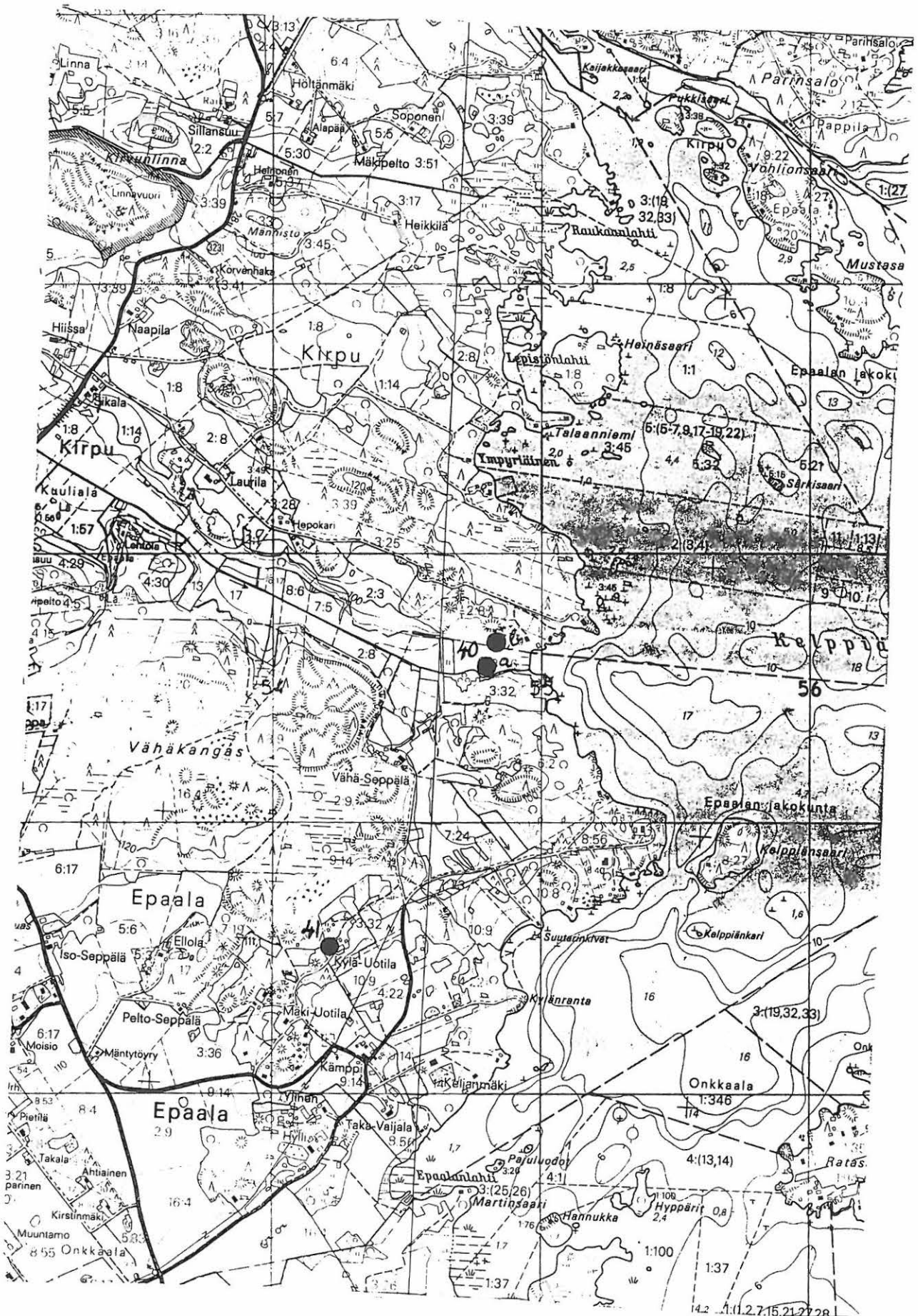
Hämeenlinnan Museo (Hämeenlinna)

Hämeenlinnan Museo 1919: reikäkivi?, värttinäkivi?: Löydetty Pinteleen rannalta Pälkäneeltä.

Tampereen Suomalainen Tyttökoulu (= myöh. Tyttölyseo) (Tampere)

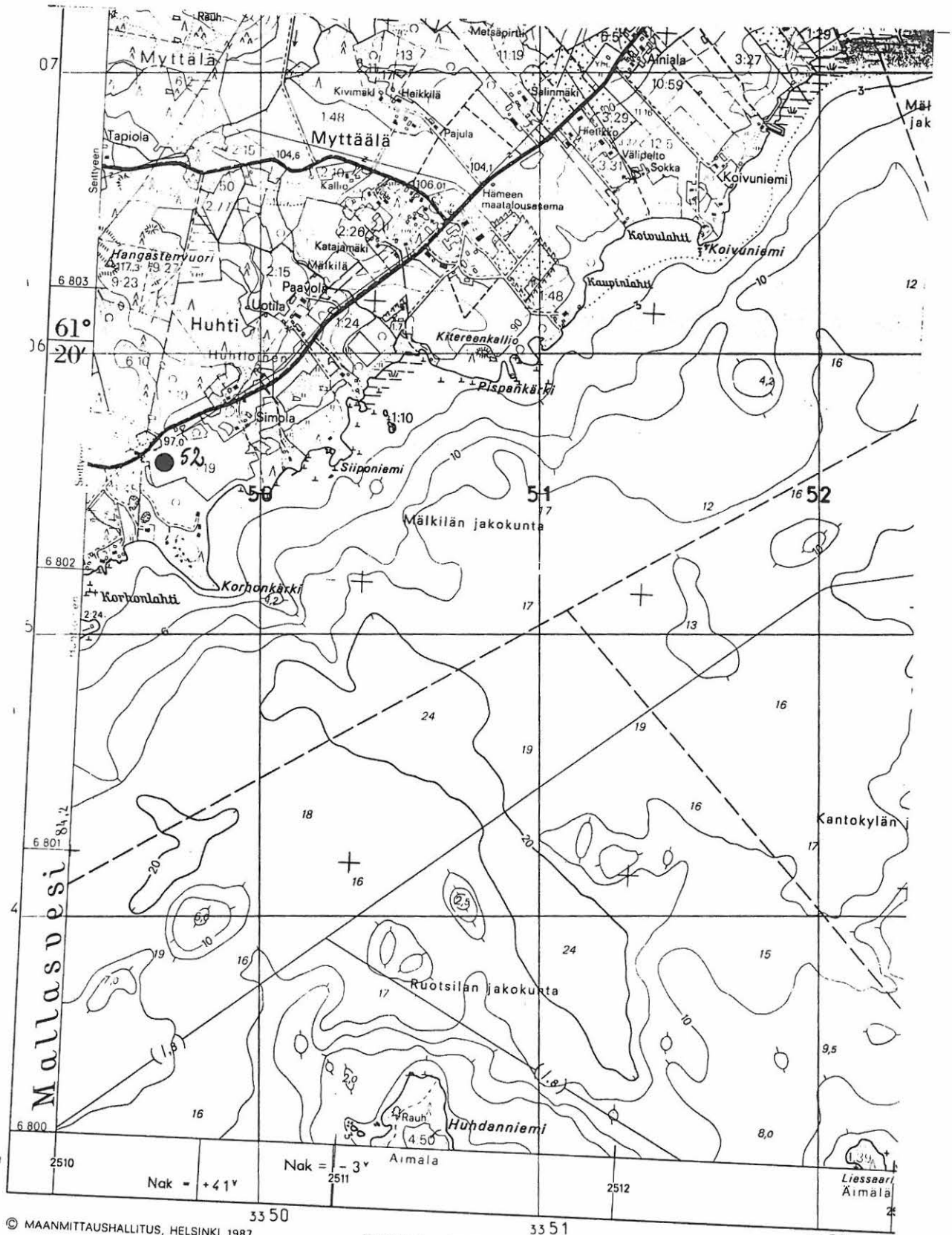
Tampereen Suomalainen Tyttökoulu O II M 6: Jäkärän tyypin kirves; oikoteräinen, pieni, heikosti kupevalappainen, tasareunainen (toinen reuna viisto), hienoa dioriittia.

Tampereen Suomalainen Tyttökoulu: kivikirveen katkaistu terä; tehty taikoja.

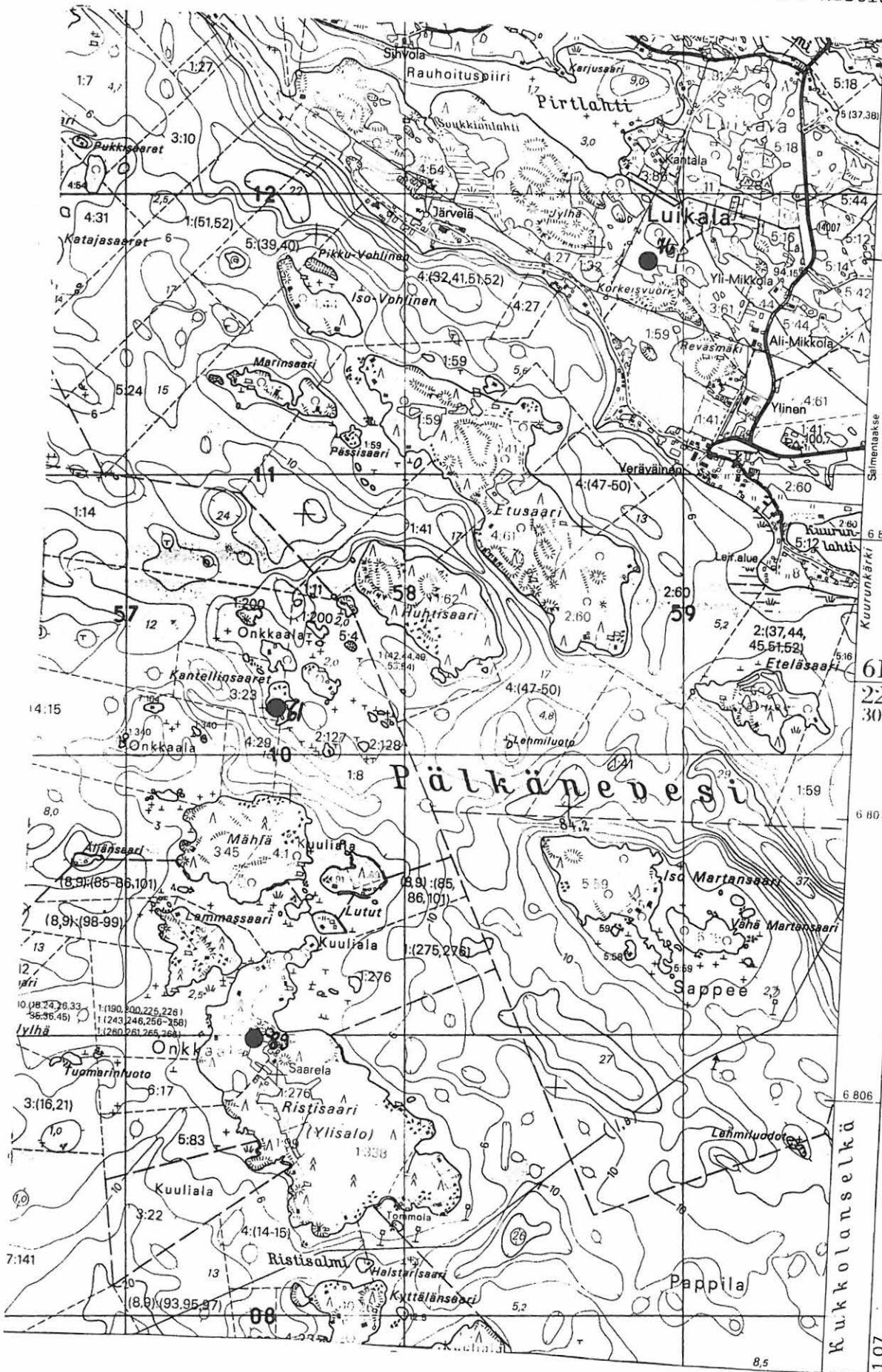
Pk 2141 04

mk= 1:20000

© MAANMITTAUSHALLITUS, HELSINKI 1987

Karttarunkona ilmapikvokartta 1:10 000 v:lta 1972 ja osittain kaavojen pohjakartta 1:2000 Korkeuskäyrien karttoitus Aviograph B 8-stereokojeella 1:10 000 v. 1972

68 1

Salmentaa

6 808

61°

22'

30"

6 807

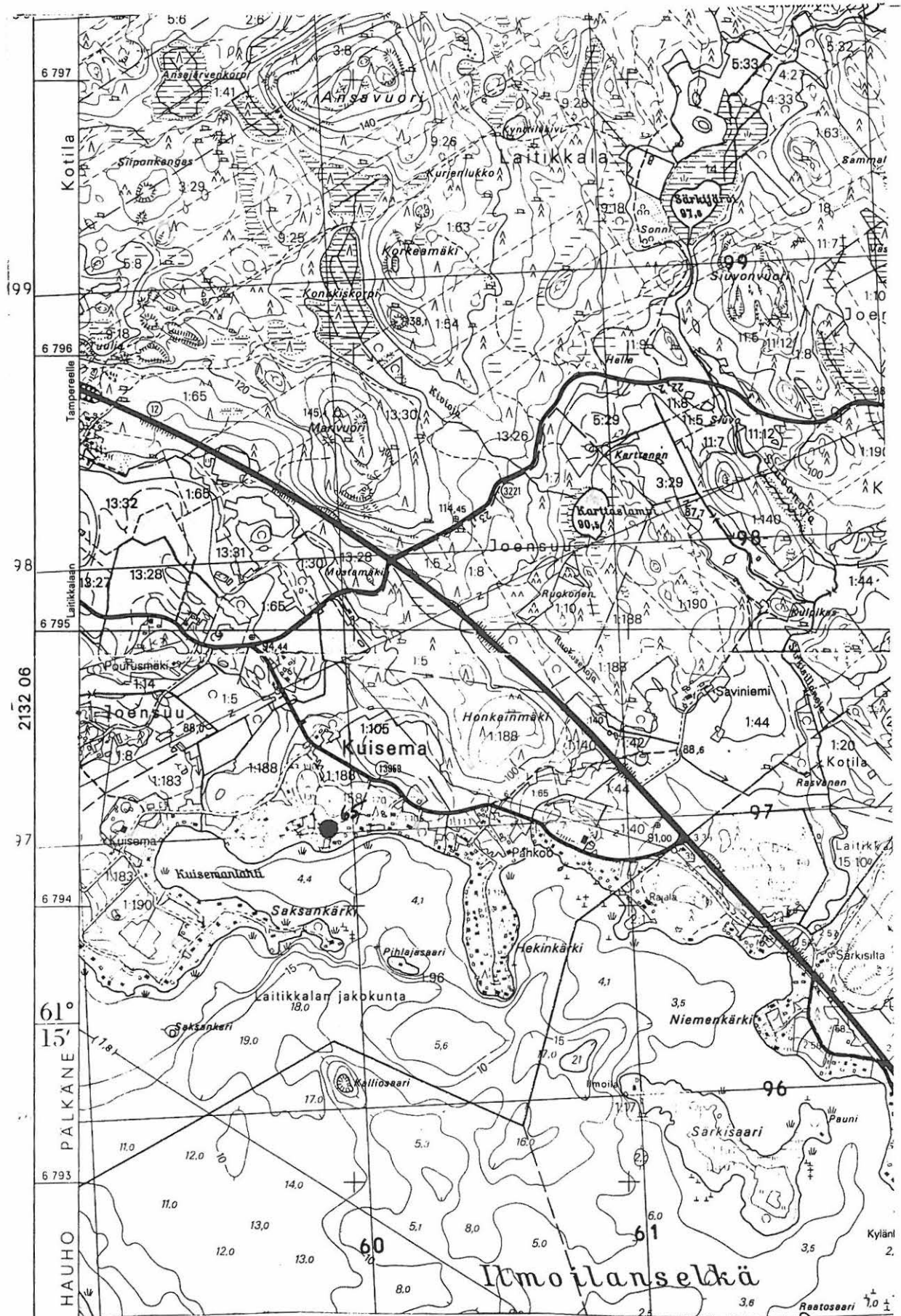
6 806

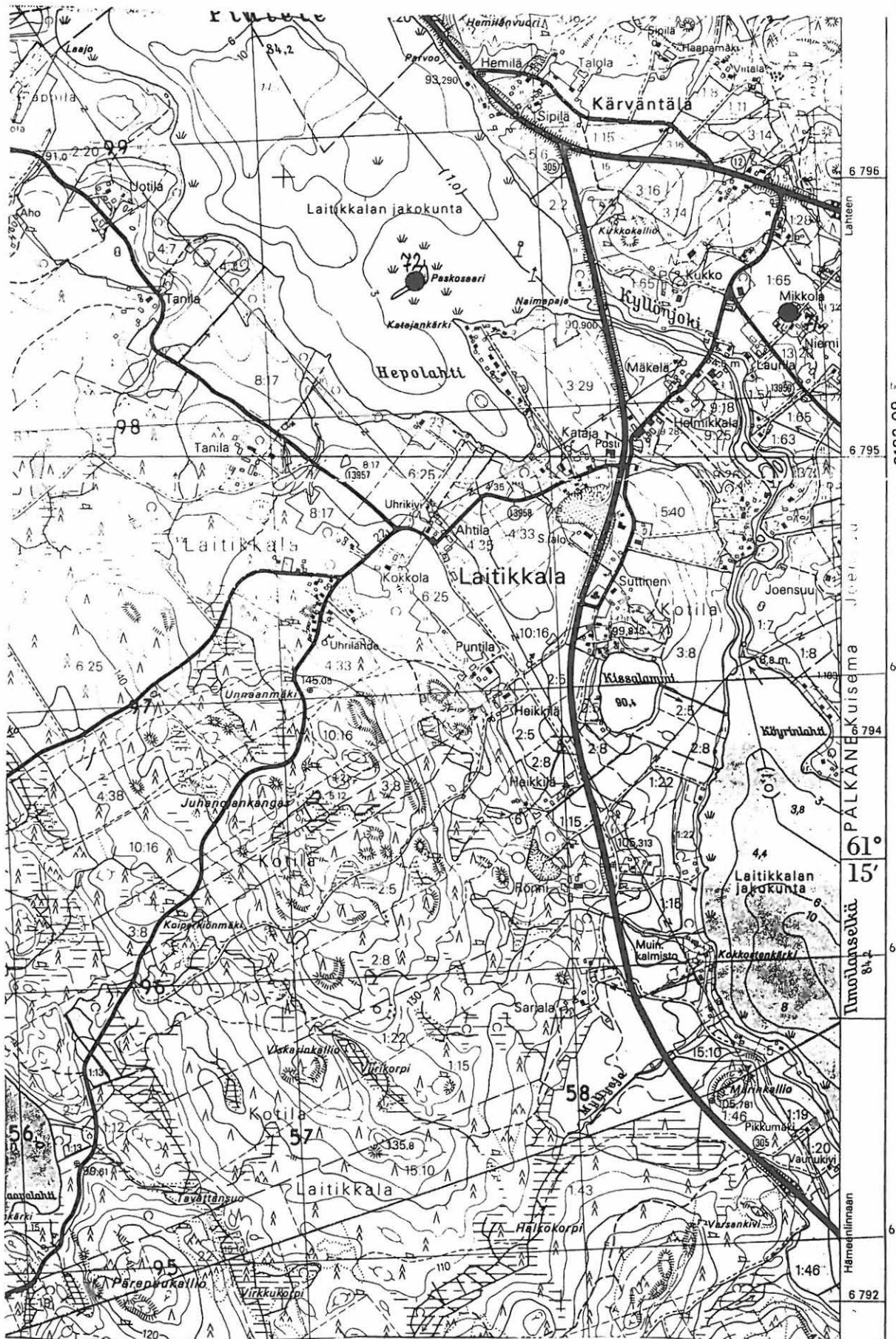
1107

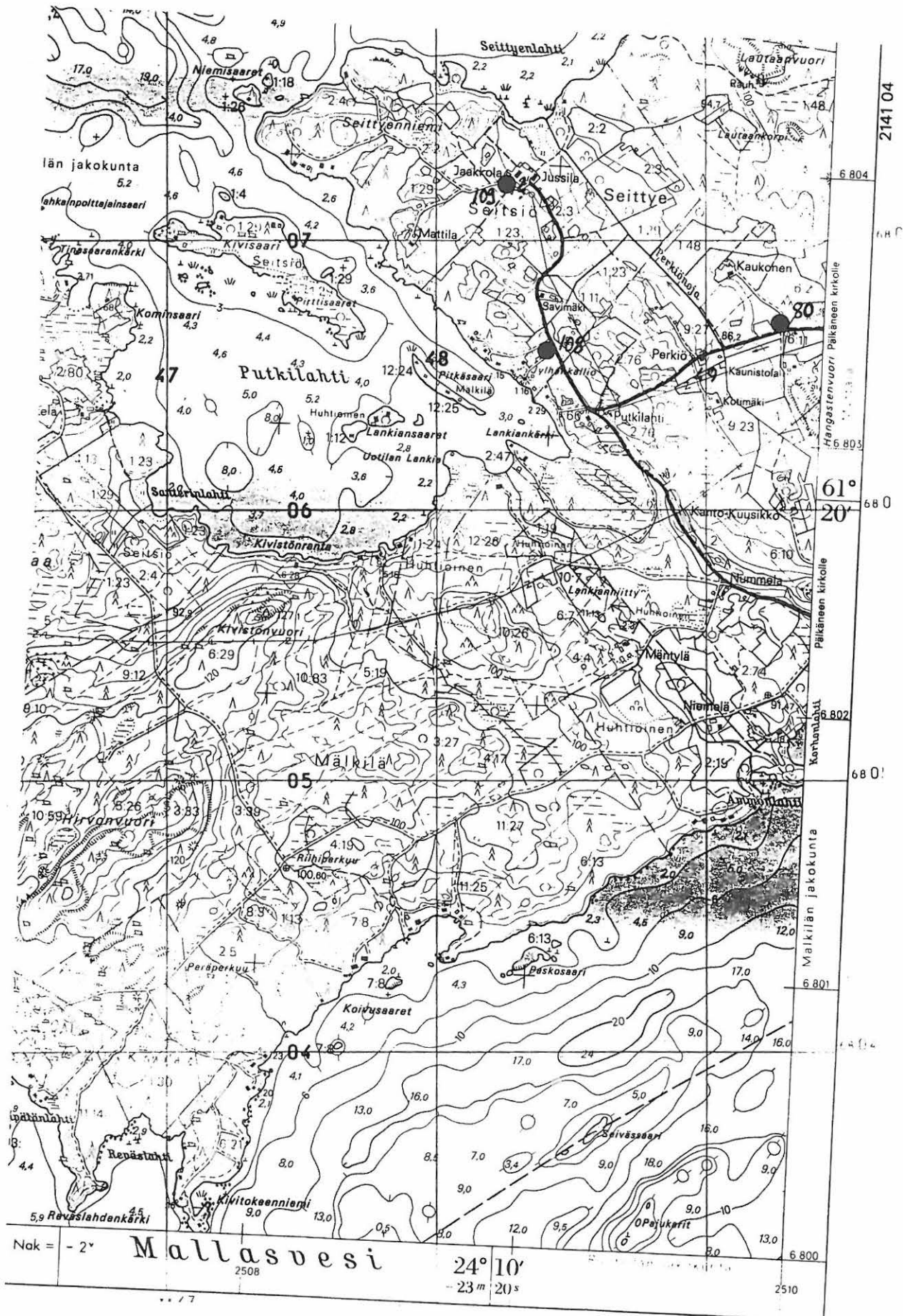
Kukkolanselkä

Pk 2132 09

mk= 1:20000

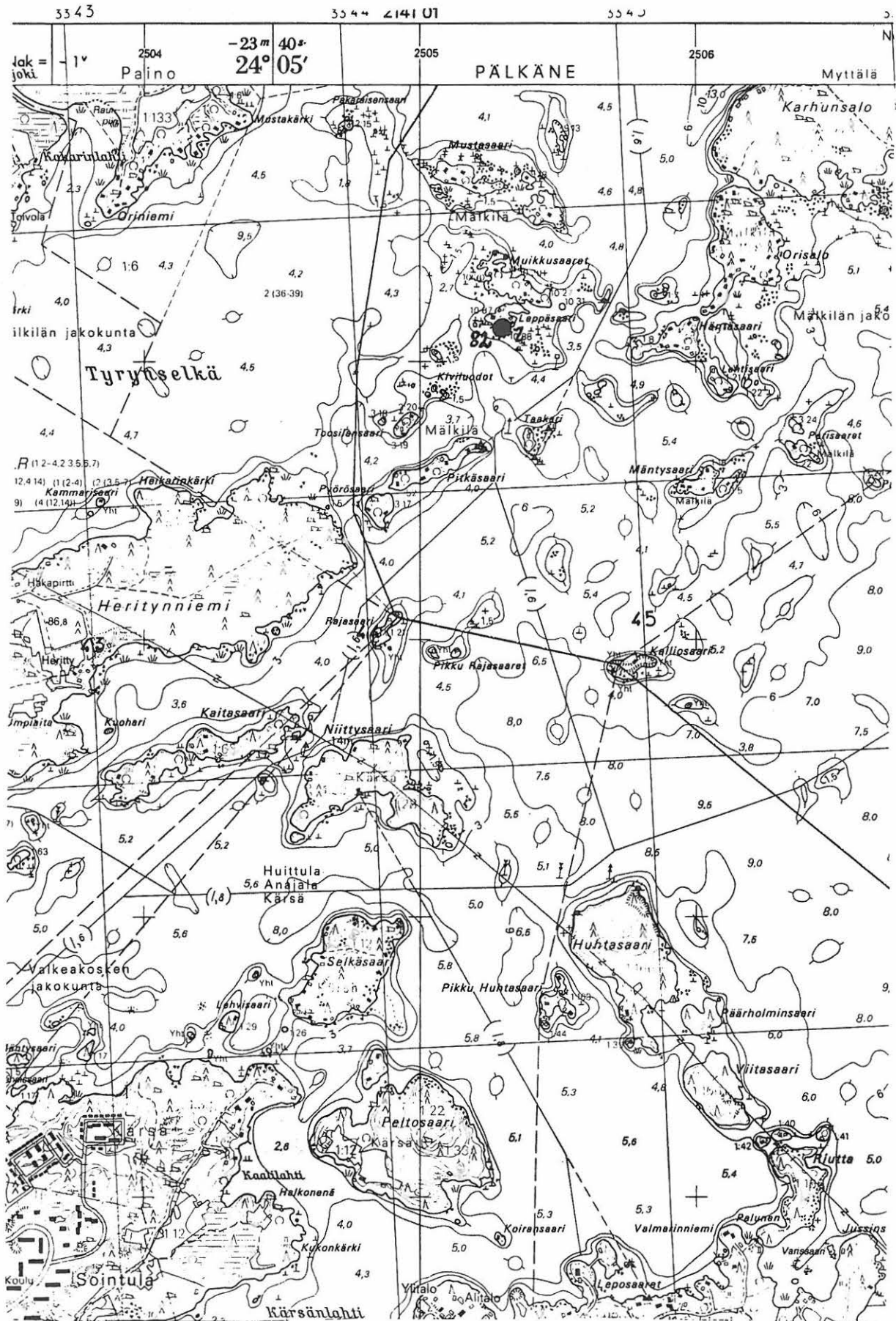

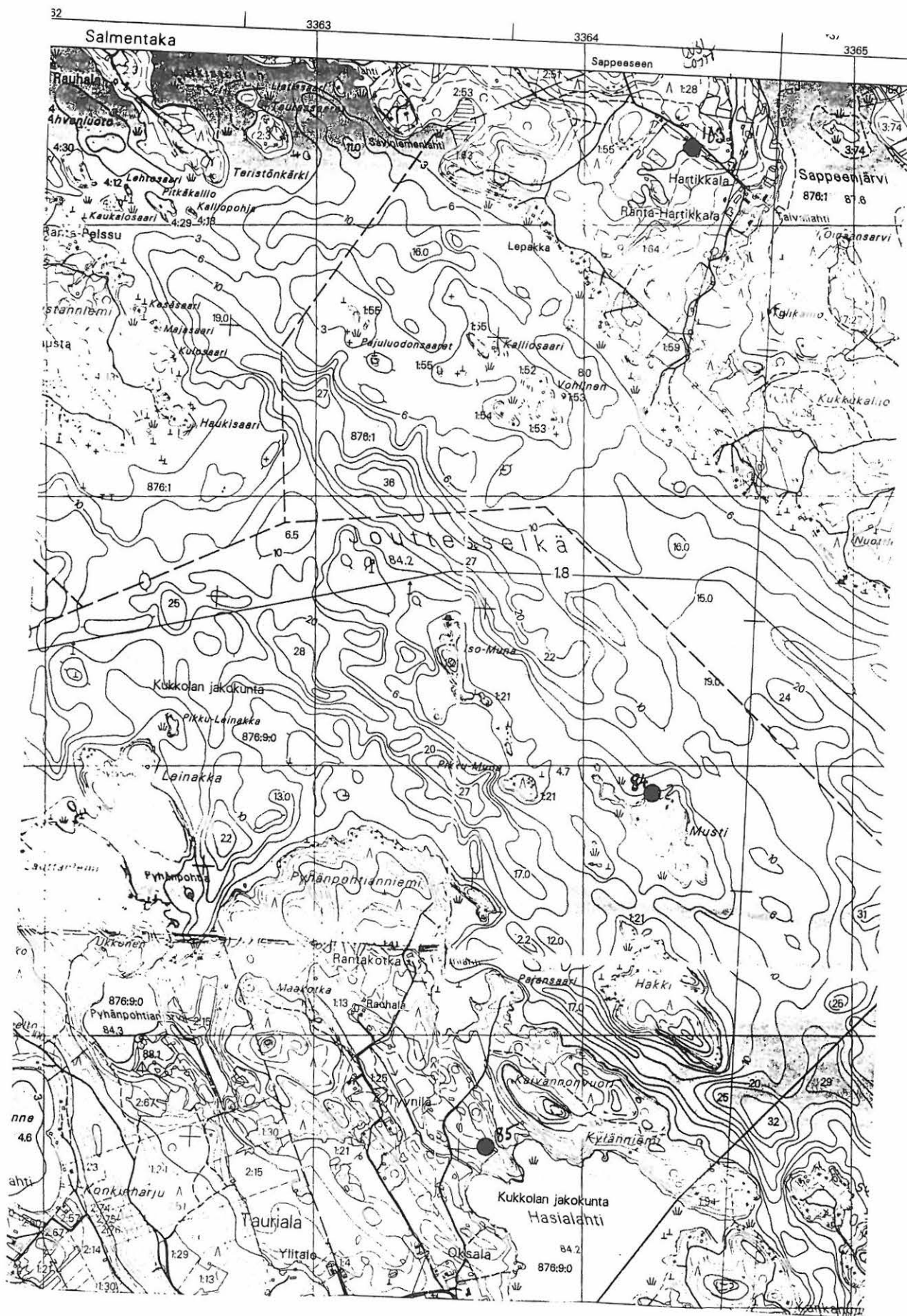

Pk 2132 03

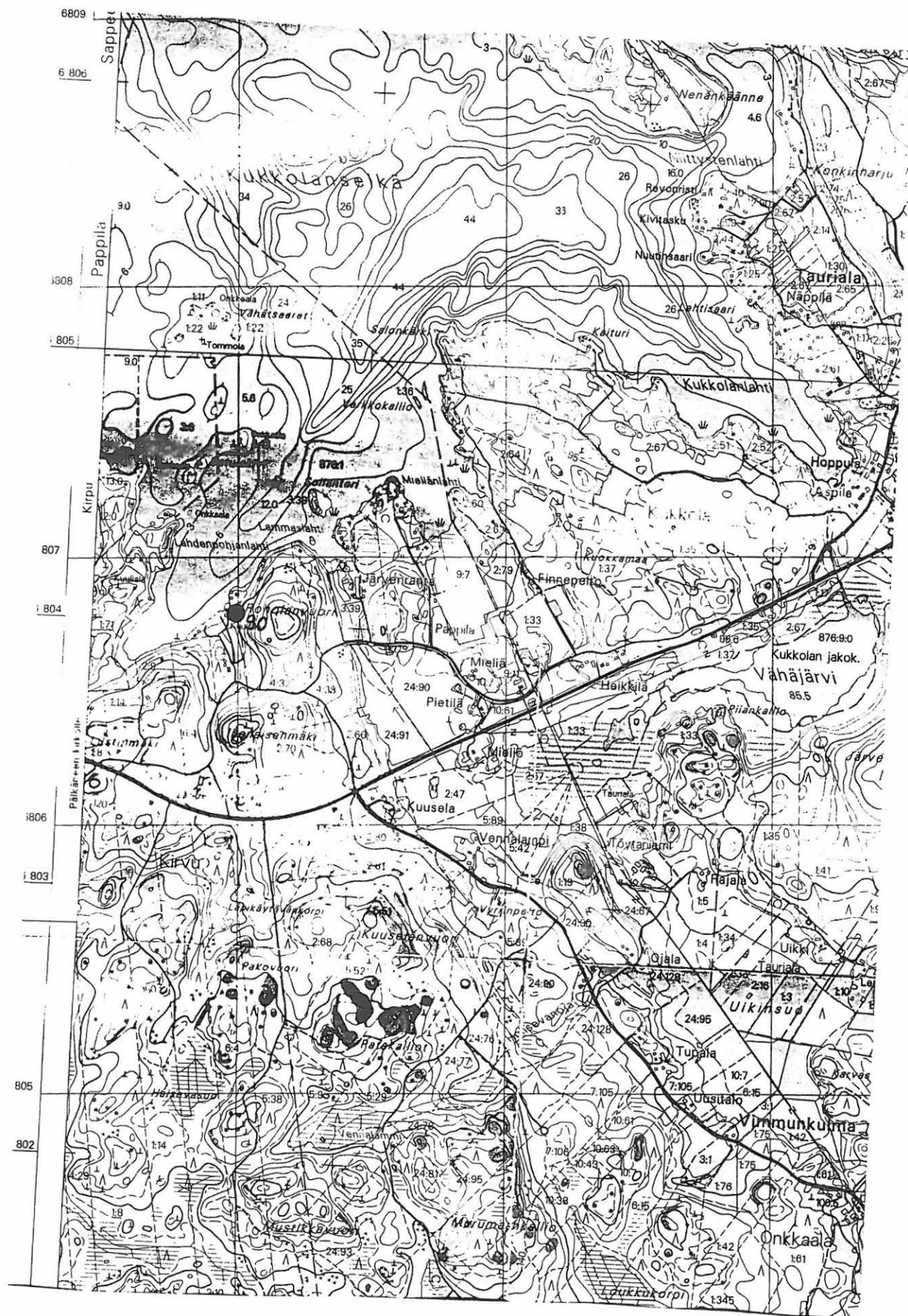
mk= 1:20000

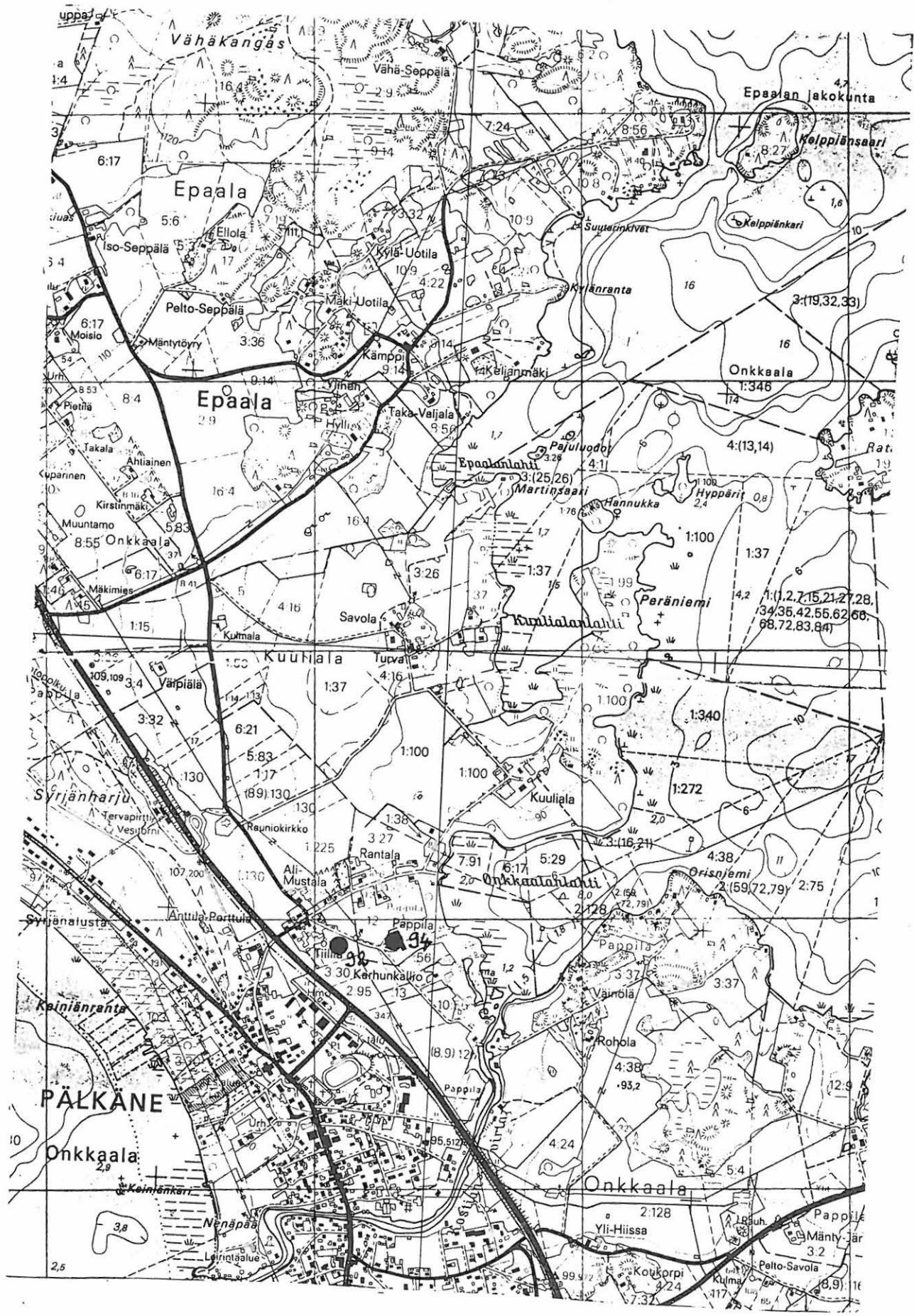

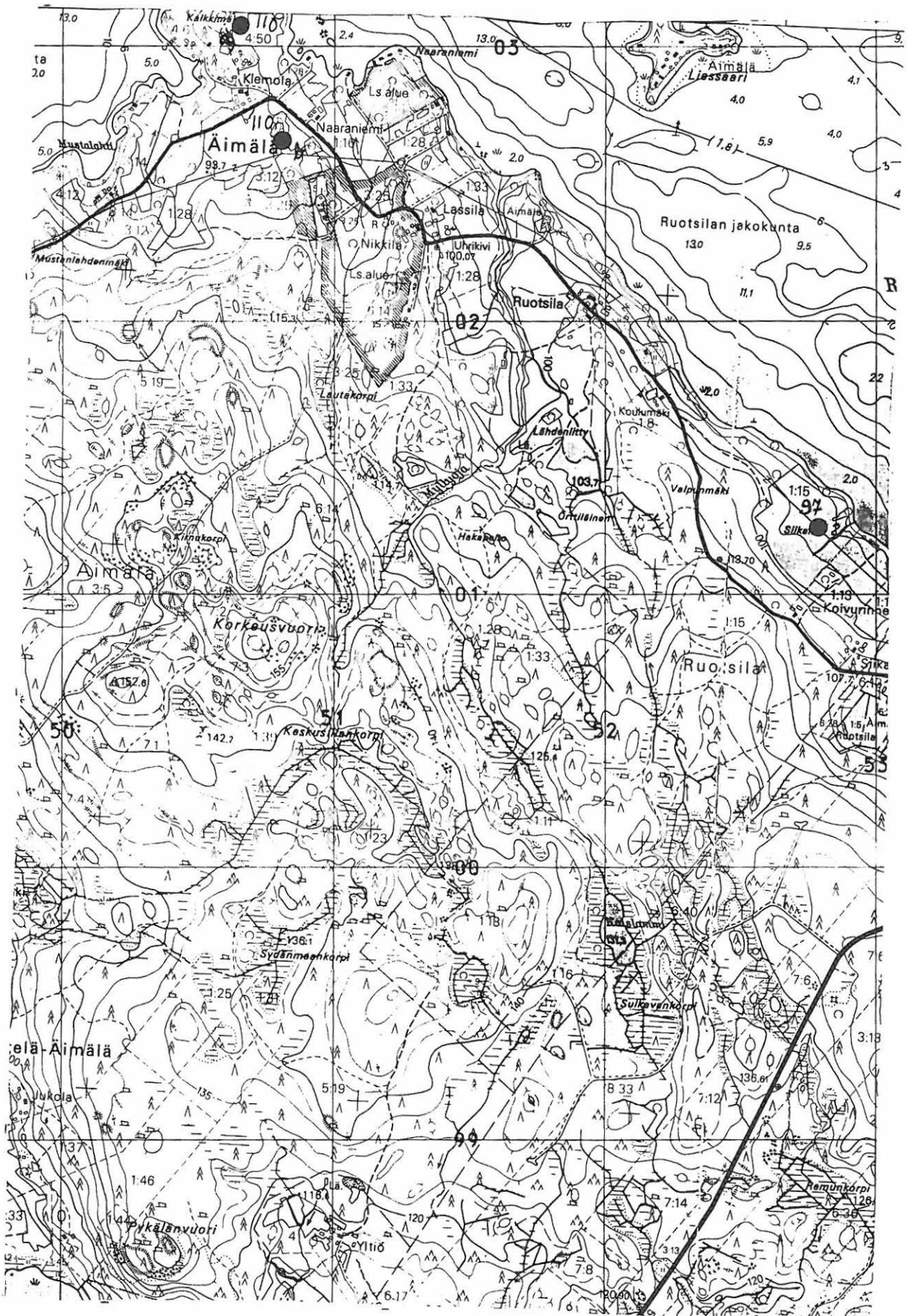

Pk 2141 07

mk= 1:20000

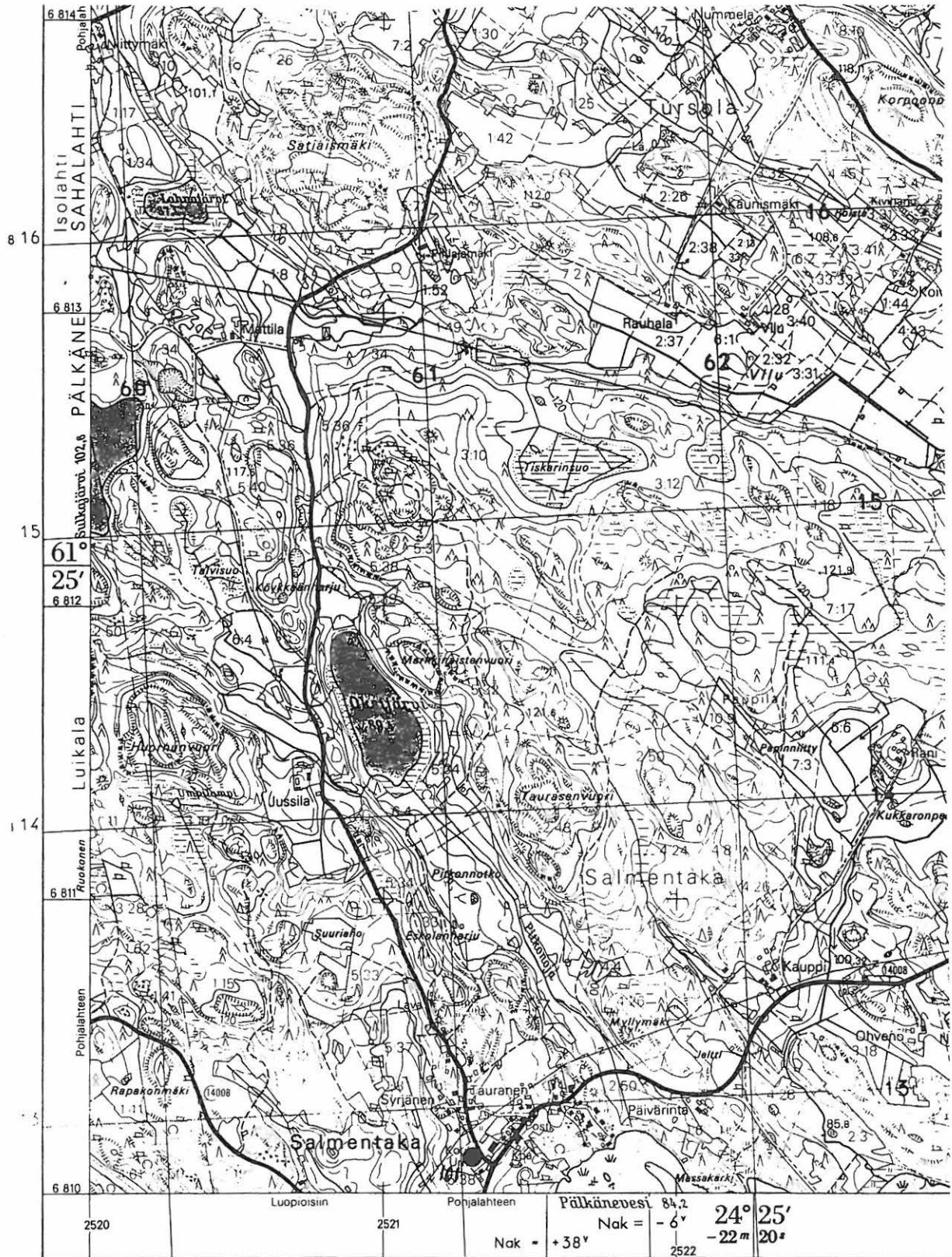

Pk 2141 08

mk= 1:20000

© MAANMITTAUSHALLITUS, HELSINKI 1987

Karttarunkona stereokartoitus Autograph A 8-kojeella 1:10 000 v. 1972

Alueella magneettisia häiriöitä

Pk 2132 06

mk= 1:20000

Liite 1

PÄLKÄNE INVENTOINTI 1995

J. Pukkila & V. Laakso

LUETTELO KERTOMUKSEN KARTOISTA

	sivu
1. Yleiskartta 1:50000	16
<u>A) Kiinteät muinaisjäännökset</u>	
2. Kohde 1 & 2: Hirvo ja Lahtinen 1:20000	18
3. Kohde 1: Hirvo	19
4. Kohde 3, 4, 5 & 6: Uotila, Myttälän Koeasema, Koivuniemi & Myttälän ent. koulu 1:20000	24
5. Kohde 5: Koivuniemi 1:200	28
6. Kohde 7: Epaala Hylli 1:20000	33
7. Kohde 7: Epaala Hylli 1:2000	34
8. Kohde 8: Kirvunlinna 1:20000	37
9. Kohde 9 & 10: Korkeisvuori & Liettennenä Järvelä 1:20000	40
10. Kohde 10: Liettennenä Järvelä 1:500	43
11. Kohde 11: Ristiänmäki 1:20000	46
12. Kohde 11: Ristiänmäki 1:500	47
13. Kohde 12: Uutanan Linnamäki 1:20000	49
14. Kohde 13: Sulkajärvi 1:20000	51
15. Kohde 14: Hunttilan Linnavuori 1:20000	54
16. Kohde 14: Hunttilan Linnavuori 1:10000 (suurennos)	55
17. Kohde 15: Korkeamäki (Tulikallio) 1:20000	57
18. Kohde 16 & 34: Äimälä Lassila & Mustalahti 1:20000	59
19. Kohde 17, 18 & 19: Ylinen, Värilä Hinninmäki & Kaitamo 1:20000	62
20. Kohde 18: Värilä Hinninmäki 1:400	65
21. Kohde 20 & 26: Ahtila & Unnaanmäki 1:20000	68
22. Kohde 21 & 22: Kotila Kuikku & Tinnonmäki 1:20000	71
23. Kohde 21: Kotila Kuikku 1:200	72
24. Kohde 23, 24 & 27: Niinikoski, Kokkostenkärki & Niemi-Mikkola 1:20000	76
25. Kohde 24: Kokkostenkärki 1:500	79
26. Kohde 25: Niusalo 1:20000	81
27. Kohde 27: Niemi-Mikkola 1:2000	84
28. Kohde 28: Laurila 1:20000	86
29. Kohde 28: Laurila 1:10000	87
30. Kohde 29 & 36: Aspila & Maisniemi 1:20000	89
31. Kohde 29: Aspila 1:10000	90
32. Kohde 30, 31 & 32: Heikkilä, Myllyoja & Suttinen 1:20000	92
33. Kohde 30, 31 & 32: Heikkilä, Myllyoja & Suttinen 1:10000	93
34. Kohde 33: Puolivälinsaari 1:20000	97
35. Kohde 34: Mustalahti 1: 500	101
36. Kohde 35: Suoniemi 1:20000	103
37. Kohde 35: Suoniemi 1:10000	104

	sivu
38. Kohde 37: Taka-Vaijala 1:20000	107
39. Kohde 37: Taka-Vaijala	108
40. Kohde 38: Paavola 1:20000	110
41. Kohde 39: Tomminlähde 1:20000	112
<u>B) Irtolöydöt</u>	
42. Kohde 40 & 41: Korvenoja & Kylä-Uotila 1:20000	188
43. Kohde 52: Uotila Korhonpelto 1:20000	189
44. Kohde 61, 76 & 89: Suvisaari, Olkkala & Ristisaari Saarela 1:20000	190
45. Kohde 65: Aarninmäki 1:20000	191
46. Kohde 71 & 72: Mikkola & Paskosaari 1:20000	192
47. Kohde 75 & 100: Lulli & Janka Aittapelto 1:20000	193
48. Kohde 80, 108 & 109: Susi, Jaakkola & Mattila 1:20000	194
49. Kohde 82: Leppäsaari 1:20000	195
50. Kohde 84, 85 & 103: Musti, Oksala & Hartikkala 1:20000	196
51. Kohde 90: Roholanvuori 1:20000	197
52. Kohde 92 & 94: Tiililä & Pappila 1:20000	198
53. Kohde 97 & 110: Siikanen & Klemola 1:20000	199
54. Kohde 101: Salmentaan koulu 1:20000	200
55. Kohde 111: Isosaari 1:20000	201

"KIVVEITSI"

KIILLEPITÄISTÄ, HARMAHTAVAN RUSKEAA
KIVEÄ, EHKÄ GNEISIA

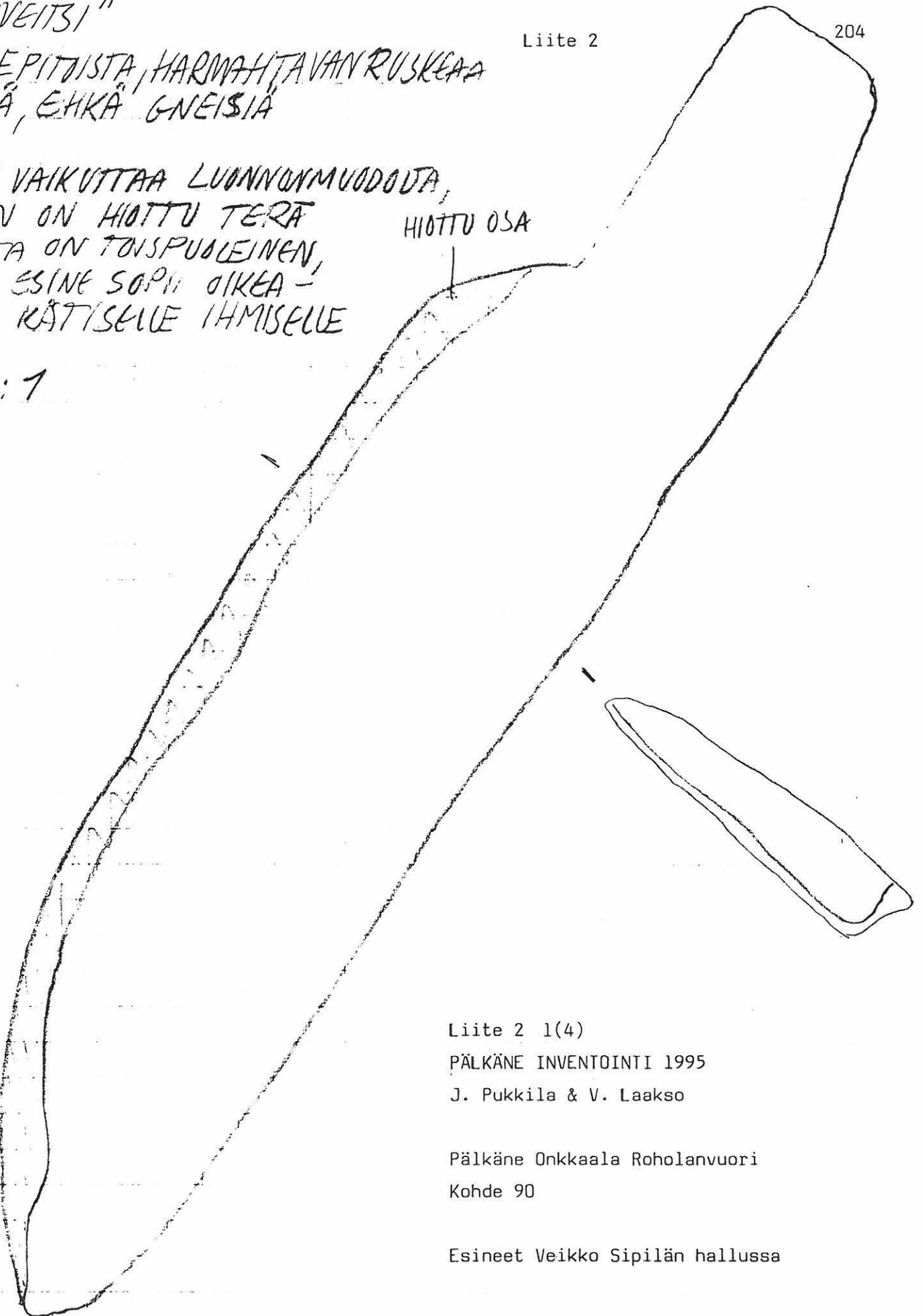
Liite 2

204

ESINE VAIKUTTAA LUONNONMUODOSTA,
JOKON ON HIOTTU TERÄ
HIONTA ON TONSPUOLEINEN,
ESINE SOPII OIKEA-
KÄTISELLE IHMISELLE

HIOTTU OSA

1:1

Liite 2 1(4)

PÄLKÄNE INVENTOINTI 1995

J. Pukkila & V. Laakso

Pälkäne Onkkaala Roholanvuori

Kohde 90

Esineet Veikko Sipilän hallussa

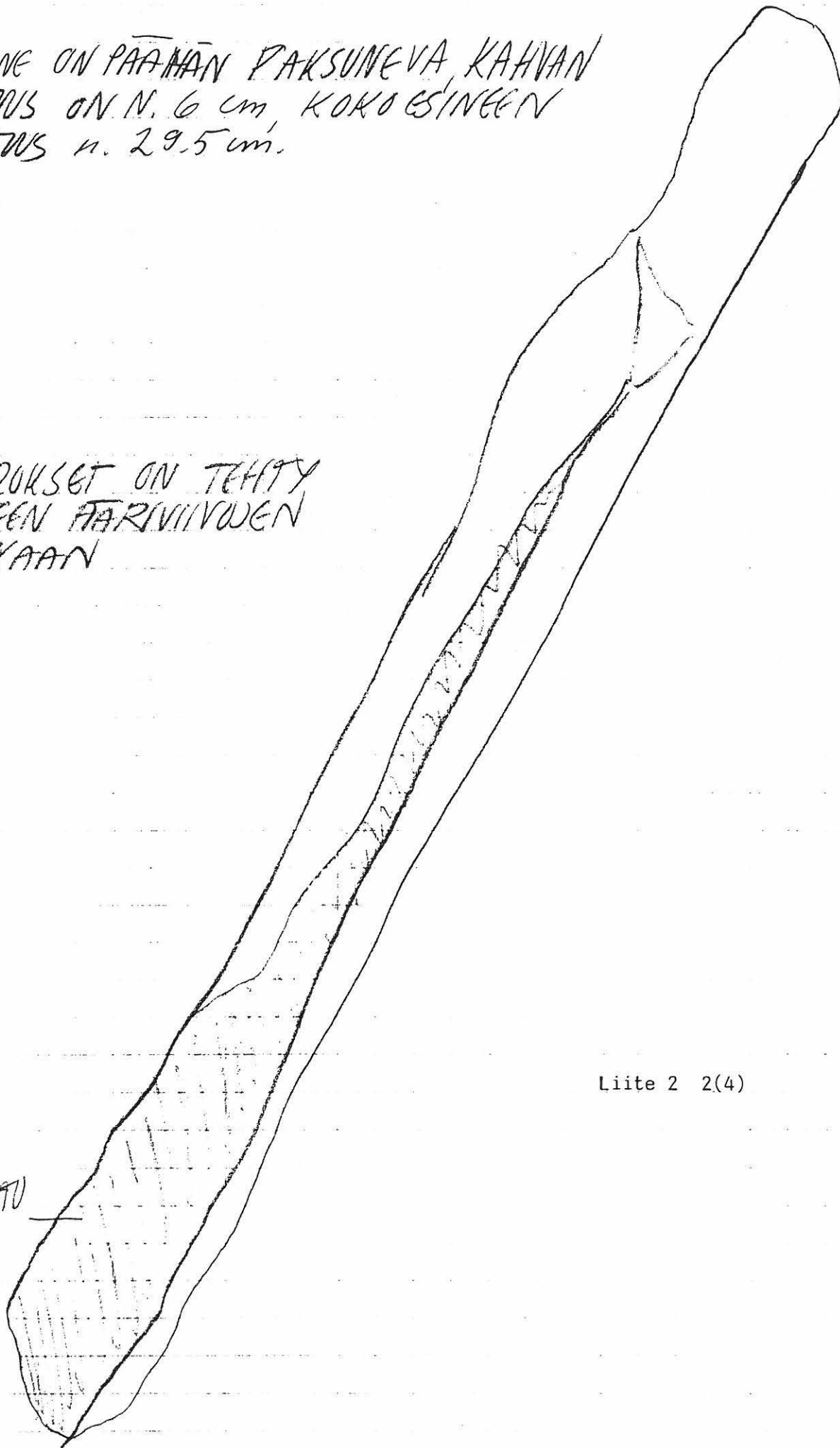
ESINE ON PÄÄMÄN PAKSUNEVA KAHVAN
PITUUS ON N. 6 cm, KOKO ESINEEN
PITUUS n. 29.5 cm.

1:1

PIIRROKSET ON TEHTY
ESINEEN PÄRIVIIVUEN
MUKAAN

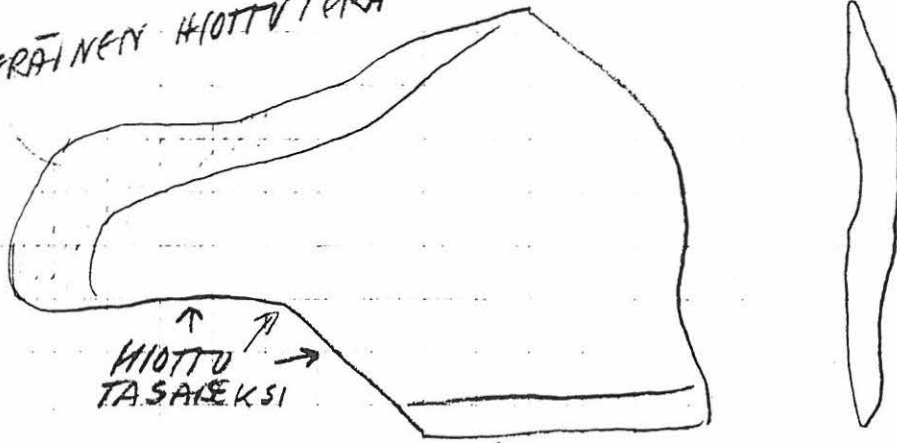
HIOTTU
OSA

Liite 2 2(4)

LIUSKE ESINE, VIHERTAVAA KIVEÄ, 7:1

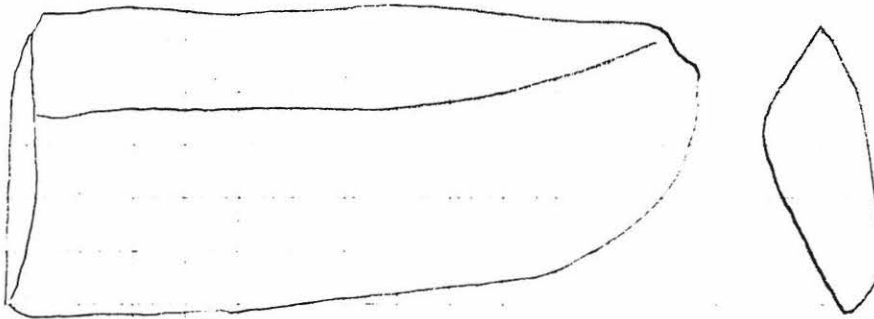
ALKUPERÄINEN HIOTTU TERÄ

↑
HIOTTU
TASAEKSI →

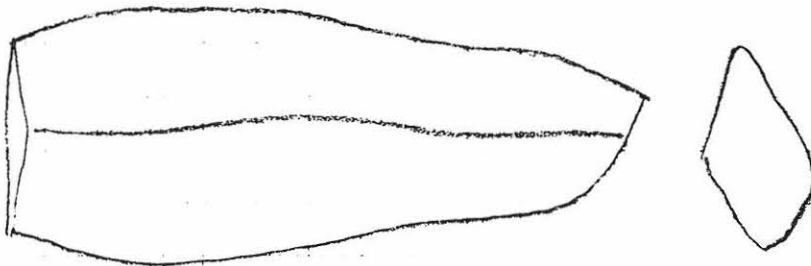
↑
MYÖHEMMIN HIOTTU
TERÄ (OMISTAJA TEHINYT TESTATAKSEEN, ONNISTUKO
KÄYÄN PERKUU, ONNISTUI)

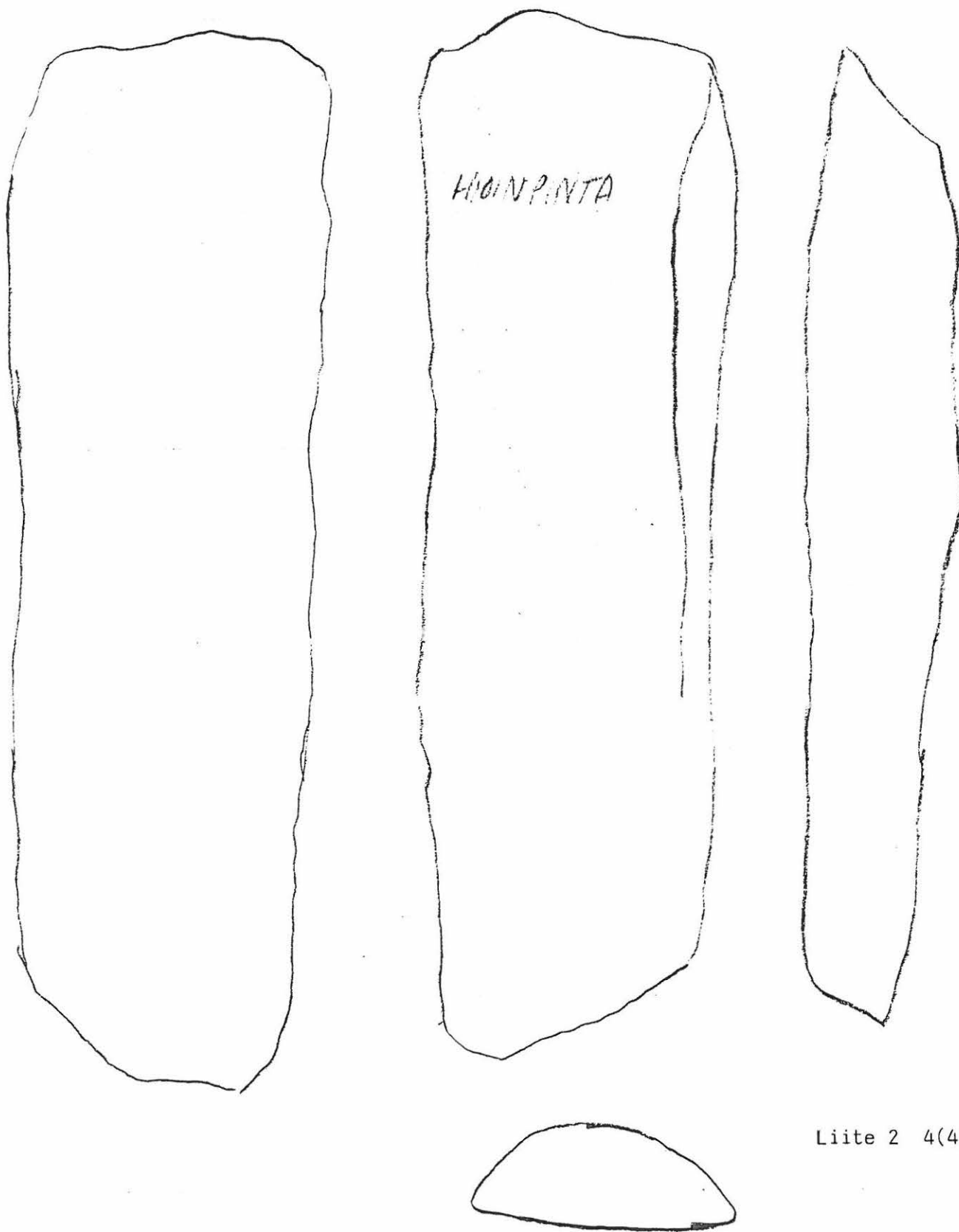
LIEVÄSTI HIOTTU

↑
MUSTAA LIUSKETTA OLVENVA "ISKOS", JOSSA AIVAN VÄHÄISIÄ HIONNAIN
MERKKEJÄ

↓ (SAMA LIUSKE SEP. MUSTAT EI OLE HIOTTU)

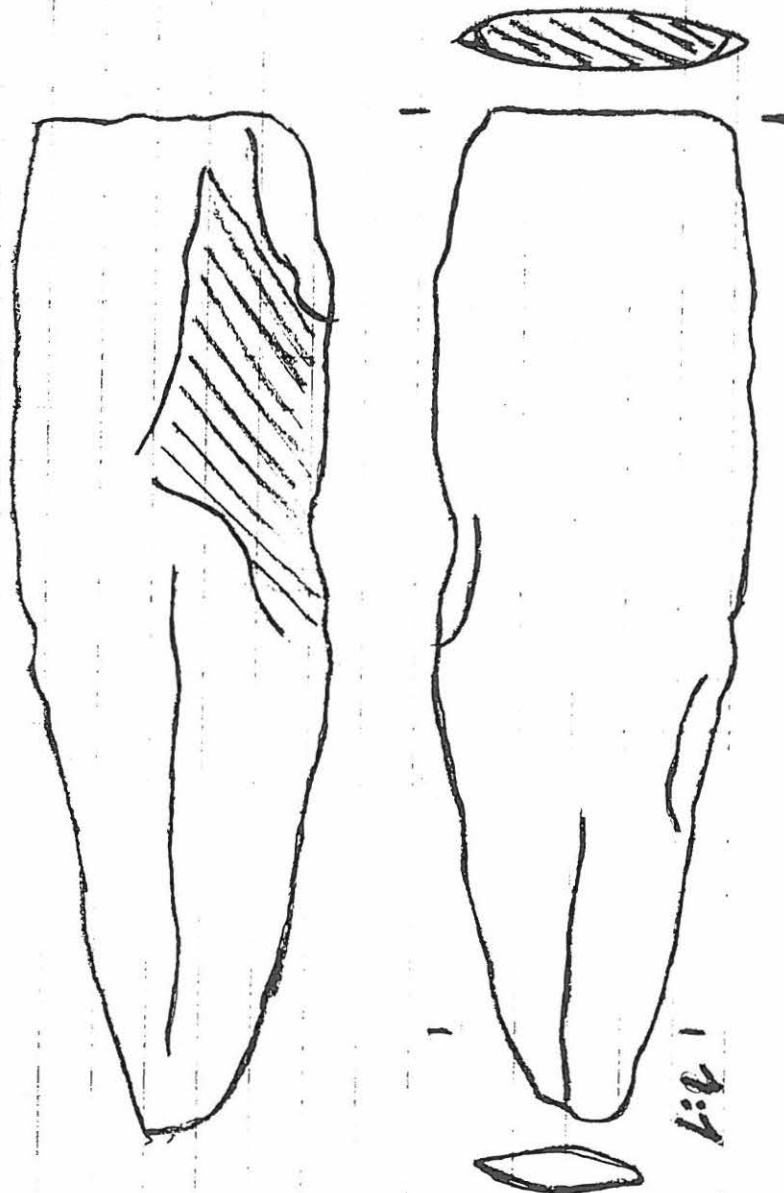
Liite 3

PÄLKÄNE INVENTOINTI 1995

J. Pukkila & V. Laakso

PÄLKÄNE MÄLKILÄ PUOLIVÄLINSAARI

Kohde 33

Mökissä säilytettävä liuskekeihäs, vihertävää liusketta.

Erkki ja Arja Lindström os. Kaskitie 9 37600 Valkeakoski

Liite 4

PÄLKÄNE INVENTOINTI 1995

J. Pukkila & V. Laakso

HIISITARINOITA LUIKALASTA JA SAPPEESTA

Koonnut Juhani Koskinen (os. Peltolamminkatu 2 a 6 33840 Tampere, puh. 931-2652387) 1995.

Tarinoita on julkaistu Pälkäneen Joulu 1995 -lehdessä sekä Sydän- Hämeen Joulussa; Sydän-Hämeen lehti nro 94 15.12.1995.

Tampereen museoilla on Juhani Koskisen tekemä nauhoitus tarinoista. Kertojina olivat:

Eino Aho	Pälkäne, Salmentaka. Synt. 1908.
Aino Aho	Pälkäne, Salmentaka. Synt. 1917.
Elma Hinkka	Pälkäne, Salmentaka. Synt. 1912.
Reeti Penttilä	Pälkäne, Luikala. Synt. 1904.
Helmi Lehtinen	Pälkäne, Luikala. Synt. 1907.
Pertti Ylinen	Pälkäne, Luikala. Synt. 1926.

Tarinan mukaan Hiisi tuli Luikalaa ilmeisesti Sääksmäeltä. Luikalassa se asui Hiitolinna-nimisessä paikassa keskellä Luikalan kylää, Yrjölän navetan takana Aliskylään lähtevän tien risteyksessä. Hiitolinna on kalliokumpu mustaa grafiittikiveä. Pääovi, Pirun kaappi, on iso kivi harjanteen rinteessä, mistä hiisi kulki sisälle. Paikkaa kunnioitettiin vielä tälle vuosisadalle asti, sillä siellä kummitteli. Kun Pälkäneelle rakennettiin kirkko, jonka kellot kaikuivat yli Pälkäneveden, hiisi muutti pois Luikalasta, ensin Kapeenrannan vuorelle ja sitten kauemmaksi.

Sappeen hiisi asui Sappeenvuorella. Kun Pälkäneelle tuli kirkko ja kellot alkoivat kumista, hiisi otti suuren lingon ja alkoi kivittää kirkkoa. Ensimmäinen kookas kivi putosi Salmentaan Honkin pellolle aivan koulun viereen. Toinen kivi lensi Luikalan Kuurunlahden rantatörmään ja sitä kutsutaan Vahankiveksi. Kolmas lensi lähelle Hyllin taloa pellolle ja halkesi kahtia. Hiihtokeskuksen tultua tämäkin hiisi muutti kauemmaksi.

Ks. Myös A.O. Heikel (1882): Kertomus Pirkkalan kihlakunnan muinaisjäännöksistä. Bidrag till kännedom af Finlands natur och folk 38. Helsingfors, s. 88:

– Jo kaukaa järveltä päin näkyy *Pirun l. Hiitolinna* keskellä kylää (= Luikala) , 40 askelta pitkä ja toista kymmentä leveä rapamullasta ja kivistä koottu harjumäki, johon yhteen sattuu neljän talon maan kulmat l. varpeet. Siinäkin sanotaan pirun asuneen. Sillä oli muutaman kiven lovi kaappina. Maantien toisella puolella oli tasainen kivi pöytänä. "Piti tehneen tietä Töydenniemestä mannermaalle Hunttilan karia ja taloa kohden, mutta pappi Hemminki Ruotsista tuli manaamaan. Muita pappia hän ei totellut, kun aina toi "syitä" (= syntiä) eteen. Ja silta jäi tekemättä, kun täytyi lähteä pois."

Liite 5

PÄLKÄNE INVENTOINTI 1995
J. Pukkila & V. Laakso

TARKASTETTUJA KOHTEITA, JOTKA EIVÄT OSOITTAUTUNEET MUINAISJÄÄNNÖKSIKSI

PÄLKÄNE, MYTTÄLÄ, PUTKILAHTI

Kiviröykkiö(itä)?

peruskartta: 2141 01 SAARIKYLÄT (pain. 1987)

x= 6803 10

y= 2509 00

z= 87,5 – 90 (N60)

kunta: Pälkäne 635

kylä: Myttälä 420

tila: RN:o ?

Aiemmat tiedot: Ilmoitus röykkiöstä Tampereen museoille 1.12.1994 (Timo Patsikoski, os. Majakkakatu 23 33410 Tampere, puh. 931–3462612). Röykkiö sijaitsee n. 100 m päässä rannasta, se on soikea, halkaisija 5 – 10 m ja kivien koko n. 20 – 50 cm. Mahd. paikalla on useita röykkiöitä.

Ajoitus: ?

Tarkastuslöydöt: –

Paikka ja sijainti: Paikka on aivan Putkilahden koillisrannassa, kesämökin parkkitasanteen laidassa, n. 50 m:n päässä rannasta. Maasto on raivattua kesämökin pihamaata.

Inventointihavainnot 1995: Ilmoituksen mukaan k.o. paikassa piti olla kiviraunio. Kesämökissä käydessämme eivät asukkaat tunteneet mitään rauniota paikalla. Aivan rantatasanteelta he olivat saunarakennuksen tieltä purkanee kiviraunion, jota kirkonkylän koulun opettaja oli käynyt silloin katsomassa. Siitä ei kuitenkaan muistin mukaan ollut löytynyt mitään ja raunion sijaintikin viittaisi järven pinnan laskun jälkeiseen aikaan. Toinen mahdollinen röykkiö sijaitsee autopsäköintipaikan ja tien välissä, mutta se vaikuttaa parkkipaikan tai tien teon yhteydessä muodostuneelta.

Tarkastus: Jouko Pukkila & Ville Laakso 4.7.1995.

Liite 6

PÄLKÄNE INVENTOINTI 1995

J. Pukkila & V. Laakso

LUETTELO MUSTAVALKONEGATIIVEISTA (102514 – 102615)

Kuvannut Jouko Pukkila

Negatiivit on luetteloitu Museoviraston arkeologian osaston kokoelmiin (MV:AOA/Helsinki)

Neg nro	Kuvan aihe	Kuvaus- suunta	pvm 1995
102514	Pätkäne Laitikkala Niinikoski: rökkiö A	N	26.6.
102515	Pätkäne Laitikkala Ahtiala: kuppikivi	S	26.6.
102516	Pätkäne Laitikkala Unnaanmäki: uhrilähde	W	26.6.
102517	Pätkäne Kotila Kokkostenjärvi: rautakautisia rökkiöitä, panoraamakuva	SW	26.6.
102518	Pätkäne Kotila Kokkostenjärvi: rautakautisia rökkiöitä, panoraamakuva	SW	26.6.
102519	Pätkäne Laitikkala Myllyoja: yleiskuva mahdollisesta kivikautisesta asuinpaikasta	NE	26.6.
102520	Pätkäne Ruokola Tinnonmäki: osa lyhyemmstä kivivallista	NE	22.6.
102521	Pätkäne Sappee Tulikallio: yleiskuva rökkiön ympäristöstä	W	22.6.
102522	Pätkäne Sappee Tulikallio: rökkiö Tulikallion laella	SE	22.6.
102523	Pätkäne Huntala Linnavuori: vallia	SW	22.6.
102524	Pätkäne Kotila Kotila: alueen kivistörökkiöitä eri suunnista		21.6.
102525	Pätkäne Kotila Kotila: alueen kivistörökkiöitä eri suunnista		21.6.
102526	Pätkäne Kotila Kotila: alueen kivistörökkiöitä eri suunnista		21.6.
102527	Pätkäne Kirvu Linnavuori: yleiskuva	NE	21.6.
102528	Pätkäne Kirvu Linnavuori: lakialuetta	SE	21.6.
102529	Pätkäne Kirvu Linnavuori: lakialuetta	SW	21.6.
102530	Pätkäne Myttälä Lautaanmäki: luonnonmuistomerkkinä rauhoitettu "Uunikivi"	SE	20.6.
102531	Pätkäne Myttälä Lautaanmäki: luonnonmuistomerkkinä rauhoitettu "Uunikivi"	SE	20.6.
102532	Pätkäne Myttälä Lautaanmäki: luonnonmuistomerkkinä rauhoitettu "Uunikivi". Vas. Tommi Kangasmaa ja "uunissa" Ville Laakso	SE	20.6.
102533	Pätkäne Mälkilä Koivuniemi: yleiskuva kalmistoalueesta. Kalmisto on sijainnut metsäisellä kumpareella kuvan keskellä.	NW	20.6.
102534	Pätkäne Mälkilä Koivuniemi: rautakautisen poltto- kalmiston aluetta nykyisellä pihamaalla	W	20.6.
102535	Pätkäne Huhtioinen Uotila: rökkiö 2 tien vieressä	SW	20.6.

Neg nro	Kuvan aihe	Kuvaus- suunta	pvm 1995
102536	Pälkäne Huhtioinen Uotila: röykkiö 1 kesämökin pihamaalla	NW	20.6.
102537	Pälkäne Onkkaala Ristiänmäki: M. Bergströmin kaivausten (1983) jälkeen rakennettu koulun laajennus	NW	20.6.
102538	Pälkäne Onkkaala Ristiänmäki: yleiskuva Bergströmin tutkiman alueen ympäristöstä	NW	20.6.
102539	Pälkäne Onkkaala Ristiänmäki: yleiskuva tanssilavan alueelta. Kivikosken tutkima alue on lavasta vasemmalle, kuvan reunassa	N	20.6.
102540	Pälkäne Uutana Linnamäki: laella olevaa kiviriviä	W	20.6.
102541	Pälkäne Uutana Linnamäki: laella olevaa kiviriviä	W	20.6.
102542	Pälkäne Äimälä Klemola: kiviesineen löytöaluetta	SSW	3.7.
102543	Pälkäne Salmentaka Sulkajärvi: mahd. röykkiö Sulkajärven rannassa	W	29.6.
102544	Pälkäne Salmentaka Sulkajärvi: luolan suuaukko	S	29.6.
102545	Sahalahti Isolahti Mutasuo: kuopanne raivatulla metsäalueella	S	29.6.
102546	Pälkäne Myttälä ent. kansakoulu: yleiskuva ns. uhripaikasta	S	28.6.
102547	Pälkäne Huhti Paavola: hioinkivi	SSW	28.6.
102548	Pälkäne Huhtioinen Hirvo: kivikautista asuinpaikka-alueetta	S	28.6.
102549	Pälkäne Mälkilä Lahtinen (nyk. Metalli 7): mahd. kivikautinen asuinpaikka. Panoraamakuva	SW	28.6.
102550	Pälkäne Mälkilä Lahtinen (nyk. Metalli 7): mahd. kivikautinen asuinpaikka. Panoraamakuva	SW	28.6.
102551	Pälkäne Myttälä Hämeen koeasema	SW	28.6.
102552	Pälkäne Kaitamo Kaitamo: kivikasoja röykkiön itäpuolella	NW	27.6.
102553	Pälkäne Kaitamo Kaitamo: röykkiö	W	27.6.
102554	Pälkäne Harhala Värilä (Hinninmäki): mahd. hautaröykkiö laitumella	SE	27.6.
102555	Pälkäne Harhala Värilä (Hinninmäki): kalmistoaluetta ladon päädyn kohdalla	SW	27.6.
102556	Pälkäne Harhala Ylinen: kalmistoalue riihen päädyssä	SE	27.6.
102557	Pälkäne Harhala Ylinen: kalmistoalue riihen päädyssä	NE	27.6.
102558	Pälkäne Äimälä Mustalahti: röykkiöalue eri suunnista		27.6.
102559	Pälkäne Äimälä Mustalahti: röykkiöalue eri suunnista		27.6.
102560	Pälkäne Äimälä Mustalahti: röykkiöalue eri suunnista		27.6.
102561	Pälkäne Äimälä Mustalahti: röykkiöalue eri suunnista		27.6.

Neg nro	Kuvan aihe	Kuvaus- suunta	pvm 1995
102562	Pälkäne Äimälä Mustalahti: rökkiöalue eri suunnista		27.6.
102563	Pälkäne Äimälä Mustalahti: rökkiöalue eri suunnista		27.6.
102564	Pälkäne Äimälä Mustalahti: rökkiöalue eri suunnista		27.6.
102565	Pälkäne Äimälä Mustalahti: rökkiöalue eri suunnista		27.6.
102566	Pälkäne Äimälä Mustalahti: rökkiöalue eri suunnista		27.6.
102567	Pälkäne Äimälä Mustalahti: rökkiöalue eri suunnista		27.6.
102568	Pälkäne Äimälä Mustalahti: rökkiöalue eri suunnista		27.6.
102569	Pälkäne Äimälä Mustalahti: rökkiöalue eri suunnista		27.6.
102570	Pälkäne Äimälä Mustalahti: rökkiöalue eri suunnista		27.6.
102571	Pälkäne Äimälä Mustalahti: rökkiöalue eri suunnista		27.6.
102572	Pälkäne Äimälä Mustalahti: rökkiöalue eri suunnista		27.6.
102573	Pälkäne Äimälä Mustalahti: rökkiöalue eri suunnista		27.6.
102574	Pälkäne Äimälä Äimälä: kuppikivi	SE	26.6.
102575	Pälkäne Laitikkala Niemi-Mikkola: mahdollisen rökkiön keskuskivi ja sen ympäristöä	WSW	26.6.
102576	Pälkäne Sappee Hartikkala: inventoinnin yhteydessä talteen otetun kivitaltan löytöalue	N	12.7.
102577	Pälkäne Sappee Hartikkala: aiemmin löydetyn kiviesineen löytöaluetta pellolla Hartikkalan luoteispuolella	SE	12.7.
102578	Pälkäne Sappee Hartikkala: aiemmin löydetyn kiviesineen löytöaluetta pellolla Hartikkalan luoteispuolella	SE	12.7.
102579	Pälkäne Sappee Hartikkala: kannuksen ja pyssynpiipun löytöaluetta	NE	12.7.
102580	Pälkäne Onkkaala Roholanvuori: piirileikkipaikka ja sen muistoksi pystytetty kiveys	S	10.7.
102581	Pälkäne Onkkaala Roholanvuori: V. Sipilän maalta löytyneiden kiviesineiden löytöpaikka aidan luona paikassa, jossa Ville Laakso ja Marja-Liisa seisovat	SE	10.7.
102582	Kiviesineitä Pälkäneen Onkkaalan Roholanvuoren alueelta V. Sipilän maalta. Esineet ovat löytäjänsä hallussa.		10.7.
102583	Kiviesineitä Pälkäneen Onkkaalan Roholanvuoren alueelta V. Sipilän maalta. Esineet ovat löytäjänsä hallussa.		10.7.

Neg nro	Kuvan aihe	Kuvaus- suunta	pvm 1995
102584	Kiviesineitä Pälkäneen Onkkaalan Roholanvuoren alueelta V. Sipilän maalta. Esineet ovat löytäjensä hallussa.		10.7.
102585	Kiviesineitä Pälkäneen Onkkaalan Roholanvuoren alueelta V. Sipilän maalta. Esineet ovat löytäjensä hallussa.		10.7.
102586	Pälkäne Kuisema "Aarninmäki": Kuiseman kylän piirileikkipaikka	N	10.7.
102587	Pälkäne Kuisema "Aarninmäki": maakumpare	E	10.7.
102588	Pälkäne Kuisema "Aarninmäki": maakumpare	E	10.7.
102589	Pälkäne Kuisema "Aarninmäki": luunpalasten ja simpukankuorten löytöpaikka	SW	10.7.
102590	Pälkäne Kuisema "Aarninmäki": luunpalasten ja simpukankuorten löytöpaikka	SW	10.7.
102591	Pälkäne Kuisema "Aarninmäki": luunpalasten ja simpukankuorten löytöpaikka	SW	10.7.
102592	Pälkäne Kirvu Laurila: mahd. kivikautista asuinpaikka-alue	NW	6.7.
102593	Pälkäne Kirvu Laurila: mahd. kivikautista asuinpaikka-alue	SW	6.7.
102594	Pälkäne Kirvu Laurila: mahd. kivikautista asuinpaikka-alue	SW	6.7.
102595	Pälkäne Epaala Taka-Vaijala: mahd. esihistoriallista asuinpaikka-alue. Panoraamakuva.	SW	6.7.
102596	Pälkäne Epaala Taka-Vaijala: mahd. esihistoriallista asuinpaikka-alue. Panoraamakuva.	SW	6.7.
102597	Pälkäne Epaala Taka-Vaijala: mahd. esihistoriallista asuinpaikka-alue. Panoraamakuva.	SW	6.7.
102598	Pälkäne Epaala Hylli: yleiskuva	W	6.7.
102599	Pälkäne Tauriala Maisniemi: mahd. kivikautista asuinpaikka Maisniemen talon pihamaalla, etualan pienellä pellolla	NNE	5.7.
102600	Pälkäne Luikala Hiitolinna: perimätiedon mukaan hiiden asuinpaikka	ESE	4.7.
102601	Pälkäne Luikala Kalinmäki	W	4.7.
102602	Pälkäne Luikala Varsankankare: kärjäpaikka mäen kumpareella suuren koivun kohdalla	NW	4.7.
102603	Pälkäne Laitikkala Suttinen: mahd. kivikautista asuinpaikka-alue	W	3.7.
102604	Pälkäne Etelä-Äimälä Suoniemi: kivikautinen asuinpaikka	SE	3.7.
102605	Pälkäne Mälkilä Puolivälinsaari: saaren luoteispää, josta löydöt tulivat	W	14.7.
102606	Pälkäne Mälkilä Puolivälinsaari: saaren luoteispää, josta löydöt tulivat	W	14.7.
102607	Pälkäne Mälkilä Puolivälinsaari: saaren luoteispää, josta löydöt tulivat	W	14.7.

Neg nro	Kuvan aihe	Kuvaus- suunta	pvm 1995
102608	Pälkäne Mälkilä Puolivälinsaari: liuskekeihäänkärki, mittakaavana kompassi, asteikko 10 cm		14.7.
102609	Pälkäne Mälkilä Puolivälinsaari: liuskekeihäänkärki, mittakaavana kompassi, asteikko 10 cm		14.7.
102610	Pälkäne Mälkilä Puolivälinsaari: liuskekeihäänkärki		14.7.
102611	Pälkäne Mälkilä Puolivälinsaari: ilmeisesti ihmisen liikuttelemia kiviä	E	14.7.
102612	Pälkäne Mälkilä Puolivälinsaari: kesämökin edus- talla olevat kuopat, joista esinelöydöt tulivat	N	14.7.
102613	Pälkäne Mälkilä Puolivälinsaari: kesämökin edus- talla olevat kuopat, joista esinelöydöt tulivat	N	14.7.
102614	Pälkäne Mälkilä Puolivälinsaari: kesämökin edus- talla olevat kuopat, joista esinelöydöt tulivat	SE	14.7.
102615	Pälkäne Mälkilä Puolivälinsaari: kesäasukkaiden mökin pihamaalle kaivama kuoppa, jossa oli kult- tuurikerrosta ja löytöinä kvartsi-iskos, hiiltä ja hiiltynyttä puuta		14.7.

102 548

Huhtioinen, Hirvo: kivikautista asuinpaikka-
aluetta. Kuva etelästä.

102 550

102 549

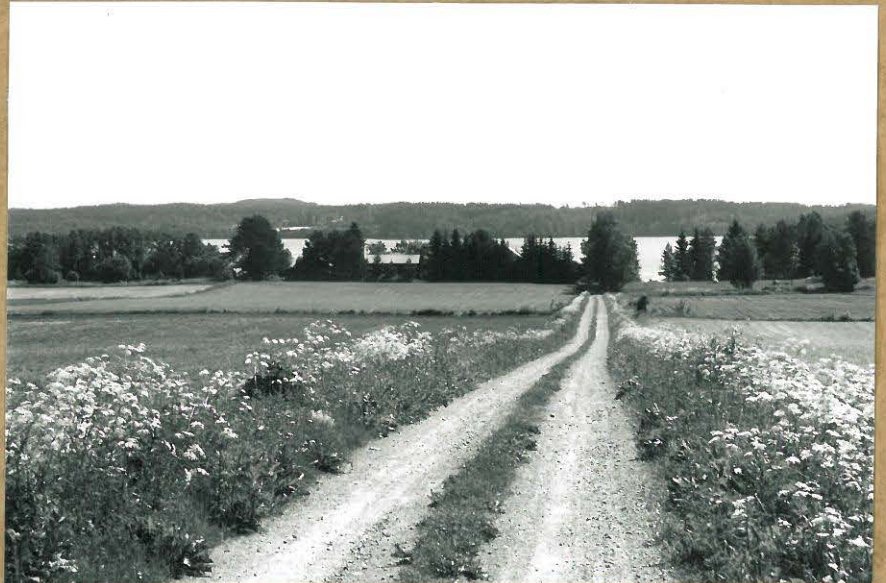
Mälkilä, Lahtinen (nyk. Metallin 7): mahdollinen kivikauti-
nen asuinpaikka. Kuva lounaasta.

102 536

Huhtioinen, Uotila: rövk-
kiö 1 kesämökin pihalla.
Kuva luoteesta.

Mälkilä, Koivuniemi: Yleisku-
va kalmistoalueesta. Kal-
misto on sijainnut metsäi-
sellä kumpareella kuvan
keskellä. Kuva luoteesta.

102 533

Mälkilä, Koivuniemi: rauta-
kautisen polttokalmiston
aluetta nykyisellä pihamaal-
la. Kuva lännestä.

102 534

102 546

Pälkäne, Myttälä, ent. kansakoulu: yleiskuva
ns. uhripaikasta. Kuva etelästä.

102 527

Kirvu, Linnavuori: yleiskuva
koillisesta.

102 528

Kirvu, Linnavuori: lakialu-
etta kaakosta kuvattuna.

102 529

Kirvu, Linnavuori: lakialuetta lounaasta kuvattuna.

Onkkaala, Ristiänmäki: yleiskuva Bergströmin tutkiman alueen ympäristöstä. Kuva luoteesta.

102 538

Onkkaala, Ristiänmäki: yleiskuva tanssilavan alueelta. Kivikosken tutkiman alue on lavasta vasemmalle, kuvan reunassa. Kuva pohjoisesta.

102 539

102 540

Uutana, Linnamäki: Laella olevaa kivistä.
Kuva Länneästä.

102 544

Salmentaka, Sulkajärvi: luolan suuaukko etelästä kuvattuna.

102 543

Salmentaka, Sulkajärvi: mahdoll. röykkiö Sulkajärven rannassa.
Kuva Länneästä.

102 523

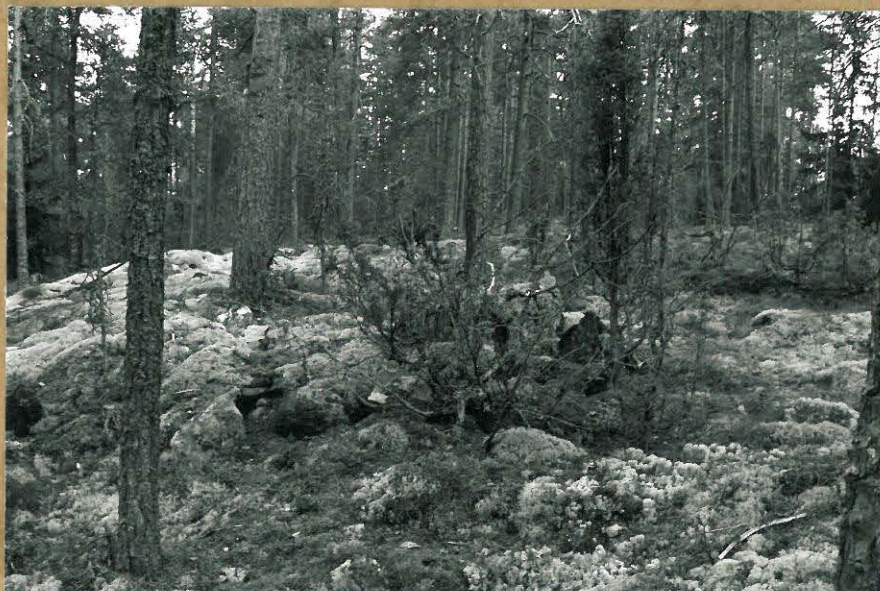
Hunttila, Linnavuori: vallaia
lounaasta kuvattuna.

Sappee, Tulikallio: yleis-
kuva röykkiön ympäris-
töstä. Kuva lännestä.

102 521

Sappee, Tulikallio: röyk-
kiö Tulikallion laella.
Kuva kaakosta.

102 522

Äimälän kuppikivi. Kuva kaakosta.

102 574

102 554

Harhala, Värilä (Hinninmäki): mahd. hautaröykkiö laitumella. Kuva kaakosta.

102 552

Kaitamo, Kaitamo: kivikaso- ja röykkiön itäpuolella. Kuva luoteesta.

102 553

Kaitamo, Kaitamo: röykkiö lännestä kuvattuna.

102 515

Laitikkala, Ahtiala: kuppikivi etelästä kuvattuna.

Kotila, Kotila: kivröykkiö.

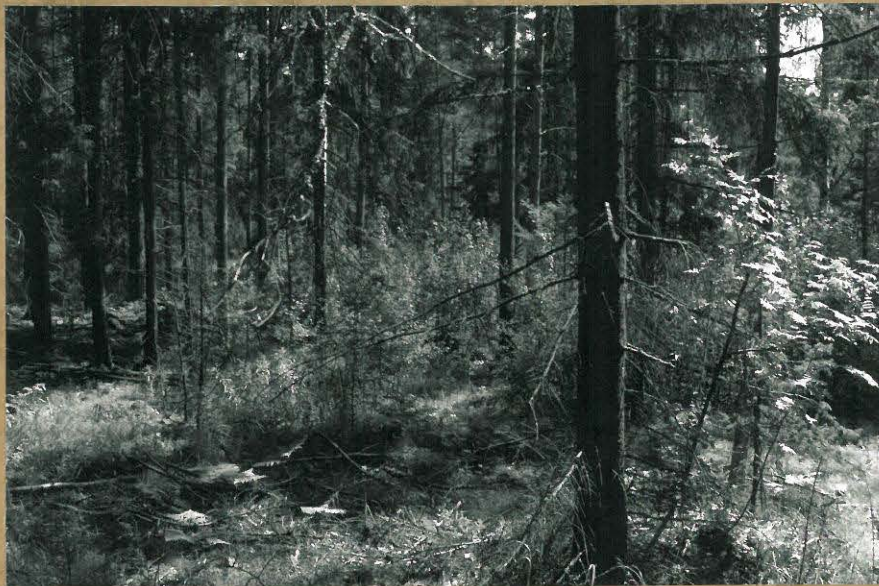

102 526

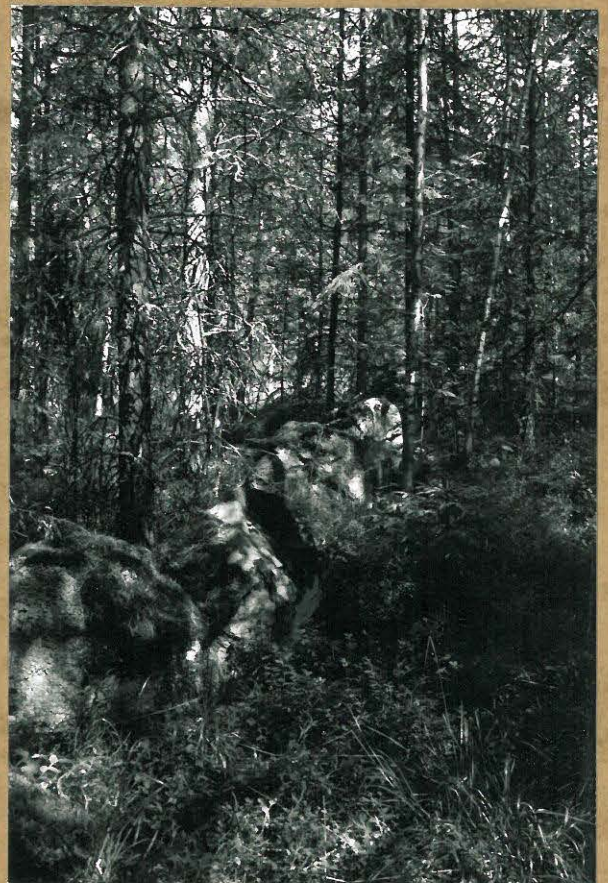
Kotila, Kotila: alueen kivi-
röykkiötä eri suunnista
kuvattuna.

102 524

102 525

Ruokola, Tinnonmäki : osa lyhemmästä
kivivallista. Kuva koillisesta.

102 520

valok. Jouko Pukkila 1995

Laitikkala, Niinikoski :
röykkiö A pohjoisesta
kuvattuna.

102 514

102 518

102 517

Kotila, Kokkostenkärki : rautakau-
tisia röykkiöitä lounaasta kuvat-
tuna (panoraamakuva).

102 516

Laitikkala, Unnaanmäki : uhrilähde
länneestä kuvattuna.

102 575

Laitikkala, Niemi - Mikkola:
mahdollisen röykkiön kes-
kuskivi ja sen ympäristöä
länsilounaasta kuvattuna.

102 594

102 593

Kirvu, Laurila : mahd. kivikautista asuinpaikka - aluetta.
Kuva lounaasta.

Laitikkala, Suttinen: mahd.
kivikautista asuinpaikka -
aluetta. Kuva lännestä.

102 603

valok. Jouko Pukkila 1995

Mälkilä, Puolivälinsaari: saaren Luoteispää, josta löydöt tulivat. Kuva lännestä.

102 607

102 614

Mälkilä, Puolivälinsaari: kesämökin edustalla olevat kuopat joista esinelöydöt tulivat. Kuva kaakosta.

102 615

Mälkilä, Puolivälinsaari: kesäasukkaiden mökin pihamaalle kaivama kuoppa, jossa oli kulttuurikerrosta ja löytöinä kvartsi-iskos, hiiltä ja hiiltynyttä puuta.

102 611

Mälkilä, Puolivälinsaari: liuskekei-
häänkärki, mittakaavana kompassi, asteikko
10 cm. 102 609

Mälkilä, Puolivälinsaari: ilmeisesti ihmisen
liikuttelemia kiviä. Kuva idästä.

Äimälä, Mustalahti: rök-
kiöalue eri suunnista ku-
vattuna.

102 573

102 567

valok. Jouko Pukkila
1995

102 566

Äimälä, Mustalahti: röykkiö-
aluetta eri suunnista ku-
vattuna.

102 559

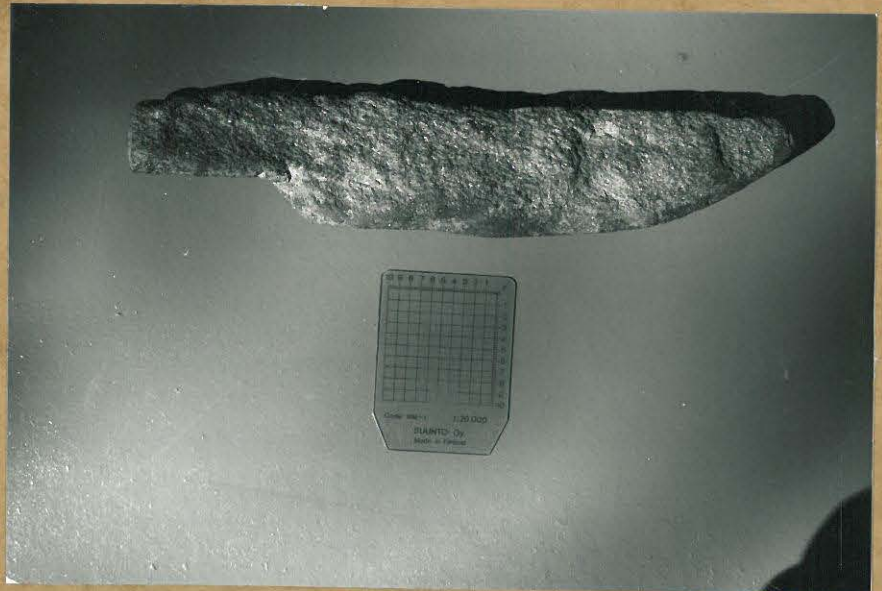

102 562

Huhti, Paavola: hioinkivi. Kuva etelälounaasta.

102 547

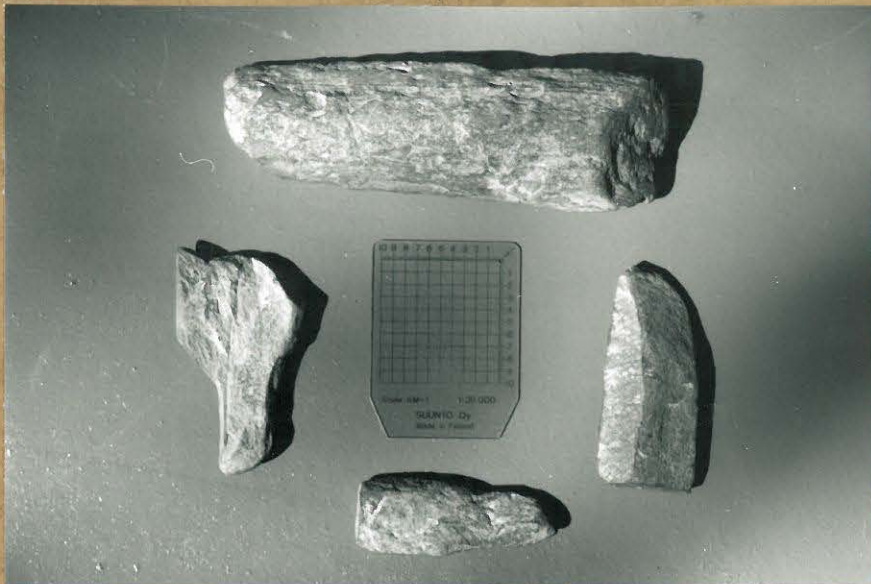

102 582

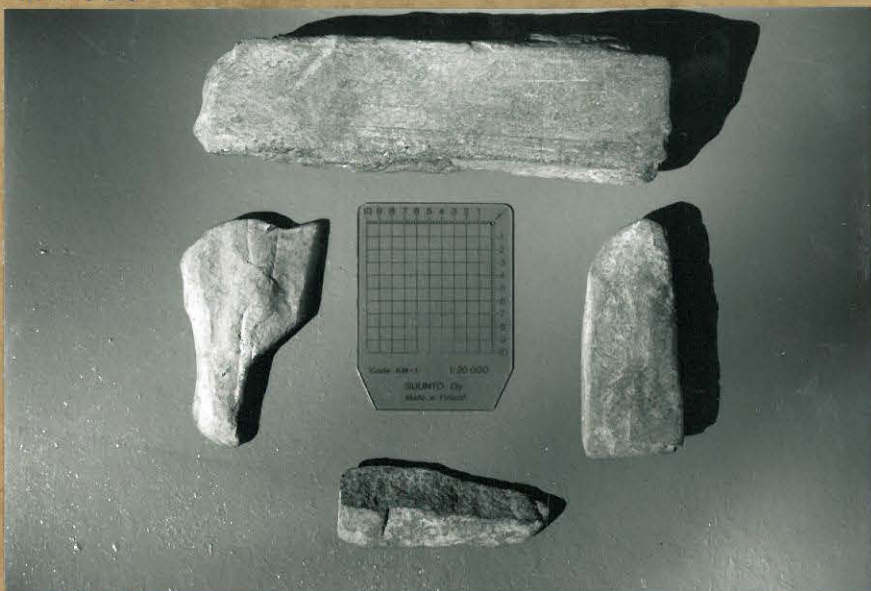
Kiviesine Pälkäneen Onkkalan Roholanvuoren alueelta V. Sipilän maalta. Esine on löytäjänsä hallussa.

102 585

102 583

102 584

Kiviesineitä Pälkäneen Onkkaalan Roholanvuoren alueelta V. Sipilän maalta. Esineet ovat löytäjänsä hallussa.

Onkkaala Roholanvuori: V. Sipilän maalta löytyneiden kiviesineiden löytöpaikka aidan luona. Kuva kaakosta.

102 581

Kuisema, "Aarninmäki": maakum-
pare idästä kuvattuna.

102 587

102 588

Kuisema, "Aarninmäki": yleiskuva maakum-
pareesta. Kuva idästä.

Äimälä, Klemola: kiviesineen
löytöaluetta etelälounaasta
kuvattuna.

102 542